

VIHTI

TILINPÄÄTÖS 2020
VIHDIN KUNTA

VIHDI

I	TOIMINTAKERTOMUS	4
1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2	VIHDIN KUNNAN HALLINTO	6
2.1	LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO	6
2.2	KUNNAN HENKILÖSTÖ.....	9
3	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	12
3.1	YLEINEN TALouden KEHITYS	12
3.2	KUNTATALouden YLEISET NÄKYMÄT	12
3.3	VIHDIN KUNNAN YLEINEN KEHITYS	16
3.4	ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	34
3.5	YMPÄRISTÖTEKIJÄT JA EI-TALOUDELLISET ASIAT	38
4	SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	40
4.1	SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN VIHDIN KUNNASSA	40
4.2	KUNNANHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 42	
5	TULOKSEN MUODOSTUMINEN	43
5.1	TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	43
5.2	TULOSLASKELMAN TUOTOT	44
5.3	TULOSLASKELMAN KULUT	47
5.4	TOIMINTAKATE JA VUOSIKATE	48
5.5	TILIKAUDEN TULOS JA YLIJÄÄMÄ.....	49
6	TOIMINNAN RAHOITUS	50
6.1	RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	50
6.2	TASE JA SEN TUNNUSLUVUT.....	52
6.3	KOKONAISTULOT - JA MENOT	55
7	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	57
7.1	KUNTAKONSERNIN RAKENNE	57
7.2	OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	57
7.3	KUNTAKONSERNIN OHJAUS JA SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	59
7.4	ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	60
7.5	KONSERNITULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT	60
7.6	KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT	62
7.7	KONSERNITASE JA TUNNUSLUVUT	63
8	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	66

II	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	83
1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	83
1.1	TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	83
1.2	KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN	97
1.3	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	142
1.4	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	143
1.5	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	155
1.6	YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	156
III	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	159
1	TULOSLASKELMA	159
2	RAHOITUSLASKELMA	160
3	TASE	161
4	KONSERNITULOSLASKELMA	163
5	KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	164
6	KONSERNITASE	165
IV	LIITETIEDOT	168
1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	168
2	TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	170
3	TASEEN LIITETIEDOT	175
4	VAKUUTUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	183
5	HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	186
V	LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	189
1	TILAPALVELU	189
VI	VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS – KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY TASEYKSIKKÖ	194
1	TOIMINTAKERTOMUSVUODEN OLENNAISIMMAT TAPAHTUMAT	198
2	VESILAITOKSEN LASKELMAT	202
3	VESILAITOKSEN LIITETIEDOT	209
VII	MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	213
VIII	KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET	217
IX	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	218
X	TILIKIRJALUETTELO	219

I TOIMINTAKERTOMUS

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Valtiovarainministeriö on joulukuussa arvioinut vuoden 2020 Suomen bruttokansantuotteen supistuvan 3,3 prosenttia, mutta elpyvän tulevina vuosina. Kasvun arvioidaan olevan vuonna 2021 yhteensä 2,5 prosenttia ja vuonna 2022 yhteensä 2 prosenttia. Talouden elpymistä hidastaa koronaan liittyvä epävarmuus, jota ovat lisänneet 2020 lopun covid-19-pandemian toinen aalto sekä Euroopassa vallitseva pandemian kolmas aalto. Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan julkisen ja kuntatalouden näkymät ovat pitkälti heikkenevät julkisen talouden alijäämän kasvaessa yksittäisenä vuonna 2020 noin 2,3 miljardista eurosta noin 14,4 miljardiin euroon. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy suurena, jolloin julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon. EU:n hyväksynnän elpymisvälineen aiheuttama bruttokansantuotteen vahvistuminen on epävarmaa. Valtion kunnille myöntämät kertaluontoiset koronatuotet toivat kunnille helpotusta talouteen, mutta vain hetkellisesti. Paikallishallinnon rahoitusasemaa rasittavat edelleen samat julkisen talouden haasteet, joista väestörakenteen muutos on suurin. Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen toteutumiseen sekä sen julkista taloutta parantaviin vaikutuksiin liittyy edelleen suurta epävarmuutta.

Vuosi 2020 on ollut koronapandemian myötä erittäin poikkeuksellinen. Maaliskuussa voimaan tulleet rajoitukset ja sittemmin niiden vaiheittainen purku sekä uudelleen asettaminen ovat tuoneet kunnan palvelutuotantoon lukuisia, nopeasti toimeenpantavia suosituksia ja määräyksiä. Vallitsevassa tilanteessa kaikessa tekemisessämme on korostunut Vihdin asukkaiden hyvinvointi sekä yhteisten arvolupauksiemme lunastaminen asiakaslähtöisyydestä, vastuullisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Esimerkiksi aterijakelun järjestäminen etäopiskelussa oleville oppilaille, yksinyrittäjien tuet sekä yli 70-vuotiaiden palvelutarpeen kartoitus edellyttivät kunnan henkilöstöltä uusien tehtävien haltuunottoa omien työtehtävien muuttuessa. Poikkeusaikana kunta on halunnut omilla toimillaan kantaa myös esimerkiksi paikallisen elinkeinoelämän, seurojen ja lapsiperheiden taakkaa mahdollistamalla maksuvapautuksia sekä muita maksujärjestelyitä.

Koronapandemia on koetellut terveyden lisäksi myös taloutta. Koronapandemia on vaikuttanut verotulojen kehitykseen, työllisyystilanteen, hoitovelan kasvuun ja lisännyt esimerkiksi suoria sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuksia testaa - jäljitä - eristä - hoida -strategian toimenpiteiden kautta. Vihdin kunnan tilinpäätöksen tulos olisi ollut ilman kertaluontoisia korona-avustuksia (9,46 miljoonaa euroa) noin 6,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Valtion korona-avustukset kompensoivat kuitenkin aiheutuneita kustannuksia ja talous oli 3,35 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Positiiviseen tilikauden tuloksiin vaikuttavat kunnan taloutta tukevat VIHTA-toimenpiteet. Vuoden 2020 tilikauden tulokseen vaikuttivat myös 3,7 miljoonan euron varaukset uuteen raiderahastoon sekä kunnan tekemät 1,6 miljoonan euron alaskirjaukset. Investointimenot lähes puolitettiin edellisvuodesta ja olivat tilinpäätösvoonna noin 9,6 miljoonaa euroa. Suurimpia investointeja olivat kunnan strateginen maanhankinta, VIHKO-koulukeskukseen liittyvät lähiliikuntapaikan työt, tilapalvelun kiinteistöjen kunnostusinvestoinnit sekä kunnallistekniikan katuihin, liikennealueisiin ja puistoihin liittyvät investoinnit. Investointitason aleneminen edellisvuodesta sekä tilikauden tuloksen parantuminen mahdollistivat myös lainakannan pienenemisen 11,7 miljoonalla eurolla.

Koronapandemian lisäksi kuntiin toimintaympäristönä on heijastunut vahvasti kuntien voimakas polarisoituminen. Polarisaatiokehityksen taustalla on väestön ikääntyminen ja eriytynyt muuttoliike. Kehitystä on osaltaan kiihdyttänyt kasvava epäsuhta talouden ja kuntien tehtävien välillä. Kuntien tehtävämäärä on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 500 tehtävästä 700 tehtävään samanaikaisesti, kun julkiset sopeutustoimet ovat aiheuttaneet kuntien taloudellisen kantokyvyn heikkenemistä kokonaisuudessaan. Myös valmisteilla oleva sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus on osaltaan jättänyt epävarmuutta jäljelle jäävän kun-

nan taloudellisesta kantokyvystä. Valtiovarainministeriö on nimennyt erillisen työryhmän ja valmistelujaostoja pohtimaan edellä mainittujen muutosten vaikutuksia tulevaisuuden kuntapolitiikkaan. Työhön liittyy paljon odotusarvoja ja siksi on tärkeää, että työssä rohkeasti esitettäisiin uudistuksia kuntien rahoitusjärjestelmiin sekä tutkittaisiin kuntarakennetta rohkeasti tehtävien ja itsehallinnon näkökulmasta siten, että koko julkisen talouden kantokyky turvataan.

Vihdin kunta on toteuttanut systemaattisesti vuonna 2020 vuosille 2018-2021 hyväksytyä kuntastrategiaa. Tilinpäätösvuoden aikana on saatu merkittävästi edistettyä kunnalle tärkeitä strategisia hankkeita kuten Turun tunnin junaa, hajakentän edellytyksien parantamista ja uusien yritysalueiden kehittämistä. Edunvalvonnallisesti kunta on ollut muun muassa aktiivinen ruuhkamaksuihin liittyvässä viestinnässä, KEHÄ V-hankkeessa, Nuuksion hyödyntämisen parempien edellytysten luomisessa sekä Nummelan lentokentän kehittämässä. Vuonna 2018 aloitettu elinvoimapaalveluiden kehittämistyö näkyy myös konkreettisesti esimerkiksi maankäyttöpalveluiden tonttiluovutuksissa sekä uudessa elinkeinostrategiassa.

Kestävän taloudenpidon mahdollistamiseksi kunta on joutunut vuosina 2019 ja 2020 tekemään laajamittaisen Vihdin talousohjelman (VIHTA) päivitystyön. Osana talouden tasapainotustyötä eteen on tullut välttämättömiä tulojen sekä menojen priorisointityötä ja siihen liittyviä arvovalintoja, jotka on täytynyt tehdä kunnan, kuntalaisten, yritysten, seurojen ja henkilöstön pitkäjänteisen edunmukaisesti. Vihdissä on valtava määrä vahvuuksia, jotka kantavat vaikeiden päätösten jälkeenkin pitkälle tulevaisuuteen. Vuonna 2021 jatketaan määrätietoista työtä kunnan kehittämiseksi ja taloudellisen liikkumavaran lisäämiseksi mm. asunto-tuotantoa ja yritysalueita kehittämällä. Lisäksi kuluvan vuoden aikana tullaan valmistelemaan myös uutta kuntastrategiaa.

Koronan jälkeisessä muuttuneessakin arjessa luonnonläheinen Vihti tarjoaa erinomaisen paikan asua ja elää kaikille asukkaille, seuroille ja yrityksille eli toimijoille, joista aktiivisten ihmisten Vihti todellisuudessa rakentuu. Kiitos kaikille kuntalaisille, henkilökunnalle ja luottamushenkilöille jaksamisesta poikkeuksellisen raskaana koronavuotena! Vuosi 2020 on toiminut ennen kaikkea hyvänä esimerkkinä siitä, että kriisin keskellä pärjätään yhteistyön voimin.

Kunnanjohtaja
Erkki Eerola

2 VIHDIRIN KUNNAN HALLINTO

2.1 LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

KUNNANVALTUUSTO	Pj Eerikki Viljanen	I VPj Erkki Aronen	II VPj Tiina Noro
KUNNANHALLITUS	Pj Tuija Sundberg	I VPj Anu Rajajärvi	II VPj Sari Metsäkivi
TARKASTUSLAUTA- KUNTA	Pj Mikko Lasanen	VPj Teemu Leino	
KESKUSVAALILAUTA- KUNTA	Pj Martti Palojärvi	VPj Hanna Jokela	
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA	Pj Simo Takanen	VPj Janne Ripatti	
KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA	Pj Laura Syrjälä	VPj Ida Välimaa	
KAAVOITUS- JA TEKNINEN LAUTAKUNTA	Pj Mike von Wehrt	VPj Pentti Pulkkinen	
YMPÄRISTÖLAUTA- KUNTA	Pj Jouko Lindfors	VPj Erkki Jokela	

	KONSERNIPALVELUT Hallintojohtaja Noora Nordberg	KONSERNIPALVELUT Hallintojohtaja Noora Nordberg
		SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT Hallintojohtaja Noora Nordberg
	ELINVOIMAPALVELUT Elinvoimajohtaja Petra Ståhl	ELINVOIMAPALVELUT Elinvoimajohtaja Petra Ståhl
		YMPÄRISTÖPALVELUT Elinvoimajohtaja Petra Ståhl
		LIIKUNTAPALVELUT Liikuntatoimenjohtaja Raija Ranta- Porkka 31.12.2020 asti
KUNNANJOHTAJA Erkki Eerola	SIVISTYSPALVELUT Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen 1.4.	VARHAISKASVATUS Varhaiskasvatus- päällikkö Taina Vainio
		OPETUS Opetuspäällikkö Kirsi Hyvämäki
		LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen
		KULTTUURIPALVELUT Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen
	INFRA- JA TUKIPALVELUT Tekninen johtaja Matti Kokkinen	TUKIPALVELUT Tekninen johtaja Matti Kokkinen
		KUNNALLISTEKNIikka Yhdyskuntatekniikan päällikkö Toni Keski-Lusa
		TILAPALVELU Tilapäällikkö Anna-Maria Kivikangas
		ATERIA JA PUHDISTUS Ruokapalvelupäällikkö Tuija Wickström
		VESILAITOS Vesilaitoksen johtaja Krista Viitasalo, vs. Saijariina Toivikko 1.9.2020 alk.

Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat

Kuntalain 125 §:n mukaisesti valtuusto päättää vuosittain tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Tilivelvollisella tarkoitetaan toimielimen jäseniä ja asianomaisen toimielimen tehtävälueen johtavia viranhaltijoita (Kuntalaki §125). Tilivelvollisia ovat siten kaikki hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtävälueiden johtavat viranhaltijat.

Vihdin kunnan organisaatiouudistus astui voimaan 1.8.2018 alkaen. Tästä johtuen myös tiedot kunnan tilivelvollisista on päivitetty vastaamaan nykyistä toimielin- ja viranhaltijaorganisaatiota. Tarkastuslautakunnan lakisääteisenä tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat (Kuntalaki, 410/2015 § 121). Valtuusto on päättänyt tilivelvollisten luettelosta 10.12.2018 § 50.

Tilivelvollisia ovat toimialallaan seuraavien toimielinten jäsenet ja esittelijät:

kunnanhallitus, keskusvaalilautakunta, lasten ja nuorten lautakunta, kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta, kaavoitus- ja tekninen lautakunta, ympäristölautakunta ja sen jaostot sekä seuraavat johtavat viranhaltijat: kunnanjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, tietohallintojohtaja, elinvoimajohtaja, johtava rakennustarkastaja, ympäristöpäällikkö, liikuntatoimenjohtaja, sivistysjohtaja, kirjastotoimenjohtaja, museotoimenjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, opetuspäällikkö, nuorisopäällikkö, tekninen johtaja, vesilaitoksen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö, tilapäällikkö sekä ruokapalvelupäällikkö.

ORGANISAATORAKENNE

TOIMIELIN	TULOSALUE
Keskusvaalilautakunta	
Tarkastuslautakunta	
Kunnanvaltuusto	
Kunnanhallitus	Konsernipalvelut Sosiaali- ja terveystoimet
Lasten ja nuorten lautakunta	Opetus Varhaiskasvatus Lasten ja nuorten hyvinvointi
Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	Liikuntapalvelut Kulttuuri ja vapaa-ajan tulosalue
Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	Tukipalvelut Kunnallistekniset palvelut Tilapalvelun taseyksikkö Vihdin Vesi Elinvoimapalvelut Ateriat ja puhdistus
Ympäristölautakunta	Ympäristöpalveluiden tulosalue

2.2 KUNNAN HENKILÖSTÖ

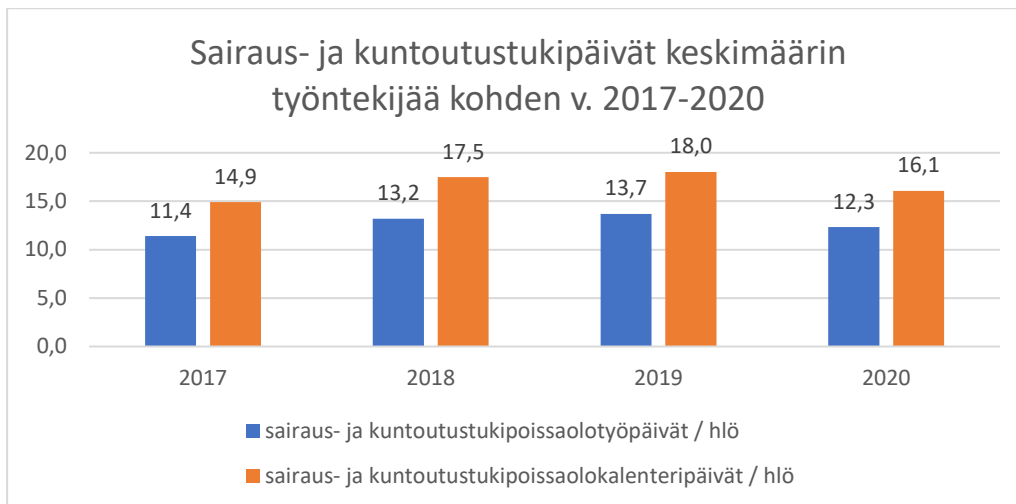
Kehitys vuoden aikana henkilöstöasioihin liittyen

Kunnan strategian mukaisesti henkilöstötyön tavoitteeksi vuodelle 2020 oli asetettu henkilöstön palveluasenteen ja toimintakulttuurin uudistaminen sekä työhyvinvoinnin edistäminen. Uudistetun työhyvinvointikyselyn avulla arvioitiin kunnan arvojen (yhteisöllisyys, vastuullisuus ja asiakaslähtöisyys) toteutumista työyksilöittäin. Koko kunnan tasolla asiakaslähtöisyys ja vastuullisuus koettiin työyksiköiden vahvuuksina, sen sijaan yhteisöllisyys nousi kehittämiskohteeksi. Loppusyksystä 2020 jokainen työyhteisö laati toimenpideohjelman toimintakulttuurin kehittämiseksi ja työhyvinvoinnin edistämiseksi.

Vuoden 2020 talousarviossa henkilöstöpalveluille oli varattu 30 000 euron määräraha innovaatiopalkkiojärjestelmän mukaisille INNO-palkkioille edellisen vuoden tapaan. Koronapandemian vuoksi työyksiköiden jättämät innovaatioesitykset liittyivät pääosin koronavuoteen ja sen poikkeusolojen arjen innovaatioihin. Koska koronavuosi vaati poikkeuksellista venymistä, uuden oppimista, digiloikkaa ja uusia työtapoja ihan jokaiselta työntekijältä päättyi kunnan johtoryhmä siihen, että INNO-palkkiot jaettiin vain kahdelle eniten ääniä saaneelle innovaatiolle: Vihti liven ideointiin ja toteutukseen osallistuneille sekä Sepänpiha hankeryhmälle. Loppuosa määrärahasta päätettiin käyttää käytännölliseen Vihti-lahjaan, joka jaettiin kunnan jokaiselle työntekijälle helmikuun alussa 2021.

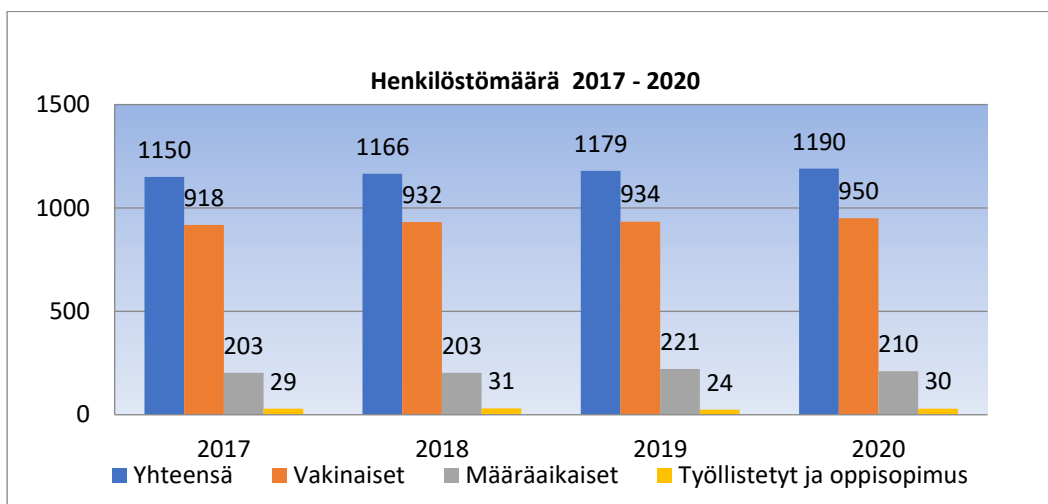
Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden toiminta-alueella korostuivat koronapandemiaan liittyvät tukitoimenpiteet. mm. työyksiköiden riskien arviointi, turvallinen työhön palaaminen sekä ohjeita ja hyviä käytänteitä etätöiden johtamiseen sekä ergonomiohjeista. Vuoden 2020 alusta otettiin käyttöön WPro- työturvallisuusjärjestelmä. Keskitetyistä työhyvinvointipalveluista päätettiin luopua työntekijöille järjestetyn äänestyksen perusteella, tilalle otettiin käyttöön ePassi. EPassilla työntekijöillä oli mahdollisuus käyttää laajasti liikunta- ja kulttuuripalveluja 90 euron arvosta.

Yhdeksi mittariksi työhyvinvoinnin tilan kuvaamiseen oli asetettu sairauspoissaolojen määrä/hlö. Kokonaisuudessaan sairauspoissaolot laskivat vuoden 2020 aikana yhteensä 2115 kalenteripäivää. Kun sairauspoissaoloja vuonna 2019 oli keskimäärin 18.0 kalenteripäivää/työntekijä, oli vastaava tunnusluku vuonna 2020 16.1 kalenteripäivää/työntekijä. Alkuvuodesta sairauspoissaolot laskivat merkittävästi enemmän kuin loppuvuodesta. Vaikka sairauspoissaoloissa oli laskua lähes jokaisessa diagnosoiryhmässä, voitiin työterveyshuollon lääkäristodistusten diagnosoiseurannan perusteella havaita, että psyykkisistä syistä johtuvat sairauspoissaolot lisääntyivät edellisestä vuodesta.

Kuva 1: Sairaus- ja kuntoutustukipäivät keskimäärin työntekijää kohden

Henkilöstömäärä vuoden 2020 aikana lisääntyi 11 työntekijällä. Vakinaisten työntekijöiden määrä laski edellisestä vuodesta, kasvua tapahtui määräaikaisten ja työllistettyjen määrässä.

Kuva 2: Henkilöstömäärä 2017 - 2020

Tammikuussa 2020 otettiin käyttöön uusi Populus-henkilöstöjärjestelmä. Järjestelmänvaihtoon liittyi yllättäviä ongelmia, sillä Sarastian Vihdille myymä monikantajärjestelmä olikin käyttöön otettaessa yllättävän keskeneräinen. Keskeneräisyys aiheutti merkittävää lisätyötä sekä henkilöstöpalveluille että esimiehille. Loppuvuodesta 2020 päästiin sentään kehittämään reaaliaikaista raportointia henkilöstön keskeisistä tunnusluvuista.

Henkilöstökustannukset

Vihdin henkilöstökulut olivat vuoden 2020 lopussa olivat 47,7 miljoonaa euroa (ei sisällä erikoissairaanhoidon ja Karviaisen varhe- ja eläkemenoperusteisia maksuja 1.013.610,15 €). Muutosta edelliseen vuoteen -0,37 %. Henkilöstökuluja lisäsi edellisestä vuodesta vuoden 2020 palkankorotukset (0,8 %) ja lomarahaleikkauksen päättyminen (0,4 %). Henkilöstökustannuksia puolestaan vähensi vuonna 2020 työnantajamaksujen sosiaalimaksumuutokset (0,2 %).

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	MUUTOS TP 17/18	MUUTOS TP 17/18	MUUTOS TP 18/19	MUUTOS TP 18/19	MUUTOS TP 19/20	MUUTOS TP 19/20
	€	€	€	€	%	€	%	€	%
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	44 967 195 47 868 343 47 693 089			449 613	1,01	2 901 148	6,45	-175 254	-0,37
PALKAT YHTEENSÄ	36 836 536 39 253 318 39 253 973			1 154 785	3,24	2 416 783	6,56	655	0,00
TYÖNANT. SOSIAALIVAK.MAKSUT YHT.	8 714 909	9 223 800	9 030 976	-7 671	-0,09	508 891	5,84	-192 824	-2,09
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	-584 250	-608 776	-591 861	-91 965	18,68	-24 527	4,20	16 916	-2,78
	Erikoissairaanhoidon ja Karviaisen varhe- ja eläkemenoperusteiset maksut v. 2018 yht. 939.711 €, v. 2019 yht. 1.024.714 € ja v. 2020 yht. 1.013.610,15 € eivät sisälly tähän.								

Henkilöstömenojen osuus kunnan ulkoisista toimintakuluista oli vuonna 2020 28,8 %, (vuonna 2019; 28,7 %); palkkamenojen osuus kunnan ulkoisista toimintakuluista 23,4 % (vuonna 2019: 23,2 %)

Vaikka henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 11 työntekijää edellistä vuotta suurempi, laskivat henkilötyövuodet vuonna 2020 edellisestä vuodesta 28,76 HTV. Näin suurta eroa vuosien välillä sekä eroa henkilöstön määrän ja henkilötyövuosien välillä selittää todennäköisesti koronapandemia. Erityisesti varhaiskasvatuksessa ja ateria- puhdistuspalveluissa tarvittiin sijaisia keväällä 2020 merkittävästi normaalia vuotta vähemmän lapsimäärän ollessa täyttöastetta alemmalla tasolla.

	HLÖMÄÄRÄ 2020	HTV 2020	HLÖMÄÄRÄ 2019	HTV 2019
Konsernipalvelut	58	45,21	61	51,02
Varhaiskasvatus	357	262,18	373	285,3
Opetus	484	377,31	469	371,56
Lasten ja nuorten hyvinvointi	23	15,68	12	13,03
Kulttuuripalvelut, kirjasto	26	15,52	23	17,94
Tukipalvelut	2	0,84	2	0,88
Kunnallistekniset palvelut	26	20,77	25	22,58
Tilapalvelu	24	18,47	21	18,49
Vesilaitos	14	14,73	13	11,69
Ateria- ja puhdistus	128	94,44	128	99,3
Elinvoimapaalvelut	23	19,66	27	20,43
Ympäristöpalvelut, rakennusvalvonta	14	9,87	14	10,63
Liikuntapalvelut	11	8,93	11	9,52
Yhteensä	1190	903,61	1179	932,37

Taulukko 1: Henkilötyövuosien määrä vrt. henkilömäärään 2020

Vuoden 2020 pohjalta henkilöstötyön haasteeksi vuodelle 2021 nousee sekä kuntatalouden mukanaan tuomat haasteet, työhyvinvoinnin edistäminen että valmistautuminen koronapandemian jälkeen tulevaan uuteen normaaliin.

3 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

3.1 YLEINEN TALOUDEN KEHITYS

Valtiovarainministeriön julkaisusarjassa 17.12.2020 julkistettu Taloudellinen katsaus, talvi 2020 –julkaisun mukaan maailmankauppa on kesästä lähtien toipunut pandemian aiheuttamasta romahduksesta ja normalisoituu vähitellen. Vuoden 2020 lopun covid-19-pandemian toinen aalto kuitenkin hidasti toipumista. Arvioiden mukaan maailmankauppa elpyy vuoden 2021 kuluessa, mutta vahvempaa kasvua odotetaan vasta vuoden 2021 lopulle. Euroopan talous supistui vuoden 2020 lopulla nopean kasvun jälkeen ja elpyy vuoden 2021 toisesta neljänneksestä lähtien.

Taloudellisen katsauksen mukaan vuonna 2020 Suomen bruttokansantuotteen arvioitiin supistuvan 3,3 prosenttia, mutta kasvavan vuonna 2021 2,5 %. Kasvun arvioidaan olevan vuosina 2022 2,0 % ja 1,4 % vuonna 2023. Taloudellisen katsauksen tietojen mukaan uudet rajoitustoimet vähentävät etenkin palvelujen kysyntää ja myös ulkomaankauppa kärsii pandemian jatkumisesta. Ennusteen mukaan tavaroiden ulkomaankauppa elpyy palveluiden ulkomaankauppaa nopeammin vuonna 2021. Katsauksessa arvioidaan lähivuosina työllisyysasteen jäävän alle 73 %. Arvio mukaan työllisyysaste nousisi yli 73 % vasta vuonna 2024. Arvio vuoden 2020 ja 2021 työllisyysasteeksi on 71,5%, vuodelle 2022 72,3%, vuodelle 2023 72,8%, vuodelle 2024 73,2% ja vuodelle 2025 73,4%. Työllisyysasteen trendi oli lokakuussa 2020 71,7 prosenttia. Työvoiman kysyntä elpyy hitaasti.

Taloudellisen katsauksen mukaan julkisen ja kuntatalouden näkymät ovat pitkälti heikkenevät: julkisen talouden alijäämä kasvoi vuonna 2020 2,3 miljardista eurosta noin 14,4 miljardiin euroon. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy suurena, jolloin julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon. Valtion kunnille myöntämät kertaluontoiset koronatuotet toivat kunnille helpotusta talouteen, mutta vain hetkellisesti. Paikallishallinnon rahoitusasemaa rasittavat edelleen samat haasteet kuin ennenkin, etenkin väestörakenteen muutos.

Taloudellisen tilanteen kokonaisarviointia heikentää koronaviruksen (COVID-19) muuntuminen eli virusvarianttien aiheuttama uusi epävarmuus. Epidemian hillitseminen on ollut haastavaa etenkin Uudellamaalla.

3.2 KUNTATALOUDEN YLEISET NÄKYMÄT

3.2.1 Kuntatalouden yleinen kehitys

Kuntaliiton 10.2.2021 julkaiseman kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden ja kuntatalouslisätietojen mukaan kunnat ovat saaneet valtion myöntämistä koronatuista hetkellisen helpotuksen talouteen. Kunnat ja kuntayhtymät saivat kertaluontoisia koronatukia valtiolta noin 3 miljardia euroa. Kertaluontoisten koronatukien lisäksi kuntatalouden vahvistumista selittää kunnallisverojen odotettua parempi kehitys. Ennakkotietojen mukaan vain 27 kuntaa teki negatiivisen tuloksen vuonna 2020. Ero edelliseen vuoteen on merkittävä, vuonna 2019 alijäämäisen tuloksen teki kaikkiaan 223 kuntaa. Kuntaliiton arvion mukaan koronatukien tuoma apu on kuitenkin vain hetkellinen, sillä pitemmällä aikavälillä tarkasteltuna pandemian aiheuttamat kustannukset ja tulojen menetykset saattavat ylittää koronatukien tuomat hyödyt.

Suurimmat tilikauden tulokset vuonna 2020 ennakkotietojen mukaan olivat Manner-Suomen kunnissa Helsingissä 479 miljoonaa euroa, Espoossa 140 miljoonaa euroa, Outokummussa 81 miljoonaa euroa (Outokummun Energia Oy:n määräänemistön myynti selittää), Tampereella 69 miljoonaa euroa, Lahdessa 43 miljoonaa euroa, Vantaalla 35 miljoonaa euroa, Kouvolassa 32 miljoonaa euroa, Porvoossa 29 miljoonaa euroa, Vaasassa 22 miljoonaa euroa ja Rovaniemellä 20 miljoonaa euroa. Vastaavasti pienimmät tilikauden tulokset vuonna 2020 ennakkotietojen mukaan olivat Manner-Suomen kunnissa Kajaanissa -8 miljoonaa euroa, Varkaudessa -3 miljoonaa euroa, Pihtiputaalla -2 miljoonaa euroa, Siikalatvassa -2 miljoonaa euroa, Mänttä-Vilppulassa -2 miljoonaa euroa, Rääkkylässä -2 miljoonaa euroa, Sotkamossa -1 miljoonaa euroa, Kyyjärvellä -1 miljoonaa euroa, Luumäellä -1 miljoonaa euroa sekä Pertunmaalla -1 miljoonaa euroa. Jos vastaavia tarkastelee euroa per asukas, niin ennakkotietojen mukaan 5 parhaimman ylijäämän tehneitä kuntia per asukas olivat Outokumpu (12 059 euroa per asukas), Kihniö (1379 euroa per asukas), Taivassalo (1350 euroa per asukas), Karijoki (1137 euroa per asukas) sekä Oripää (1079 euroa per asukas). Euroa per asukas -tarkastelussa 5 heikoimman alijäämän tehneitä kuntia per asukas olivat Kyyjärvi (-1026 euroa per asukas), Rääkkylä (-1026 euroa per asukas), Pertunmaa (-622 euroa per asukas), Pihtipudas (-767 euroa per asukas) ja Savukoski (-558 euroa per asukas). Niiden kuntien määrä, joissa on vuoden 2020 lopussa taseessa kattamatonta alijäämää, väheni ennakkotietojen mukaan vuoden 2019 56 kunnasta vuoden 2020 31 kuntaan.

KUUMA-seudun talousjohtajat ovat keränneet seudun kuntien tilinpäätösten tunnuslukuja toistensa käyttöön, Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven ja Sipoon tietoja ei ollut vielä käytettävissä tätä kirjoitettaessa. Tilikausi oli ylijäämäinen Hyvinkäällä, Keravalla, Kirkkonummella, Pornaisissa, Tuusulassa, näistä merkittävin tilikauden ylijäämä oli Kirkkonummella ja pienin Hyvinkäällä. Suurimmat lainamäärät kunnassa per asukas niin emokunnan kuin konsernin osalta oli vuodenvaihteessa Kirkkonummella, Tuusulassa ja Hyvinkäällä.

Kuntatalouden yksittäisen vuoden hyvän taloustilanteen taustalla oli, että vuonna 2020 kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot kasvoivat 2%, mutta verotulot kasvoivat peräti 4% ja valtionosuudet erittäin merkittävät 27,2%. Toimintakuluihin heijastuivat muun muassa työmarkkinaratkaisun palkankorotukset, sekä palvelutarpeen kasvu muuttuvan ikärakenteen myötä. Toimintakulujen kasvuun kunnat ja kuntayhtymät vaikuttivat erilaisten tehostamistoimien kautta, myös yhteistoimintaneuvotteluita käytiin eri kunnissa. Toimintatulojen kertymiin vaikuttivat muun muassa maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilut. Vuosikate vahvistui erittäin merkittävät 97,1% ja investoinnit kasvoivat 5%.

Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoivat enemmän kuin toimintamenot keskimäärin vuoden 2020 aikana. Verotuksessa vaikutti muun muassa kiinteistöverotuksen siirtyminen joustavaan verotuksen valmistumiseen. Valtionosuuksissa nousua selittää pitkälti valtion kunnille ohjaamat ns. koronaviruspandemian vaikutuksia korjaavat valtionosuuksien määrän lisäykset.

Tilastokeskuksen 10.2.2021 julkaiseman Kuntatalous neljännesvuosittain 2020, 4. vuosineljännes –tilaston mukaan Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu toimintakate vuonna 2020 oli 0,7 miljardia euroa. Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli vuonna 2020 1,7 miljardia euroa kun vuonna 2019 tulos oli -0,2 miljardia. Myös kuntien vuosikate parantui vuodesta 2019 ollen vuonna 2020 4,0 miljardia euroa. Kuntien yhteenlaskettu lainakanta on kuitenkin edelleen kasvanut. Kasvu vuoteen 2019 on ollut 3,8 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien lainakanta vuoden 2020 lopussa oli 19,1 miljardia euroa. Lainakanta asukasta kohden oli 3 478 euroa. Kuntien negatiivisten vuosikatteiden summa eli niin sanottu syömävelka vuonna 2019 oli noin 54 miljoonaa euroa, mutta Kuntaliiton arvion mukaan vuonna 2020 syömävelkaa ei jouduttu ottamaan juuri lainkaan. Investointeja Manner-Suomen kunnat tekivät vuonna 2020 noin 4,2 miljardin euron edestä eli noin 4,6% enemmän kuin vuonna 2019.

3.2.2 Kuntatalouden verotulokehitys

Kuntaryhmän lopullinen osuus viime verovuodelta suoritettavista ansio- ja pääomatuloverojen tilityksistä selviää vuoden 2021 aikana, kun verovuoden 2020 lopullisen verotuksen mukaiset osuudet ovat selvillä. Verovuodesta 2018 alkaen on siirrytty verotuksen joustavaan valmistumiseen, jonka pitäisi edesauttaa verotuksen valmistumisen vaikutuksia ennakoitua kunhan verotuksen rytmittyminen tasaantuu. Suomen kuntien verotilitykset vuonna 2020 olivat yhteensä 23,94 miljardia euroa (2019 noin 23,017 miljardia euroa). Vuoteen 2019 verrattuna verotilitykset nousivat yhteensä 900 miljoonaa euroa. Aikaisempaa verovuotta 2019 kuvaa erityisesti verotuksen epävarmuus yhtäältä tulorekisterin käyttöönoton ongelmista johtuen, mikä vaikutti verojen tilitysrytmeihin keväällä ja toisaalta henkilöasiakkaiden verokorttiuudistuksesta johtuen, mikä johti siihen, että osa verotilityksistä jaksottui vuodelle 2020 ja siten näkyi osittain vuoden 2020 tilityksissä. Osallaan koronaviruspandemia näkyi myös verotulotilityksissä vuoden 2020 aikana.

Verottajan veronsaajien palvelun mukaan kunnallisverotuloja tilitettiin kalenterivuonna 2020 kunnille 20,2 miljardia euroa. Kunnallisverotulot kasvoivat vuoteen 2019 verrattuna 5,1 prosenttia eli noin 985 miljoonaa euroa. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti Suomen kunnissa vuodelle 2020 nousi 0,09 prosenttiyksikköä ollen 19,97 prosenttia (painotettu), aritmeettinen keskiarvo oli vuonna 2020 kunnallisveroprosentille 20,92%. Veroprosenttia vuodelle 2020 nosti 53 kuntaa ja laski 7 kuntaa. Suurin kunnan tuloveroprosentti oli 23,50 ja pienin 16,50. Yhteisöverotuotossa kuntaryhmän jako-osuus oli vuonna 2016 30,92 prosenttia, vuonna 2017 30,34 prosenttia, vuonna 2018 31,35 prosenttia, vuonna 2019 31,30 prosenttia ja vuonna 2020 poikkeuksellisesti korkeampi, koska osana koronaviruksen aiheuttamien haasteiden tukemistoimia yhteisöverotuoton kuntaryhmän jako-osuutta korotettiin. Yhteisöverotuloja tilitettiin vuonna 2020 noin 1,96 miljardia eli niiden kasvu vuoteen 2019 verrattuna 3 % eli noin 57,8 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveroja määrättiin kaikkienensa reilulle kahdelle miljoonalle asiakkaalle yhteensä noin 1,75 miljardia euroa vuonna 2020. Muutos edellisvuoteen oli noin -6,6 prosenttia eli noin 123 miljoonaa euroa vähemmän, mutta tätä selittää kiinteistöverotuksen siirtyminen verotuksen joustavaan valmistumiseen, mikä siirtää osan tilityksiä seuraavalle vuodelle eli vuodelle 2021. Yleinen kiinteistöveroprosentti oli keskimäärin 1,08 prosenttia vuonna 2020 ja 1,07 prosenttia vuonna 2109, vuonna 2018 oli 1,04 prosenttia sekä vuonna 2017 1,06 prosenttia. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosenttia oli keskimäärin 0,50% vuonna 2020 ja 0,50% vuonna 2019 sekä vuosina 2018 ja 2017 oli 0,49 %. Muiden asuinrakennusten keskimääräinen kiinteistöveroprosentti oli 1,20 prosenttia vuonna 2020, vuonna 2019 1,17 prosenttia, vuonna 2018 oli 1,16% sekä vuonna 2017 oli 1,15 %.

KUNNALLISVERO %	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos 2008-2020 %-yks
Hyvinkää	18,50	18,50	19,25	19,25	19,25	19,25	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	1,25
Järvenpää	18,25	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	1,50
Kerava	18,00	18,00	18,75	18,75	18,75	18,75	19,00	19,00	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	1,25
Kirkkonummi	18,25	18,25	19,00	19,00	19,00	19,00	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,75	19,75	1,50
Lohja	19,00	19,00	19,50	19,50	19,50	19,50	20,00	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	1,50
Mäntsälä	19,50	19,50	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	1,00
Nurmijärvi	18,75	18,75	18,75	19,00	19,00	19,00	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,75	1,00
Pornainen	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	20,00	20,00	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	1,00
Sipoo	18,75	18,75	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	0,50
Tuusula	18,00	18,00	18,25	18,25	18,25	19,25	19,25	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	1,50
Vihti	19,25	19,25	19,25	19,50	19,50	19,50	20,00	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	1,25

Taulukko 2: Vuosien 2008 - 2020 Kuuma-kuntien ja Lohjan kunnallisveroprosentit. Lähde: Tilastokeskus

3.2.3 Kuntatalouden valtionosuuksien kehitys

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Suomen kuntien valtionosuudet olivat vuonna 2020 Kuntaliiton tietojen mukaan peruspalvelujen valtionosuudet olivat yhteensä noin 8,57 miljardia euroa, josta verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta 779 miljoonaa euroa. Muut opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet olivat noin -3,67 miljardia euroa. Vuoteen 2019 verrattuna kunnat saivat 2,4 miljardia eli 27 prosenttia enemmän valtionosuuksia. Verotulomenetysten korvauksia maksettiin 2,27 miljardia euroa ja verotulojen maksujen lykkäysmenettelyn kompensatiota 114 miljoonaa euroa. Valtionosuudet, verotulomenetysten korvaukset ja kompensatiot yhteensä 10,95 miljardia euroa. Valtionosuuksien kehittymiseen vaikuttivat muun muassa kustannustenjaon tarkistus sekä koronaviruspandemian tukitoimet.

Vuonna 2020 peruspalvelujen valtionosuusprosentti oli 25,49 prosenttia (vuonna 2019 25,37%) ja kunnan omarahoitusosuus oli vuonna 2020 -3 654,97 euroa/asukas (vuonna 2019 -3524,51 euroa/asukas). Vihdin kunnan laskennallinen oma valtionosuusprosentti oli vuonna 2020 20,05% (vuonna 2019 19,16%).

3.2.4 Uudenmaan maakunnan alueen taloudellinen kehitys ja elinkeinoelämän muutokset

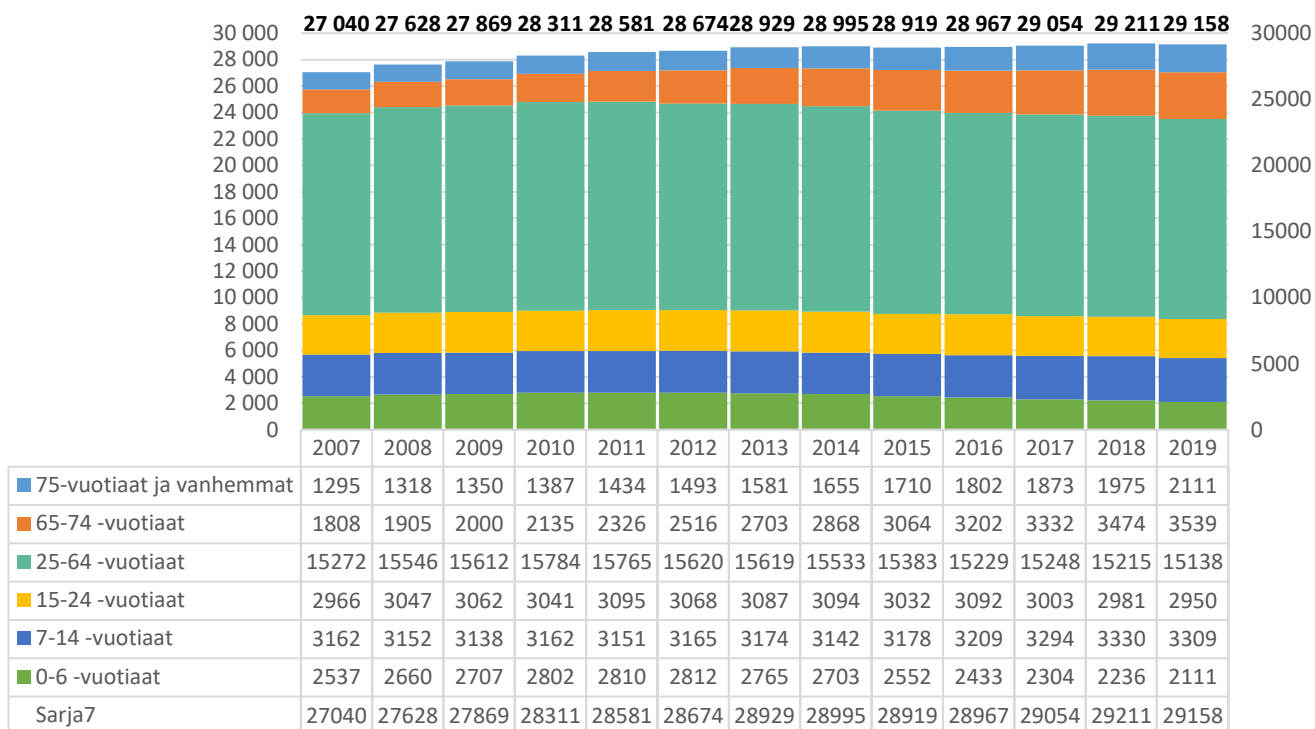
Elinkeinoelämän keskusliiton 11.2.2021 julkaiseman Kuntaranking-tutkimuksen mukaan Helsingin seutukunta (Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Karkkila, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lohja, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaa, Vihti) on Suomen viidenneksi vetovoimaisin alue yritysten näkökulmasta. Kahden vuoden välein toteutettava Kuntaranking-tutkimus mittaa Suomen eri alueiden vetovoimaisuutta yritystoiminnan kannalta. Edellisissä vertailuissa vuosina 2019 ja 2017 Helsingin seutu sijoittui neljänneksi. Alueen sijoitus vertailussa on pysynyt useat vuodet hyvänä eikä koronavuosi näy sijoituksessa suurena heikentymisenä. Helsingin seudulla yrittäjyysaktiivisuus ja kuntatalouden tila ovat keskitasoa paremmat. Pandemia on kuitenkin vaikeuttanut erityisesti pienyritysten toimintaa, joka näkyy tutkimuksessa sijainnin arvostuksen alentumisena.

Uusimaa nousi Euroopan unionin kärkeen tuoreessa eurooppalaisten maiden ja alueiden innovaatioympäristöjen toimintakykyä vertailevassa julkaisussa vuonna 2019, uudempaa vertailua ei ole tehty ja uudempi vertailu on todennäköisesti vuoden 2021 aikana. Tulos on mittaushistorian paras Uudenmaan alueelle, jonka sijoitus oli neljäs EU-alueiden vertailussa vuoden 2017 vertailussa. Uudenmaan perässä EU-alueista toisena oli Tukholman lääni ja kolmantena Hovedstadenin alue Tanskasta. RIS-vertailussa alueiden innovatiivisuutta tarkastellaan yhteensä neljään teemaan jaettujen 18 eri indikaattorin avulla. Uudenmaan vahvuuksiksi vertailussa katsottiin muun muassa tuotemerkki- ja patenttihakemusten suuri määrä suhteessa bruttokansantuotteeseen, tietointensiivisten alojen työpaikkojen osuus kaikista työpaikoista, elinikäiseen oppimiseen osallistuneiden määrä, väestön korkea koulutustaso sekä pienten ja keskisuurten yritysten innovatiivisuus. EU-osuudessa verrataan 23 EU-maan 238 alueen innovaatiojärjestelmien toimintaa. Vertailussa Suomi on jaettu viiteen alueeseen: Helsinki-Uusimaa, Länsi-Suomi, Pohjois-Suomi, Itä-Suomi ja Ahvenanmaa. Euroopan Unionin vuoden 2019 innovaatiojohtaja vertailussa oli Ruotsi, jonka perässä Suomi ja Tanska.

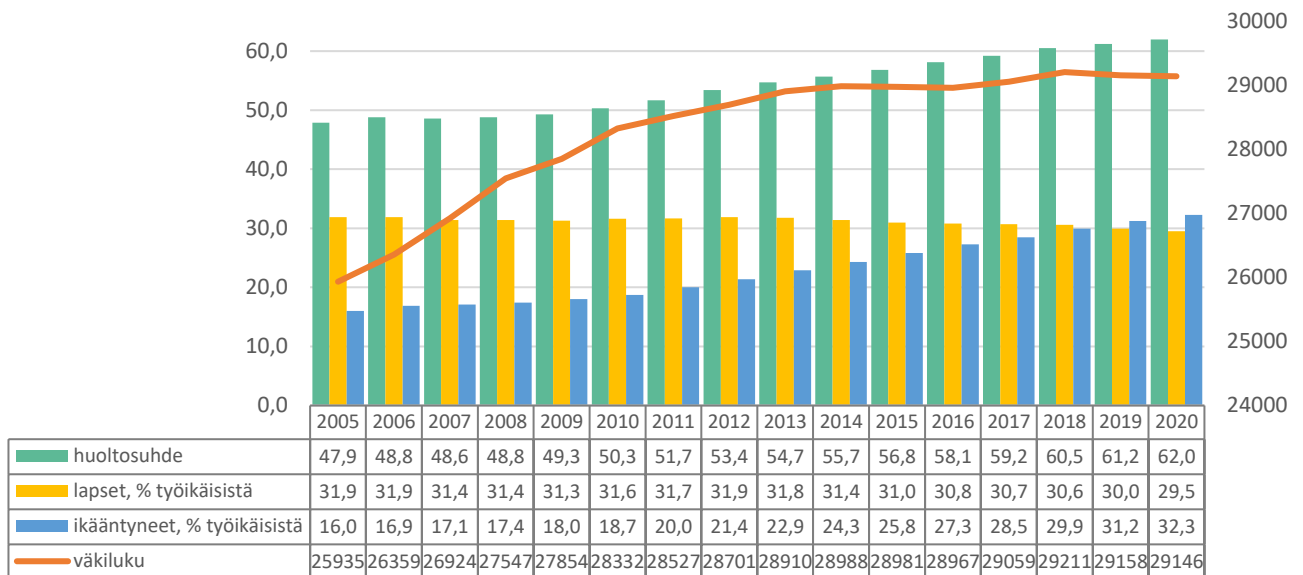
3.3 VIHDIR KUNNAN YLEINEN KEHITYS

3.3.1 Väestö

Asukasluku joulukuussa 2020 oli 29 146 henkilöä. Vihdin kunnan asukasluku 31.12.2019 oli 29 158. Laskua vuodessa on ollut 12 henkilöä. Tilastokeskus vahvistaa 31.3.2021 tarkistetun väestörakenteen ja asukasluvun 31.12.2020. Vihdin asukasmäärä kasvoi vuoteen 2010 saakka keskimäärin kahden prosentin vuosivauhtia. Tämän jälkeen kasvu on hiipunut. Strategian mukainen kasvutavoite vuosille 2018-2021 on vuosittain 1 %. Ikäryhmittäin tarkasteltuna suurin kasvava ikäryhmä Vihdissä on yli 65-vuotiaiden osuus.

Kuva 3: Väestön kehitys ikäryhmittäin 2007 - 2019. Lähde: Tilastokeskus

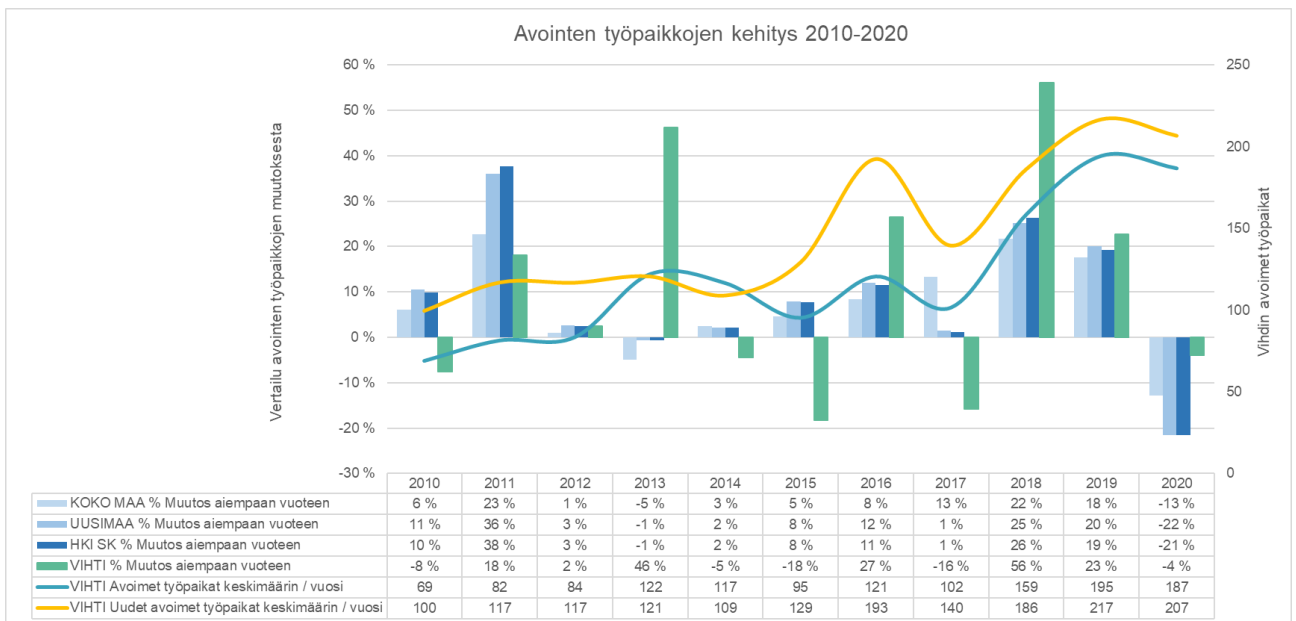
Kuva 4 : Väestöllinen huoltosuhte (0 - 14 vuotiaiden ja yli 65 vuotiaiden lukumäärä sataa 15 - 64 vuotiasta kohti) 2005–2019 ja ennuste 2020 Lähde: Tilastokeskus

3.3.2 Työpaikat ja työllisyys

Työpaikkojen kehittyminen

Vihdissä työpaikkoja on Tilastokeskuksen vuoden 2018 tietojen mukaan 8 301, joista palvelualoilla 71,1 %, jalostuksessa 24,8 % ja alkutuotannossa 2,8 %. Työpaikkaomavaraisuus eli kunnassa sijaitsevien työpaikkojen suhde kunnassa asuvien työllisten määrään on 61,6% ja työllisyysaste 78,1 %. (Lähde: Tilastokeskus)

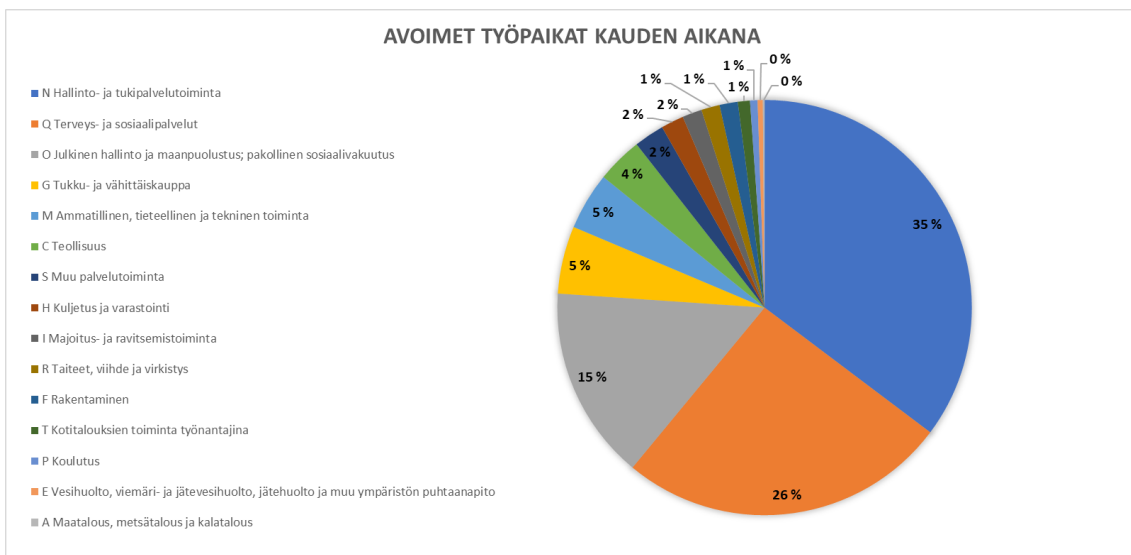
Avoimia työpaikkoja Vihdissä vuoden 2020 aikana on keskimäärin ollut 187 työpaikkaa kuukaudessa, joka on 4 % pienempi kuin vuoden 2019 keskiarvo. Avoimien työpaikkojen määrä on ollut pääasiallisesti nousussa viime vuodet. Viimeisen 10 vuoden aikana Vihti erottuu hieman ilmoitettujen työpaikkojen muutosprosentissa vertailualueiden kehityksestä kuvassa 5.

(Huomioitavaa: TEM Työnvälitystietojen avoimet työpaikat on laskettu kuun viimeisenä päivänä. Uudet avoimet työpaikat taas ovat koko kuukauden ajalta.)

Kuva 5: Avoimet ja uudet avoimet työpaikat sekä muutosprosentti vertailualueilla

Avoimia ja uusia avoimia työpaikkoja on ilmoitettu eniten hallinto- ja tukipalvelutoimintaan (*työnvälitystoiminta, työvoiman vuokraus ja muut henkilöstön hankintapalvelut*), sosiaali- ja terveysalalle, julkishallinnon työtehtäviin, mutta myös vähittäiskauppaan, liikkeenjohdon tehtäviin sekä teollisuuden kemikaali- ja metallituotteiden valmistukseen, että laitteiden korjaukseen.

Kuva 6: Ilmoitetut avoimet työpaikat %-osuus kokonaisuudesta Vihdissä vuonna 2020

Uusien avoimien työpaikkojen kehitys on ollut pääasiassa positiivista viimeisen 10 vuoden aikana. Alla olevassa taulukossa avoimien ja uusien työpaikkojen määrät vuosina 2019-2020.

TOIMIALAT 2020

	Avoimet työpaikat kauden aikana keskimäärin		Uudet avoimet työpaikat kauden aikana keskimäärin	
	2020	2019	2020	2019
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	131	133	81	77
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	95	89	45	43
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	56	65	31	37
G Tukku- ja vähittäiskauppa	20	20	9	9
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	17	21	9	12
C Teollisuus	13	10	5	4
S Muu palvelutoiminta	9	13	3	5
H Kuljetus ja varastointi	7	9	1	2
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	6	8	2	2
R Taiteet, viihde ja virkistys	5	9	2	4
F Rakentaminen	5	4	2	1
T Kotitalouksien toiminta työnantajina	4	4	0	2
P Koulutus	2	2	1	1
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	2	3	0	0
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	1	0	0	0

Taulukko 3: Ilmoitetut avoimet ja uudet avoimet työpaikat Vihdissä vuonna 2020

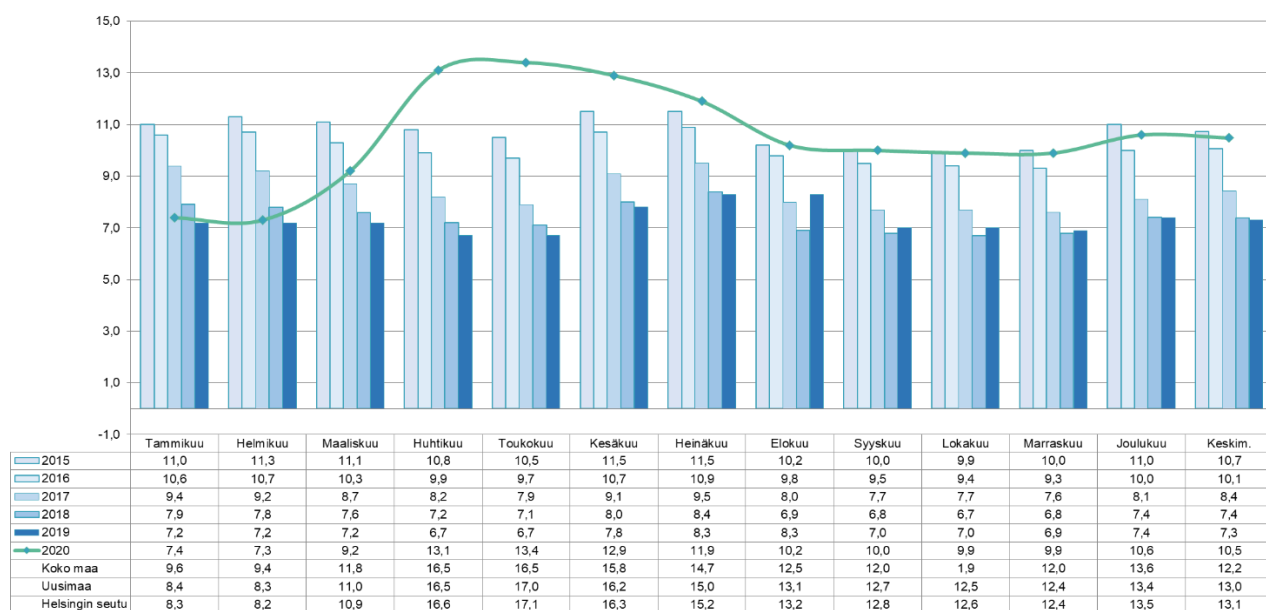
(Lähde: TEM Työnvälitystieto)

Työllisyyden kehittyminen

Vihdin kunnan työttömyysaste 31.12.2020 oli 10,6 prosenttia ja työttömyys on kasvanut 3,2 % vuoteen 2019 verrattuna. Työllisiä oli vuoden 2020 joulukuussa 13 021 henkilöä ja työttömiä 1 542. Vihdin vuoden 2020 keskimääräinen työttömyysaste oli 10,5 %. Vastaava luku Uudellamaalla oli 13 % ja koko Suomessa 12,2 %.

Joulukuussa vihtiläisistä työttömistä työnhakijoista oli alle 30-vuotiaita 327 henkilöä (224 vuonna 2019), 30-50 vuotiaita 637 (427), yli 50-vuotiaita 578 (424) ja pitkäaikaistyöttömiä 479 (372) henkilöä.

Vihdin työttömyysaste 2015-2020

Kuva 7: Työttömyysasteen kehitys vuosina 2015-2020

(Lähde: TEM Työnvälitystieto)

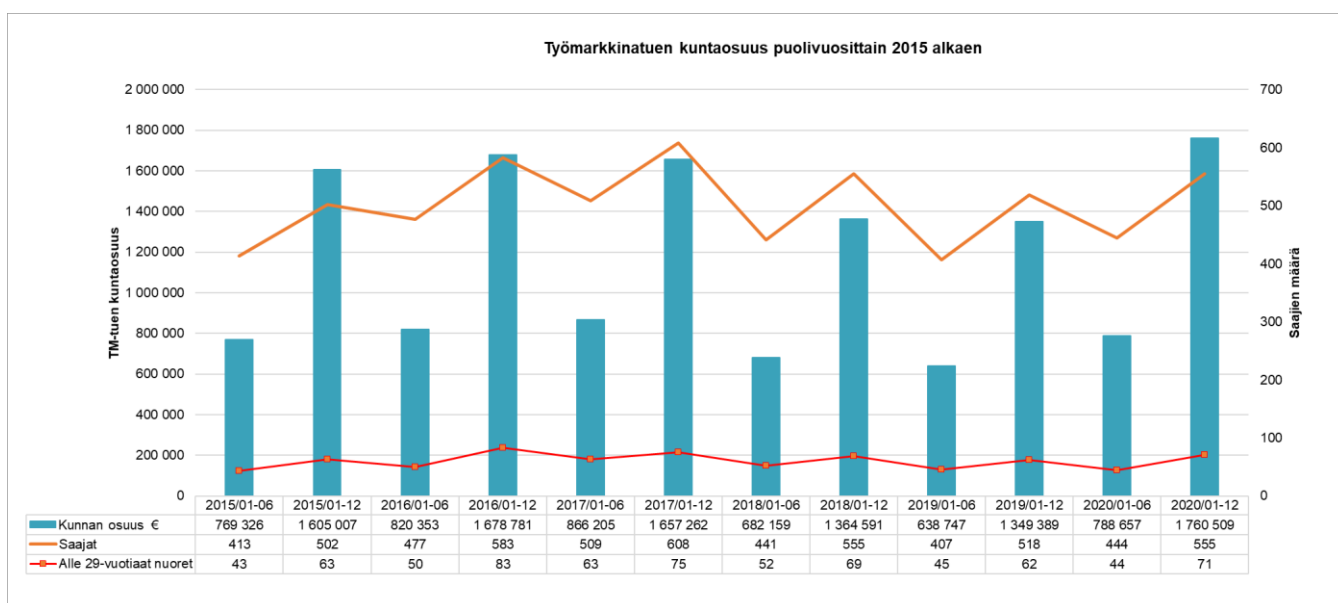
Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset

Työttömän työnhakijan toimeentulona voi olla ansiosidonnainen tai peruspäiväraha, Kelan työmarkkinatuki sekä työttömyyden pitkittyessä työmarkkinatuki, josta kunta maksaa 50- tai 70-prosenttia.

Vuonna 2020 työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset olivat 1,7 miljoonaa euroa, ylittäen budjetin 0,3 miljoonalla eurolla. Kasvua vuoteen 2019 (1,3 miljoonaa euroa) oli noin 30 %.

Saajien määrä käsitti 555 henkilöä (518 vuonna 2019), joista nuoria alle 30-vuotiaita oli 71 henkilöä (62), noin 13 % (12) kaikista saajista. Vähintään 300-999 päivää työmarkkinatukea saaneita oli 336 (324) ja yli 1000 päivää saaneita 219 (194).

Kuvassa 8 on Vihdin työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset vuodesta 2015 lähtien, jolloin kunnan osuus rahoituksen maksamiseen muuttui. Kuntaosuuden hillitsemiseksi tehdyt päätökset työllistämistoimista näkyvät selkeästi vuosien 2018 ja 2019 kustannuksissa.

Kuva 8: Työmarkkinatuen kuntaosuus puolivuositain 2015 alkaen

(Lähde: KELASTO)

Kunnan työllisyyspalvelut

Kunnan omiin työllisyyspalveluihin kuuluvat Vihdin Työvoimala: Nuorten työpaja ja Kierrätyskeskus sekä Remonttipartio. Vakituksia työntekijöitä on yhteensä 6 henkilöä: Nuorten Työpajaohjaajat 2 henkilöä, Kierrätyskeskuksen työvalmentaja, Remonttipartion mestari ja työvalmentaja sekä toukokuussa aloittanut työllisyyspäällikkö, jonka tehtävänä on koordinoida ja johtaa kunnan työllisyystoimintoja. Kunnan velvoitetöyöllistämistä hoidetaan Henkilöstöpalvelujen kautta.

Nuorten Työpaja tarjoaa työllistymiseen ja koulutukseen tähtävää palvelua kaikille 18-29-vuotiaille vihtiläisille nuorille. Asiakaspaiikkoja on noin 20 henkilölle samanaikaisesti työkokeiluna, kuntouttavana työtoimintana tai työpajavalmennuksena. Työtoiminnot liittyvät Kierrätyskeskuksen toimintaan, mutta sisältöä suunnitellaan nuorten tavoitteiden ja kiinnostusten pohjalta.

Vihdin Kierrätyskeskus tarjoaa palkkatukityöpaikkoja vihtiläisille pitkäaikaistyöttömille, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea vähintään 300 päivää. Työntekijäpaikkoja on noin 25 ja asiakaspaikkoja noin 20 työkoekieluna ja kuntouttavana työtoimintana. Työ- ja työtoimintapaikat liittyvät myyntiin ja myymälätoimintaan, ta-varanvastaanottoon, kuljetuksiin, puu- ja tekstiiliteihin, kiinteistöhoitoon sekä markkinointiin. Kierrätyskeskuksen työntekijöitä on myös ollut edelleensijoitettuna määräaikaisesti kunnan muissa toiminnoissa kuten esimerkiksi Elinvoimapalveluissa ja Infra- ja tukipalveluissa.

Remonttipartio tarjoaa toimintakykyä kehittävää ja ylläpitävää työtoimintaa pääasiassa vihtiläisille pitkäaikaistyöttömille, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea vähintään 300 päivää. Asiakaspaikkoja on noin 10-12 työkoekieluna tai kuntouttavana työtoimintana.

Kunnan lakisääteistä velvollisuutta työllistää 57-60 vuotta täyttäneitä (*Laki JTYP 28.12.2012/916*) toteutetaan Henkilöstöpalvelujen kautta sijoituksina kunnan eri yksiköihin 6 kuukauden palkkatukityösuhteina.

Työllistämistoimet hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseksi sekä kustannusten hillitsemiseksi

Työllistämistoimilla pyritään yksilö- ja ryhmätoimintana edistää hyvinvointia ja toimintakykyä, jolla on koettu olevan yhteys työllistymismahdollisuuksien parantumiseen. Työllistämistoimien kohdistamisella työmarkkinatukea vähintään 300 päivää saajiin hillitään taas kunnalle kohdistuvia kustannuksia.

Kunnan työllistämistoimenpiteisiin ovat kuuluneet kuntouttava työtoiminta min. 3 kk sopimuksella, työkoekielu 1-6 kk sopimuksella ja palkkatukityöllistäminen 8 kk määräaikaisessa työsuhteessa. Lisäksi kunnalla on mahdollisuus ottaa nuori alle 30-vuotias ilman edellä mainittuja sopimuksia työpajavalmennukseen, jolloin hänen asioitaan voidaan järjestellä ja hänen katsotaan hyötyvän toiminnallisesta valmennuksesta sinä aikana.

Vuoden 2020 lopulla luotiin myös Edelleensijoitus-malli, jossa Kierrätyskeskuksen työntekijä voidaan sijoittaa harkinnanvaraisesti ja määräajaksi yritykseen tai yhdistykseen, jos yritys/yhdistys on harkitsemassa työntekijän palkkaamista vakituiseen työsuhteeseen. Mallista ei saatu vuoden aikana kokemusta, vaikka muutamia keskusteluja aiheesta käytiin.

Kunnan työllisyyden hoitoon kuuluu myös työllistämisen kuntalisän myöntäminen yhdistyksille ja yrityksille. Kuntalisää ei ole myönnetty vuonna 2020 ollenkaan, koska kriteerit eivät ole täyttyneet. Työllistymistä edistävien hankkeisiin osallistutaan ohjausryhmässä, joita ovat olleet vuonna 2020 Apuomena ry:n Taidoilla töihin 2 -hanke ja Luksian Ote-hanke. Ohjausryhmät kokoontuvat 2-4 kertaa vuodessa.

Kunta on edustettuna myös Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun johtoryhmässä, joka koostuu noin 4 kertaa vuodessa. TYP-työtä toteutetaan Karviaisen sosiaalialan työntekijöiden toimesta yhteistyössä Kelan ja TE-toimiston kanssa.

Kunnan etsivä nuorisotyö edistää omien palvelujensa kautta vihtiläisten nuorten hyvinvointia, työllisyyttä ja kouluttautumista. Perusturvakuntayhtymä Karviaisen Werstas-pajan Työhönkuntoutuspalvelut ja kuntouttavan työtoiminnan sijoitukset kunnan yksiköihin edistävät kuntoutumista ja mahdollisuuksia siirtyä eteenpäin työllistymiseen liittyvissä palveluissa. Vihdissä toimivat yhdistykset ja seurakunta (3. sektori) tarjoavat mm. kuntouttavan työtoiminnan paikkoja pitkäaikaistyöttömille.

Työllistämistoimien tulokset ja kustannukset

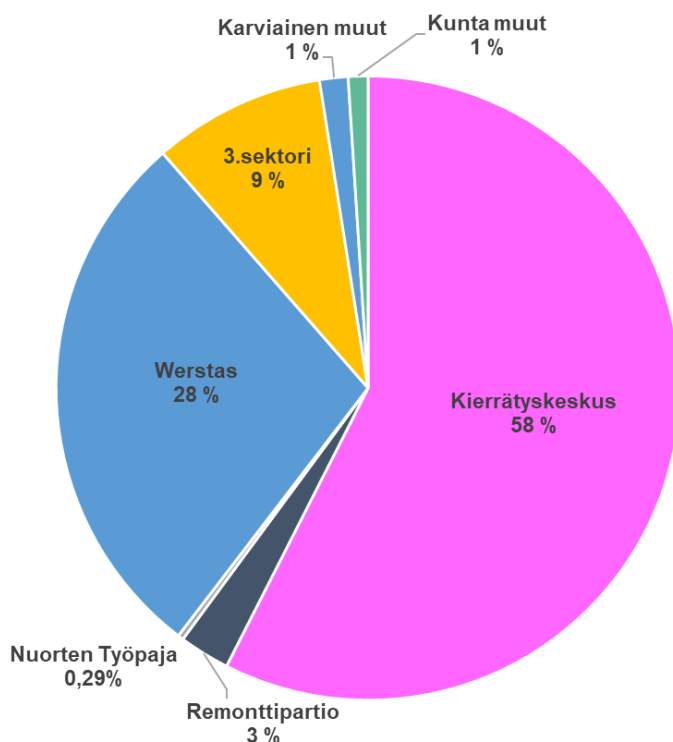
Työllisyyspalveluissa vuonna 2020 on ollut yhteensä arviolta 106 asiakasta. Vertailutietoa aiemmilta vuosilta ei ole saatavilla.

Työvoimalan palveluihin on osallistunut yhteensä 76 eri henkilöä, joista palkkatuetussa määräaikaisessa työsuhteessa on ollut 38 henkilöä, työkokeilussa 40 henkilöä ja kuntouttavassa työtoiminnassa 21 henkilöä. Remonttipartiossa on työkokeilijoita ja kuntouttavassa työkokeilussa olevia ollut noin 12 henkilöä. Velvoitettyöllistettyjä vuonna 2020 oli yhteensä 18 henkilöä.

Työllistämismäärärahoja palkkatukityöllistämiseen Kierrätyskeskuksessa käytettiin noin 51 %. Koronatilanteen vuoksi uusia henkilöitä ei ohjautunut palveluihin juuri ollenkaan. Heinäkuussa Kierrätyskeskuksen kirjoilla oli 11 palkkatukityöllistettyä ja 4 työkokeilijaa, mikä on pienin henkilöstömäärä myymälän avaamisen jälkeen.

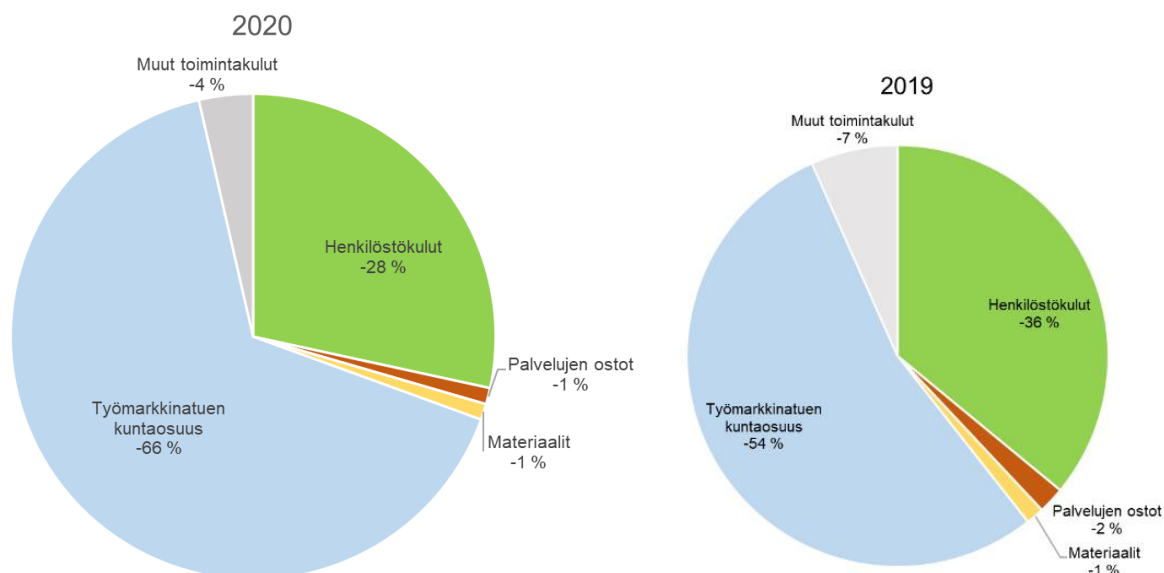
Asiakkaiden ohjautuminen Nuorten Työpajalle ja Remonttipartioon oli myös vähäistä, mutta loppuvuonna asiakasmäärät normalisoituivat Työllisyyspalveluissa.

Kunnan ja Karviaisen työllistämistoimilla on työmarkkinatuen kuntaosuuksia hillitty vuonna 2020 yhteensä noin 1 083 000 euroa, säästökuukausia yhteensä 2 487. Kuvassa 9 näkyy toiminnoittain mistä toimintayksiköistä säästökuukaudet kertyvät.

Kuva 9: TM-tuen säästökuukausien kertyminen prosentteina

Työllisyyspalvelujen kustannukset koostuvat työmarkkinatuen kuntaosuudesta, palkkatukityöllistettyjen ja vakituisten työntekijöiden palkkakustannuksista, palveluista ja materiaaliostoista sekä muista kiinteistä kustannuksista (vuokrat). Suurimmat kustannukset koostuvat työmarkkinatuen kuntaosuudesta ja palkkatukityöllistettyjen palkoista, jotka näkyvät prosentteina kuvissa 10 ja 11.

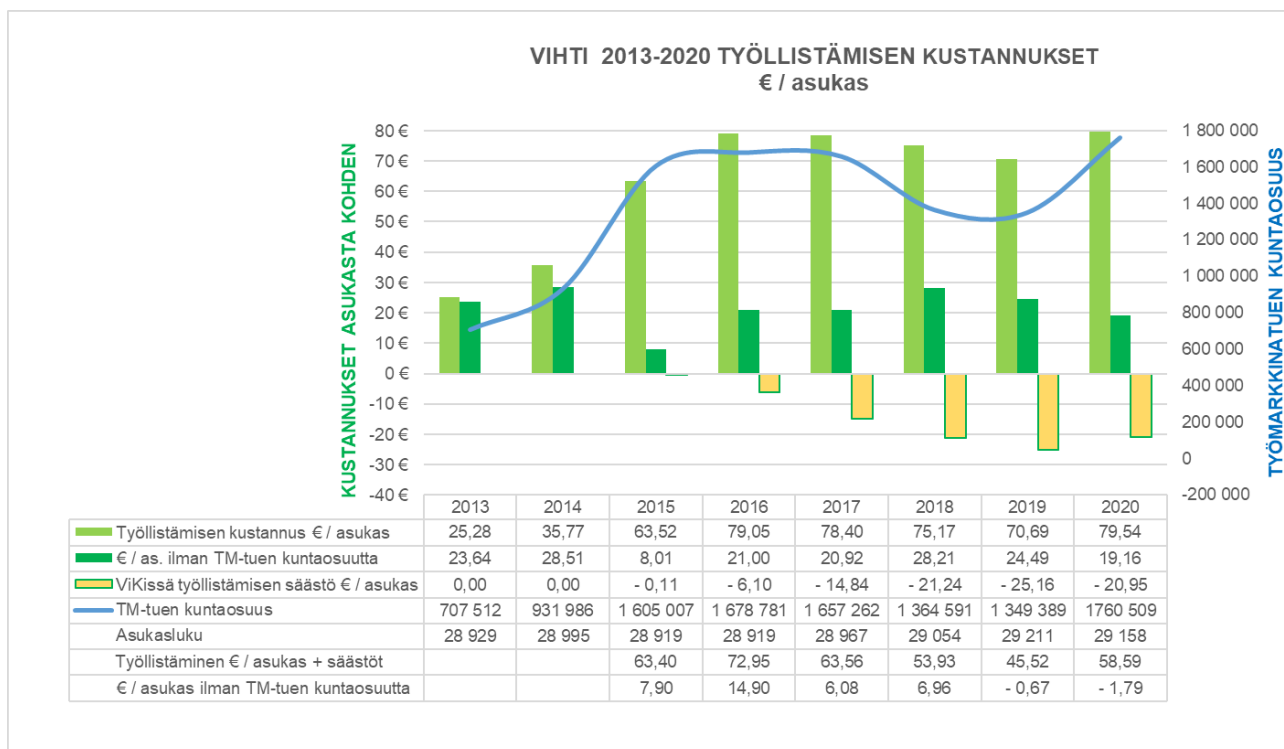

Kuva 10: Työllistämistoiminnan kustannusrakenne v. 2019-2020

Kuva 11: Työllistämistoiminnan kustannusrakenne vuosina 2013-2018

Työllisyyspalvelujen kustannukset per asukas vuonna 2020 oli 79,54 euroa. Kun huomioidaan kunnan omien toimenpiteiden tuomat työmarkkinatuen kuntaosuuden säästöt ovat kustannukset noin 58 euroa per asukas. Kustannuksiin vaikuttavat työmarkkinatuen rahoitusosuus sekä eri työllistämistoimet eri vuosina. Kuvassa 12 on kustannuskehitys vuosilta 2013-2020, johon on lisätty Kierrätyskeskuksen toimenpiteiden tuomat säästöt vuodesta 2015 lähtien, koska pelkästään vain kunnan työllistämistoiminnan tuomia teoreettisia säästötietoja ei ole saatavilla.

Kuva 12: Työllistämisen kustannukset per asukas

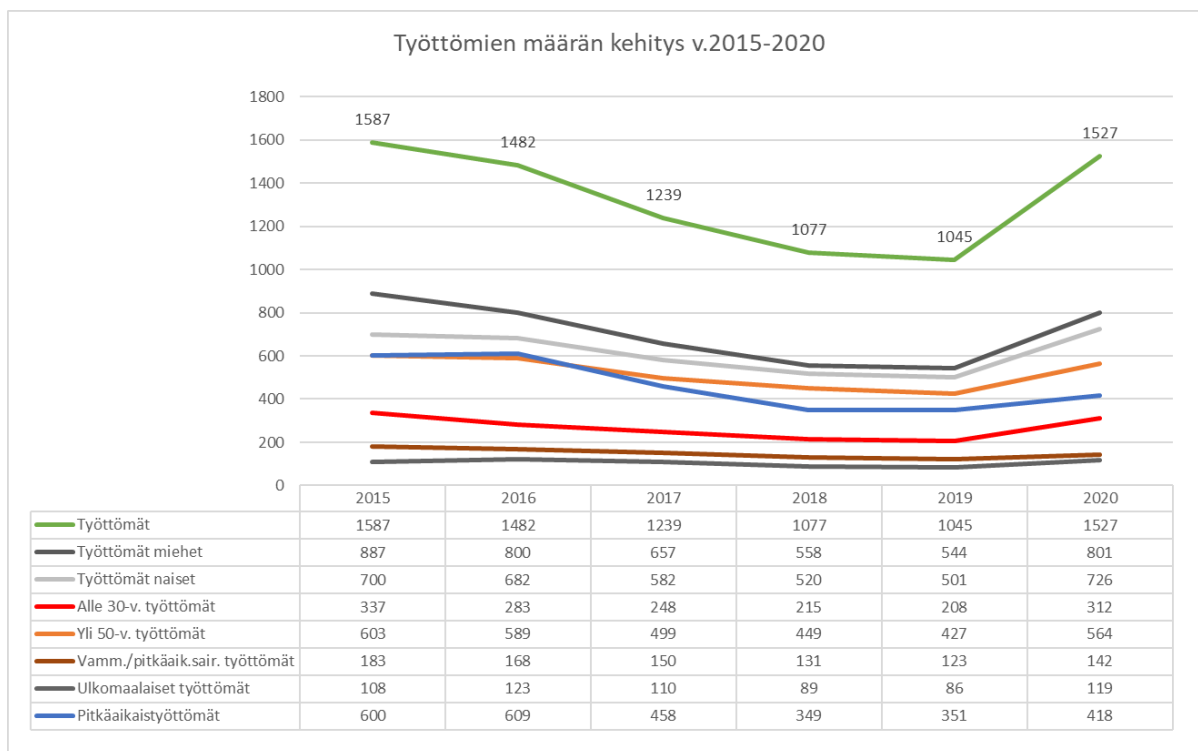
Koronaepidemian vaikutukset työllisyyteen

Työllisyyspalvelujen asiakasmääriin koronatilanne on vaikuttanut muun muassa kuntouttava työtoiminnan ollessa keskeytyneenä 16.03. - 30.5.2020 välisenä aikana. Samalla TE-toimiston työkokeilut keskeytettiin. Kierrätyskeskus sulki myös ovensa ulkoisilta asiakkailta, jolloin perustyöt jäivät ja tiloja alettiin ehostamaan. Nuorten Työpaja siirtyi sopimus katkon aikana vapaaehtoiseen etävalmennukseen 10 nuoren kanssa. Lisäksi kunnan työllisyyspalveluihin ohjautuminen vähentyi merkittävästi TE-toimistosta.

Kesän jälkeen työllistämistilanne alkoi normalisoitua, mutta työllistämismäärärahan tuomaa tavoitetta ei enää saatu kiinni. Loppusyksyn koronaepidemian pahenemisen vuoksi ei toimintaa ja työllistämistä voitu jatkaa normaalin tapaan jolloin mm. Kierrätyskeskuksen myymälä oli suljettuna marraskuusta lähtien.

Koronaepidemiasta johtuen maaliskuu-toukokuun 2020 aikana työttömien määrä kasvoi Vihdissä 75-81 prosenttia verrattuna vuoden 2019 joulukuuhun. Korkeimmillaan työttömien määrä Vihdissä oli toukokuussa, 1 948 henkilöä. Työttömien määrä toukokuussa oli poikkeuksellinen. Vuodesta 2006 kirjattujen Tilastokeskuksen tilastojen mukaan seuraavaksi korkein työttömien määrä 1 707 on ollut heinäkuussa vuonna 2015.

Koronaepidemiasta johtuen työttömyys nousi keskimäärin 46% vuoden aikana, 482 työttömällä. Kuvassa 13 näkyy työttömien työnhakijoiden määrän kehitys ja koronaepidemian vaikutukset eri ryhmien välillä.

Kuva 13: Työttömien työnhakijoiden määrän kehitys vuosina 2015-2020

Nuorten alle 30-vuotiaiden työttömien määrä on ollut viime vuodet laskussa, mutta kasvoi keskimäärin 50 % vuoden 2020 aikana. Joulukuussa nuoria alle 30-vuotiaita oli työttömänä 327 henkilöä (227 joulukuussa 2019). Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi 29 % 479 henkilöön (372). Lomautettujen määrä nousi 454 % 360 henkilöön, kun vuotta aiemmin henkilömäärä oli 65. Pienintä työttömien työnhakijoiden kasvu on ollut pitkäaikaistyöttömien, vammaisten/pitkäaikaissairaiden ja ulkomaalaisten ryhmissä. (Lähde: TEM Työnvälitystieto).

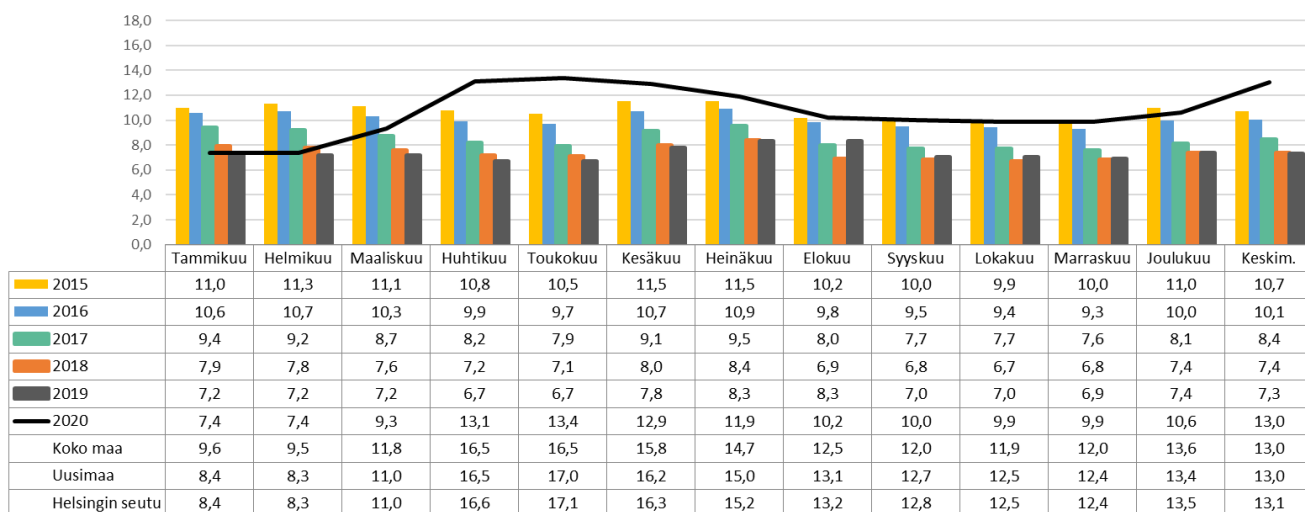
Koronaepidemian vaikutukset työmarkkinatuen kuntaosuuteen

Työmarkkinatuen kuntaosuuden saajien määrä kasvoi 7 prosenttia 555 henkilöön verrattuna vuoteen 2019, 518 henkilöä. Kunnan rahoitusosuus työmarkkinatuesta nousi yhteensä 23 % 1 760 509 euroon, kun vuonna 2019 kustannukset olivat 1 349 389 euroa. Aiempina vuosina (kts. kuva 8) kustannuskehitys on ollut puoli-vuotisraportoinnin (tammi-kesäkuu) jälkeen ennustettavaa ja maltillista, mutta viime 55 % kustannuksista kertyi heinä-joulukuun aikana. Saajien määrä on pysynyt myös maltillisena viime vuosiin verrattuna, mutta nuorten alle 29-vuotiaiden määrässä on ollut heinä-joulukuu ajanjaksolla 61 % kasvu. (Lähde: Kelasto)

Kesällä tehdyt ennusteet rahoitusosuuden kasvusta eivät pitäneet paikkaansa ja ennuste 1,5 miljoonaa euroa ylittyi noin 250 000 eurolla.

Työttömyysasteet seudulla

Joulukuun 2020 tilaston mukaan kunnan työttömyysaste on 10,6 prosenttia. Uudenmaan työttömyysaste on ollut vastaavaan aikaan 13,4 prosenttia ja koko Suomen työttömyysprosentti 13,6 %. Joulukuussa Vihdissä oli työllisiä 13 021 ja työttömiä 1 542 henkilöä. Lähteet: ELY-keskus ja TEM

Kuva 14: Koko maan, Vihdin kunnan ja Uudenmaan sekä Helsingin seudun keskimääräinen työttömyysaste vuosina 2015–2020. Lähde: ELY-keskus

	Valmistuneet asunnot yhteensä	Valmistuneet valtion tukemat		Valmistuneet vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Valmistuneet vapaarahoitteiset omistus-asunnot
		ARA-vuokra-asunnot yhteensä	Valmistuneet ASO-asunnot		
2020	64	-	-	2	62
2019	137	0	0	57	80
2018	167	0	0	20	147
2017	155	63	0	38	54
2016	54	-	-	-	-
2015	73	-	22	-	-
2014	52	-	-	-	-

"- / ei tietoa"

Taulukko 4: Asuntotuotannon 1.8 mukainen tilanne vuosina 2014-2020.

3.3.3 Elinkeinoelämä

Elinkeinopalveluiden alkuvuosi alkoi ilman yritysneuvojaa yrityskehittäjä Kristiina Salon siirryttyä vuoden vaihteessa uusiin tehtäviin toiselle paikkakunnalle. Uudessa elinkeinopäällikön tehtävässä aloitti toukokuun alussa hallintotieteiden maisteri Jorma Ranta.

Toimivien yritysten määrä Vihdissä on noin 3 000 yritystä. Valtaosa niistä eli noin 2 300 on pieniä maksimissaan viisi henkilöä työllistäviä ja liikevaihdoltaan alle 200 000 euroa. Työpaikat jakautuivat vuoden 2019 tietojen mukaan toimialoittain seuraavasti: Alkutuotanto 2,55 %, Jalostus 27 % ja Palvelut 70 %. Yli viisi henkeä työllistäviä yrityksiä on noin 260. Yritysten määrää on kasvattanut viime vuosina palkkatyön ohella tehtävän sivutoimisen yritystoiminnan kasvu.

Uusia yrityksiä perustettiin Vihtiin vuonna 2020 195 kappaletta (vuonna 2019: 163) ja toimintansa lopetti 86 (vuonna 2019: 83) yritystä. Yritysten nettomäärä kasvoi 109 yrityksellä; edellisenä vuonna nettokasvu oli +80 yritystä.

Touko-kesäkuussa 2020 ja jälleen loppuvuoden 2020 aikana toiminnan painopisteessä oli yritysten informoiminen uusista tukimuodoista, joita oli mahdollisuus hakea koronan aiheuttamien ongelmien johdosta. Uutiskirjeitä lähetettiin touko-joulukuun 2020 aikana 13 kpl noin 1 900 sähköpostiosoitteeseen.

Yksinyrittäjien tuen käsittely ja myöntäminen tuli uudella lailla kunnille huhtikuussa 2020. Vihdissä myönnettäväksi määräksi saatiin 1 504 000 euroa. Tukisumma yritystä kohden oli lain määräämä 2000 €/yritys. Vihdissä kolme henkilöä teki varsinaisen asiatarkastelun, jossa selvitettiin täyttyvätkö myöntämisedellytykset. Tarvittaessa pyydettiin lisäselvityksiä päätöksentekoa varten. Elinkeinopäällikkö ja elinvoimajohtaja toimivat käsittelijöiden tukena ottaen kantaa vaikeimpiin tulkintoihin ja tekivät myös viralliset päätökset käsittelijöiden esityksiin. Tukihakemuksia tuli määräaikaan mennessä noin 360 kpl. Myönteisiä päätöksiä tehtiin 270 kpl, kielteisiä 86 kpl. Osan hakemuksista hakijat vetivät itse pois tilanteen parannuttua.

Kesäkuussa 2020 alkoi uuden elinkeinostrategian valmistelu. Elinkeinopäällikön laatimalla yrityskyselyllä pyrittiin saamaan tietoa muun muassa yritysten tyytyväisyydestä kunnan palveluihin, tietoa uusista tarpeista, yritysten tulevaisuudennäkymistä, työllistämishalukkuudesta ja yrittäjien näkemyksiä siitä, mitkä voisivat olla uuden elinkeinostrategian tärkeimmät tavoitteet. Kysely lähetettiin noin 1400 sähköpostiosoitteeseen kaksi kertaa ja siihen saatiin 72 vastausta. Strategiaa laadittiin neljässä työryhmässä, joissa oli edustettuina yrittäjien lisäksi myös luottamus- ja virkamiehiä. Työpajoja oli kaikkiaan seitsemän. Sen lisäksi isompia yhteisiä yritystilaisuuksia järjestettiin kaksi. Marraskuussa 2020 strategian luonnos esiteltiin kunnanhallitukselle, jonka ohjeistamana strategiaa täydennettiin. Valtuustokäsittelyyn strategia vietiin vuoden 2021 alussa.

Pandemian vuoksi yrityskäyntejä jouduttiin välttämään sekä keväällä että syksyn ja loppuvuoden 2020 aikana. Pääosa yrityskäynneistä tehtiin kesä-syyskuun 2020 aikana. Yrityskohtaisia kirjattuja asiakastapahtumia oli vuoden aikana 146. Katsauskaudella ei ollut merkittäviä markkinointipanostuksia. Ainoastaan Hiidenlaakson yritysalueen markkinointi aloitettiin loppuvuonna 2020 mobiili- ja ulkomainoskampanjoin.

Vihdin kunnan strategian mukaisesti kunnan elinvoimaisuus tarvitsee yritysten ja työpaikkojen kasvua. Vihdin kunnan elinkeinopalvelut ovat viime vuosina alkaneet toimia entistä aktiivisemmin yrittäjyyden ja yritysten yhteistyön edistäjänä. Elinkeinopalvelut tuottavat elinkeinoelämän neuvonta- ja asiantuntijapalveluita, elinkeinomarkkinointia, yrittäjyysympäristön toimintaedellytysten, yritystoiminnan kehittymisen ja yritysyhteistyön edistämistä. Elinkeinopalveluiden osalta palvelutuotantoa hoidetaan 1 henkilön voimin. Vuosina 2020-2021 painopiste siirtyi yhä enemmän Vihdin vetovoiman parantamiseen ja yritysten saamiseen uusille yritysalueille.

3.3.4 Olennaiset muutokset Vihdin kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2016 oli eräänlainen käännekohta 2010-luvulla, kun Vihdin kunta teki lähes 7 miljoonan euron ylijäämäisellä tuloksella parhaimman tuloksen yhdeksään vuoteen ja kolmanneksi parhaimman tuloksen 2000 –luvulla. Vahvan tuloksen taustalla oli valtion veroluonteisen rahoituksen kasvaminen, kunnan toimintakulujen maltillinen kehitys sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kertaluontoiset palautukset. Positiivinen kehitys jatkui myös vuonna 2017, kun kunta teki 5,1 miljoonaa euroa ylijäämäisen tuloksen. Vuonna 2017 tilikauden tulosta paransivat toimintakulujen odotuksia maltillisempi kehitys ja odotuksia suuremmat verotilitykset. Vuoden 2018 tilinpäätös oli alijäämäinen noin 5,1 miljoonaa euroa ja tähän vaikutti verotilityksien heikentyminen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuksien kasvu. Vuoden 2019 talousarvio oli alijäämäinen noin 1,5 miljoonaa euroa ja vuoden 2019 tilinpäätös toteutui lopulta noin 10,3 miljoonaa euroa alijäämäisenä. Vuoden 2019 tulokseen vaikutti toimintakatteiden heikkeneminen (sote-menojen kasvu, henkilöstökulujen kasvu johtuen työmarkkinaratkaisuksista ja lomarahavähennyksen poistumisen johdosta), poistojen kasvu ja alaskirjaukset, verotulojen ja valtionosuuksien (ns. kertaerä selittää kasvua) nousu. Vuoden 2019 osalta verorahoituserät kohensivat tilannetta niin, että vuosikate väheni edelleen 4,84 miljoonaa euroa, mutta ei kuitenkaan samassa suhteessa kuin toimintakate heikkeni.

Tilikauden 2020 ylijäämä oli 3,4 miljoonaa euroa, koska vuoteen 2019 nähden tapahtui seuraavia muutoksia:
- toimintakate vahvistuu hieman vuoden 2019 tasosta ollen -148,7 miljoonaa euroa (vuonna 2019 noin -150,2 miljoonaa euroa), mitä selittää muun muassa odotuksia pienemmät sosiaali- ja terveystalouden kustannukset ja toimintatuotoissa positiivisesti kunnan tonttikaupan piristyminen, mutta koronapandemia on pienentänyt vuokratuottoja ja maksutuottoja

-Verotulot ovat kasvaneet noin 3 miljoonaa euroa vuoteen 2019 nähden. Verotulojen kasvua selittää pääosin kunnallisverotulojen kasvu (muun muassa verokorttiuudistus ja verotuksen joustava valmistuminen).

-Valtionosuudet ovat kasvaneet poikkeuksellisesti noin 15,7 miljoonaa euroa, josta harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta on ollut 2 miljoonaa euroa. Vaikuttavana tekijänä ovat pitkälti valtion niin sanotut koronatuotot, joita Vihti sai noin 9,48 miljoonaa euroa edellä mainitun valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen 2 miljoonaa euroa lisäksi. Näiden lisäksi valtionosuuksiin tehtiin muista syistä teknisiä korjauksia, joiden vaikutus oli Vihdille noin 257 tuhatta euroa valtionosuuksia korottava.

-Rahoitustuotot ja -kulut pienentyneet noin 163 000 euroa, mitä selittää muun muassa lainojen uudelleenjärjestelyistä saadut korkojen pienentymisen hyödyt sekä muutoin osingot ja antolainakorot.

-Suunnitelmanmukaiset poistot ovat kasvaneet noin 1,1 miljoonaa euroa, mikä selittyy keskeneräisissä hankkeissa olleiden investointien siirtymisestä valmistuneina poistonalaisiksi. Lisäksi poistoja muutoin rasittaa ja kasvattaa vuonna 2020 noin 1,5 miljoonalla eurolla kunnan omistamien kiinteistöyhtiöiden osakekirjojen arvojen arvonalennus.

- Tilikauden tuloksesta, 6 903 537 euroa, ehdotetaan tehtävän poistoeron muutos +189 199 euroa sekä rahaston siirto raiderahastoon -3 740 000 euroa. Näiden myötä tilikauden 2020 ylijäämäksi tulisi noin 3,4 miljoonaa euroa.

Kunnanhallitus hyväksyi 15.3.2021 §56 kunnanhallitukseen nähden sitovien erien vuoden 2020 tilinpäätöksen tulosalueiden toimintakatteiden ylitykset: opetuksen tulosalue ylitys 917 310 euroa, lasten ja nuorten hyvinvoinnin tulosalue ylitys 1 464 euroa, aterian ja puhdistuksen tulosalue sitovan positiivisen toimintakatteiden alitus 236 185 euroa.

Kunnanhallitus päätti 15.3.2021 §56 ehdottaa edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy vuoden 2020 tilinpäätöksen toimielimien toimintakatteiden ylitykset: tarkastuslautakunta ylitys 780 euroa. Lisäksi samaisessa pykälässä kunnanhallitus päätti ehdottaa edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy vuoden 2020 tilinpäätöksen investointikohteiden sitovien erien poikkeamat: liikunta-alueiden rakentaminen ylitys 63 494 euroa, Vihdin puhdistamoprojekti ylitys 22 442 euroa sekä puhdistamoiden investoinnit 35 898 euroa. Vihdin kunnanvaltuuston tarkoitus käsitellä ylityksiä ja poikkeamia kokouksessaan 29.3.2021. Ns. positiivisia ylityksiä ei tule kuitenkaan talousarvion sitovuustason mukaisesti käsitellä valtuustossa.

Lautakuntien raportointia olennaisia muutoksia toiminnassa

Varhaiskasvatuksessa jouduttiin keväällä 2020 edelleen turvautumaan tilapäisryhmien käyttöön osallisuusasteen nousun myötä, että saatiin kaikki lapset sijoitettua. Kolme ryhmää (Pajuniityssä, Kuoppanummella ja Hiidenrannassa) saatiin purettua syksyllä 2020. Lisäksi Myrskylänmäessä, Metsäpolussa ja Otalamella pystyttiin vähentämään henkilöstöresurssia syksyn 2020 osalta. Henkilöstömenoissa näkyy myös sijaismäärärahojen pienentyminen vuoden 2020 aikana, mikä johtuu koronapandemian myötä johtuvista lasten poissaoloista. Vaikka henkilöstöäkin oli pois niin sijaisia ei siinä määrin tarvinnut palkata, mitä aikaisempina vuosina, kun myös lapsia oli pois. Uudistettu varhaiskasvatustalouden laki astui voimaan 1.9.2018 alkaen. Varhaiskasvatusta koskeva uusi asia laissa oli varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda, joka kokoaa varhaiskasvatuksen kansallisessa suunnittelu- ja ohjaustyössä tarvittavat tiedot yhteen paikkaan. Vardan käyttöönotto on kohdistunut suurelta osin vuoteen 2019, mutta työtä on jatkettu vahvasti vielä vuonna 2020.

Vuotta 2020 leimasi koronapandemia ja sen aiheuttamat poikkeukselliset opetusjärjestelyt perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Koronavirus alkoi edetä Suomessa nopeaa vauhtia maaliskuussa 2020. Viruksen leviämisen hillitsemiseksi kunta suositteli aluksi perheitä pitämään myös terveet lapsensa kotona, jos heillä oli tähän mahdollisuus. Kun valmiuslaki otettiin käyttöön 18.3.2020, lähiopetus peruskouluissa ja lukiossa

loppui joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Lähiopetukseen olivat aluksi oikeutettuja ne vuosiluokkien 1–3 oppilaat, joiden huoltajat olivat yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisessä asemassa sekä ne erityisen tuen oppilaat, jotka sitä huoltajan näkemyksen mukaan tarvitsivat. Myöhemmin oikeus lähiopetukseen laajeni koskemaan kaikkia vuosiluokkien 1–3 oppilaita erityisen tuen oppilaiden lisäksi. Väliaikaisesti tarkoitettu etäopiskelu kesti lopulta perusopetuksessa 13.5.2020 saakka ja lukiokoulutuksessa kevätlukukauden loppuun saakka. Lukuvuoden 2020–2021 koulutyö käynnistyi sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa lähiopetuksessa. Koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi koulutyön järjestämisessä noudatettiin Opetushallituksen, Opetus- ja kulttuuriministeriön, Karviaisen sekä aluehallintoviraston ohjeita muun muassa opetusryhmien erillään pitämisestä ja turvavälien noudattamisesta. Opetuspalveluiden toiminnassa on ollut olennaista etäopetus ja siihen liittyvät haasteet. Kevään etäopetusjakson aikana perusopetuksen oppilaille lainattiin kannettavia tietokoneita, jotta opetus pystyttiin toteuttamaan koteihin. Erilaiset sähköiset sovellukset, kuten Teams, Zoom ja Meet olivat tärkeitä etäopetuksen toteuttamisen välineitä.

Koronaviruspandemiaan liittyvät rajoitukset vaikuttivat kirjaston ja muutoinkin kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan alaiseen toimintaan merkittävästi. Kirjastotoiminnassa tämä näkyi fyysisten aineistojen lainauksen ja kirjastokäytien vähenemisenä ja etänä käytettävien e-aineistojen käytön ja lainauksen kasvuna. Liikuntapalveluissa tulot jäivät oleellisesti budjetoidusta koronaviruspandemian keskeytettyä toiminnan ja suljettua liikuntatilat. Aluehallintoviraston rahoittamien hankkeiden toteutus viivästyi pandemiasta johtuen, mutta hankkeiden toteuttamiseen haettiin ja saatiin loppuvuodesta lisäaikaa. Koronapandemian vaikutuksesta resursseja ja palvelua mukautettiin ja uudelleen kohdennettiin vastaamaan ajan mukana tuomia haasteita. Kulttuurituottaja palkittiin kunnan Inno-palkinnolla Vihti Live -palvelukonseptin ideoinnista ja toteutuksesta, sekä osallisuudesta Sepänpihan kotinäyttelyn tv-tuotannon, markkinoinnin ja sisällöntuotannon suunnitteluun ja toteutukseen. Osa liikuntapalveluiden henkilöstöstä työskenteli vuoden aikana muissa kunnan työtehtävissä oman työn keskeydyttyä.

Ympäristölautakunnan osalta olennaisia tapahtumia on raportoitu, että rakennusvalvonnassa jäätin tulojen osalta budjetoidusta, koska rakentaminen erityisesti uudishankkeiden osalta oli merkittävästi odotettua hiljaisempaa. Tähän todennäköisesti osaltaan vaikutti koronapandemia, ja sen aikaansaama yleinen varovaisuus. Vuoden 2020 loppuun päättyi Kirkkonummen kanssa yhteinen ilmastokoordinaattorihanke, jolle on haettu Ympäristöministeriöstä jatkorahoitusta vuoden 2021 alussa.

Tilapalveluiden osalta keskeisiä muutoksia aikaisempaan on, että tilapalvelun käyttötaloutta rasittavat edelleen vajaakäytössä tai kokonaan käyttämättöminä olevat myyntisalkussa olevien kiinteistöjen ylläpito. Sisäilmatutkimuksia on tehty talousarviossa ennakoitua enemmän. Ulkopuolisia lakiasianpalveluja on käytetty kunnan etujen turvaamiseksi.

Vihdin veden osalta keskeisiä muutoksia aikaisempaan on Vihdin veden organisaatiomuutos 1.1.2020 alkaen sekä se, että muutama yksittäinen investointitoiminto ylitti investointimäärärahansa, tästä on tulossa valtuuston käsittelyyn 29.3.2021 ylityksen mahdollinen hyväksyntä.

Olennaisista tapahtumista tilikauden 2020 päättymisen jälkeen ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista tulee todeta seuraavaa:

Maailman terveysjärjestö WHO:n 11.3.2020 pandemiaksi julistaman koronaviruksen (COVID-19) edelleen merkittävä leviäminen maailmanlaajuisesti on tuonut ja tuo edelleen monenlaisia järjestelyitä toimintaan sekä talouteen. Parhaillaan käynnissä on käynnissä pandemian niin sanotut toinen ja kolmas aalto. Perjantaihin 12.3.2021 mennessä ilmoitettuja koronatapauksia oli Suomessa yhteensä ollut 65 315, testattuja koronaviruksenäytteitä yhteensä 3 572 800, tautiin liittyviä kuolemia on raportoitu kaikkinaensa 786. Vihdissä oli vastaavaan aikaan mennessä ilmoitettuja koronatapauksia ollut yhteensä 293. Suomessa on aloitettu koronavirusta vastaan rokotukset loppuvuodesta 2020 ja 12.3.2021 mennessä rokotuskattavuus on ollut 10,6 % (1. rokoteannos) ja 1,5 % (2. rokoteannos). Vihdissä vastaava rokotuskattavuusluku on ollut 7,7 % ja toisen

annoksen osalta 2,5 %. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella vastaavat luvut rokotuskattavuudessa ovat vastaavana ajankohtana 9,2 % ja 1,8 %. Edelleen jatkuvalla koronaviruspandemialla on vaikutuksia muun muassa kunnan toimintaan, talouteen, toimintaympäristöön, alueen elinkeinoelämään sekä kuntalaisten työllisyyteen. Tarkkoja vaikutuksia esimerkiksi kunnan talouteen on vaikea pandemian keskellä arvioida tai määritellä: suoria kustannuksia tulee esimerkiksi suoja- ja hygieniatarvikkeista, rokotejärjestelyistä ja mahdollisista sairaspöissaoloista sekä erilaisista maksutulomenetyksistä, kun esimerkiksi liikuntatilojen käyttö on jäänyt vajaaksi. Epäsuoria vaikutuksia on esimerkiksi työllisyyden ja elinkeinoelämän kautta merkittävästi verotuloihin ja rahoituskustannuksiin. Osa vaikutuksista on myös pidempijänteisiä, kuten mahdollisen hoitovelan kasvu, kun pandemian takia ei-kiireellisiä sote -hoitotoimenpiteitä ja -vastaanottoja joudutaan uudelleenjärjestelemään sekä siirtämään. Valtiovalta on korottanut valtionosuuksia kunnille korvatakseen koronaviruksen aiheuttamia kustannuksia, mutta julkisen talouden kokonaisuuden kannalta on nähtävissä, että valtionosuuksien kasvu on pikemminkin ollut kertaluontoista tai lyhytaikaista.

Vihdin kunnanvaltuusto päätti 15.2.2021 § 1 hyväksyä joukkoliikenteen palvelulupauksen aikavälille 1.8.2021 – 31.7.2023. Kunnanhallitus arvioi joukkoliikenteen palvelulupausta uudelleen alkuvuodesta 2022, kun koronan vaikutukset joukkoliikenteeseen ovat tarkentuneet.

Vihdin kunnanvaltuusto päätti 15.2.2021 § 2 hyväksyä elinkeinostrategian aikavälille 2021 – 2025. Elinkeinostrategiaa on valmisteltu 2020 kesästä lähtien.

Vihdin kunnanvaltuusto päätti 15.2.2021 § 3 hyväksyä järjestöstrategian aikavälille 2021 – 2025. Järjestöstrategian laatiminen oli määritelty vuoden 2020 talousarvion strategiseksi teoksi ja järjestöstrategian valmistelu on taustoitettu vuoden 2019 kevään järjestökyselyllä, lisäksi järjestöstrategiaa työstettiin syksyn 2020 aikana kohti päätöksentekoa.

Vihdin kunnanvaltuusto päätti 15.2.2021 § 4 hyväksyä Vihdin kunnan vuoden 2020 tilinpäätökseen kirjattavan Kiinteistö oy Härköiläntie 1, Kiinteistö Oy Härköiläntie 2 ja Kiinteistö Oy Härköiläntie 3 osakkeiden tasearvojen arvonalenemisen, Palman tieto-taito-keskus Oy:n osakkeiden tasearvojen arvonalentamisen sekä 3,74 miljoonan euron rahaston perustamisen tai vaihtoehtoisesti samansuuruisen investointivaruksen kirjaamisen.

Vihdin kunnanhallitus päätti kokouksessaan 18.1.2021 § 8 hyväksyä valtiovarainministeriön 7.12.2020 tekemän muutospäätöksen kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta vuodelle 2020. Päätöksellä lähinnä korvattiin muun muassa koronavirusepidemian taloudellisia vaikutuksia, koronaviruksen toteamiseksi tehtyjä testejä sekä erilaisia maskikustannuksia.

Vihdin kunnanhallitus on kokouksessaan 1.3.2021 § 39 hyväksynyt opetus- ja kulttuuriministeriön vuodelle 2020 myönnetyn valtionosuuden/rahoituksen. Koski 31.12.2020 tehtyä muutosta valtionosuusmuutosta sekä 11.12.2020 tehtyä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksutulomenetysten kompensoimiseksi tehtyä valtionavustusta.

Vihdin kunnanhallitus on kokouksessaan 1.3.2021 § 40 päättänyt liittyä Kuntaliiton asiakkuusverkostoista kehyskuntaverkostoon. Verkostossa on mukana 44 suuren kaupungin kehyskuntaa ja verkoston tehtävä on toimia jäsentensä ennakoivana edunvalvojana, kirkastaa kehyskunnan roolia ja merkitystä sekä luoda ja lisätä kansallista kilpailukykyä ja hyvinvointia kaupunkiseutujen yhteistyötä vahvistamalla.

Vihdin kunnanhallitus on kokouksessaan 1.3.2021 § 41 päättänyt esittää kunnanvaltuustolle Vihdin raiderahaston perustamista ja Vihdin raiderahaston sääntöjen hyväksymistä. Vuoden 2020 tilinpäätöksestä tehtäisiin rahastosiirto tilikauden 2020 tuloksesta.

Vihdin kunnanhallitus on kokouksissaan 1.3.2021 § 49 sekä 15.3.2021 § 65 käsitellyt palvelutuotannon tehostamisohjelmaa 2022 – 2023 lähetekeskustelu -tyyppisesti. Lähetekeskustelu ohjaa tulevaa virkamiesvalmistelua.

Vihdin kunnanhallitus on kokouksessaan 15.3.2021 § 56 käsitellyt vuoden 2020 käyttötalouden ja investointien ylityksiä. Kunnanhallitus hyväksyi kunnanhallitukseen nähden sitovien käyttötalouden erien ylitykset sekä esitti kunnanvaltuustolle valtuuston nähden sitovien erien ylitykset.

Vihdin kunnanhallitus on kokouksessaan 15.3.2021 § 61 myöntänyt eron talousjohtajalle virastaan, myöntänyt täyttöluvan talousjohtajan viralle sekä käynnistänyt talousjohtajan viran hakumenettelyn. Virka täytetään vuoden 2021 aikana.

3.3.5 Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Ei olennaisia talouteen vaikuttavia tutkimus- ja kehittämishankkeita. Eri palvelukeskuksissa kuitenkin vuoden 2020 aikana on ollut ja on vuoden 2021 aikana käynnissä toiminnan kehittämiseen liittyen useita pienempiä omia ja yhteistyöhankkeita, näistä monet ovat lasten ja nuorten lautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toiminnan alla. Erityisesti vuonna 2020 erilaisia koronapandemian haittojen ja lieveilmiöiden ehkäisyyn jaettiin tukea valtiovallan taholta erilaisina projektimuotoisina avustuksina. Sivistyspalvelukeskuksessa edellä mainitun tyyppisiä sekä niin sanotun normaalin projektitoiminnan piirissä oli kaikkiaan 42 erilaista projektia, mihin on saatu ulkopuolista avustusta. Vuonna 2020 jatkui myös muun muassa vuonna 2019 myönnetty ja aloitettu ”ydintietojärjestelmän kehittäminen” -hanke silloin myönnettyllä 497 000 euron valtionavustuksella kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmästä sekä ilmastotoimien vauhdittamiseksi ja ilmastokoordinaattorin palkkaamiseksi saatu hankerahoitus ympäristöministeriöltä. Hankkeessa kerättiin tietoa kuntien kestävä kehityksen työn tilanteesta ja tuettiin kuntia erityisesti tavoitteenasetannassa ja mitaamisessa

3.3.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Arvio tulevasta kehityksestä on laadittu kunnan virkamiesjohdon, lautakuntien sekä taseyksiköiden tulevan kehityksen arvioiden yhdistelmänä sekä sisällytetty osin valtion mahdollisten toimien vaikutusta Vihdin kehitykseen. Arvio-osioon kirjattu em. näkemyksiä sellaisista, joilla mahdollisia taloudellisia vaikutuksia.

Kunnan kokonaiskehitykseen tulevaisuudessa vaikuttaa monia merkittäviä asioita: Länsi-Uudenmaan kuin koko Uudenmaan kehityksen muutokset heijastuvat Vihtiin koronaviruspandemian erilaisten vaikutusten, yleisen taloustilanteen, työllisyyden kuin elinkeinoelämän kautta, soite-uudistuksen mahdollinen vaikutus kuntatalouteen, lähivuosina todennäköisesti tapahtuva väestöpohjan muutos ikäväestön merkittävästi kasvuaessa ja lasten sekä nuorten määrän vähentyessä, verorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) lisääntyvä epävarmuus sekä kunnan henkilöstön tuleva eläköityminen ja vaihtuminen. Kiinteistöjen mahdolliset haasteet sekä kunnan kasvuhakuisuus väestönkasvussa tuovat investointipaineita, mikä taas vaatii rahoituskykyä joko vuosikatteen, lainoituskyvyn tai muiden rahoitussopimusmuotojen kautta. VIHTA-talousohjelman vaikutukset sekä talouden ja toiminnan tehostaminen investointikyvyn sekä talouden kantokyvyn kohentamiseksi varmistaa kunnan kilpailukykyä ja vetovoimaa Uudenmaan kuntien välisessä kilpailussa. Tunnin juna –hankekokonaisuus on merkittävä mahdollinen tekijä vetovoimassa ja uuden kasvun haussa pitkällä aikavälillä. Tähän kokonaisuuteen kytkeytyvät myös merkittävässä määrin Vihdin kunnan jätevesihuoltoon tehtävät ratkaisut sekä mahdollinen Etelä-Nummelan koulukeskus ja päiväkotijärjestelmä ja mahdollinen uusi Vihdin hyvinvointikeskus. Edellä todetut kokonaisuudet ovat kukin jopa kymmenien miljoonien eurojen arvoisia kokonaisuuksia, jolloin niiden rahoitus ja toteutus on syytä tarkastella tarkkaan ja mahdollisuuksien mukaan jaksottaa pidemmällekin aikavälille, jotta kunnan taloudellinen ja rahoituksellinen kantokyky pysyy vakaana ja vastuullisen taloudenpidon mukaisena huomioiden muun muassa kuntalaissa todetut kunnan talouden tasapainoa koskevat vaateet.

Maailmanlaajuiset ja valtakunnantason muutokset

Kunnan tulevaan kehitykseen tulee jossain määrin vaikuttamaan alkuvuoden aikana maailman terveysjärjestö WHO:n 11.3.2020 pandemiaksi julistaman koronaviruksen (COVID-19) merkittävä leviäminen maailmanlaajuisesti. Tämä vaikuttaa maailmantalouteen ja siten myös Suomen bruttokansantuotteen kehittymiseen ja samalla viennin kehittymiseen. Koronapandemian jatkuminen vaikuttaa toiminnan järjestämiseen merkittävästi myös vuonna 2021 ja mahdollisesti vuonna 2022. Valtakunnallinen etätyösuositus on tällä hetkellä voimassa kesäkuun 2021 loppuun saakka.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etna arvioi 15.3.2021 julkaistussa ennusteessa, että maailmantalous toipuu vuonna 2021 liki 6 prosentin kasvuvauhtiin. Vuonna 2020 maailmantalous supistui 3,5 prosenttia. Elpymiseen vaikuttaa erittäin voimakas finanssi- ja rahapoliittinen elvytys, kuitenkin keskeisin yksittäinen kasvua tukeva tekijä on rokotekokonaisuus ja siihen liittyvät odotukset erityisesti rokotekattavuuteen. Etna arvioi 4 prosentin kasvua maailmantalouteen: erityisen nopeaa kasvua ennakoidaan Yhdysvaltoihin (6,3%), mutta euroalueella kasvu jää hitaammaksi (4,7%) muun muassa rokotekattavuuden hitaan edistymisen takia ja Kiinan talouden arvioidaan kasvavan vuoden 2021 aikana 8 prosenttia. Kuitenkin talouden näkymissä on edelleen useita riskejä: pandemian hallinta, rokotekattavuuden eteneminen ja uudet virusmuunnokset, kansainvälisten kauppasuhteiden eteneminen sekä julkisen velan korkea taso. Suomen bruttokansantuote laski kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan viime vuonna 2,9 prosenttia, yksityinen kulutus jopa 4,9 prosenttia. Vienti väheni 6,3 prosenttia ja tuonti 6,6 prosenttia. Etna ennustaa Suomen kokonaistuotannon kasvavan 3 prosenttia vuonna 2021. Vuoden 2022 talouskasvuksi Etna arvioi 2,4 prosenttia ja vuodelle 2023 1,7 prosentin kasvua. Ensi vuonna vienti saa edelleen vetoapua kansainvälisen talouden elpymisestä, samalla kun saavutettu rokotekattavuus mahdollistaa myös turismin voimakkaan elpymisen. Palveluiden viennin ennustetaan kasvavan jopa 15 prosenttia ensi vuonna. Suomen kustannuskilpailukyvyyn heikkeneminen tänä ja ensi vuonna hidastaa kuitenkin viennin elpymistä. Investointien ennustetaan kasvavan vuonna 2021 1,8 prosenttia. Kasvua nopeuttaa yritysten kone- ja laiteinvestointien selvä lisääntyminen. Vuonna 2022 investointien kasvu voimistuu hieman, 2,4 prosenttiin. Työmarkkinat selvisivät koronakriisistä odotettua pienemmin vaurioin: työttömyysaste nousi Tilastokeskuksen mukaan vain 7,8 prosenttiin. Lomautettuna oli kuitenkin huomattava määrä palvelualojen työntekijöistä. Työllisten määrän ennustetaan kasvavan tänä vuonna noin 29 000 henkilöllä kasvun painoutuessa vuoden toiseen puoliskoon. Työttömyys laskee tänä vuonna 7,5 prosenttiin ja työllisyysaste keskimäärin 72,3 prosenttiin. Ensi vuonna työllisyysasteen odotetaan paranevan 72,8 prosenttiin, sillä 15–64-vuotiaiden työllisyys kasvaa, kun heidän lukumääränsä pienenee. Osaavan työvoiman saatavuus on suurempi este kasvulle jo ensi vuonna. Etna ennustaa, että Suomen työllisyysaste nousee vuoteen 2023 mennessä 73 prosenttiin.

Valtiollisista toimenpiteistä tulevaisuuteen vaikuttavat niin ikään Marinin hallituksen hallitusohjelman menolisäystoimenpiteet, mikäli ne sellaisenaan otettaisiin käyttöön. Lisäksi mahdollinen sote-uudistus vaikuttaisi merkittävästi kunnan tapaan toimia ja tehdä asioita, tosin riippuen lopullisesta toteutus- ja rahoitusmuodosta.

Alueen ulkoisen toimintaympäristön kehitys ja vaikuttavat tekijät

Perusturvakuntayhtymä Karviaisen toimialan eli sosiaali- ja terveystoimintaan, kustannustasoon ja kustannuskehitykseen vaikuttaa voimakkaasti väestön ikääntyminen sekä runsaasti palveluja tarvitsevien vanhusien määrä. Tämä ohjaa niin kuntaa kuin kuntayhtymää sisäisten rakenteiden sekä kunnan ja kuntayhtymän taloudellisten voimavarojen allokaation uudistamiseen. Ikärakenteen muutos kasvattaa myös terveystalouden kysyntää niin omassa kuin sairaanhoitopiirinkin toiminnassa. Väestön ikääntyminen nostattaa toiminnan tehokkuudesta huolimatta seuraavina vuosina toimialan menoja pahimmillaan useilla miljoonilla euroilla. Osaltaan myös väestön elintavat (yli-paino ja liikkumattomuus) sekä keskimääräistä runsaampi päihitteiden käyttö haastaa entistä enemmän koko kuntakonsernin ja kuntayhteisön ehkäisevään toimintaan sekä päihitteiden saatavuuden hillitsemiseen.

Toisaalta merkittävänä vaikuttavana tekijänä tulevaisuudessa ovat pienentyvät ikäluokat ja palvelurakenteen sopeuttaminen niihin. Ensivaiheessa vaikutukset näkyvät varhaiskasvatuksessa, mutta huomiota on kiinnitettävä myös ikäluokkien varhaiskasvatukseen osallistumisasteeseen. Ikäluokkien pieneneminen näkyy melko nopeasti myös alakouluissa. Samanaikaisesti perusopetuksessa on vielä sisällä isoja ikäluokkia. Toisena sivistyksen kokonaisuuteen vaikuttavana merkittävänä jo olemassa olevana, mutta edelleen kasvavana haasteena on erityislasten / oppilaiden määrän kasvu sekä varhaiskasvatuksen, että perusopetuksen piirissä.

Tulevaisuuden osalta keskiössä sivistyksellä ovat tulevat suuret investoinnit koskien niin Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskusta, johon sijoittuu myös nuorisopalvelun tilat. Tämän mahdollisen rakentumisen kautta päästään valmistelevaan ja tarkastelevaan palvelurakennetta Nummelan osalta. Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotihanke kilpailullinen neuvottelumenettely käynnistyi kesäkuussa ja jatkui niin, että tarjoukset saatiin 1.3.2021. Päätös hankkeen toteuttamisesta tehdään vuoden 2021 kevään aikana.

Kuntaorganisaation sisäiset vaikuttavat tekijät

Kokonaisuutena Vihdin kunnan talouden keskeisin asia on menojen ja tulojen keskinäisen suhteen kohentaminen ja varautuminen tuleviin ikäväestön palvelumenojen kasvuun sekä toisaalta lasten ja nuorten vähenemiseen. Kunnan käyttötaloudesta tulee jäädä omarahoitusosuutta investointeihin huomattavasti nykyistä enemmän, käytännössä velkaantumisen pysäyttäminen edellyttäisi pitkälti vuoden 2020 kaltaista vuosikattetta. Taloussuunnitelmavuosien osalta merkittävimpiä vaikuttavia tekijöitä Vihdin kunnan talouteen on sosiaali- ja terveystalouden kustannusten kehittyminen, edellä todetut muut muutokset ja toimintaympäristön muutokset sekä vuotuisesti käsitellyn VIHTA-talousohjelman toimenpiteet ja mahdollisesti vielä myöhemmin päätettävät lisätoimenpiteet talousohjelman vaikuttavuuden parantamiseksi. Vihdin kunnan ta-
seessa on 31.12.2020 on 9 795 528,52 euroa kumulatiivista ylijäämää.

Toimintaympäristöön liittyen lasten ja nuorten liikkumattomuus, eläkeiän nousu, työn psyykkisen kuormittavuuden muutokset, ikäihmisten määrän kasvu sekä liikunnan yleinen polarisoituminen edellyttävät tulevaisuudessa liikuntapalvelun ja liikuntapaikkojen monimuotoisuuden kehittämistä, sekä soveltuvin osin toiminnallisten ja taloudellisten esteiden poistamista huomioiden tarkoituksenmukaisuus ja taloustasapaino.

Toiminnallisesti tulevaisuutta haastaa muun muassa henkilöstövajaus ja toimintaresurssien ajantasaisamisen kokonaisuus joissain yksiköissä: esimerkiksi ympäristölautakunta kiinnitti huomiota rakennusvalvonnan henkilöresursseihin palvelutarpeen vastaamiseksi. Ympäristövalvonnassa on tunnistettu mahdollinen resurssivaje sekä ympäristövalvonnassa että sihteeripalveluissa. Resurssivaje voi aiheuttaa merkittävää viivettä palvelun toteuttamiseen, erityisesti kun lupa-asioiden käsittelyssä tulisi pystyä purkamaan kehittyntä hakemusjonoa. Mutta tätä kokonaisuutta tarkasteltava myös prosessien ja toimintojen kehittämisen kautta.

Toimitilojen suhteen on esimerkiksi Etelä-Nummelan käynnistymisvaiheessa oleva koulu- ja päiväkotihanke päätetty hankkia elinkaarimallilla. Päätös hankkeen toteuttamisesta tehdään kilpailullisen neuvottelumenettelyn perusteella vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Tulevien investointien osalta kulttuuri- ja lautakunnan esittämänä erityisesti huomiota tulee kiinnittää kulttuurin ja museon toimitiloihin sekä kirjastoauton tai kirjastoautopalveluiden korvaamiseen vaihtoehtoisilla tavoilla.

Vihdin veden toiminnan osalta viimeisten vuosien aikana on ollut havaittavissa, että vedenkulutus pysyy suhteellisen vakaana vaikka vesikalusteiden kehittymisen myötä vedenkulutuksessa on ollut havaittavissa laskua. Vedenkulutuksen mahdollinen lasku tulevina vuosina edellyttäne vesilaitoksen taksarakenteen uudelleen tarkastelua perusmaksujen ja käyttömaksujen osalta. Vesilaitosyhdistys ry:n vesihuoltolaitosten maksuja koskevat suositukset tähtäävät vesilaitosten tulo- ja kassamalliin, jossa 50 prosenttia tuloista kertyisi perusmaksuista. Tulevien vuosien suuret jäteveden käsittelyn investoinnit ja investoinnin valmistamisen jälkeen käyttökustannukset sekä käyttötaloutta rasittavat investointien poistot aiheuttavat maksujen tarkastelua lähivuosina. Vihdin strategisen yleiskaavan mukaisen kehityksen toteutuminen lisää merkittävästi talousveden tarvetta, mikä edellyttää uusia talousvedenhankinnan ratkaisuita.

3.4 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Kunnan toimintaan vaikuttavat muun muassa strategiset, toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Kunnan toiminta on perustunut voimassa oleviin säännöksiin ja määräyksiin ja tehtyjä päätöksiä on noudatettu.

Vihdin kunta on ollut mukana tai on edelleen mukana seuraavissa oikeudenkäynneissä, joihin on liittynyt tai liittyy oikeudenkäyntikuluriski:

Yhdessä ja Karkkilan ja Lohjan kaupunkien kanssa vuonna 2017 tehtyä haastehakemusta Booky Oy:n kirjastoaineiston hankintasopimuksen liikalaskutuksesta käsiteltiin Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa Lohjalla valmisteluistunnossa 9.6.2020 ja varsinaisessa käsittelyssä 8.9.2020. Asiassa päästiin sovintoon osapuolten kesken 8.9.2020. Booky Oy suoritti kantajille 11 500 euroa korvauksena vaatimuksista ja 6 000 euroa oikeudenkäyntikuluista. Nämä summat jaettiin Karkkilan, Lohjan ja Vihdin kesken kuntien asukasluvun mukaisessa suhteessa eli Vihdille 35%.

Muita oikeudellisia tai hallinnollisia huomioita:

Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan osalta tulleita huomioita: hallintokantelu rakennusvalvonnan ja ympäristövalvonnan viranhaltijoiden toiminnasta käsiteltiin ympäristölautakunnassa marraskuun kokouksessa. Aluehallintovirastoon on jätetty kantelu 18.11.2020, jossa arvostellaan rakennusvalvonnan toimintaa. Apulaisoikeuskansleri antoi päätöksen (17.4.2020, OKV/712/1/2019) ympäristövalvonta-asian käsittelyn viivymisestä. Päätöksessään apulaisoikeuskansleri mm. kiinnittää Vihdin kunnan huomiota perustuslaissa ja hallintolaissa säädettyyn jokaisen oikeuteen saada asiansa käsiteltyksi ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisessa viranomaisessa. Noin viiden vuoden käsittelyaikaa tavanomaiseksi katsottavassa ympäristövalvonta-asia ei voida pitää kohtuullisena. Ympäristövalvonta pyysi virkatehtävien hoitamisessa poliisin virka-apua yhden kerran ja osallistui poliisin pyynnöstä yhdelle tarkastukselle.

Rakennusvalvonnassa tehdyistä valituskelpoisista päätöksistä/ratkaisuista on toimintakaudella muutoksenhakuun (oikaisuvaatimus/valitus) päätenyt 1 kpl. Oikaisuvaatimuksen käsittely on kesken. Yhtään päätöstä ei ole kuluvalle kaudella muutoksenhaussa muuttunut tai kumoutunut.

Kaavoitus- ja teknisen lautakunnan alaisuudessa valmisteltu koko kunnan strateginen yleiskaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 1.6.2020. Hyväksymispäätöksestä tehtiin oikaisukehotus, minkä johdosta yleiskaava hyväksyttiin uudelleen kunnanvaltuustossa 21.9.2020. Hyväksymispäätös on parhaillaan muutoksenhaussa. Lisäksi muutoksenhaussa on 1 vuoden 2020 aikana hyväksytty ranta-asemakaava.

Sivistys-palvelukeskuksessa aluehallintovirastosta on tullut yksi selvityspyynnö vuodel 2020 aikana, johon on annettu selvitys kunnan eri viranhaltijoiden toimesta.

Muilta osin tiedossa ei ole, että kunta olisi osallisena sellaisissa oikeudenkäynneissä tai riita-asioissa, joista kunnalle voisi aiheutua merkittäviä korvausvelvollisuuksia.

3.4.1 Strategiset riskit

Strategisena riskinä pysyy edelleen valtionhallinnon toimenpiteiden täsmentymättömyys muun muassa sote- ja maakuntauudistukseen liittyen. Strategista kehittämistä hidastaa muun muassa sote- ja maakuntauudistukseen kytketty sote-lainsäädäntöön liittyvä rajoituslaki, mikä monimutkaistaa mahdollisen hyvinvointikeskus-hankkeen edistämistä. Kokonaisuutena katsoen ja pidemmällä aikavälillä sosiaali- ja terveystoimen rakenneuudistus muuttavat kuntien tehtäviä, roolia ja rahoitusta merkittävästi. Muutosten arviointi kuntataulouden osalta tarkentuu eduskunnan päätöksenteon edetessä. Muutos sisältää uhkia, mutta tulee toteutu-

essaan helpottamaan kuntatalouden ennakoitavuutta, mutta lisää joiltain osin epävarmuutta kunnan kiinteistöjen käytöstä tulevaisuudessa. Sote-ratkaisun viivästyminen on vaikea asia Vihdin kunnalle siltä osin, että Vihdissä väestön ikääntyminen sekä ikäväestön kasvu on suhteessa nopeampaa kuin muualla ja tuo siten paineita kustannuskehitykseen muun muassa tehostetun palveluasumisen palveluissa.

Maailman terveysjärjestö WHO:n 11.3.2020 pandemiaksi julistaman koronaviruksen (COVID-19) edelleen merkittävä leviäminen maailmanlaajuisesti. Koronapandemia on kestänyt nyt jo yli vuoden ajan ja pitkittyessään se tuo epävarmuuksia toimintaan sekä vaikuttaa toiminnan kehittymiseen ja kehittämiseen. Heijastevaikutuksia voi näkyä elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden kautta verotuloissa sekä työllisyydenhoidon kustannuksissa sekä sote-kustannuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä sekä eri lieveilmiöinä ja epä-suorina vaikutuksina kuntalaisten aktiivisuuteen ja hyvinvointiin. Rokotusten onnistumisen ja niiden vaikutukset paikallisesti, kansallisesti, Euroopan tasolla sekä globaalisti vaikuttavat osaltaan koronavirus-pandemian laajuuteen sekä keston.

Myös yleisesti suhdannevaihtelut vaikuttavat verotulojen kehittymiseen ja sitä kautta kunnan tulopohjaan. Kunta on tehnyt viime vuosina aktiivista työtä elinkeinopolitiikan, markkinoinnin sekä elinvoiman eteen yhteistyössä ja verkostomaisesti eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Uusimpana niin strategisen tason riskinä kuin toiminnan riskinä on koko maailmaa koskevat tapahtumat, kuten edellä todettu koronaviruspandemia, mutta esimerkiksi Iso-Britannian erolla Euroopan Unionin jäsenyydestä on ollut välittömiä ja epäsuoria vaikutuksia taloudelliseen toimintaan.

Strategisen tason riskinä on lyhyt- ja pitkäaikainen taloudenhallinta sekä mahdollisuudet siihen. Kunnan lyhyen ja pitkän aikavälin toiminnan edistämiseksi kunta tarvitsee vakaan ja vastuullisen taloudellisen tilanteen. Valtuusto on päättänyt vuoden 2021 talousarvion yhteydessä 2,4 miljoonan euron vuoden lisäsopeutustarpeesta vuosille 2022 ja 2023 aikaisempien päätettyjen VIHTA-talouden tasapainotusohjelmien lisäksi ja rinnalla. Uusien tulojen muodostus sekä kustannustehokkuus sekä niin sanottu kulukuri ovat keskeisiä kokonaisuuksia taloudellisen tilanteen hallittuna pitämisessä, jotta kunnan lainakanta ja rahoituksellinen asema pysyvät taloudellisesti kestävällä tasolla, mikäli valtuuston päätöksellä merkittäviä uusinvestointeja tehdään Vihdissä lähivuosina.

3.4.2 Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat muun muassa henkilöstön osaaminen ja saatavuus, tietojärjestelmien toimivuus, suhdannevaihtelut, valtiovallan toimet, väestörakenne, palveluiden kokonaisuudessa tapahtuvat muutokset ja lainsäädännön muutokset sekä toimitiloihin liittyvät riskit.

Henkilöstön osalta suurin toiminnallinen riski on pätevien työntekijöiden saatavuuden varmistaminen ja lähtövaihtuvuuden hallinta. Lähtövaihtuvuuden hallinta ei välttämättä ole kovin helppoa yksityisen sektorin houkutellessa osaavia työntekijöitä muun muassa kunta-alaa paremmilla palkoilla. Hyvä työnantajakuva, ammattimainen rekrytointi, huolellinen perehdytys, riittävän haastavat työtehtävät ja osaava johtaminen ovat työnantajan keinoja uusien työntekijöiden saamiseen ja pitämiseen organisaatiossa. Iso haaste on kunta-alan yleinen kilpailukyky työmarkkinoilla muun muassa palkkatason suhteen. Lisäksi palvelunsaajiin liittyvät eri tekijät, kuten määrälliset ja laadulliset tekijät, väestötekijät ja erityistarpeet, voivat vaikuttaa pätevän henkilön saatavuuteen ja riittävyteen sekä palvelukokonaisuuteen ja toimintaresursseihin. Paikoin riski ja epävarmuustekijä voi olla esimerkiksi henkilöstön eläköityminen sekä henkilöresurssien riittävyys suhteessa toimintaan sekä toimintavarmuuteen erityisesti huoltovarmuustehtävissä, kuten vesihuollossa. Haasteena on myös tavoitteiden oikeasuhtaisuus käytettävissä oleviin resursseihin ja toimintaresurssien määrä suhteessa palvelutarpeeseen.

Kunnan palvelutuotanto sekä muu ydintoiminta hyödyntävät monipuolisesti tietotekniikkaa ja tietojärjestelmiä, joiden häiriötön toimivuus on edellytys sujuvalle päivittäiselle työskentelylle ja asiointille. Häiriötilanteiden täydellisen estämisen ollessa huomattavan kallista on monissa tapauksissa järkevämpää panostaa riittävän nopeaan toipumiskykyyn ottaen huomioon mahdollisten häiriöiden laajuus ja vaikutukset. Vihdissä

huolehditaan henkilöstön tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvistä taidoista, ja näiden asioiden huomioimisen tärkeyttä kaikessa tietojen käsittelyssä korostetaan mukaan lukien myös perinteisessä muodossa oleva tietoineisto. Henkilöstön asianmukaiseen toimintaan luotetaan. Tietoverkkojen käytöstä aiheutuvat riskit ovat joko yleisiä kyberuhkia tai erityisesti kuntaa vastaan suunnattuja rikkomuksia. Edellisiä vastaan suojaudutaan huolellisella suunnittelulla järjestelmiä suunniteltaessa, hankittaessa ja ylläpidettäessä sekä hyvillä käytännöllä palvelin-, työasema- ja tietoliikenneympäristöjen käyttöpalvelussa. Jälkimmäiset ovat varsin epätodennäköisiä, mutta ne on silti otettu huomioon toimintamalleissa eri palveluntuottajien kanssa. Haasteina on myös eri toimintojen sekä valtionhallinnon taholta tulevat nopeatempoiset vaateet eri asioiden digitalisoimiselle, mikä tuottaa lisäpainetta tietohallinnolle ja tietotekniikkaan liittyen.

Tietosuojaan liittyvät säädökset kiristyivät pysyvästi vuonna 2018. Ne toivat uusia oikeuksia rekisteröidyille ja uusia velvollisuuksia sekä riskejä rekisterinpitäjille. Riskien hallitsemiseksi kuntaan nimettiin tietosuojavastaava, perustettiin tietosuojaryhmä ja suunniteltiin välittömät toimenpiteet sekä pysyvämmät käytännöt uusiin velvoitteisiin vastaamiseksi. Kunnanhallitus hyväksyi kesällä 2018 Vihdin uuden tietosuoja- ja tietoturvapoliitikan. Tietosuoja- ja tietoturvapoliitikkaa sekä sen pohjalta laadittuja ohjeita päivitetään tarpeen mukaan. Keskeisistä tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvistä asioista tiedotetaan tarvittaessa kunnan johtoryhmälle ja kunnanhallitukselle.

Kunnan eri toimitiloihin ja niiden kuntoon sekä toiminnallisiin käyttömahdollisuuksiin kohdistuu riskejä. Viime vuosina on tehty merkittäviä investointeja kiinteistökannan uudistamiseksi sekä nykyisten rakennusten kunnan kohentamiseksi ja käyttöänsä varmistamiseksi. Yksittäisenä huomiona lautakuntien vastauksissa ilmenee esimerkiksi kunnanviraston mahdolliset tilajärjestelyt Perusturvakuntayhtymä Karviaisen toimitilalahokkuuden kohentamiseksi. Harkittavaksi jää esimerkiksi rakennusten ja alueiden sekä teiden pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) mahdollinen laadinta pitkällä aikavälillä kohentamaan suunnitelmallista mahdollisen korjausvelan pienentämistä ja korjaustarpeiden toteuttamista. Kiinteistökannan kunto ja muun muassa tie- ja katuverkoston kunto suhteessa käytettävissä oleviin määrärahoihin nähden voi tuoda toiminnan epävarmuustekijöitä.

Substanssitoiminnan osalta riskeinä ja epävarmuustekijöinä voi todeta muun muassa erityislasten ja -nuorten määrän ja taitotason ja toimintakyvyn heikkeneminen suhteessa henkilökunnan saatavuuteen ja riittävyyteen sekä riittävän palvelun takaamiseen. Syntyvyyden laskeminen ja lasten määrän vähenemisen vaikutus toimintaan ja palveluihin.

Suhdannevaihtelut vaikuttavat kunnassa toimiviin yrityksiin ja kunnan asukkaisiin. Suhdannevaihteluilla on siten vaikutusta muun muassa kunnan verotulojen kehittymiseen ja kunnan maksamiin työmarkkinakorvauksiin. Kunta pyrkii työllisyydenhoitoon panostamisella minimoimaan suhdannevaihteluiden aiheuttamia vaikutuksia kuntaan ja kuntalaisiin.

Äkilliset muutokset, kuten viruspandemiat, voivat nopeasti haastaa toimintaa sekä ohjata luoviin ratkaisuihin. Näillä on kuitenkin merkittävät riskinsä ja epävarmuustekijänsä kuntalaisten ja kuntayhteisön turvaamiseksi.

Kunnalla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa lainsäädännön muutoksiin ellei muutoksesta toimiteta erillistä lausuntopyyntöä. Kunta vastaa esitettyihin lausuntopyyntöihin ja palvelukeskukset seuraavat vallitsevia lakimuutosehdotuksia, jotta pystyvät reagoimaan parhaalla mahdollisella tavalla muutoksiin niiden astuessa voimaan.

3.4.3 Rahoitusriskit

Rahoitusriskeillä viitataan ensisijaisesti rahoituksen riittävyyteen liittyvään riskiin. Se voidaan jakaa tarkemmin korko-, valuutta-, maksuvalmius-, takaus- ja talousriskeiksi. Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitus- ja lainanotto päätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Korkoriskin taustalla on korkojen muuttuminen ja kehittyminen eri ajanjaksoilla. Kunta on varautunut korkoriskeihin hajauttamalla lainasalkkuaan sitomalla lainoista osan kiinteisiin korkoihin ja osan vaihtuviin korkoihin. Kunnan tulisi kuitenkin kasvattaa lainasalkun suojausastetta entisestään suojautuakseen paremmin korkojen nousulta. Suojausasteen tulisi olla noin 50–70 prosenttia. Vihdin kunnassa ei ole käytetty korkosuojana koronvaihtosopimuksia.

Kunnan korkonäkemyks on se, että korkotaso on tällä hetkellä alhainen ja on todennäköistä, että korkotaso nousee lähivuosina. Markkinoilla vallitseva, erityisesti viruspandemiasta johtuva, epävarmuus tekee kuitenkin korkotason arvioinnin vaikeaksi.

Valuuttakurssiriski on uhkatilanne siitä, että ulkomailta nostetut luotot muuttuvat kalliimmaksi maksaa takaisin tai ulkomaiden ostojen arvo kasvaa valuuttakurssien muutosten takia. Kunta on varautunut valuuttariskiin keskittämällä luotonoton rahoitusmarkkinoille, jossa valuuttana käytetään euroja.

Maksuvalmiusriski muodostuu kunnan kyvystä kattaa kuntien jokapäiväisessä toiminnassa syntyvät menot. Vihdin kunta hallitsee maksuvalmiusriskiä päivittäisellä kassavarojen seurannalla, jossa apuna käytetään Sarastian laatimaa kassaennustetta. Näin kunta pystyy varautumaan ennalta menoihin eikä kunnan maksuvalmius vaarannu. Suomen hyvän maksuluokituksen ja kehittyneiden rahoitusmarkkinoiden myötä suomalaisilla kunnilla on edellytykset saada luottoja. Maksuvalmiutta turvataan myös kuntatodistusohjelmalla eli lyhytaikaisilla lainoilla.

Takausriski liitetään usein kunnissa tilanteisiin, joissa kunta on elinkeinoelämän edistämiseksi ollut takamassa esimerkiksi kuntaan tulevan uuden yrityksen lainoja tai tilanteita, joissa kunta toimii eräänlaisena vakuutena omistamassaan osakeyhtiössä. Vihdin kunta päivitti vuonna 2017 aikaisempaa vuonna 2003 hyväksyttyä takausohjetta. Ohjeessa kuvattu kunnan takauslinja pysyi aiempaa vastaavana, mutta ohje huomioi aiempaa paremmin lainsäädännön muutokset. Vihdin kunta on 31.12.2020 taannut 2 504 556,56 euron takauksilla tytäryhteisöjen ja muiden toimijoiden lainoja (vuonna 2019 2 646 493,66 euroa). Lisäksi kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.2020 on 194 501 899,00 euroa (31.12.2019 osuus oli 175 858 825 euroa) ja osuus takauskeskuksen rahastosta on 121 192 (31.12.2019 osuus oli 115 703 euroa).

Talousriskillä tarkoitetaan lähinnä mahdollisia tulevaisuuden talouteen liittyviä riskejä, kuten maksutulojen lasku, valtionosuuksien tason mahdollinen lasku, toimintakatteen nopea kasvu. Mahdollisten laajahkojen kiinteistötarpeiden rahoituksellinen kattaminen ja vuosikatteen riittäminen siihen on yksi tulevaisuuden haasteista. Kunnan tulopohja on heikentynyt sekä toisaalta toimintakate on merkittävästi kasvanut vuosien 2018 ja 2019 aikana. Tämä on osaltaan johtanut merkittävään tilikauden alijäämään vuonna 2019. Toisaalta talousriski voi olla myös koronaviruspandemian kaltainen tilanne. Vuoden 2020 tilikausi oli ylijäämäinen. Kuitenkin kunnan kokonaistilanteen kohentamiseksi kunnanvaltuusto on talousarvion yhteydessä päättänyt VIHTA-talousohjelmasta niin vuonna 2019 kuin 2020. Talousohjelman tarkoituksena on saada kunnan käytötalous sekä investoinnit taloudellisesti kestäväälle pohjalle.

3.4.4 Vahinkoriskit

Riskeistä aiheutuvien henkilö- ja taloudellisten vahinkojen ja mahdollisten korvausvelvollisuuksien kattamiseen Vihdin kunta on varautunut vakuutuksilla. Kunta kilpailutti vakuutukset vuonna 2019 ja vakuutusyhtiö Protector Forsikring ASA on vastannut kunnan henkilövakuutuksista 1.4.2020 alkaen (työtapaturma-, ryhmätapaturma-, matkavakuutukset) sekä vakuutusyhtiö Fennia-palvelu Oy kunnan omaisuuden vakuuttamisesta

1.1.2020 alkaen (muut vakuutukset). Kunnan vakuutusturva kattaa lakisääteisten tai sen luonteisten vakuutusten lisäksi omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvakuutukset sekä kunnan toiminnassa mukana oleville ryhmätapaturma- ja matkavakuutuksen. Vakuutusten kilpailuttamisessa ja vakuutusten ylläpidossa käytetään vakuutusmeklaria.

Vihdin kunnan osin vanhaan rakennuskantaan liittyy ylläpitoriskejä, joita torjutaan mahdollisuuksien mukaan ennakoivilla toimenpiteillä. Rakennuskantaa on viime vuosina uudistettu sekä rakennuskannan ylläpitoon ja kuntoon on kiinnitetty tarkempaa ja suunnitelmallisempaa huomiota.

3.5 YMPÄRISTÖTEKIJÄT JA EI-TALOUDELLISET ASIAT

3.5.1 Ympäristötekijät

Laadukas ja luonnonläheinen elinympäristö on Vihdin keskeinen vetovoimatekijä. Tämä on nostettu keskeisesti esille myös kunnan strategiassa. Luonnonläheisen ympäristön ja asumisviihtyisyyden säilyttäminen on tärkeää kunnan asukaskehityksen ja kunnan maineen kannalta. Ratkaisuihin ja kehitystyöhön vaikuttaa erityisesti kaksi ympäristötekijää: alueellisesti merkittävät pohjavesivarannot ja maailmanlaajuisesti vaikuttava ilmastonmuutos.

Vihdissä pohjavesialueet sijaitsevat pääosin lähellä asutusta. Vihdin talousvesi on pohjavettä, pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi pohjavesien suojelu vaikuttaa teollisuuden, kaupallisten palvelujen ja asutuksen sijoittumiseen. Liikenne on merkittävä pohjaveden pilaantumisen riskitekijä etenkin Nummelan harjun pohjavesialueella. Pohjaveden suojaukset valtatie 25:n alueella ovat edelleen puutteelliset. Nykyinen vedenhankinnan tilanne aiheuttaa merkittäviä kustannusriskejä sekä vedenjakelun riskejä kunnalle. Kertomusvuoden aikana jatkettiin uuden vedentuotantolähteen tutkimista Maaniitunlahden alueella sekä Rataskorven ja Lautojan vedenottamoilla vedenjakelutoiminnan varmistamiseksi tulevaisuudessa.

Kunta vastaa pohjaveden suojelun valvonnasta yhdessä ELY-keskuksen kanssa. Kunta osallistuu myös pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laadintaan. Kunnan viranhaltijoista ja Uudenmaan ELY-keskuksen asiantuntijoista koostuva pohjavesityöryhmä kokoontui kaksi kertaa. Säännöllisen pohjavesiyhteistyön tarkoitus on lisätä viranhaltijoiden pohjavesitietoutta ja käsitellä kulloinkin ajankohtaisia pohjavesiin liittyviä asioita.

Nummelan puhdistamon muutoslupapäätös saatiin 17.12.2019 ja puhdistamon lupapäätöksessä kiristettiin puhdistusvaatimuksen raja-arvoja sekä edellytetään, että käsiteltävien jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön tulee lopettaa vuoden 2026 loppuun mennessä ellei laitos pysty osoittamaan, ettei se kohtuullisin kustannuksin voi johtaa jätevesiä muualle. Etelä-Suomen Aluehallintovirasto antoi ympäristölupapäätöksen 11.3.2020 Vihdin kirkonkylän puhdistamolle. Lupapäätöksessä puhdistustehoa koskevat vaatimukset tiukentuivat. Lisäksi ympäristöluvassa määrätään, että jätevedenpuhdistamon toimintaa on tehostettava vuoden 2025 loppuun mennessä puhdistamalla tehtävillä toimenpiteillä siten, että vuoden 2026 alusta alkaen ammoniumtyyppiä koskevat raja-arvot saavutetaan ympärivuotisesti.

Tilinpäätösvuonna jatkettiin tulevaisuuden jätevesien käsittelyn vaihtoehtojen vertailua. Jätevesiratkaisuiden vertailemiseksi laadittiin sekä keskuspuhdistamo että siirtoviemäri vaihtoehdosta suunnitelmat kustannusarvioineen sekä ympäristö- ja kustannusriskien arviointi. Lisäksi vaihtoehtoista laadittiin vesivesistövaikutusten arviointi. Neuvotteluja asiasta on käyty Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Vuoden 2020 aikana Helsingin Seudun Ympäristöpalveluiden (HSY) kanssa käynnistettiin neuvottelut jätevesien johtamista ja käsittelyä koskevasta aiesopimuksesta. Jätevesiratkaisun jatkovalmisteluun valittava vaihtoehto on tarkoitus tuoda päätöksentekoon vuoden 2021 alkupuolella.

Osana osin jo alkuperäistä VIHTA-talousohjelmaa linjattiin myös energian kulutuksen pienentämiseen vaikuttavia toimenpiteitä: muun muassa uudisrakentamisen ja peruskorjaustyön yhteydessä ja tarvittavilta osin

muuten selvitetään, onko aurinkoenergian käyttö kohteessa joissain kohteissa kannattavaa. Vuonna 2020 asennettiin kolmeen kiinteistöön aurinkokennoihin perustuvaa kiinteistökohtaista sähköntuottoyksikköä, joilla pyritään pienentämään kunnan kiinteistöistä koituvaa kuormitusta ympäristölle

Lisäksi katuvalaistuksen uudistustyö toteutetaan LED-tekniikkaa käyttäen ja kiinteistöjen LED valaistusta lisätään. Tämä uudistamistyö on pitkäjänteistä työtä.

Vihdin kunta on tunnistanut tarpeen ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen. Kunnalla on keinoja ilmastonmuutoksen hillintään: vaikuttaminen energiantuotantoon ja –kulutukseensaastoon, yhdyskuntarakenteeseen, liikennetarpeeseen ja jätteiden käsittelyyn. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tulee jatkossa ottaa huomioon maankäytössä, rakentamisessa, riskikartoituksissa ja yhdyskuntien toimintavarmuuden turvaamisessa. Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen edellyttävätaiteuttaa toimenpiteitä ja luovat prosesseja, joilla on taloudellisia vaikutuksia. Kaupunginjohtajien ilmastopimukseen (Covenant of Mayors) kuuluvan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) mukaisia toimenpiteitätekoja on tunnistettu alkuvuonna 2020. Näistä vaikuttavimpia toimenpiteitä ovat liikenteen päästövähennystoimet mm. kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeiden ja ratahankkeiden kautta, kestävä maankäytön suunnittelu sekä kunnan omat energiansäästöön tähtäävät toimet. Kesällä 2020 Vihdissä kehitetään mm. pyöräpysäköintiä kuntaan saadun Traficommin valtionavustuksen avulla. Uusia pyöräpysäköintipaikkoja asennetaan Nummelan Pisteenaarelle, torin laidalle, Ratapuiston kentälle sekä palloiluhallin läheisyyteen. Kesäkuussa 2020 Vihdin kunnanvaltuustossa hyväksytty Vihdin strateginen yleiskaava puolestaan osoittaa suuntaviivat kestävän yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi tulevaisuudessa. Strategisessa yleiskaavassa on huomioitu ilmastonmuutoksen hillintää edistävät painotukset yhdyskuntarakenteen suunnittelussa, kuten esim. työpaikkojen ja asumisen sijoittaminen liikennetarvetta vähentävästi, yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja täydentäminen olemassa oleviin taajamiin sekä yhtenäisten metsä- ja maisema-alueiden säilyttäminen maaseutualueiden rakentamisen ohjauksessa. Kunnan liikennetarkeisuja pyritään yleiskaavan avulla ohjaamaan ja kehittämään taloudellisesti ja ilmastollisesti kestävämmäksi ja monipuolisesti erilaisia liikkumismuotoja yhdisteleväksi liikennejärjestelmäksi. ilmastonmuutoksen hillintään: vaikuttaminen energiantuotantoon ja –säästöön, yhdyskuntarakenteeseen, liikennetarpeeseen ja jätteiden käsittelyyn. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tulee jatkossa ottaa huomioon maankäytössä, rakentamisessa, riskikartoituksissa ja yhdyskuntien toimintavarmuuden turvaamisessa. Ilmastonmuutos aiheuttaa toimenpiteitä ja luo prosesseja, joilla on taloudellisia vaikutuksia. Vuonna 2018 Vihdin kunta solmi Kaupunginjohtajien ilmastopimukseen (Covenant of Mayors), joka edellyttää kahden vuoden kuluessa kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) laatimista. Vuoden 2019 aikana on päätetty liittyä kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) sekä valmisteltu Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelmaa (SECAP). Sepänpihaan valmistunut uusi tehokas ja kestävä pientaloalue edustaa tulevaisuuden kestäväää rakentamista ja asumista lähellä palveluja liikennetarvetta vähentäen sekä hyvien joukko-liikennetyhteyksien läheisyydessä pk-seudulle.

Vihdin kunta on vuonna 2020 panostanut ilmastotyön koordinoimiseen Ympäristöministeriön rahoittamalla yhteishankkeella Kirkkonummen kunnan kanssa. Hankkeen aikana on pyritty koordinoimaan ilmastotyötä koskevia eri osa-alueita ja luomaan parempaa ymmärtämystä ilmastotyön kokonaisuudesta yli toimialarajojen sekä vauhdittamaan ilmastotyötä eri yksiköissä kunkin yksikön lähtökohdista katsoen. Hankkeen aikana on lisätty ilmastoviestintää ja -neuvontaa kuntaorganisaation sisällä sekä kuntalaisille mm. sosiaalisen median viestinnän kautta sekä kunnan verkkosivuja päivittämällä ja luomalla ilmastotyötä koskevaa sisältöä 'ilmastoystävällisempi Vihti'-alasivun alle. Vihti on ollut mukana kestävän kehityksen seurannan indikaattorihankkeessa, jossa kunta on saanut käyttöönsä Mayors Indicators-seurantapalvelun, jonka avulla kunta voi seurata omaa kestävän kehityksen työn edistymistä niin taloudellisesta, sosiaalisesta kuin ympäristöllisestä kestävyysnäkökulmasta käsin.

Yle uutisten 3.9.2020 tekemässä vertailussa Vihti sijoittui sijalle 8 Suomen vihreimpien kuntien listalla. Yle uutinen teki vertailun viiden muuttujan avulla: tarkastelussa oli kasviperäisten lihan- ja maidonkorvikkeiden kulutus, luonnonsuojelualueiden määrä kunnan pinta-alasta, sähkö- ja hybridi-autojen määrä autokannasta, pyöräiteiden osuus tiestöstä ja kuntien kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden.

3.5.2 Ei-taloudelliset asiat

Toimintakertomuksessa on annettava myös tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Vihdin kunnalla on käytössä sidonnaisuusrekisteri luottamushenkilöille ja johtaville viranhaltijoille (läpinäkyvyyden lisäys). Tiedottamisella, sisäisillä ohjeilla, sisäisen valvonnan ohjeistuksilla sekä henkilöstön ja luottamushenkilöiden koulutuksella vaikutetaan siihen, että toiminnassa tunnistetaan korruption, lahjontaan ja ihmisoikeusasioihin liittyvät epäasiallisuudet. Läpinäkyvyyden ja sitä kautta korruption sekä lahjonnan vastaisen toiminnan edistämiseksi, on esimerkiksi tilinpäätösraportointia laajennettu. Toiminnassa harmaan talouden torjuntaan on kiinnitetty huomiota seuraavasti: toiminnassa noudatetaan lakien, hallintosäännön ja toimintasäännön määräyksiä, hankinnat perustuvat kilpailutukseen niiltä osin kuin ohjeistukset edellyttävät ja muutoinkin hankinnoissa noudatetaan sisäisiä ohjeistuksia. Lisäksi urakoiden kilpailutuksessa varmistetaan, että yritys (mukaan lukien aliurakoitsijat), jonka kanssa sopimus solmitaan, on täyttänyt yhteiskunnalliset velvoitteensa ennen sopimuksen solmimista. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi päätökset hintavertailuineen on päätöksenteon jälkeen luettavissa netissä. Viranhaltijapäätökset on pääosin luettavissa kaupungin nettisivuilta. Riskienhallinnan näkökulmaa on lisätty osavuosikatsaukseen ja talousarvioon. Rakennusvalvonnan toimintaa koskien on vuonna 2020 hyväksytty Vihdin kunnan rakennusjärjestys.

Ei-taloudellisiin asioihin liittyvät myös toimintakertomuksessa annettavat tiedot sosiaalisista ja henkilöstöasioista. Lautakuntien raportoinneissa on havaittavissa koronapandemiaan liittyvät tekijät henkilöstön kuormittumisena yhtenä poikkeuksellisenä poikkihallinnollisena tekijänä vuoden 2020 osalta. Moni siirtyi valtakunnallisen etätösuosituksen myötä etätöihin niissä tehtävissä, missä tämä esimerkiksi työjärjestelyin on ollut mahdollista, positiivista on ollut, että tällä ei kokonaisuutena arvioiden ole ollut toiminnan tehokkuuteen negatiivista vaikutusta. Henkilöstö pystyi ottamaan asiassa merkittävän niin sanotun digiloikan sähköisten työvälineiden käytössä monipaikkaisessa työssä. Yleisesti kunnan henkilöstöasioista on kirjattu alaluvussa 2.2 kunnan henkilöstö sekä käyttötalousosassa konsernipalveluiden alla henkilöstöyksikön toimintana.

Yksittäisinä nostoina lautakuntien raporteissa on nostettu esille: ympäristölautakunnan osalta huomio vuoden aikana olleesta rakennusvalvonnan, kaavoituksen sekä ympäristövalvonnan henkilöstövajeesta poissaoloista johtuen.

4 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

4.1 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN VIHDIR KUNNASSA

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimieliinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Vihdin kunnanvaltuuston 27.1.2014 ja kunnanhallituksen 24.3.2014 hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen mukaan sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lautakunnalla ja johtokunnalla on velvollisuus valvoa, että sen alainen toiminta tapahtuu kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti sekä seurata tavoitteiden toteutumista. Kunnanvaltuuston 30.3.2020 § 17 hyväksymän viimeisimmän muutetun hallintosäännön 8 §:n mukaan palvelukeskuksen johtaja vastaa keskuksensa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toimivuuden varmistamisesta (7.12.2020 §64 valtuuston päättämä hallintosääntömuutos koski kokouspalkkioita).

Sisäisen valvonnan yleisohje koskee kaikkia kunnan toimielimiä, kunnan johtoa eri organisaatiotasolla ja kaikkia esimiesasemassa olevia. Sisäisen valvonnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että yhteisesti sovittuja ja hyväksytyjä toimintatapoja ja ohjeita noudatetaan kuntamme kaikissa hallintokunnissa.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Kunnanhallituksen selonteko perustuu lautakuntien ja johtokunnan käsittelemiin kyselylomakkeisiin, joissa tilivelvolliset ovat antaneet arviot sisäisen valvonnan nykytilasta. Kyselylomakkeella pyydettiin arvioimaan seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita asteikolla 1 -5 (heikko- kiitettävä).

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus
- Riskienhallinnan järjestäminen
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta
- Sopimustoiminta
- Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Arvioiden mukaan Vihdin kunta sisäinen valvonta on hyvällä tasolla 4,233 (vuonna 2019 4,067). Toimielinikohtainen vaihteluväli on 3,833 – 4,667 (vuonna 2019 3,5 - 4,33). Tilivelvollisten arvioiden perusteella voidaan todeta seuraavaa sisäisen valvonnan eri osa-alueista:

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen on arviointien perusteella hyvällä tasolla 4,4 (vuonna 2019: 4). Haasteeksi koettiin valtionhallinnon taholta tulevien velvoitteiden ja säännösten lisääntyminen. Yleisesti noudatetaan toimialojen yleisiä ja erityislakeja, määräyksiä ja hallinnon vahvistamia ohjeita ja säännöksiä hyvän hallintotavan mukaisesti. Toimialojen johtoryhmien kautta huolehditaan, että hankinnat tehdään hankintamenettelyn vaatimusten mukaisesti ja hankinnat ovat julkisia.
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus on arvioiden perusteella tyydyttävän ja hyvän rajamailla 3,8 (vuonna 2019: 4). Käyttötalouden ja investointien osalta toimielimet ovat pääosin pysyneet kunnanvaltuuston päättämän muutetun talousarvion hyväksymissä rajoissa, joitain poikkeamia on. Mikäli sitova määräraha on ylittynyt, on asia viety kunnanvaltuuston käsiteltäväksi. Vuoden 2020 talousarviossa toiminnan tavoitteet on suoraan johdettu strategiasta ja ne ovat keskenään aikaisempaa paremmin vertailukelpoisia. Julkiseen internetportaaliin eli Vihdin tiedolla johtamisen palveluun kuntalaisten ja muiden kiinnostuneiden luettavaksi on julkaistu miltei reaaliaikaisia talous-, henkilöstö- ja toimintaympäristötietoja vuonna 2020. Talouden, toiminnan tavoitteiden toteuman sekä Vihta-talousohjelman toteuman kehitystä seurattiin aikaisempaa systemaattisemmin.
- Riskienhallinnan järjestäminen on ollut vuonna 2020 tyydyttävän ja hyvän rajamailla 3,6 (vuonna 2019: 3,6). Arvioinneissa kunnan riskienkartoitus, -hallinta sekä – seuranta on koettu edelleen puutteelliseksi myös vuonna 2020 aikaisempien vuosien tavoin. Kunnan tulisi uudistaa harjoittamaansa riskienhallintaa edelleen ja luoda säännönmukainen toimintatapa riskienhallinnan parantamiseksi. Työsuojelun riskienhallinta on koettu kuitenkin ajantasaiseksi ja raporteissa mainitut korjaus- ja parannuskohteet pyritään hoitamaan kuntoon yhteistyössä ao. toimialojen kanssa. Vuoden 2020 aikana toiminnan tavoitteiden sekä VIHTA-toimenpiteiden seuranta kehitettiin taulukkolaskentatyökalujen avulla sekä raportointia tehtiin tasaisin väliajoin luottamushenkilöille. Lisäksi riskienhallintaa raportoitiin myös osavuosikatsauksessa ja laadittaessa vuoden 2021

talousarviota ja riskienhallintaa kehitettiin tietojärjestelmäpohjaisesti työturvallisuuteen liittyvien riskien osalta. Merkittävä riskipotentiaali liittyy vuosien aikana kertyneeseen korjausvelkaan. Valmiussuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaisesti ja siten varmistetaan sivistys- ja elinvoimapaalveluiden eri sektorialueilla työyksiköiden turvallisuussuunnitelmien päivitys.

- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta on arviointien perusteella Vihdissä hyvällä tasolla 4,4 (vuonna 2019: 4). Vihdin kunnassa on viranhaltijoille ohjeet hankinnoista ja hankintojen tekemiseen on mahdollista saada tukea. Hankintarajat on hyväksytty toimintasäännöissä. Kehityskohteena on toivottu selkeämpää ohjeistusta irtaimen omaisuuden poistoon ja luovutukseen edelleen vuoden 2019 tavoin. Hankintatoimen muu ohjeistus ja niihin liittyvä apu on koettu hyväksi.
- Sopimustoiminta on arviointien perusteella hyvällä, lähes kiitettävällä, tasolla 4,6 (vuosi 2019: 4,2). Sopimushallinnan taso on koettu hyvänä Vihdin kunnassa. Kunnan edun toteutumisen varmistamiseksi sopimussuhteissa on erityisesti taloudellisesti merkittävien sopimusten vastuuhenkilöiden juridista ja sisällöllistä sopimussosaamista tarpeen kehittää vuoden 2019 tavoin. Sopimuksia tulisi myös päivittää ja pitää yllä yhteyshenkilötietoja entistä tehokkaammin. Sopimukseen ei ole kohdistunut vuonna 2020 taloudellisia negatiivisia vahinkoja tai vaikutuksia. Elinvoimapaalveluiden ja ympäristöpalveluiden tulosalueiden tarkistetut taksat on hyväksytty vuonna 2020.
- Sisäisen tarkastuksen tasoa pidetään Vihdin kunnassa kiitettävänä 4,6 (vuonna 2019: 4,6). Vihdin kunnan sisäistä tarkastusta ohjaa vuonna 2014 hyväksytty sisäisen valvonnan ohje. Arviot ovat korkeita huomioiden, että Vihdin kunnassa ei ole erillistä sisäistä tarkastajaa, vaan sisäinen tarkastus niin kuin sisäinen valvonta on vastuutettu tilivelvollisille ja esimiehille. Sisäisen tarkastuksen toimivuus perustuu kuitenkin nykyisessä toimintamallissa vahvasti ylimpien viranhaltijoiden harjoittamaan toimintaan oman toiminnan valvonnassa ja alaistensa valvonnassa. Jotta toimielimet voisivat päätöksenteossa ottaa kantaa sisäisen tarkastuksen puutteisiin, edellyttää se myös ylimmillä viranhaltijoilta valmistelijoina avoimuutta ja laadukasta valmistelua. Erityisenä toimenpiteinä on muutoin esitetty pistotarkistukset käteiskassoihin sekä vaarallisten työyhdistelmien estäminen. Tavoitteiden toteutumisesta, merkittävistä avoimista riskeistä, sisäisen valvonnan tilasta sekä muista organisaation johtamis- ja hallintojärjestelmää koskevista asioista informoidaan säännöllisesti toimielimen johdolle.

4.2 KUNNANHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnanhallitus toteaa, että arvioinnit on käsitelty asianomaisissa päättävissä toimielimissä, jolloin tieto puutteista ja korjaustarpeista on otettu käsittelyyn. Sisäinen valvonta tuottaa riittävän varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan noudattamisesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäisen valvonnan toimivuutta tulee kuitenkin kehittää edelleen etenkin toiminnan tavoitteiden toteutumisen ja systemaattisen riskienhallinnan osalta.

Edelleen on aikaisempien vuosien tavoin tunnistettu tarve laajempaan ja kokonaisvaltaiseen riskien arviointiin ja riskien hallintaan. Vuoden 2021 talousarviossa on riskienhallinnan kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Lisäksi on tarve kokonaisvaltaisesti katsoa sisäiseen valvontaan ja konsernivalvontaan liittyvien asiakirjojen sekä ohjesääntöjen päivitystä vastaamaan nykyäikää.

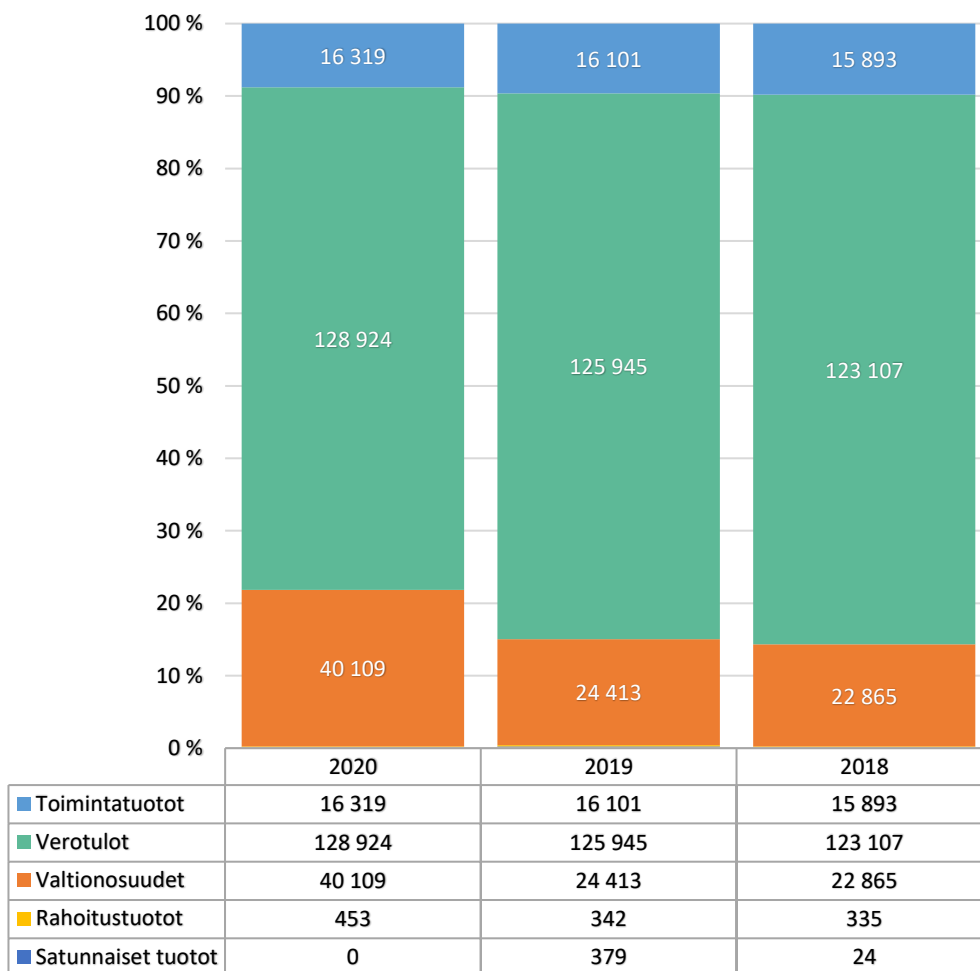
5 TULOKSEN MUODOSTUMINEN

5.1 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA 1000 €	2020	2019	2018
Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut (sis. Vihdin Vesi)			
Toimintatuotot	16 319	16 101	15 893
Valmistus omaan käyttöön	194	275	317
Toimintakulut	-165 210	-166 572	-157 238
Toimintakate	-148 698	-150 196	-141 028
Verotulot	128 924	125 945	123 107
Valtionosuudet	40 109	24 413	22 865
Rahoitustuotot ja -kulut	-192	-356	-293
Korkotuotot	90	33	10
Muut rahoitustuotot	363	309	325
Korkokulut	-638	-669	-576
Muut rahoituskulut	-7	-29	-52
Vuosikate	20 143	-193	4 652
Poistot ja arvonalentumiset	-13 239	-10 508	-9 939
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 667	-10 506	-9 931
Arvonalentumiset	-1 572	-2	-8
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	221	5
Satunnaiset tuotot	0	379	24
Satunnaiset kulut	0	-157	-19
Tilikauden tulos	6 904	-10 480	-5 282
Poistoeron lisäys-/vähennys+	189	189	189
Varausten lisäys-/vähennys+			
Rahastojen lisäys-/vähennys+	-3 740		
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	3 353	-10 291	-5 093
TUNNUSLUVUT	2020	2019	2018
Toimintatuotot/toimintakulut, %	9,9	9,7	10,1
100 x toimintatuotot / toimintakulut			
Toimintakate % verorahoituksesta	88,0	99,9	96,6
100 x Toimintakate/ (Verotulot + Valtionosuudet)			
Vuosikate % poistoista	152,1	-1,8	46,8
100 x Vuosikate / (Suunnitelman mukaiset poistot + arvonalentumiset)			
Vuosikate, €/asukas	691	-7	159
Vuosikate / Asukas			
Asukasluku	29 146	29 158	29 228

5.2 TULOSLASKELMAN TUOTOT

Tuloslaskelman ulkoiset tuotot olivat yhteensä 185,8 miljoonaa euroa (167,2 miljoonaa euroa vuonna 2019). Verotulojen osuus tuotoista oli 69,39 prosenttia ja valtionosuuksien 21,59 prosenttia. Näin ollen valtion kautta tilitettävä rahoitus muodostaa 90,97 prosenttia tuotoista. Tulolajien osalta toimintatuotot ovat olleet samantyyppisellä tasolla. Valtionosuudet kasvoivat kertaluontoisesti merkittävästi, samoin verorahoituksessa on ollut viime vuosina tasaista kasvua vaikka vuotuisiin talousarvioihin ja eri veroennustekehikoihin nähden arvioidun ja toteutuneen välinen ero on voinut olla vuositasolla merkittävä.

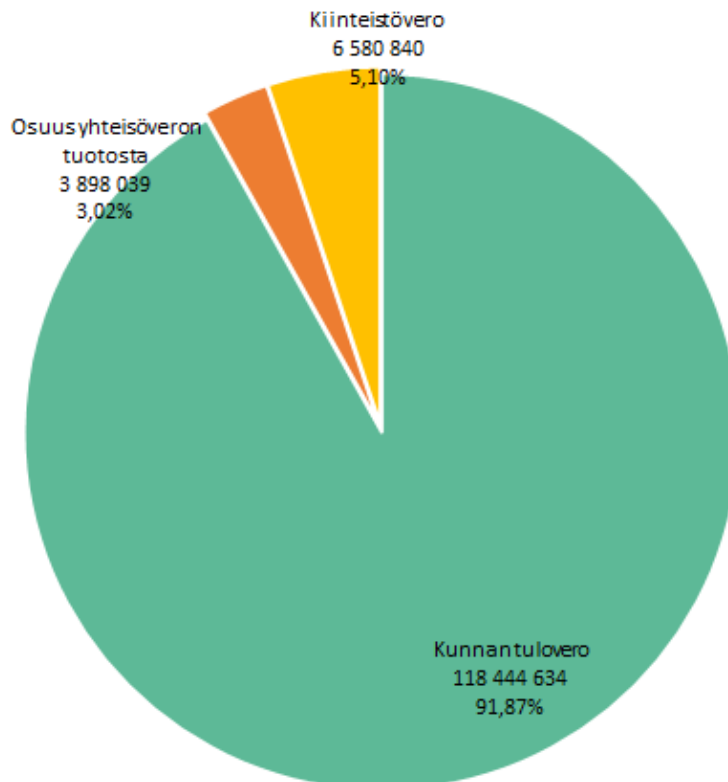
Kuva 15: Tuloslaskelman ulkoiset tuotot vuosina 2020, 2019 ja 2018

5.2.1 Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot olivat 16,3 miljoonaa euroa ja ne nousivat noin 218 tuhatta euroa vuoden 2019 tasosta. Suurimmat erät toimintatuotoista muodostivat myyntituotot 7,9 miljoonaa euroa ja muut tuotot 4,3 miljoonaa euroa sekä maksutuotot 2,1 miljoonaa euroa. Myyntituloista selvästi suurimman osuuden muodostivat Vihdin Veden myyntituotot 4,3 miljoonaa euroa. Muista toimintatuotoista suurimman osuuden muodostivat tilapalvelun vuokratulot. Maksutuotoista taas suurimman erän muodostivat päivähoitomaksut 1,37 miljoonaa euroa ja rakennusvalvontamaksut 0,27 miljoonaa euroa.

5.2.2 Verotulot

Kunnallisveron osuus verotuloista oli 91,87 prosenttia, kiinteistöveron 5,10 prosenttia ja yhteisöveron 3,02 prosenttia. Prosentuaalisesti kunnallisverotilitysten osuus nousi edellisvuoteen nähden 0,59 prosenttiyksikköä. Kiinteistöveron osuus laski 0,71 prosenttiyksikköä, mihin vaikutti kiinteistöverotuksen siirtyminen joustavaan verotuksen valmistumiseen. Vastaavasti yhteisöveron osuus nousi 0,11 prosenttiyksikköä, mihin vaikutti yhteisöverotulojen kuntaryhmän jako-osuuden korotus.

Kuva 16: Verolajien osuudet vuonna 2020

VEROTULOT	2020	2019	2018	Muutos%
Kunnan tulovero	118 444 634	114 966 732	112 302 953	3,03
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 898 039	3 659 273	3 619 297	6,52
Kiinteistövero	6 580 840	7 318 914	7 184 763	-10,08
Verotulot yhteensä	128 923 513	125 944 919	123 107 012	2,36

Taulukko 5: Vuosien 2020-2018 verotilitykset

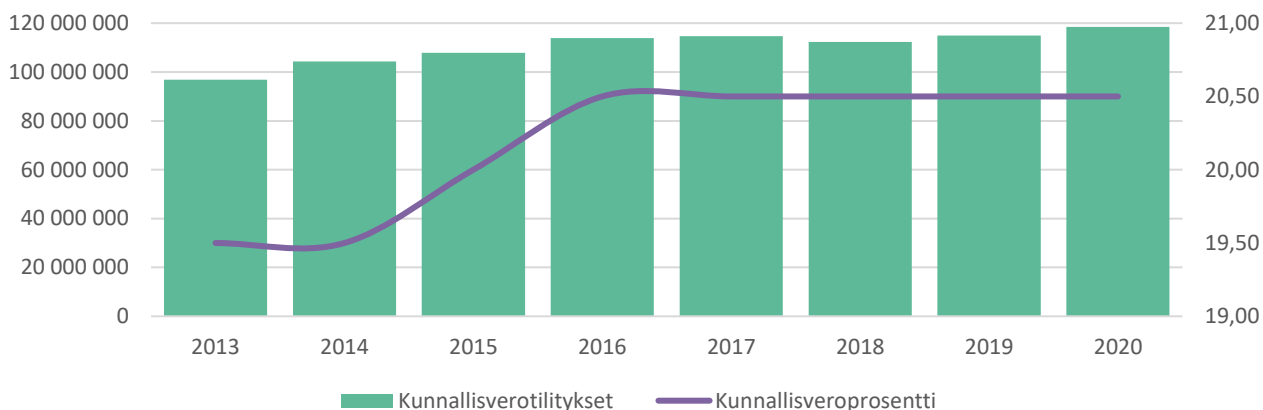
Verotulot vuonna 2020 olivat yhteensä 128,9 miljoonaa euroa ja ne nousivat edellisvuoteen verrattuna 3,0 miljoonaa euroa eli noin 2,36 prosenttia.

Kunnallisverotulot olivat vuonna 2020 noin 3,5 miljoonaa euroa edellisvuotta suuremmat ja niitä kertyi 2,3 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon arvioitua enemmän.

Kiinteistöveron tilitykset olivat noin 6,58 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotulot olivat noin 738 tuhatta euroa edellisvuotta pienemmät. Kiinteistöveroprosentit pysyivät samana edellisvuoteen verrattuna. Kiinteistöveroprosentit olivat seuraavanlaiset: yleinen 0,95 %, vakituinen asunto 0,45 %, muu asuinrakennus 1,00 % ja rakentamaton rakennuspaikka 4,00 % sekä yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %. Kiinteistöveron tuotto laski 10,08

prosenttia. Kiinteistöverotilitykset olivat muutettuun talousarvioon nähden noin 537 tuhatta euroa enemmän.

Yhteisöveroja kertyi yhteensä noin 3,90 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 6,5 prosentin nousua edellisvuodesta. Yhteisöveroja tilitettiin noin 239 tuhatta euroa edellisvuotta ja noin 98 tuhatta muutettuun talousarvioon arvioitua enemmän.

Kuva 17: Kunnallisverotulot 2013 – 2020

5.2.3 Valtionosuudet

Valtionosuuksien toteuma oli 40,109 miljoonaa euroa ja nousua edelliseen vuoteen oli noin 15,7 miljoonaa euroa eli 64,3 prosenttia. Valtionosuuksia kertyi noin 109 tuhatta euroa muutettuun talousarvioon arvioitua enemmän. Päätökset vuoden 2020 valtionosuusrahoituksesta tehtiin 30.12.2019. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoitusta tarkistettiin vuoden 2020 aikana muuten Vihtiä koskien 11.12.2020 ja 31.12.2020. Valtiovarainministeriö tarkisti useaan kertaan kuntien peruspalvelujen valtionosuutta vuodelle 2020. Tarkistuksia tehtiin 7.5.2020, 7.8.2020, 5.10.2020, ja 7.12.2020. Kaikkinsa eri valtionosuuksia muutettiin Vihtiä koskien 6 kertaa. Lisäksi Vihti sai hakemuksesta harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen 2 miljoonaa euroa 19.11.2020 tehdyllä ministeriön päätöksellä. Lisäksi niin sanottuna koronaviruspandemiaan liittyviä valtionosuuksia Vihdin kunta sai noin 9,48 miljoonaa euroa.

VALTIONOSUUDET JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUKSET	TP 2020	TP 2019	Ero	Ero %
Valtionosuudet	40 109 314	24 413 442	15 695 899	39,1 %
Peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	29 783 939	27 248 522	2 535 417	8,5 %
Verotulomenetyksen korvaus	10 987 786	0	10 987 786	100,0 %
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	2 000 000	0	2 000 000	100,00%
Opetus- ja kulttuurit. muu vos	-2 662 384,00	-2 835 080,00	172 696,00	-6,5 %

Taulukko 6: Vuosien 2019 - 2020 valtionosuudet

5.2.4 Rahoitustuotot

Rahoitustuottoja kertyi noin 453 tuhatta euroa ja ne nousivat 111 tuhatta euroa viime vuoden tasosta. Rahoitustuotoista merkittävin oli peruspääoman korko Vihdin Vedeltä 393 tuhatta euroa, mutta konsernin sisäisten rahavirtojen eliminoituessa suurimmaksi eräksi muodostuu peruspääoman korot kuntayhtymiltä (230 tuhatta euroa). Muita merkittäviä rahoitustuottoja olivat antolainojen korkotuotot (79 tuhatta euroa) ja osinkotuotot (81 tuhatta euroa).

5.3 TULOSLASKELMAN KULUT

Tuloslaskelman ulkoiset kulut olivat yhteensä 179,1 miljoonaa euroa toimintakulujen muodostaessa 92,25 prosenttia, rahoituskulujen 0,36 prosenttia sekä poistojen 7,39 prosenttia kuluista.

TULOSLASKELMA 1000 €	2020	OSUUS-%	2019	MUUTOS €	MUUTOS %
Henkilöstökulut	48 707	27,20	48 893	-186	-0,38
Palvelujen ostot	102 228	57,08	103 114	-887	-0,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 313	4,08	7 783	-470	-6,04
Avustukset	5 095	2,85	4 888	208	4,25
Muut toimintakulut	1 868	1,04	1 894	-26	-1,38
Korkokulut	638	0,36	669	-31	-4,59
Muut rahoituskulut	7	0,00	29	-22	-75,09
Poistot ja arvonalentumiset	13 239	7,39	10 508	2 731	25,99
Satunnaiset kulut	0	0,00	157	-157	-100,00
Yhteensä	179 095	100,00	177 936	1 160	0,65

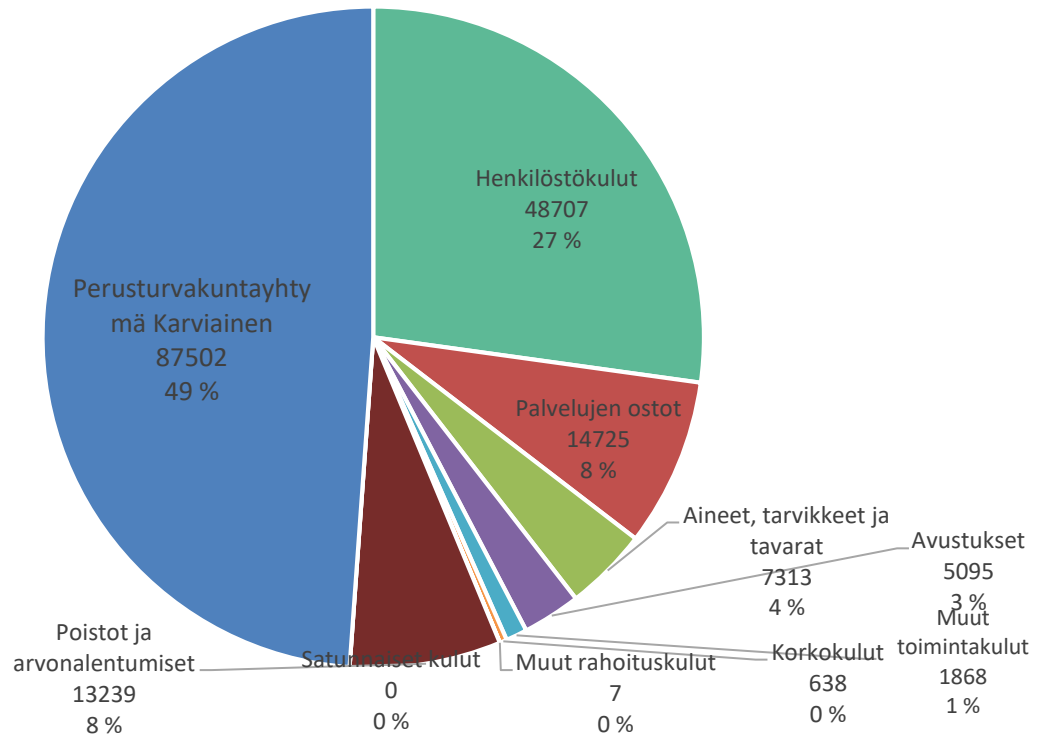
Taulukko 7: Vuosien 2020-2019 tuloslaskelman kulut

5.3.1 Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut olivat 179,1 miljoonaa euroa. Nousua edelliseen vuoteen oli 0,65 prosenttia. Vihdin kunnan toimintakuluista merkittävin oli palvelujen ostot 102,2 miljoonaa euroa, mikä on 0,86 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019. Henkilöstökulut olivat noin 48,7 miljoonaa euroa ja ne laskivat noin 0,38 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

5.3.2 Rahoituskulut

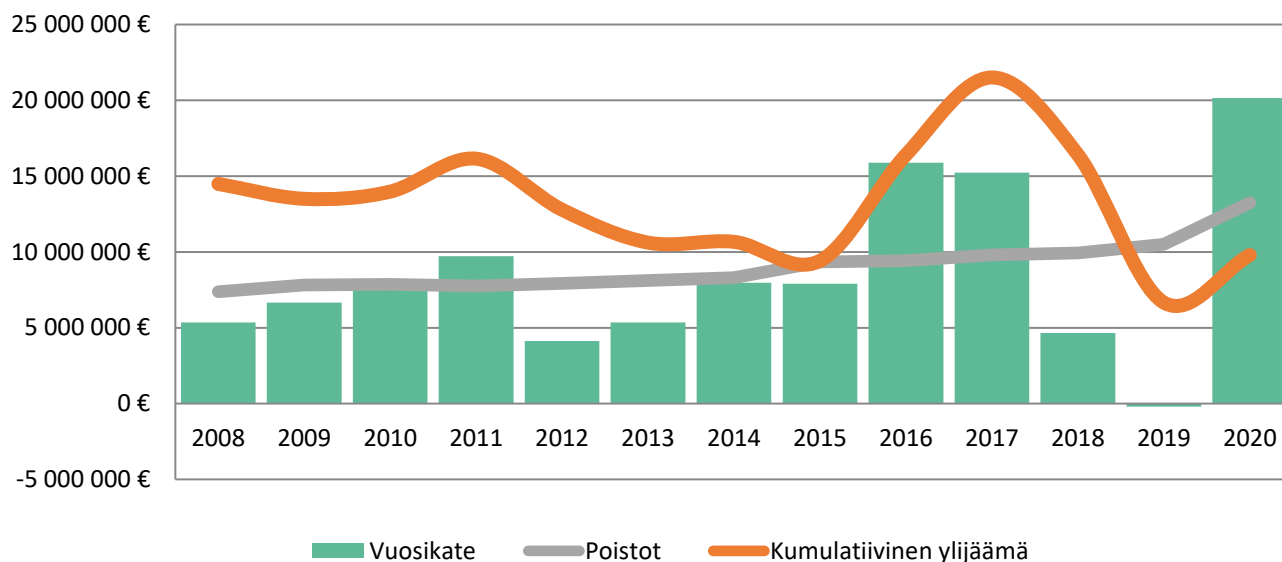
Tilikauden rahoituskulut olivat 0,645 miljoonaa euroa. Edellisvuoteen verrattuna rahoituskulut laskivat 7,53 prosenttia. Erityisesti lainojen ja lainakorkojen määrä laski vuoden 2020 aikana lainojen uudelleen järjestelyn myötä.

Taulukko 8: Ulkoisten kulujen jakauma tuhansina euroina 2020. Perusturvakuntayhtymä Karviaisen palveluiden ostojen osuus eritelty

5.4 TOIMINTAKATE JA VUOSIKATE

Toimintakate oli noin -148,7 miljoonaa euroa ja se parani edellisestä vuodesta 1,5 miljoonaa euroa eli noin 1,0 prosenttia. Valtion kautta tilitettävä veroluonteinen rahoitus oli Vihdissä yhteensä 169,0 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan rahoitus riitti toimintakatteen ja rahoituskulujen rahoittamiseen ja vuosikatteen muodostui 20 miljoonaa euroa (vuonna 2019 vuosikate oli negatiivinen -193 tuhatta euroa). Käyttötalouden tasapainon vähimmäisvaatimus, jonka mukaan vuosikatteen tulee olla vähintään poistojen suuruinen toteutui vuonna 2020, mutta ei toteutunut vuonna 2019. Poistot ja arvonalentumiset olivat 13,2 miljoonaa euroa ja tilikauden tuloksesta muodostui ylijäämäinen. Tuloslaskelman välituloksena esitettävä vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka on käytettävissä investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Muiden Manner-Suomen kuntien toimintakatteen vahvistuivat peräti 97,1% prosenttia vuonna 2020 edellisvuoteen 2019 verrattuna tilinpäätösennakkotietojen mukaan.

Kuva 18: Vuosikate, poistot ja kumulatiivinen ylijäämä

Talouden pitkän aikavälin rahoitustasapaino edellyttää, että suunnitelmapoistot ja poistonalaisten investointien omahankintameno ovat samaa tasoa. Vuoden 2021 talousarvion ja vuosille 2022- 2023 tehdyn taloussuunnitelman mukaan investointien keskimääräiset omahankintamenot kasvavat selkeästi vuosina 2021-2023, kun muun muassa tulevaa Etelä-Nummelan aluetta rakennetaan mikäli niin kunnanvaltuusto päättää. Investointien omahankintamenojen kasvaminen heikentää kunnan rahoituksellista tasapainoa ja kunnan tulee pystyä kasvattamaan investointien omarahoitusosuutta taloussuunnitelmavuosille.

5.5 TILIKAUDEN TULOS JA YLIJÄÄMÄ

Tilikauden tulos kuvaa kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta sekä poistoja. Tilikauden tulokseksi muodostui ylijäämää 6 903 536,78 euroa. Kun poistoeron vähennys ja rahastojen (Vihdin raidera-hasto) lisäys huomioidaan, tilikauden ylijäämäksi muodostuu 3 352 736,22 euroa.

6 TOIMINNAN RAHOITUS

6.1 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Rahoituslaskelmaan kootaan kunnan rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma päättyy kuvaamaan muutosta kassavaroissa eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenivätkö kunnan kassavarat tilikauden aikana.

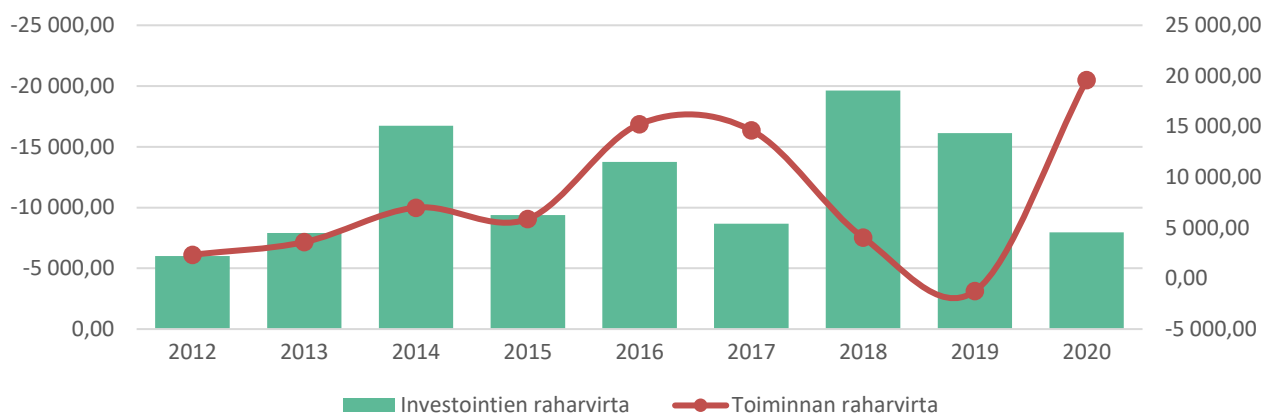
RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2020	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	20 143	-193	4 652
Satunnaiset erät	0	206	5
Tulorahoituksen korjauserät	-546	-1 261	-610
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-9 635	-18 317	-20 621
Rahoitusosuudet investointimenoihin	66	1 431	434
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	1 602	771	554
Toiminnan ja investointien rahavirta	11 630	-17 364	-15 586
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	0	-3 500	0
Antolainasaamisten vähennykset	60	0	1
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000	0	20 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-31 733	-13 869	-11 941
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-40 000	38 000	2 000
Oman pääoman muutokset	-294	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 814	1 203	3 750
Rahoituksen rahavirta	-16 781	21 833	13 809
Rahavarojen muutos	-5 151	4 469	-1 777
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	2 875	8 026	3 557
Rahavarat 1.1.	8 026	3 557	5 334

TUNNUSLUVUT	2020	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		-28	-21
5 vuodelta, €	-13 866	995	368
Investointien tulorahoitus, %	210,5	-1,1	23,0
100* Vuosikate / Investointien omahankintameno			
Laskennallinen lainanhoitokate	1,55	0,03	0,44
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)			

Pääomamenojen tulorahoitus, %	48,8	-0,6	14,5
100* Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset)			
Lainanhoitokate	0,64	0,03	0,42
(Vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + Lainanlyhennykset)			
Kassasta maksut/vuosi milj.€	207,4	203,2	190,7
Kassan riittävyys, pv	5,1	14,4	6,8
365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella			
Asukasmäärä	29 146	29 158	29 228

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjaukset. Vihdin kunnan toiminnan rahavirta vuonna 2020 oli noin 19,6 miljoonaa euroa. Vuosikate nousi noin 20,3 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Investointien rahavirta muodostuu käyttöömaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Vihdin investointimenojen määrä oli tilikaudella noin 9,6 miljoonaa euroa. Vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat 1,6 miljoonaa euroa ja rahoitusosuudet investointimenoihin 0,07 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 11,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

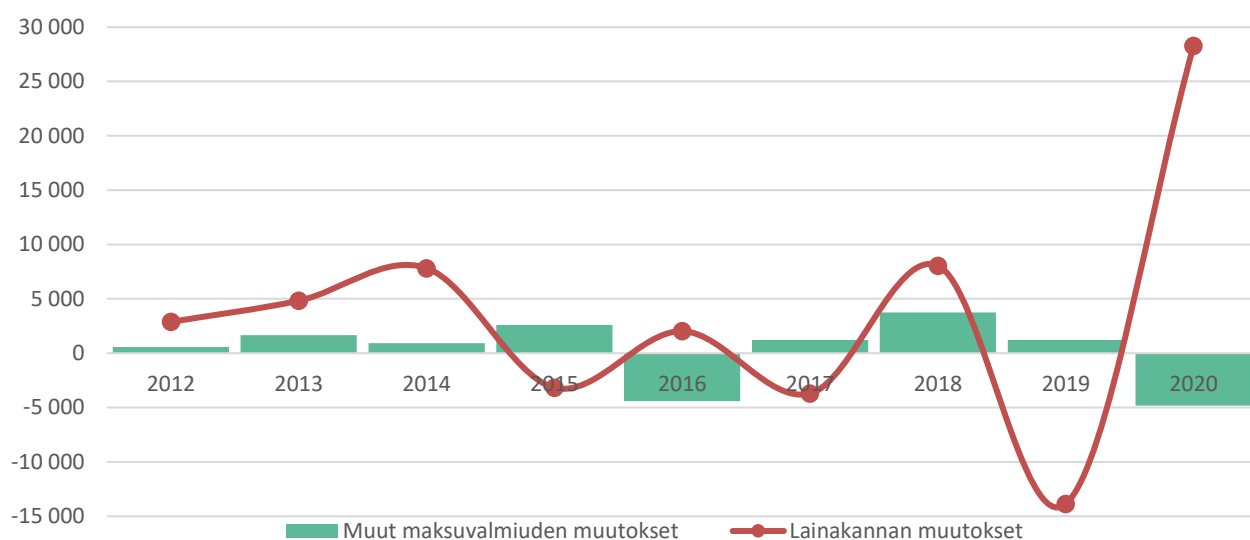

Kuva 19: Toiminnan ja investointien rahavirta (1000 euroa)

Rahoituksen rahavirta

Pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois noin 31,7 miljoonaa euroa: osa lainalyhennysohjelmien mukaisesti, muutama merkittävän kokoinen laina eräännytettiin jo aikaisemmin osana lainasalkun uudelleenjärjestelyä ja siten korkomenojen alentamista. Lainanhoitokate oli tilikaudella 0,64. Lainanhoitokatteen tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat pääasiassa saamisten muutoksista, mutta niihin vaikuttivat myös korottomien velkojen pääomien muutokset, palautuskelpoisten liittymismaksujen lisäys sekä vaihtomaisuuden muutokset. Rahoituksen rahavirta muodostui 16,8 miljoonaa alijäämäiseksi.

Kuva 20: Rahoituksen rahavirta (1000 euroa)

6.2 TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

Tase ja siitä laskettavat tunnusluvut kuvaavat tilipäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE 1000€	2020	2019	2018
VASTAAVAA			
PYSYVAT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	2 527	1 002	549
Aineettomat oikeudet	267	278	183
Muut pitkävaikutteiset menot	2 260	724	366
Aineelliset hyödykkeet	158 157	162 386	156 425
Maa- ja vesialueet	35 817	34 903	33 902
Rakennukset	77 956	82 446	65 706
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 565	28 992	29 709
Koneet ja kalusto	1 985	2 659	1 708
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 833	13 385	25 400
Sijoitukset	23 476	25 057	21 289
Osakkeet ja osuudet	19 846	21 366	21 099
Lainasaamiset	3 440	3 500	0
Muut saamiset	190	190	190
ARVOSTUSERÄT			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	145	144	82
Valtion toimeksiannot	52	50	53
Muut toimeksiannot	93	93	29

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	98	174	159
Saamiset	5 467	4 383	3 728
Pitkäaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	135	135	135
Muut saamiset	52	52	52
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	1 556	2 700	1 886
Lainasaamiset	0	4	0
Muut saamiset	1 161	1 049	702
Siirtosaamiset	2 563	442	954
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1	1	10
Osakkeet ja osuudet	1	1	10
Rahat ja pankkisaamiset	2 874	8 025	3 547
VASTAAVAA YHTEENSÄ	192 746	201 171	185 790

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	64 558	57 685	67 438
Peruspääoma	50 993	50 993	50 993
Arvonkorotusrahasto	30	30	30
Muut omat rahastot	3 740		
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	6 443	16 953	21 509
Tilikauden yli- / alijäämä	3 353	-10 291	-5 093
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	2 292	2 481	2 670
Poistoero	2 292	2 481	2 670
PAKOLLISET VARAUKSET	494	75	815
Muut pakolliset varaukset	494	75	815
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	93	93	29
Muut toimeksiantojen pääomat	93	93	29
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	103 175	75 712	87 100
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	92 646	65 660	77 329
Saadut ennakot	281	0	0
Muut velat	10 248	10 052	9 771
Lyhytaikainen	22 134	65 125	27 737
Joukkovelkakirjalainat	0	40 000	2 000

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 751	8 469	10 669
Saadut ennakot	44	242	301
Ostovelat	3 354	3 923	5 790
Muut velat	784	790	703
Siirtovelat	8 201	11 702	8 273
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	192 746	201 171	185 790

TUNNUSLUVUT	2020	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	34,7	29,9	37,8
100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)			
Suhteellinen velkaantuneisuus %	67,4	84,5	70,8
(Vieras pääoma - Saadut ennakot)/Käyttötulot			
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	68,99	85,64	71,54
100*(Vieras pääoma-Saadut ennakot+Vuokravastuut)/Käyttötulot			
Kertynyt yli- / alijäämä, 1000 €	9 796	6 662	16 416
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	336	228	562
Lainakanta 31.12., 1000 €	102 397	114 129	89 999
Vieras pääoma - (saadut ennakot + Ostovelat +Siirtovelat + Muut velat)			
Lainat euroa / asukas 31.12.	3513	3914	3079
Lainat ja vuokravastuut	105 285	116 093	91 265
Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat +Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut			
Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas	3 612	3 982	3 123
Lainasaamiset, 1000 €	3 440	3 500	0
Asukasmäärä	29 146	29 158	29 228

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa 70 prosentin omavaraisuutta. Vihdin kunnan omavaraisuusaste 31.12.2020 oli 34,7 prosenttia. Kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste on heikentynyt 2000-luvun alusta lähtien tasaisesti.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Vihdin kunnan suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2020 oli 67,4 prosenttia, mikä on noin 17,1 prosenttiyksikköä edellisvuotta pienempi ja siten kohentui parempaan päin.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Vihdin kunnan lainakanta väheni noin 11,7 miljoonalla eurolla. Lainaa asukasta kohden oli vuoden lopulla 3 513 euroa eli 401 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Manner-Suomen kuntien lainakanta oli vuoden 2020 lopussa tilinpäätösarvioiden mukaan 3 474 euroa asukasta kohden laskettuna 31.12.2019 väestötiedolla. Manner-Suomen kuntien lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 3 349 euroa asukasta kohden. Vuoden 2018 tiedoilla Suomen kuntien keskimääräinen lainakanta oli 3039 euroa/asukas ja kuntakonsernien lainakanta 6 537 euroa/asukas.

6.3 KOKONAISTULOT - JA MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Vihdin kunnan kokonaistulot kuluneella tilikaudella olivat 206,2 miljoonaa euroa. Suurin tuloerä muodostuu verotuloista, jonka osuus kokonaistuloista on 62,5 %. Kokonaismenot olivat tilikaudella 206,5 miljoonaa euroa. Olennaisin menoerä koostuu toimintakuluista, joiden osuus kokonaismenoista on 80 %. Kokonaismenot olivat 0,3 miljoonaa kokonaistuloja suuremmat. Täsmäytyksenä voidaan todeta rahavarojen muutoksen ja maksuvalmiuden muutoksen erotuksen olevan vastaava.

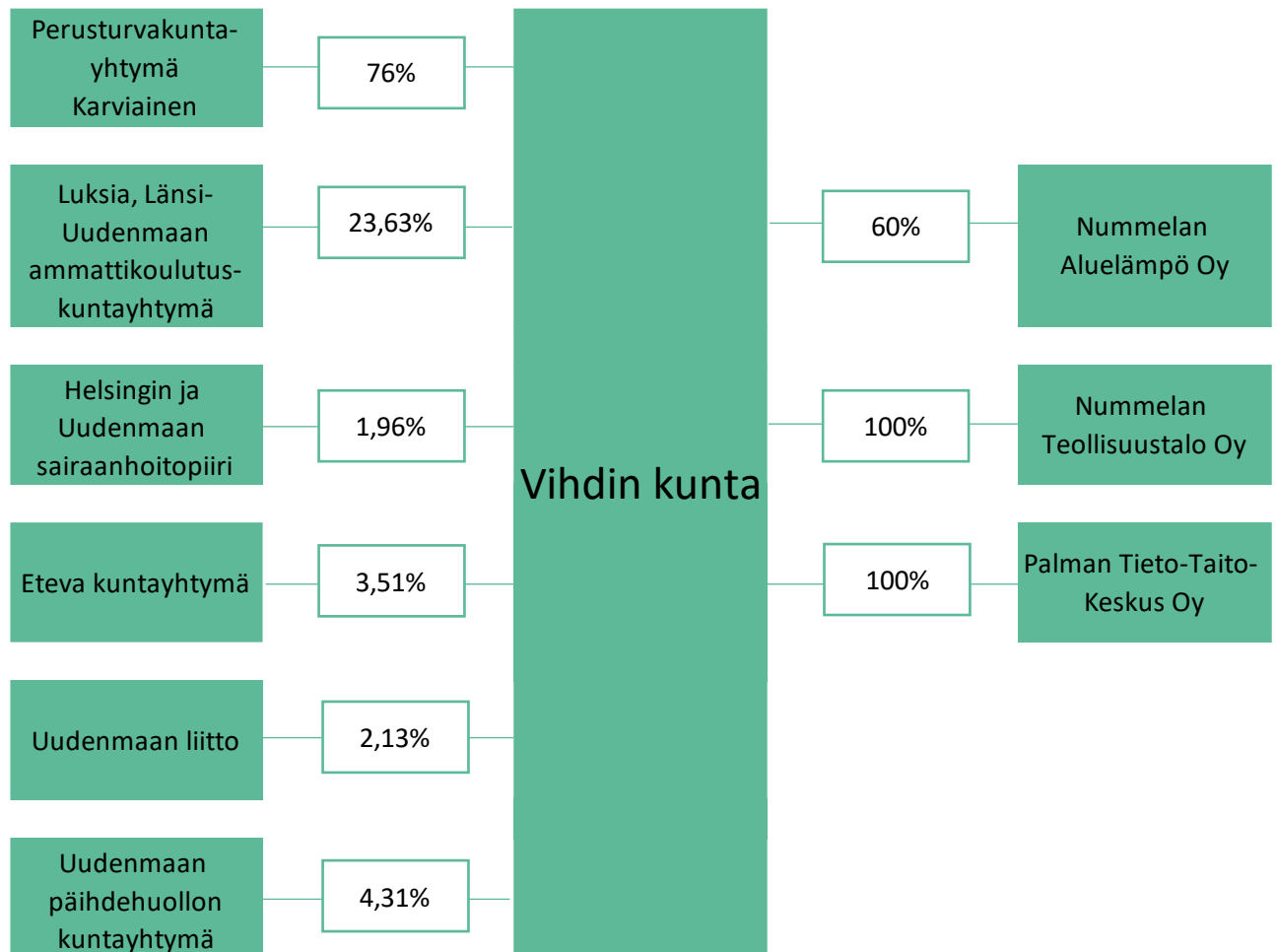
KOKONAISTULOT JA MENOT 1000€	2020	2020	2019	2019
	1 000 €	%	1 000 €	%
TULOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	16 319	7,9	16 101	7,8
Verotulot	128 924	62,5	125 945	60,9
Valtionosuudet	40 109	19,5	24 413	11,8
Korkotuotot	90	0,0	33	0,0
Muut rahoitustuotot	363	0,2	309	0,1
Satunnaiset tuotot	0	0,0	363	0,2
Tulorahoituksen korjaukset				
Pysyvien hyödykkeiden luovutusvoitot	-1 069	-0,5	-501	-0,2
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointeihin	66	0,0	1 431	0,7
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 602	0,8	771	0,4
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	60	0,0	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000	29,1	0	0,0

Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-40 000	-19,4	38 000	18,4
Oman pääoman lisäykset	-294	-0,1	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	206 169	100,0	206 865	100,0
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	165 210	80,0	166 572	81,8
Valmistus omaan käyttöön	-194	-0,1	-275	-0,1
Korkokulut	638	0,3	669	0,3
Muut rahoituskulut	7	0,0	29	0,0
Satunnaiset kulut	0	0,0	157	0,1
Tulorahoituksen korjaukset				
Pakollisten varausten muutos	-494,4	-0,2	814,8	0,4
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	-29	0,0	-55	0,0
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	9 635	4,7	18 317	9,0
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen lisäykset	0	0,0	3 500	1,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	31 733	15,4	13 869	6,8
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0	0	0,0
Oman pääoman vähennykset	0	0,0	0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	206 507	100,0	203 598	100,0

7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

7.1 KUNTAKONSERNIN RAKENNE

Vihdin kuntakonserniin kuuluivat 31.12.2020 seuraavat yhteisöt:

Kuva 21: Vihdin kunnan konserniin liitetyt yhteisöt 31.12.2020

7.2 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Vuoden 2020 talousarviossa valtuuston konserniyhteisöille osoittamien talousarviotavoitteiden toteuma:

Tytäryhteisö	Konsernitavoite 2020	Toteuma 2020
Nummelan Aluelämpö Oy	Vuodelle 2020 tavoitteena on yhtiön asiakassopimusten määrän kuin energian myynnin kasvattaminen. Yhtiössä tulee myös tavoitella aktiivisesti energianhinnan laskemista ja hiilijalanjäljen pienentämistä.	Tilikaudella 2002 yhtiön liikevaihto on vähentynyt 3,08 miljoonasta eurosta 2,87 miljoonaan euroon. Tilikauden tulos oli kuitenkin positiivinen. Liikevaihdosta peilaten yhtiö ei kasvattanut kokonaismyyntiä euroissa tilikauden aikana.

Palman Tieto-Taito-Keskus Oy	Yhtiöön tehdään nykyisellään vain välttämättömimmät korjaukset ja kun kunnan kaavoitustyö etenee, yhtiö tullaan purkamaan.	Kunnan kaavoitustyö on edistynyt. Yhtiöön liittyvistä erilaisista järjestelymahdollisuuksista on BDO:n kanssa selvitystyö käynnissä. Yhtiötä ei välttämättä pureta vaan vaihtoehtoisikin järjestelyitä on olemassa.
Nummelan Teollisuustalo Oy	Vuonna 2020 kunta ottaa kohtuullista osinkoa yhtiöstä.	Vuoden 2020 aikana ei nostettu osinkoa yhtiöstä. Haasteellinen koronaviruspandemian lopulliset vaikutukset oli osin pimennossa ja yhtiön taloudellinen sekä maksuvalmius on vuoden 2020 aikana haluttu ylläpitää. Kunnanvaltuusto päätti vuoden 2021 talousarviossa VIHTA-toimenpiteistä, jossa yhtenä toimenpiteenä konserniyhtiöihin liittyvät pääoma- ja osinkojärjestelyt. Tehdään kertaluontoinen tuloutus osinkojärjestelyillä konserniyhtiöistä kunnille (350 000 euroa).
Kiinteistö Oy:t Härköiläntie 1,2,3	Yhtiöiden toiminta päättyy vuonna 2020	Yrityksien purkautuminen on rekisteröity kaupparekisteriin 8.9.2020.

Vihdin kuntakonserniin kuuluvat tytäryhtiöt ovat melko pieniä ja niillä on konsernin tilinpäätöslaskelmissa merkittävästi kuntayhtymiä pienempi vaikutus.

Kiinteistö Oy Härköiläntie 1, Kiinteistö Oy Härköiläntie 2 sekä Kiinteistö Oy Härköiläntie 3 -yhtiöt on merkitty kaupparekisteriin 8.9.2020 purkautuneeksi/lakanneeksi. Selvitysmies on esittänyt lopputilityksen ja tämä on käsitelty yhtiökokouksessa vuoden 2020 aikana.

Nummelan Teollisuustalo Oy:lla ja Nummelan Aluelämpö Oy:lla tilikauden 2020 tulos oli positiivinen. Nummelan aluelämpö Oy:n hallitus ehdottaa osinkoa jaettavaksi. Palman Tieto-Taito-Keskus Oy:lla oli edellisvuoden tapaan tappiollinen tulos, mutta tappion suuruus pieneni. Tytäryhtiöistä Palman Tieto-Taito-Keskus Oy:lla on kumulatiivista alijäämää edellisten tilikausien voitto/tappio-tilillä.

Konserniyhtiöiden osalta kunnalla oli 31.12.2020 takauksia ainoastaan Nummelan Aluelämmön lainoille.

Kuntayhtymien osalta perusturvakuntayhtymä Karviaisessa taseessa oli kertynyttä kattamatonta alijäämää vuonna 2019, tämä on tullut katetuksi vuoden 2020 tilinpäätöksessä, tilikauden 2020 ylijäämä oli 66 000,03 euroa. Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymällä (Luksia) tilikausi oli ylijäämäinen niin vuonna 2020 kuin vuosina 2018 - 2019.

Talousarviossa on kunnan tytäryhteisöille asetettu yksittäisiä tavoitteita. Tässä osiossa selvitetään lyhyesti tavoitteiden saavuttaminen. Kuntayhtymille asetetut tavoitteet ja niiden toiminta on tarvittaessa selostettu kunkin toimielimen kohdalla.

NUMMELAN TEOLLISUUSTALO OY

Yhtiön omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiö omistaa teollisuushallit osoitteissa Harjutie 14 ja Tehtaantie 4 – 6. Harjutie 14 on vuokrattu suurimmaksi osaksi. Teollisuustien hallissa on kokonaan vuokrattu, vuokralaisena myös kunnan kierrätyskeskus sekä vuodesta 2017 alkaen nuorten työpaja. Merkittävimmät korjaukset olivat ulkopuolisten rakenteiden, ikkunoiden ja ovien, LVI-järjestelmien sekä sähkö-, tieto- yms. järjestelmien korjaukset yhteensä tilikaudella 2020 29 251,58 euroa (2019 14 138,87 euroa). Kiinteistöjen hoitokulut muodostuvat aiempien vuosien käyttömenojen mukaisesti, kustannustason nousu huomioiden ollen tasoa 63 711,31 euroa vuonna 2020 (2019: 61 378,26 euroa). Kiinteistön tuotot vuonna 2020 yhteensä 140 071,27 euroa (2019 142 401,38 euroa). Tilikauden 2020 tulos oli 33 766 euroa (2019 36 662,53 euroa).

Taseen loppusumma oli 31.12.2020 747 063,20 euroa (vuonna 31.12.2019 713 290,79 euroa). Yhtiön kiinteistöjen korjauksia toteutetaan hallituksen päätösten mukaan. Yhtiöllä ei ole lainaa eikä kirjaamattomia korkoja.

PALMAN TIETO-TAITO-KESKUS OY

Kiinteistöyhtiön toimialana on omistaa ja hallita Vihdin kunnan Nummelan rakennuskaava-alueella korttelissa 4 sijaitsevia kiinteistöjä. Yhtiö voi rakentaa tähän kortteliin tai muualle Vihdin kunnan alueella tarvitsemiaan toimitiloja. Alueen kaavamuutoshanke on vireillä ja etenee edelleen keväällä 2021 Yhtiön tuotot ovat koostuneet osakkeenomistajan maksamista hoitovastikkeista, jotka on kirjattu tulosvaikutteisesti yhtiön kirjanpitoon. Yhtiön toimintaa ja tulevaisuutta arvioidaan omistajan toimesta vuoden 2021 aikana. Tilikauden 2020 tulos oli -15 700,69 euroa (2019 -27 864,39 euroa) ja taseen loppusumma 1 098 045,86 euroa (2019 1 103 464,12 eur). Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja, lyhytaikainen vieras pääoma oli 25 040,27 euroa (vuonna 2019 14 757,84 eur). Yhtiön hallitus ehdottaa, että tilikauden tappio kirjataan yli-/alijäämätilille, eikä osinkoa jaeta.

NUMMELAN ALUELÄMPÖ OY

Yhtiön omistavat Vihdin kunta 60 % ja Adven Oy 40 %, joten yhtiö on Vihdin kunnan tytäryhteisö. Hallitus on toiminut omistajien tahtotilaa noudattaen ja kannattavan kasvustrategian mukaisesti. Tässä voidaan katsoa yhtiön onnistuneen vähintään kohtuullisesti vallitseva markkina- ja kilpailutilanne sekä koronaviruksen tuomat haasteet taloudelliseen ja toiminnalliseen toimintaympäristöön huomioiden. Yhtiöllä on sivutoiminen toimitusjohtajana ja yhtiö ostaa tekniset palvelut ostopalvelusopimuksena Adven Oy:lta.

Tilikaudella 2020 yhtiön liikevaihto oli 2 871 237,34 euroa (vuonna 2019 3 089 381,74 eur) ja siten väheni edelliseen vuoteen nähden. Toiminnan kustannustaso oli samantyyppisellä tasolla kuin aikaisempina vuosina. Tilikauden lopussa yhtiön oma pääoma on 2 472 884,42 euroa (vuonna 2019 2 490 840,38 euroa) ja taseen loppusumma 5 035 576,47 euroa (vuonna 2019 5 189 198,08 euroa). Taseen loppusumma 2019 poikkesi kunnalle ilmoitetusta tilinpäätöksestä 28 161,06 euroa. Hallitus esittää, että tilikauden voitto 102 044,04 euroa (vuonna 2019: 221 349,16 euroa) siirretään tilikauden yli-/alijäämätilille. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 100 euroa osake, yhteensä 60 000 euroa. Yhtiön voitonjakokelpoiset varat tilinpäätöksessä ovat 2 371 971,66 euroa.

7.3 KUNTAKONSERNIN OHJAUS JA SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntakonsernia ohjataan talousarvioon asetetuilla tavoitteilla, kunnanvaltuuston 12.11.2012 § 60 hyväksymällä konserniohjeella. Kunnanhallitus on konserniohjeen mukaan nimennyt konserniohjauksen valvontavastuulliset 8.4.2019 § 60. Uuden kuntalain myötä konserniohje tulee päivittää ja arvioida samalla kunnan omistajapolitiikka.

Vihdin kunnan tytäryhteisöjen määrä on supistunut huomattavasti viime vuosina omaisuuden myyntien sekä yhtiöiden lakkautusten vuoksi. Suurimpana tytäryhteisönä taseen perusteella on Nummelan Aluelämpö Oy, muut tytäryhteisöt ovat kiinteistöjen omistusyhteisöjä.

Kuntayhtymistä erityisesti Perusturvakuntayhtymä Karviainen sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ovat olleet seurannan ja aktiivisen tarkkailun kohteena. Näiden kustannuskehityksellä ja taloudenpidolla on merkittävä vaikutus Vihdin kunnan taloudellisen aseman kehittymiseen.

Konserniyhteisöjen valvontavastuut ohjeissa on listattu toimenpiteet tavoitteiden asettamisesta, kokousedustajien ohjeistamisesta sekä raportoinnista ja valvonnasta. Konserniyhtiöiden osalta tulisi vahvistaa konserniyhtiöiden ja kunnan välistä yhteydenpitoa, jotta voidaan varmistaa riittävä tiedonkulku yhtiöiden talouden ja toiminnan seuraamiseksi.

Nykyisen käytännön mukaisesti seuranta pohjautuu pitkälti tilinpäätöksen yhteydessä tehtävään arviointiin taloudellisesta tilanteesta ja toiminnasta edelliseltä vuodelta. Vuoden 2020 aikana osavuosikatsauksessa si-
vuttiin lyhyesti konserniyhtiöiden tilannetta. Talousarviossa asetetaan tavoitteita konserniyhtiöille.

7.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Vihdin kuntakonserniin kuuluvat tytäryhtiöt ovat kooltaan pieniä ja niillä on konsernin tilinpäätöslaskelmissä merkittävästi kuntayhtymiä pienempi vaikutus. On todennäköistä, että tulevina vuosina Vihdin kunnan tytäryhteisöjen määrä tulee supistumaan entisestään: Palman Tieto-Taito-Keskus Oy:n jatko osana Vihdin kuntakonsernia tulee ratkaistavaksi. Nummelan aluelämpö Oy:n ja Nummelan teollisuustalo Oy:n merkitystä ja tarkoitusta sekä toiminnan painopisteitä arvioidaan osana Vihdin kunnan strategiaprosessia. Samoin konsernin konserniohjausta ja konserniohjetta on tarvetta päivittää, kuntalaki on muuttunut vuonna 2015 ja tähän liittyen on todennäköistä konserniohjeen ajantasaistamisen tarve.

Mahdollinen sote- ja maakuntauudistus vaikuttaisi todennäköisesti merkittävästi myös konserniin yhdisteltäviin kuntayhtymiin. Marinin hallituksen tiedoilla Vihdin konsernista poistuisivat kaikki muut kuntayhtymät paitsi Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä sekä Uudenmaan liitto.

Vihdin kunnan vuoden 2021 talousarviossa on VIHTA-talouden tasapainotusohjelman toimenpiteissä kirjattu vuodelle 2021 yhteensä 350 000 euron kertaluontoinen tuloutus osinkojärjestelyillä konserniyhtiöistä kunnalle osana konserniyhteisöihin liittyviä pääoma- ja osinkojärjestelyitä.

7.5 KONSERNITULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA 1000€	2020	2019	2018
Toimintatuotot	104 169	100 330	95 208
Toimintakulut	-255 138	-253 022	-237 208
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-4	16	-13
Toimintakate	-150 973	-152 676	-142 013
Verotulot	128 924	125 945	123 107
Valtionosuudet	46 734	30 425	28 506
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	100	44	23
Muut rahoitustuotot	316	327	339
Korkokulut	-692	-703	-610
Muut rahoituskulut	-252	-288	-297
Vuosikate	24 157	3 075	9 056
Poistot ja arvonalentumiset			

Suunnitelman mukaiset poistot	-14 767	-13 712	-13 166
Omistuksen eliminointierot	-2	-8	-37
Arvonalentumiset	3	-7	-13
Satunnaiset tuotot	26	0	24
Satunnaiset kulut	0	-157	-19
Tilikauden tulos	9 416	-10 809	-4 155
Tilinpäätössiirrot	-3 740	0	-11
Tilikauden verot	-41	-75	-123
Laskennalliset verot	-1	6	3
Vähemmistöosuudet	-43	-99	-126
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	5 590	-10 977	-4 413

TUNNUSLUVUT	2020	2019	2018
Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut:			
Toimintatuotot/toimintakulut, %	40,8	39,7	40,1
100 x Toimintatuotot / Toimintakulut			
Vuosikate % poistoista	163,6	22,4	68,8
100 x Vuosikate / (Suunnitelman mukaiset poistot + arvonalentumiset)			
Vuosikate, €/asukas	829	105	310
Vuosikate / Asukasluku			
Asukasluku	29 146	29 158	29 228

7.6 KONSERNIRAAHOITUSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

KONSERNIRAAHOITUSLASKELMA 1000€	2020	2019	2018
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	24 157	3 075	9 056
Satunnaiset erät	26	-157	5
Tilikauden verot	-41	-75	-123
Tulorahoituksen korjauserät	-1 033	-1 273	-2 016
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-19 350	-23 703	-25 165
Rahoitusosuudet investointimenoihin	180	1 431	482
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 162	789	2 390
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 100	-19 914	-15 371
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	60	-3 500	47
Antolainauksen lisäykset	0	-3 500	0
Antolainauksen vähennykset	60	0	47
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	67 441	3 346	20 601
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 212	-14 353	-12 403
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-41 452	39 467	1 995
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muutokset vähemmistön osuudessa	-48	0	0
Muut maksuvalmiudet muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	217	50	-2
Vaihto-omaisuuden muutos	-434	122	-166
Saamisten muutos	-3 948	-4 375	999
Korottomien velkojen muutos	5 186	1 699	3 940
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	1 021	-2 504	4 772
Rahoituksen rahavirta	-5 191	22 455	15 011
Rahavarojen muutos	2 910	2 541	-360
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	25 101	22 191	19 650
Rahavarat 1.1.	22 191	19 650	20 011
	2 910	2 541	-360
TUNNUSLUVUT	2020	2019	2018
Investointien tulorahoitus, %	126,0	13,8	36,7
100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno			
Pääomamenojen tulorahoitus, %	47,0	9,3	24,4
100 x Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)			

Laskennallinen lainanhoitokate (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainalyhennykset)	1,6	0,2	0,7
Lainanhoitokate (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainalyhennykset)	0,7	0,2	0,6
Kassa riittävyys (pv) 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella	29,8	27,4	26,0
Kassastamaksut M €	308	296	276
Asukasluku	29 146	29 158	29 228

7.7 KONSERNITASE JA TUNNUSLUVUT

KONSERNITASE 1000 €	2020	2019	2018
VASTAAVAA	Euro	Euro	Euro
PYSYVÄT VASTAAVAT	206 625	205 358	193 631
Aineettomat hyödykkeet	4 205	2 588	1 998
Aineettomat oikeudet	306	339	321
Muut pitkävaikutteiset menot	3 899	2 250	1 676
Ennakkomaksut	0	0	1
Aineelliset hyödykkeet	192 265	192 835	185 566
Maa- ja vesialueet	36 558	35 647	35 270
Rakennukset	100 831	103 286	86 515
Kiinteät rakenteet ja laitteet	35 248	29 718	30 464
Koneet ja kalusto	5 171	6 000	5 140
Muut aineelliset hyödykkeet	79	74	68
Enn.maksut ja keskeneräiset	14 378	18 109	28 109
Sijoitukset	10 155	9 934	6 068
Osakkuusyhteisöosuudet	769	545	466
Muut osakkeet ja osuudet	5 923	5 866	5 578
Muut lainasaamiset	3 441	3 501	1
Muut saamiset	23	22	22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	565	391	371
Valtion toimeksiannot	157	70	162
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	290	257	138
Muut toimeksiantojen varat	118	64	72
VAIHTUVAT VASTAAVAT	42 904	35 613	28 818
Vaihto-omaisuus	1 502	1 067	1 189
Aineet ja tarvikkeet	1 487	1 066	1 188
Keskeneräiset tuotteet	6	0	0
Muu vaihto-omaisuus	9	1	1

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset	217	222	219
Myyntisaamiset	135	135	135
Lainasaamiset	1	1	1
Muut saamiset	81	86	83
Lyhytaikaiset saamiset	16 085	12 132	7 760
Myyntisaamiset	8 898	8 428	4 314
Lainasaamiset	0	4	0
Muut saamiset	2 439	2 211	1 864
Siirtosaamiset	4 748	1 488	1 582
Rahoitusarvopaperit	1 506	2 476	2 474
Osakkeet ja osuudet	4	4	10
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 502	2 472	2 464
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	23 595	19 716	17 177
VASTAAVAA YHTEENSÄ	250 094	241 361	222 820

KONSERNITASE 1000 €	2020	2019	2018
VASTATTAVAA	Euro	Euro	Euro
OMA PÄÄOMA	76 682	67 359	78 335
Peruspääoma	50 993	50 993	50 993
Arvonkorotusrahasto	180	180	180
Muut omat rahas-			
tot	4 184	447	447
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	15 736	26 716	31 130
Tilikauden yli-/ alijäämä	5 590	-10 977	-4 413
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 038	1 074	976
PAKOLLISET VARAUKSET	1 144	1 038	1 841
Eläkevaraukset	16	17	20
Muut pakolliset varaukset	1 128	1 021	1 822
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	892	501	431
Valtion toimeksiannot	466	161	109
Lahjoitusrahastojen pääomat	309	276	156
Muut toimeksiantojen pääomat	118	64	166
VIERAS PÄÄOMA	170 337	171 389	141 237
Pitkäaikainen	122 586	88 211	96 792
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok-			
silta	110 177	76 339	85 135

Lainat julkisyhteisöiltä	170	132	144
Saadut ennakot	281	0	0
Ostovelat	0	0	0
Muut velat	11 927	11 709	11 485
Laskennalliset verovelat	30	31	28
Lyhytaikainen	47 751	83 178	44 445
Joukkovelkakirjalainat	0	40 000	2 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok- silta	10 283	10 402	11 136
Lainat julkisyhteisöiltä	30	11	10
Saadut ennakot	1 006	986	1 002
Ostovelat	11 012	11 066	10 211
Muut velat	2 646	2 316	1 712
Siirtovelat	22 773	18 397	18 365
Laskennalliset verovelat	0	0	8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	250 094	241 361	222 820
TUNNUSLUVUT	2020	2019	2018
Konsernin omavaraisuusaste. %	31,2	28,5	35,8
<i>100 x (oma pääoma + vähemmistöosuus + konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot). Lyhennytyssä konsernikaavassa laskennasta voi jättää pois saadut ennakot</i>			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	60,4	66,4	56,8
<i>100 * (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot</i>			
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	21 326	15 740	26 716
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	732	540	914
Konsernin lainat, €/asukas	4 140	4 352	3 367
<i>Konsernin lainakanta / Asukasmäärä</i>			
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	120 661	126 884	98 425
<i>Vieras pääoma - pitkäaikainen ja lyhytaikainen koroton vieraspääoma</i>			
Konsernin lainat ja vuokravastuut, 1000 €	137 084	141 560	118 212
<i>Vieras pääoma - (Saadut ennakot+ ostovelat+siirtovelat+muut velat) + vuokravastuut</i>			
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 703	4 855	4 044
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	3 441	3 501	1
<i>Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset</i>			
Kunnan asukasmäärä	29 146	29 158	29 228
Konsernin henkilöstömäärä	1191	1180	1167

8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tilikauden tuloksen käsittely

Vihdin kunnanhallitus ehdottaa, että tilikauden tuloksesta 6 903 536,78 euroa sekä aikaisemmin tehdystä poistoerosta poistoerohankkeiden tilikauden suunnitelmapoistoja vastaavasta määrästä 189 199,44 euroa siirretään ylijäämänä 3 352 736,22 euroa taseen omaan pääomaan edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli-/alijäämiin. Lisäksi tehdään rahastosiirto Vihdin raiderahastoon sääntöjen mukaisesti 3 740 000 euroa.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamattomia alijäämiä, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Vihdin kunnalla ei ole taseessa kattamattomia alijäämiä, mutta on vastuullisen taloudenpidon mukaisesti aloittanut talouden tasapainottamisen, jotta kattamattomia alijäämiä ei syntyisikään tulevaisuudessa.

Vihdin kunnanvaltuusto on hyväksynyt niin vuoden 2020 talousarviossa talouden tasapainottamistoimia, niin kutsutun VIHTA-talouden tasapainotusohjelman kuin vuoden 2021 talousarviossa talouden tasapainottamistoimia.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kunnan taseessa on 9 795 528,52 euroa kumulatiivista ylijäämää.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA	EDISTYMINEN		EDISTYMINEN	KOMMENTTI TULEVIEN
		EUR (sis. TA2020- määrärahoihin)		PALVELUKESKUS	PROSENTEINA		
				VUODEN	EDISTYMISESTÄ	VUODEN	
				PÄÄTTEEKSI		PÄÄTTEEKSI	
Kunnan- hallitus	Postituksen ja monistuk- sen toimin- tojen uudel- leenjärjestely	20 000	Konsernipalvelut	100 %	Tehtävät järjestetty uudelle. Monistamon laitteista jää jonkin verran kustannuksia, jonka johdosta säästö ei toteudu täysin tavoitteen mukaisesti. Uudessa tehtävässä on mahdollista tehdä edelleen jonkin verran monistamon töitä, jolloin palveluiden ostolle ei ole tarvetta.	18 000	Säästö toteutuu pääsääntöisesti suunnitelman mukaan. Monistamon laitteiden kustannuksia kohdennetaan edelleen konsernipalveluihin, sillä uudessa tehtävässä on tarkoituksenmukaista tehdä jonkin verran monistamon tehtäviä.
Kunnan- hallitus	Demokratia- kustannus- ten vähentä- minen	20 000	Konsernipalvelut	0 %	Kokouskustannuksia säästivät toimielinten tarjoilujen sekä matkakustannusten väheneminen etäkousten myötä n. 17 000 euroa, mutta kokouspalkkiot kasvoivat lähes 14 000 euroa edelliseen vuoteen nähden. Toteumaan vaikuttaa kokousten määrä ja erityisesti kesto valtuuston ja hallituksen osalta.	-	Toimielinten määrä säilyi ennallaan tulevalla valtuustokaudella ja toimielinten kokousten määrää on hieman lisätty vuodelle 2021. Näin ollen on todennäköistä, etteivät kokouskustannukset tule laskemaan.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020		EDISTYMINEN		EDISTYMINEN	
		EUR	VASTAAVA	PROSENTEINA	LYHYT KOMMENTTI	EUROINA	KOMMENTTI TULEVIEN
		(sis. TA2020- määrärahoihin)	PALVELUKESKUS	VUODEN PÄÄTTEEKSI	EDISTYMISESTÄ	VUODEN PÄÄTTEEKSI	VUOSIEN OSALTA
Kunnan- hallitus	Vapaaehtoi- set henkilös- tösäästöt	-	Konsernipalvelut	100 %	Talkoovapaita käytetty vuonna 2020 1361 kalenteripäivää, v.2020:4444). Sairauspoissaolot vähentyneet 2 115 kalenteripäivää (v.2019: 21252, v.2020: 19137). Lomarahain vaihtaminen vapaaksi on mahdollista vasta lomamääräytymisvuoden päätyksen jälkeen (31.3.2021) jälkeen.	-	Lomarahojen vaihto vapaaksi tulee mahdolliseksi myöhemmin vuosina

Kunnan- hallitus	Kunnan suu- rimpien os- tettujen tuki- palvelujen sopimusten uudelleen neuvottelu	55 000	Konsernipalvelut	0 % Neuvotteluita Sarastian ja Tieran kanssa on käyty hinnoittelun ja sopimusten muuttamiseksi. Vihti on aktiivisesti yhdessä Hämeenlinnan ja Porin kanssa koonnut isoimpia kuntia yhteen muotoilemaan ja neuvottelemaan kuntien yhteisistä sopimusluonnosajatuksista Sarastialle, Sarastian uuden sopimusmallin ja samalla suoritteisiin pohjautuvan hinnoittelun on tarkoitus olla valmis kesään 2021 mennessä. Tieran kanssa on sovittu selvitettäväksi käyttövaltuushallinnan kehittämistä henkilötöön vähentämiseksi sekä ns. paikallispalvelun määrän vähentämistä, joilla yhdessä saavutettaisiin 5 % säästö.	-	Palvelut on tuotettu kohtuullisen edullisesti, mutta jatkossa on tarkoituksenmukaista tarkastella myös vaihtoehtoisia palveluntuottamistapoja kustannusten vähentämiseksi. Osana sopimusten läpikäyntiä tulee myös tarkastella vastuunjakoon liittyvien muutosten vaikutuksia palveluhintaan. Tieran kanssa on mahdollista saavuttaa 5 % säästö vuosien 2021-2022 aikana, jos suunnitellut toimenpiteet onnistuvat. Sarastia on esittänyt vaihtoehtoja, joissa palkkahallinnon puolella olisi saavutettavissa säästöjä, mutta vastaavasti kuitenkin taloushallinnon puolella jäisi riski kustannusten merkittävästä kasvusta.
---------------------	---	--------	------------------	--	---	---

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020 EUR (sis. TA2020- määrärahoihin)	VASTAAVA PALVELUKESKUS	EDISTYMINEN PROSENTEINA VUODEN PÄÄTTEEKSI	LYHYT KOMMENTTI EDISTYMISESTÄ	EDISTYMINEN EUROINA VUODEN PÄÄTTEEKSI	KOMMENTTI TULEVIEN VUOSIEN OSALTA
Kunnan- hallitus	Yhteisökehittäjän tehtävän rekrytoinnin keskeyttäminen	55 000	Konsernipalvelut	100 %	Tehtävä on jätetty täyttämättä	55 000	Vastaava säästö, mikäli tehtävä on edelleen täyttämättä.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA	EDISTYMINEN		EDISTYMINEN	
		EUR (sis. TA2020- määrärahoihin)		PALVELUKESKUS	PROSENTTEINA	LYHYT KOMMENTTI	EUROINA
				VUODEN	EDISTYMISESTÄ	VUODEN	VUOSIEN OSALTA
				PÄÄTTEEKSI		PÄÄTTEEKSI	
Kunnan- hallitus	Perusturva- kuntayhtymä Karviaisen tuottavuu- den kehittä- minen	1 101 163	Konsernipalvelut	100 %	Viranhaltijoiden kanssa käydään kk-keskustelua talouden kehittymisestä. Talouden tasapainotustoimia Karviaisessa on toimeenpantu ja osin annettu työrauhaa saada toimenpiteiden toteutukselle aikaa, mutta silti tarve on keskustella vielä lisätoimista. Koronaviruksesta (Covid-19) johtuen on kuitenkin tulossa mahdollisesti lisäkustannuksia ensi vuodelle, kun kiireetöntä hoitoa joudutaan siirtämään. Sosiaali- ja terveystalouden palveluiden ostot toteutuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 73 197 euroa pienempinä ja muutettuun talousarvioon nähden 2 640 597 euroa pienempinä (jos tähän vertaa tavoitetta). Vihdin talousarviossa Perusturvakuntayhtymä Karviaisen omaan toimintaan verraten talous toteutui kuitenkin 781 826	1 174 360	Perusturvakuntayhtymä Karviaisen johto on tarttunut hyvin talouden tasapainottamiseen. Pyrkimys on hidastaa kustannusten kasvua eri keinoin yhteistoiminnassa Karviaisen johdon kanssa. Koronavirus (covid-19) tuo kuitenkin omat haasteensa, kun kiireetön hoito on monelta osin siirtynyt. Lisäksi ikäväestön määrän kasvu vaikuttaa kustannustenkasvun vauhtiin toimintaa tasapainottavista toimenpiteistä huolimatta. Riski on olemassa, että tuleville vuosille asetetut tavoitteet eivät välttämättä sellaisenaan toteutumaan, mutta toimenpiteitä tehdään, jotta mahdollisimman suuri vaikuttavuus myös talouden suhteen olisi saata- vissa.

TOIMIELIN TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA PALVELUKESKUS	EDISTYMINEN	LYHYT KOMMENTTI EDISTYMISESTÄ	EDISTYMINEN	KOMMENTTI TULEVIEN VUOSIEN OSALTA
	EUR (sis. TA2020-määrärahoihin)		PROSENTTEINA VUODEN PÄÄTTEEKSI		EUROINA VUODEN PÄÄTTEEKSI	
				euroa alkuperäistä talousarviota suurempana, mutta 785 574 euroa muutettua talousarviota pienempinä (tämä sisältää kunnan oman varauksen 200 000 euroa suojatarvikkeustannuksiin). Erikoissairaanhoidon toteutus alkuperäiseen talousarvioon nähden 862 773 euroa pienempinä ja muutettuun talousarvioon nähden 1 862 159 euroa pienempinä. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin vuoden 2019 taseeseen kertyneen alijäämän kattaminen kirjattu aikaisempien vuosien ali/ylijäämään.		

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA	EDISTYMINEN		EDISTYMINEN	KOMMENTTI TULEVIEN
		EUR (sis. TA2020- määrärahoihin)		PALVELUKESKUS	PROSENTTEINA		
				VUODEN	EDISTYMISESTÄ	VUODEN	
				PÄÄTTEEKSI		PÄÄTTEEKSI	
Lasten ja nuorten lautakunta	Työhyvinvoinnin vahvistaminen ja sijais- sekä sairausloma-kustannusten pienentäminen 10 %	-	Sivistyspalvelut	8 %	Keväältä 2020 säästynyt sijaismäärärahoja koronan vuoksi, kun lapsia ollut vähän hoidossa, niin ei ole sijaisia tarvinnut palkata. Myös syksyltä sijaismäärärahoja on säästynyt, kun lapsia on ollut pois normaalia enemmän. Henkilöstön sairauspoissaolot varhaiskasvatuksessa ovat hieman laskeneet.	200 000	Lapsimäärien vähentyessä, todennäköisesti määrärahojen työntekijöiden määrä vähenee. Koronavirusepidemian mahdollinen toinen aalto hankaloittaa arviota.
Lasten ja nuorten lautakunta	Varhaiskasvatuksen lapsimääräkehityksen sekä olemassa olevien varhaiskasvatuspaikkojen (= kapasiteetin) tarkastelu; vuodesta 2021, mutta toimenpiteen suunnittelua jo vuonna 2020	-	Sivistyspalvelut	100 %	Huhtikuun loppuun mennessä on täytynyt jättää hakemus, jos haluaa paikan viimeistään 1.9. alkaen. Tehty tiukkaa lapsiryhmien täyttöö ja jätetty täyttämättä 20 varhaiskasvatuksen tehtävää puoleksi vuodeksi. Saadaan tätä kautta säästettyä koronan vuoksi menetetyt maksutuotot. Täyttämättä jätetyt tehtävät sijoittuvat seuraavasti: Pajuniitty 3, Kuoppis 2, Hiidenranta 3, Myrskylänmäki 2, Metsäpolku 1, Otalampi 2, pph 3	350 000	Jos lapsimäärät vähenevät samaa tahtia, niin henkilöstön vähentäminen kymmenellä tulevina vuosina on mahdollista. Kuitenkin on otettava huomioon valtion toimet, joilla lasten osallisuutta varhaiskasvatukseen pyritään nostamaan.

TOIMIEN TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA PALVELUKESKUS	EDISTYMINEN	LYHYT KOMMENTTI EDISTYMISESTÄ	EDISTYMINEN	KOMMENTTI TULEVIEN VUOSIEN OSALTA
	EUR (sis. TA2020- määrärahoihin)		PROSENTTEINA VUODEN PÄÄTTEEKSI		EUROINA VUODEN PÄÄTTEEKSI	
Lasten ja nuorten lautakunta	Koulujen oppilasmääräkehityksen sekä olemassa olevien oppilasmaa- paikkojen (= kapasiteetin) tarkastelu (tulevan luku- vuoden 2020-2021 suunnitel- lussa otetaan huomioon tavoite siinä	Sivistyspalvelut	0 %	Oppilasmäärien kehitys ei koske vielä syksyä 2020.	-	Jos oppilasmäärät vähene- vät samaa tahtia, niin henki- löstön vähentäminen kym- menellä tulevina vuosina on mahdollista.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA	EDISTYMINEN		EDISTYMINEN	
		EUR (sis. TA2020- määrärahoihin)		PALVELUKESKUS	PROSENTEINA	LYHYT KOMMENTTI	EUROINA
	määrin kuin mahdollista)			VUODEN	EDISTYMISESTÄ	VUODEN	VUOSIEN OSALTA
				PÄÄTTEEKSI		PÄÄTTEEKSI	
Lasten ja nuorten lautakunta	Oinasjoen koulun lakkauttaminen	45 833	Sivistyspalvelut	100 %	Tämä henkilöstösäästö toteutuu 1.8.2020 alkaen.	46 322	Vuodelle 2021 tulee säästöjä 110 000 euroa (kahden opettajan ja yhden ohjaajan koko vuoden palkat).
Lasten ja nuorten lautakunta	Erityisen tuen oppilaiden opetuksen järjestäminen (tulevan lukuvuoden 2020-2021 suunnittelussa)	-	Sivistyspalvelut	0 %	Syksyllä 2020 ei tule vielä muutoksia, erityisopetuksen asiantuntija aloittaa tehtävässään 1.8.2020.	-	Arvio syksyn 2021 osalta on 160 417 euroa. Toteutus tapahtuu erityisopetuksen ja joustavien rakenteiden johdonmukaisella kehittämisellä.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020 EUR (sis. TA2020- määrärahoihin)		VASTAAVA PALVELUKESKUS	EDISTYMINEN PROSENTEINA VUODEN PÄÄTTEEKSI		EDISTYMINEN EUROINA VUODEN PÄÄTTEEKSI		KOMMENTTI TULEVIEN VUOSIEN OSALTA
						LYHYT KOMMENTTI EDISTYMISESTÄ			
	otetaan huomioon tavoite siinä määrin kuin mahdollista)								
Lasten ja nuorten lautakunta	Valtakunnallisen perusopetuksen tuntijaon muuttaminen Vihdissä (tulevan lukuvuoden 2020-2021 suunnittelussa otetaan huomioon tavoite siinä määrin kuin mahdollista)	25 000		Sivistyspalvelut	0 %	Tuntijaon muutosten laskettiin tuovan lisää kuljetuskustannuksia (arviolta 60 000e - 120 000e). Säästöä on vuoden 2020 osalta määräaikaisen henkilöstön palkkausten osalta 1.8.-.10.8 2020, vaikutus ei sinänsä ole ollut merkittävä.	-		Tuntijakoon ei ole tulossa tämän suhteen muutoksia, koska kuljetuskustannukset arvioitiin kasvavan. Muutoksesta olisi seurannut 60 000 - 120 000 euron lisäykset kuljetuskuluihin 8. ja 9. luokan osalta.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020		EDISTYMINEN		EDISTYMINEN	
		EUR (sis. TA2020- määrärahoihin)	VASTAAVA PALVELUKESKUS	PROSENTEINA VUODEN PÄÄTTEEKSI	LYHYT KOMMENTTI EDISTYMISESTÄ	EUROINA VUODEN PÄÄTTEEKSI	KOMMENTTI TULEVIEN VUOSIEN OSALTA
Lasten ja nuorten lautakunta	Koulukäyntiohjaajien määrän vähentäminen (tulevan lukuvuoden 2020-2021 suunnitelmassa otetaan huomioon tavoite siinä määrin kuin mahdollista)	-	Sivistyspalvelut	0 %	Syksyllä 2020 ei tule vielä vähennyksiä kouluohjaajien määrään.	-	Ensimmäiset vähennykset tulevat syksyllä 2021, tavoitteena kahdeksan ohjaajan vähennys.
Lasten ja nuorten lautakunta	Määräaikaisia opettajia ei palkata kesän ajaksi (tavoite 2021, mutta toimenpide vaikuttaa jo 2020)	-	Sivistyspalvelut	40 %	Määräaikaisia lukuvuodelle 20-21 palkatessa, tämä on otettu huomioon.		Vaikutukset tällä toimenpiteellä on kesälle 2021. Ne säästöt, mitkä syntyvät elokuussa 2020 kompensoivat niitä säästöjä, jotka jäävät tulematta, kun tuntijakoon ei tehty muutoksia.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA	EDISTYMINEN	LYHYT KOMMENTTI	EDISTYMINEN	KOMMENTTI TULEVIEN
		EUR		PALVELUKESKUS		PROSENTTEINA	
		(sis. TA2020-		VUODEN		VUODEN	
		määrärahoihin)		PÄÄTTEEKSI		PÄÄTTEEKSI	
Kaavoitus- ja tekni- nen lauta- kunta	Tyhjistä ti- loista luopu- minen. Kiin- teistöjen myynnin te- hostaminen.	50 000	Infra- ja tukipal- velut	20 %	Myyntiä on edistetty, mutta kauppoja ei ole tehty vuoden 2020 aikana. Kustannussäästöä ei ole syntynyt. Kiinteistöjen myynnit mahdollistavat säästöjen syntymisen. Myytyä on saatu Juurakko- tie 4-6.Kaupat toteutuivat vuoden lopulla, joten sääs- töä kertyy jatkossa.	-	Myyntiohjelmaan sisällyte- tyt kiinteistöt tulee myydä käyttökustannussäästöjen syntymiseksi. Lisää tekstiä kuvaten kohteiden tilan- netta, salkutusta yms
Kaavoitus- ja tekni- nen lauta- kunta	Oinasjoen koulun sulke- minen	36 000	Infra- ja tukipal- velut	52 %	Yhdistelmätyöntekijä uu- delleen sijoitettu 1.7.2020. Säästy v 2020 7 000 €. Kiinteistön käyttökustan- nussäästökseksi syksyn osalta säästy 12 000€	19 000	Suurimmat vaikutukset tällä on tuleville vuosille. Oinas- joen koulu tulee lisätä myyntiohjelmaan. Merkit- tävä säästö syntyy siitä, että valvontaviranomaisen edel- lyttämä keittiön saneeraus vältetään. Tulevien vuosien kustannussäästökseksi arvioitu laskennallisesti 44 193 eu- roa vuodesta 2021 lähtien

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA PALVELUKESKUS	EDISTYMINEN		EDISTYMINEN EUROINA	KOMMENTTI TULEVIEN VUOSIEN OSALTA
		EUR (sis. TA2020-määrärahoihin)		PROSENTTEINA	LYHYT KOMMENTTI EDISTYMISESTÄ		
Kaavoitus- ja tekni- nen lauta- kunta	KETS -ohjel- mointi ja toi- menpiteiden käynnistämi- nen.	70 000	Infra- ja tukipal- velut	77 %	Sopimus solmitaan ja suunnitelman laadinta käynnistyy. Kiinteistöjen energiankulutuksen seu- rannan mittarointia syste- matisoidaan. Mm. Palman kiinteistön sähköliittymien ja keskusten mitoitus on muutettu vastaamaan käyttötarvetta aikaisem- man teollisuustuotannon mukaisesta. Saatavien säästöjen realisoituminen 2020 epävarmaa	54 000	PALMAN kiinteistöjen sähkö- liittymät on muutettu. Kun- nan kiinteistöjen keskitetty energian, kaukolämmön ja vedenkulutuksen etävalvon- tahanke on käynnistetty. Ka- tujen ja julkisten alueiden valaisimien muuttaminen LED-tekniikalle jatkuu.
Kaavoitus- ja tekni- nen lauta- kunta	Uusituvan energian käyttöön otto. Kohde- kohtaisestai- sesti saavu- tettavissa 1- 5% säästöt	30 000	Infra- ja tukipal- velut	20 %	Kolme ensimmäistä koh- detta nimetty: Kuoppa- nummen koulukeskus, kunnanviraston tukiraken- nus ja Myrskylänmäen per- hekeskus. Hankintapäätös KaTen kokouksessa 9.6. Asennukset valmistuivat joulukuussa ja järjestelmät kytkettiin käyttöön. Lea- singrahoitus on järjestetty niin, että investointi kate- taan syntyneillä energian säästöillä.	-	Toteutus 2020. Säästöodote n. 2,5% ko. kiinteistöjen säh- könkulutuksesta. Aurin- kosähköllä korvataan osa kiinteistön sähkönkulutuk- sesta. Aurinkovoimaloiden takaisinmaksuaika vaihtelee 10-12 vuoden välillä. Kun- nan sähköhankinnassa on määritelty vuodesta 2021 al- kaen, että 30% energiasta on tuotettu uusiutuvan energian tekniikalla.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA	EDISTYMINEN	LYHYT KOMMENTTI	EDISTYMINEN	KOMMENTTI TULEVIEN
		EUR		PALVELUKESKUS		PROSENTTEINA	
		(sis. TA2020- määrärahoihin)		VUODEN	EDISTYMISESTÄ	VUODEN	VUOSIEN OSALTA
				PÄÄTTEEKSI		PÄÄTTEEKSI	
Kaavoitus- ja tekni- nen lauta- kunta	Siirtyminen LED- valaisimiin katujen ja yleisten alu- eiden valais- tuksessa.	20 000	Infra- ja tukipal- velut	100 %	Osa katuvalaisimista on muutettu LED-valaisimiksi. Valo-ohjauskeskusten uu- distaminen jatkuu. Ohjaus- automatiikan uusiminen keskustöiden yhteydessä. Säästöarvio perustuu LED valaisinten pienempään energiankulutukseen	20 000	Energiankulutus on pienen- tynyt. Sähkö hinnan vaihtelu on hetkittäin kumonnut osan säästöistä. Käyttökus- tannusten aleneminen jat- kuu uudistusten myötä.
Kaavoitus- ja tekni- nen lauta- kunta	Vesilaitoksen palvelumak- sujen tarkis- taminen	15 000	Infra- ja tukipal- velut	100 %	Lautakunta hyväksyi uudet palvelumaksut 1.1.2020 al- kaen.	25 000	Tulevina vuosina tavoitel- laan samansuuruisia lisätu- loja.
Kaavoitus- ja tekni- nen lauta- kunta	Vesilaitoksen päivystyksen järjestämi- nen omana työnä	20 000	Infra- ja tukipal- velut	0 %	Oman päivystyksen toteu- tusmuotoja selvitetty vuo- den 2020 alussa. Ulkopuo- lista päivystystä ei ole irti- sanottu osana vesilaitok- sen koronatilanteen varau- tumista.	-	Tarvittava organisaatiomu- tos on tehty. Tulevina vuo- sina säästöä tulee 20 000 € / vuosi.
Kaavoitus- ja tekni- nen lauta- kunta	Aurinkoener- giakokeilu vedenotta- moilla ja puhdistam- oilla	15 000	Infra- ja tukipal- velut	0 %	Aurinkoenergian hyödyn- täminen vedenottamoilla todettu huonoksi niiden metsäisen sijainnin vuoksi. Puhdistamoiden sijainnit hyviä aurinkoenergian hyödyntämiseen, mutta in-	-	Aurinkoenergiaa keräävät paneelit on asennettu kol- meen uuteen kiinteistöön: Myrskylänmäen perhekes- kus, Kuoppanummen koulu ja kunnanviraston tukiraken- nus. Asennukset valmistui- vat marras/joulukuussa.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA	EDISTYMINEN	LYHYT KOMMENTTI	EDISTYMINEN	KOMMENTTI TULEVIEN
		EUR		PROSENTTEINA		EUROINA	
		(sis. TA2020- määrärahoihin)	PALVELUKESKUS	UUDEKSI	EDISTYMIESTÄ	PÄÄTTEEKSI	UUDEKSI
					vestointina ei ole kannattava. Selvitetään palvelumallien vaihtoehtoja.		
Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	Kiinteistövero-roselvitys	50 000	Elinvoimapalvelut	100 %	Vuonna 2020 puuttuvaa kerrosalaa on löytynyt lisää noin 45 000 m ² . Euro-määräinen vaikutus noin 100 000 euroa. Vaikutus kiinteistöverotuloihin tulee viiveellä, lisäksi kiinteistöverotuksen siirtyminen verotuksen joustavan valmistuksen piiriin jaksottaa osin verotilityksiä muutamalle vuodelle.	100 000	Vaikutukset näkyvät tuloissa vuoden viiveellä. Työ on edelleen kesken vaikka vuoden 2020 osatavoite saavutettiin ja ylitettiin. Työ jatkuu vuonna 2021.
Ympäristölautakunta	Rakennusvalvonnan tarkistukset	15 000	Elinvoimapalvelut	100 %	Ympäristölautakunta tarkisti taksat 28.4.2020 kokouksessa. Lupamäärä jäi koronapandemiasta aiheutuvasta rakentamisen hiljennemisestä johtuen al-	-	Lautakunta hyväksyi uudet taksat huhtikuun kokouksessa.

TOIMIELIN	TOIMENPIDE	TAVOITE 2020	VASTAAVA	EDISTYMINEN		EDISTYMINEN	KOMMENTTI TULEVIEN
		EUR		PROSENTTEINA	LYHYT KOMMENTTI		
		(sis. TA2020- määrärahoihin)	PALVELUKESKUS	VUODEN	EDISTYMISESTÄ	VUODEN	VUOSIEN OSALTA
				PÄÄTTEEKSI		PÄÄTTEEKSI	
Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	Toimitusten ottaminen omaksi työksi 1.8.2020 alkaen	10 000	Elinvoimapalvelut	60 %	haiseksi, eikä tulojen kasvua voida rakennusvalvonnan osalta osoittaa. Toimitusten ottamisesta omaksi työksi päätettiin kunnanvaltuustossa syyskuussa. Toimitusten siirtäminen omaksi työksi edellyttää lisäksi maanmittauslaitoksen hyväksyntää ja joitakin jatkoselvityksiä. Selvityksiä jatketaan vuonna 2021.	-	Merkittävin tuloa lisäävä vaikutus näkyy vasta tulevina vuosina. Lisätulon määrään vaikuttaa kunnan alueella tehtävien toimitusten määrä. Neuvotteluja kiinteistörekisterin pitovastuun siirtymisen aikatauluista ja ehdoista neuvotellaan yhdessä Maanmittauslaitoksen kanssa vuoden 2021 aikana. Mikäli kunnan oma kiinteistönmuodostustoiminta saadaan käyntiin vuonna 2021, tulee se edellyttämään mitaus- ja paikkatietopalveluiden ohella työpanosta myös maankäyttöpalveluista.
Yhteensä:		1652 996,00				2061 682,00	

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion toteutuminen -kohdassa selvitetään valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1 TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

AKTIIVISTEN IHMISTEN VIHTI

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
	Järjestöyhteisön ja järjestöyhteisön kehittäminen. Kolmannen sektorin ja kunnan välisen yhteistyön koordinoitua varten laaditaan järjestöstrategia	Järjestöyhteisöjen keskeiset periaatteet on linjattu mm. (avustukset ja yhteistyösovimukset). Järjestöyhteisöillä toteutettujen hankkeiden lukumäärä, järjestöstrategia on laadittu	Järjestöstrategia on laadittu 30.11.2020, mutta se hyväksyttiin täydennettynä valtuustossa 15.2.2021. Yhteistyöhankkeita ei koronasta johtuen saatu toteutettua suunnitellusti, mutta yhteistyötä järjestöjen kanssa toteutettiin mm. koulujen osalla koulukerho- ja Liikkuva opiskelu-hankkeissa, sekä maahanmuuton Resurssipankki-hankkeen myötä. Jatkossa järjestöjen kanssa tehävien yhteistyöoppimusten kehittämiseen tullaan kiinnittämään erityisesti huomiota kuntalaisten palveluiden turvaamiseksi.	75 %	kehittämisspääliikö, hallintojohtaja
	Heikki-Turku nopean tunnin Junan ja Hanko-Hyvinkää-radan edistäminen	Kunta on osa Turun tunnin Junan hanketyötä ja edistää kaikessa edunvalvonnassa raidehanketta. Maankäytön suunnittelussa valmistellaan radan vaatimat maankäytön suunnitelmat ratasuunnitelun edellyttämässä aikataulussa.	Turun Tunnin Juna Oy on perustettu ja Vihdin kunta on yhteisössä osakkaana. Yhtiö edistää hankkeen ratasuunnittelua. Euroopan komission CEF-komitea on 16.7.2020 tehnyt päätöksen myöntää Turun tunnin Juna –hankkeelle 37,5 miljoonaa euroa avustusta. Kunta on tuonut edunvalvonnallisesti hanketta esille lausunnoissaan sekä medialle. Osana tilinpäätöstä kunta perusti myös kokonaisuuden edistämiseksi erillisen raiderahaston. Tulevan aseman alueella ja sen lähimäärästä on vuonna 2020 tehty radan ja aseman mahdollistamiseksi määrätietoista maankäytön suunnittelua ja sitä tukevaa maanhankintaa.	100 %	kunnanjohtaja, elinvoimajohtaja, tekninen johtaja
Kunta on koko paikallisen toiminnan rakentamisen ja kehittämisen mahdollisajaja.		Hanko-Hyvinkää -radan sähköistämisen liittyvien suunnitelmien päivittäminen on käynnissä.	Väyväraistolta antamien tietojen mukaan parhailaan toteutuksessa on radan geometrian laadinta ja radan alennuskohteiden suunnittelu sekä sähköistykseen pääkaivon laadinta. Rataohjon rakentaminen 165 kilometrin rataosalle tullaan tänään heikkin rakemyksen mukaan kilpailuttamaan lahtena erillisinä urakkana, Hanko-Karjaa ja Karjaa-Hyvinkää. Hanko-Karjaa rataosan ratajohtourakka saadaan todennäköisesti käynnistyvän vuoden 2021 alussa ja Karjaa-Hyvinkää -valli hieman myöhemmin samana vuonna. Tiesotistykseen tunallisuuden parantamisen suunnittelu on käynnistynyt, ja työt etenevät tällä hetkellä niissä kohteissa, jossa se on mahdollista ilman lainvoimaista ratasuunnitelmaa.	100 %	
	VT 25 Hidenraman liikenteen kehittäminen	VT 25 Hidenraman / Nummelän liittymään saatu kunnan ja ELY-keskuksen näkökulmasta toimiva ratkais	Liikenneturvallisuuden parantaminen etenee Kaukoliantein/Vihdintie liikennevalo-ohjattun liittymän valo-ohjaukseen uusimisella sekä kaistalsäyksillä. Kunta on esittänyt valtion edustajille, että Hidenramasta tulee olla kaksi yhteyttä valtatie 25:lle liikenteen toimivuuden turvaamiseksi kaikissa tilanteissa. Kaukoliantein/Vihdintien ja valtatie 2 liittymän parantamissuunnittelu on käynnistetty yhdessä ELY-keskuksen kanssa. Liittymää tulee kaistalsäyksillä valtatie ja Vihdintien liittymähaaroille. Kunta on edistänyt VT25:n liittymäratkaisujen kehittämistä ja rahoituksen saamista niihin Kehä V- <td>80 %</td> <td>tekninen johtaja</td>	80 %	tekninen johtaja

PAIKALLISEN TOIMINNAN TUKEMINEN

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAJAHO
Avoimuus- ja osallistumiskulttuurin kehittäminen Vihdissä. Edistämällä osallistumista ja avoimuutta mahdollistetaan keskinäisen luottamuksen vahvistuminen.	Yhteistyöhankkeet vihtiläisten toimijoiden kanssa	Kirkkoniemien kulttuurikeskus ja uusi museo käyttöön otettu. Kunta ja 3. sektori tarjoavat yhdessä uusia kulttuuripalveluja kuntalaisille ja matkailijoille.	Kirkkoniemien kulttuurikeskus hankesuunnitelma vaiheessa, tuodaan kevään 2021 aikana kunnanhallituksen päätöksentekoon. Uusi museo ei tullut käyttöön otetuksi: käyttöön otto myöhemmin. Kulttuurifoorumin kokoonnutumiset aloitettu. Kulttuurin ja taiteen tukiyhdistyksen perustamisesta sovittu toimijoiden kanssa. Kuntalan muutokset museoksi ovat rakennussuunnitteluvaiheessa ja tavoitteena on saada tilat museon käyttöön vuoden loppuun mennessä.	50 %	hyvinvointijohtaja, tekninen johtaja, museujohtaja, kulttuurituottaja
	Kunnan palautejärjestelmän kehittäminen	Palautejärjestelmä otettu käyttöön keskeisissä kuntalaispalveluissa. Palveluita kehitetään ja arvioidaan tulosten kautta.	Palautetta voi jättää keskeisistä kuntalaispalveluista. Palauteiden systemaattinen hyödyntäminen jäi odottamaan kehitystyötä, jota järjestelmän toimittaja ei ehtinyt tehdä vuonna 2020.	70 %	hallintojohtaja, tietohallintojohtaja
	Ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen. Yhteistyön vakiinnuttaminen yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Palvelujen digitaalista saavutettavuutta parannetaan kehittämällä verkkosivuja siten, että myös Karviaisen ja muiden vihtiläisille palveluja tarjoavien tahojen palvelut	Neuvolan, perheneuvolan, varhaiskasvatuksen, opetuspalveluiden, oppilashuollon ja lastensuojelun yhteistyö on saumatonta yli organisaatioarajojen. Palvelut ovat kuntalaisille helposti saavutettavissa. Palveluiden vaikuttavuusarviointi ja kehittämissuunnitelma tuotu päätöksentekoon. Palvelujen kehittämisessä ja tarjonnassa on tehty yhteistyötä myös muiden toimijoiden kuten järjestöjen ja Kelan kanssa.	Yhteistyötä muun muassa avoimen päiväkodin toiminnassa; säännöllinen psykologin toiminnassa mukana olo. Alle kouluikäisille määritelly psykologiresurssi (2 henkilötyövuotta). Psykologipalvelut suunnattu alle kouluikäisille sekä kouluikäisille lapsille. Jokaiselle päiväkodille määritely oma sosiaaliohjaaja. Kevään 2020 koronavirustilanne ei mahdollistanut suunnitelman mukaista kehittämissuunnitelmien ja vaikuttavuusarviointien edistämistä. Karviaisen järjestänyt yhteistyötä tukevaa ja lisäävää koulutusta yhteistyökumppaneille. SiB-hankkeen valmistelu ja päätös. Hyvinvointikertomus- ja raportti muodostavat suunnitelman ja antavat indikaattoreiden kautta arvoinnin toimialat ylittävälle yhteistyölle.	85 %	sivistys- ja hyvinvointijohtaja, Perusturvakuntayhtymä Karviainen
		Kunnan alueella tarjottavista ikäihmisten palveluista koetaan ylläpidettävä tietoisu kunnan internet-sivuille ja jaettavaksi eri toimipisteisiin.	Perusturvakuntayhtymä Karviaisen verkkosivuille on kooste sekä Karviaisen että yksityisten palveluntuottajien palveluista ikäihmisille. Mikä tahansa Vihdin kunnan alueella sosiaalipalveluja tuottava toimija voi halutessaan saada tietonsa koosteseen (yksityisten sosiaalipalvelujen palveluntuottajan ilmoittamat tiedot ja kyvyn tuottaa ilmoittamaansa sosiaalipalvelua. Rekisteri löytyy Karviaisen verkkosivuilta. Tiedot on esitetty muodossa, jossa ne saa tulostettua paperille.	100 %	hallintopäällikkö

AVOIMUUS JA OSALLISUUS

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
Kunta tarvitsee kehittyäkseen ja erottuakseen erilaisia innovaatioita. Kunta panostaa strategiakaudella kokeiluihin ja uuteen toimintakulttuuriin, joka kannustaa yrittämään uutta ja ottamaan hallittuja riskejä.	Urheilupaikkojen sähkölkutituksen kehittäminen	Etävattavien ja koodilla toimivien urheilutilojen lukumäärä vähintään 7	Järjestelmään on liitetty Vihdin kirkonkylän koulukeskuksen (Vihko) liikuntahalli. Lisäksi ollaan liittämässä kolme muuta kohdetta (Huhmarnummen koulun sali, Pappilannpellon koulun sali ja Harjun hiihtomaja.	55 %	tekninen johtaja, tilapäällikkö
	Omatoimikirjaston kehittäminen ja laajentaminen	Pääkirjasto ja kirkonkylän kirjasto auki omatoimikirjastona viikonloppuisin ja arkisin pidennetyin palveluajoin.	Kirkonkylän kirjasto otettu käyttöön omatoimikirjastona uusissa tiloissa 9/2020. Pääkirjastoon tarvittavien muutosten valmistelu aloitettu ja omatoimikirjaston edellyttämät muutokset sivusäänkäynnin estettömyyden varmistamiseksi valmistuvat syksyn 2021 aikana.	60 %	kirjastotoimenjohtaja, tilapäällikkö

INNOVAATIOT JA KOKEILUT

VIHDISSÄ, VIHDISTÄ, VIHTIIN

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAJAHO
<p>LIIKKUMISEN Uudet Muodot</p> <p>Joukkoliikenteen kehittämiseen etsitään ratkaisuja, joiden avulla liikkuminen Vihdissä, Vihtaissa ja Vihtiin helpottuisi. Vihtilä on mahdollisuus olla etujoukoissa kokeilemassa liikennemutoja, jotka innostavat älykkääseen liikkumiseen. Meillä on myös tavoitteena löytää ympäristön kannalta kestävämpiä ratkaisuja, jotka samalla muodostavat toimivan liikennejärjestelmän.</p>	<p>Palvelulupauksen seuranta ja kehittäminen. Vihti on mukana ainakin yhdessä kuntalaisten saavutettavuutta parantavassa hankkeessa/kokeilussa</p>	<p>Vuorojen käyttöaste ja korjaustoimet Avoimien sisäisten kuljetuspalveluiden prosentuaalinen osuus</p>	<p>TOTEUMA 31.12.2020 Joukkoliikenteen vuorojen käyttöastetta on systemaattisemmin seurattu syyskuusta 2019 helmikuuhun 2020, mutta maaliskuusta lähtien tieto ei ole vertailukelpoista koronavirusilanteesta johtuen. - Palvelulupauksen ylläpito korona-aikana on ollut haasteellista, vuoroja on jouduttu nopeastikin ostamaan kunnan omana toimintana, kun markkinaehtoisista liikennettä on lakkautunut. - Kokeilutoimintoihin kesällä 2020 palveluliikennettä kehitettiin lisäämällä toivottu reitti Nummelasta Vihtiin Kirkkonylän hautausmaalle. Lisäksi palveluliikenteen autolla liikennöitiin kesällä avoimia lisäyhteyksiä Vihtiin kirkkonylän ja Nummelan välillä. - Vuosien 2021 - 2023 palvelulupaus on hyväksytty 15.2.2021 sekä joukkoliikenneyhteyksiä ja -kipailutusta on valmisteltu päätöksentekoon vuodelle 2021 .</p>	90 %	talousjohtaja, kuljestusasiatuntija

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
Kannustamme ihmisiä liikkumaan luonnossa ja edistämme luonnon virkistyskäyttöä. Kunnan alueen liikuntareittien rakentaminen sekä nykyisten reittien kunnossapidon ja saavutettavuuden parantaminen ovat tärkeitä tekoja, joiden avulla tarjoamme parempia ulkona liikkumisen puitteita. Näemme Nuuksin arvon viihtäisenä eräalueena entistään paremmin. Nuuksio vahvistaa kunnan matkailun ja vapaa-ajan liikkumisen vetovoimaisuutta.	Panostukset ulkoreittistöön. Nummelasta Nuuksioon ja Kirkkonkyälle. Kevyen liikenteen väylien kehittämien taajamien välillä	Yhteys Nuuksioon Tervalamelta, edellytysten luominen Nuuksion portille. Suunnitelmat laadittu	Maanhankinta läntisen portin alueella eteni vuoden 2020 lopulla. Suunnittelu voidaan käynnistää, kun omistussuhteet ovat selvillä. Suunnitteluprosessi toteutetaan osallistavasti.	30 %	tekninen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö
	Kevyen liikenteen väylien kehittäminen taajamien välillä	Kevyen liikenteen yhteyden parantaminen Nummela-Kirkkonkylä välillä. Suunnitelmat tulevista kehityskohteista valmiina ja hyväksytyt.	Erillisen kevyen liikenteen yhteyden toteuttaminen edellyttää katukaavaa, mutta turvallisempaa yhteyttä välillä Nummela - Kirkkonkylä voidaan toteuttaa pinnoittaen tai edistää pinnoittaen nykyinen Kaukoilantie. Vuoden 2021 aikana asian selvittely on edennyt.	30 %	tekninen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö
	Kirkkonkylän ranta-alueen kehittäminen. Selvitetään mahdollisuutta saada Kirkkonkylään esteetön uimaranta.	Ranta-alue ja rannan ulkoilureittistön ensimmäisen rakennusvaiheen suunnitelmat on hyväksytty KaTessa ja rakentamisen aloitusehdelytykset on saavutettu.	Senioripuiston puistosuunnitelma on hyväksytty ja rakennussuunnittelu käynnistetty. Koko ranta-alueen yleissuunnitelman laadinta on käynnistetty ja siihen sisältyvät myös esteetön uimaranta ja "kutupolku kuntoon" tavoitteet.	60 %	tekninen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö

ULKONA LIKKUMINEN

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
Kunta panostaa sähköisiin palveluihin sekä digitalisaation hyödyntämiseen. Sähköiset asiointipalvelut ovat ensisijaisia, ja ne tulee olla käytettävissä viikospäivästä tai kellonajasta riippumatta. Asiakkaille sähköiset palvelumme näkyvät yhden luukun periaatteena.	Sähköistä alustaa hyödynnetään laajemmin, sisäisiä prosesseja automatisoidaan, palveluprosesseista kerrotaan kuntalaisille kattavasti ja yhdenmukaisesti. Kunnan sivuille linkit myös muiden kuntalaisille palveluja tarjoavien palveluntarjoajien palveluihin	Sähköisen alustan sisältämien prosessien määrä vähintään viisi (5), automaatiolla säästetty työaika, yhdenmukaisten ja asiakaslähtöisten palvelukuvausten olemassaolo.	Sähköisellä alustalla toimii toistaiseksi vain palauttejärjestelmä. Automaation lisäämisen mahdollisuuksia sähköisen alustan kautta ei löydetty vuoden 2020 aikana. Palvelukuvauksia ei uudistettu, mutta tämä pyritään tekemään tulevan verkkosivuu- uudistuksen yhteydessä.	7 %	tietohallintojohtaja, palvelukeskusten johtajat
	Älykkäät ja omaleimaiset opasteet Vihdin keskeisiin nähtävyyksiin ja luontokohteisiin	Opasteita vähintään 8 kpl.	Aineistoa tuotettu 11 kulttuurikohteeseen. Älyopasteet on tarkoitettu julkaista keväällä 2021.	80 %	brändikehittäjä, kulttuurituottaja, tietohallintojohtaja
	Tiedolla johtamisen kehittäminen	Julkaistaan kolme uutta raporttia henkilöstöön, väestöön ja asuntotuotantoon liittyen.	Julkaistiin raportit kunnan työntekijämäärän kehitymisestä sekä Vihdin ja verokkikuntien väkiluvun kehitymisestä. Asuntotuotannon lähdetietojen muoto oli muuttumassa vuoden 2021 alussa, eikä vanhoihin tietoihin pohjautuvaa raporttia ollut mielekäästä tehdä. Asuntotuotannosta saadaan jatkossa kaksi erilaista lähdeaineistoa, joihin pohjautuvat raportit voitaneen julkaista kesällä 2021.	67 %	tietohallintojohtaja

SÄHKÖISET PALVELUT

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
TOIMINTAKULTtuurIN MUUTOS					
Kunnan luottamushenkilöillä ja työntekijöillä on ratkaiseva rooli siinä, miten kuntaorganisaation palvelut asukkaillamme näytetään. Luomme uudenlaista toimintakulttuuria, jonka keskeisimpänä tavoitteena on palvelu vihtiläisiä rakentavalla ja ratkaisukeskeisellä asenteella.					
Puramme lainsäädännön tason ylittävää sääntelyä kuntakohtaisissa määräyksissä ja käytämme asiantuntemustamme asiakkaan hakeman lopputuloksen mahdollistamiseksi.	Kunnan palautejärjestelmän jatkokehittäminen	Palautejärjestelmä on otettu käyttöön keskeisissä kuntalaispalveluissa	Palautejärjestelmän kautta voi antaa palautetta keskeisistä kuntalaispalveluista.	100 %	hallintojohtaja, tietohallintojohtaja

TAVOITE	TEOT 2020	MIITARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
<p>Mahdollistamme myös työn tekemisen kotikunnasta käsin. Strategiakaudella edistämme nopeiden verkkoyhteyksien laajentamismahdollisuuksia kunnan eri alueille. Nopeat ja kattavat yhteydet mahdollisimman laajasti koko kunnan alueella parantavat asukkaidemme etätömahdollisuuksia merkittävästi. Lisäksi kokeilemme kunnan toimipisteiden käyttöä etätöpinteinä.</p>	<p>Kuluttajien valokuituyhteyksien saatavuus Vihdin alueella paranee kunnan toiminnan seurauksena, kunta on hankkinut yhdenmukaisen tietoliikennetarvikkeen</p>	<p>Kunnan tekemään kokonaishankintaan liittyvien kuluttajayhteyksien tarjonta alkanut ja 25 kunnan toimipisteessä valokuituyhteydet.</p>	<p>Valokuituyhteyksien tarjonnan lisäämiseksi selvitetään laajasti tarjolla olevia vaihtoehtoja mm. Kuntaliiton ja Hanselin kanssa. Edullisimpien vaihtoehtojen oikeudellinen ja taloudellinen tarkentaminen jatkuu vuonna 2021. Huomattakoon, että kunnan tärkeimmissä toimipisteissä on ollut valokuituyhteydet jo vuosia. Valokuituhanke näyttää parantaneen valokuituyhteyksien markkinaehtoista kuluttajatarjontaa joillakin Vihdin alueilla.</p>	0 %	tietohallintojohtaja, tekninen johtaja ja yrityskehittäjä

ETÄTYÖ:

VAHVEMPAA ELINVOIMAA

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
Kunnan elinvoimaisuus tarvitsee väestönkasvun lisäksi myös yritysten ja työpaikkojen kasvua.					
YRITYSELÄMÄ Vahvistamme tätä työtä ja olemme monipuolinen eri palveluiden tarjoaja sekä yrittäjyyden mahdollistava kunta. Kunnan tarjoamalla käytännön palveluilla helpotamme yritysten sijoittumista. Yritykset saavat kaikki tarvitsemansa palvelut saman katon alta – oli kyseessä sitten suuryritys tai vasta aloittava pienempi yritystoiminta.	Elinkeinoitoimen rakenteen ja painopisteiden tarkastelu ja uudistaminen	-Elinkeinostrategia 2020 - 2024 hyväksytty sitovine tavoitteineen -Elinkeinoitoiminnan rakennetta tarkastellaan ja tarvittaessa uudistetaan kilpailukykyisen toimintaympäristön luomiseksi Vihtiin	Strategian valmistelu aloitettiin kesällä yrityskyselyllä, johon saatiin 72 vastausta. Syksyn aikana strategiaa työstettiin useissa työryhmissä, jotka koostuivat virkamiehistä, poliittisista päättäjistä sekä paikallisista yrittäjistä. Strategialuonnos oli kunnanhallituksen käsittelyssä loppuvuodesta, mistä se palautui vielä valmisteluun viimeistelyä varten. Kunnanvaltuusto hyväksyi strategian ensimmäisessä kokouksessaan vuonna 2021. Vuoden 2021 talousarvion käsittelyn yhteydessä päätettiin uusyritysuuvonnan ja matkailun koordinoimien ottamisesta omaksi työksi vuonna 2021. Matkailun koordinoimien on siirtynyt omaksi työksi vuoden alusta, ja uusyritysuuvonta siirtyy nykyisen palvelun osto-sopimuskauden päätyessä toukokuun alussa.	90 %	kunnanjohtaja, elinvoimajohtaja, yrityskehittäjä

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
Strategiakaudella nostamme maankäytön asiat kunnan kehittämisen tärkeimmäksi välineeksi. Näin parannamme niin yritysten toiminnan kuin monipuolisen asuntotarjonnankin perusedellytyksiä. Tavoitteena on, että pystymme vastaamaan välittömästi mihin tahansa yritystoimintaa tai asumista koskevaan maankäyttölliseen tarpeeseen.	Uusien yrityalueiden kehittäminen Etelä-Nummelaan	- Eteläisen Vihdin alueella tehdään aktiivista ja määrätietoista maanhankintaa alueen maankäyttösuunnittelun edellytysten edistämiseksi. Asemakaavoitus käynnissä. Ensimmäiset asemakaavat tuodaan päätöksentekoon.	Maanhankintaa on tehty vuonna 2020 aktiivisesti erityisesti tulevaisuuden työpaikka-alueita varten. Tätä tarkoitusta varten on ostettu maa-alueita noin 60,8 hehtaaria (ha), minkä lisäksi neuvottelut usean maanomistajan kanssa ovat käynnissä. Yhteensä raakamaata hankittiin vuonna 2020 noin 70,2 ha. Molemmat isoista työpaikka-alue-asemakaavoista ovat olleet syyskauden 2020 aikana luonnoksena nähtävillä ja etenevät kohti ehdotusvaihetta, jonka on määrä olla alkuvuodesta 2021.	60 %	elinvoimajohtaja, maankäyttöinsinööri
	Vihdin kunta kasvaa 1 % joka vuosi	- Piliistöntien katusuunnitelma hyväksytään KaTessa ja urakoiden kilpailutus on käynnissä	Piliistöntien katusuunnitelma on valmis. Ratkaisematta on vielä viemäri ja vesijohtojärjestelyt, jotka riippuvat valittavasti jätevedenkäsittelyratkaisusta.	50 %	tekeminen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö
	Vihdin kunta kasvaa 1 % joka vuosi	Vihdissä on jatkuvasti tarjolla sellaisia asumisen tonttinvaihtoehtoja, jotka vastaavat kehittyviin asumispreferensseihin - Sepänpiha 2:en tontit ovat myynnissä - Asuntotuotannossa täytetään MIAL-tavoitteet - ARA:n tukemaa, säännellyn vuokratason piiriin kuuluva vuokra-asuntotuotantoa edistetään kaikin käytössä olevin keinoin	Kaavoituksen keinoin luodaan jatkuvasti asumiseen monipuolisia vaihtoehtoja, jotta yhä useampi voisi löytää kodilleen paikan Vihdissä. Ns. Sepänpiha 2, Linnanniitun asemakaavamuutoksen mukaiset tontit olivat varattavissa kesällä 2020, ja kaikki tontit varattiin hakuajan puitteissa. Omakotitonttien luovutuksen (myynti/vuokraus) osalta mennyt vuosi oli edeltävän vuosikymmenen paras. Kirjastorinteen kerrostalotontti luovutettiin ARA-rakentamiseen syyskuun alussa. MAL-tavoitteisiin pääsemistä edistetään kaikin käytettävissä olevin keinoin.	80 %	elinvoimajohtaja
	Hajarakentamisen edellytyksiä parannetaan	Vuoden 2020 aikana tuodaan päätöksentekoon ja viedään käytäntöön päivitetty periaatteet hajarakennusoikeuden määrittämiseksi, ja rakennuspaikan etäisyys kunnan palveluverkosta rakennusoikeuden kriteerinä poistetaan. Vapaa-ajan asuntojen muuttamista vakiutuisiksi helpotetaan kaikin kunnallisen päätöksenteon piiriin kuuluvien keinoin.	Hajarakentamista helpottavien uusien periaatteiden luonnos oli poliittisessa käsittelyssä loppuvuodesta 2020. Kunnanhallitus päätti käsittelyn yhteydessä pyytää luonnoksesta lausuntoja naapurikunnilta ja viranomaisilta. Viimeiset lausunnot saatiin helmikuun alussa vuonna 2021, ja nämä huomioiden päivitetty ohjeistus valmistellaan päätöksentekoon kevään 2021 aikana.	50 %	elinvoimajohtaja, kunnanjohtaja

MAANKÄYTTÖ

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
<p>Vihdin tunnettuus yritysten hyvänä sijoittumispaikkana vaatii aiempaa vahvempaa esilläoloa, jatkuvaa näkyvistä ulospäin. Vihdin entistäkin elinvoimaisempi yritysalamä edellyttää mielikuvien aktiivista rakentamista ja viestintävireen ylläpitämistä.</p>	<p>Sepänpiha kotinäyttelyn lanseeraus ja markkinointi</p>	<p>- Yli 20 000 kävijää näyttelyalueella. Kotinäyttelyä ja Vihtiä markkinoidaan ulkomainonnassa, radiossa, somessa ja lehdistössä sekä yhteistyökumppanien kanavissa.</p>	<p>Sepänpihan kotinäyttely muuttui kävijätapahtumasta virtuaaliseksi TV-ohjelman ja onlinemateriaalien avulla Covid19-tilanteesta johtuen. Suurimmat taloudelliset panostukset kohdistuivat markkinointiin, jota tehtiin kunnan yleismarkkinointi keskiössä pelkän kotinäyttelyn sijaan. Markkinoinnin kautta kontakteja eri kanavien kautta saavutettiin kaikinensa yli puoli miljoonaa.</p>	90 %	brändikehittäjä
<p>Toteutamme seuraavan neljän vuoden aikana brändistrategiassamme määriteltyjä tekoja, jotka nostavat Vihdin mukaan keskusteluihin varteenotettavana vaihtoehtona. Kunnan markkinointia lisätään systemaattisesti, ja vuositasolla tehdään yksi isompi, valtakunnallista näkyvyyttä saava teko, jonka avulla Vihti nousee puheenaiheeksi.</p>	<p>Vihdin tunnettavuutta lisätään tuomalla katukuvaan ja 2 uusia uniikkeja elementtejä</p>	<p>Näkyvyys keskitetään mahdollisten näyttelykävijöiden asuin- ja työssäkäyntialueille ottaen huomioon potentiaalisten Vihtiin muuttajien demografiat</p>	<p>Näkyvystavoitteet saavutettiin ja jopa ylitettiin, vaikka kävijätapahtumaa ei voitu toteuttaa.</p>	100 %	
	<p>Vihdin tunnettavuutta</p>	<p>- Mikäli ELY antaa luvan: Valtatie 1 kirjaimisto liittymän tuntumaan sillalle ja/tai silta-alueelle facelift</p>	<p>VIHTI- kirjainten toteuttaminen keskeytyi ELYn puoltavasta lausunosta huolimatta naapurin vastustukseen. Kirjainten teknistä huoltoa ei voida toteuttaa ko. sijainnissa ilman asiasta sopimista naapurin kanssa. Naapurin kanta on kielteinen. Kirjaimille etsitään uutta soveltuva paikka. Merittien eritasoliittymän sillan ilmeen kohottaminen ei käynnistynyt.</p>	20 %	brändikehittäjä, tekninen johtaja
	<p>Kunta käynnistää liikkumista edistävän videokampanjan ja osallistaa siihen tunnettuja urheilijoita. Kampanjassa ovat mukana Vihti, Nuukio sekä Vihdissä harrastettavat lajit</p>	<p>- Nuukio ja Vihti saavat noin 750 000 katselukertaa televisiossa ja somessa riippuen siitä, mille kanaville tuotantoyhtiö saa ohjelman myytyä.</p> <p>- Kuntalaisia aktivoidaan liikkumaan huippu-urheilijoiden eri vuoden aikoihin sopivilla liikuntavideoilla ja vahvistetaan kunnan imagoa Suomen liikkuvimpana kuntana</p>	<p>Vihti-erikoisjakso näytetty TV:ssä. Saatu muista kunnista levitettäväksi liikuntaa edistäviä videoita. Joulukuussa koronapandemian suljettua kunnan liikuntatilat ja liikunnonohjaustoiminnan toteutettiin lisäksi omana työnä virtuaalinen, liikkunallinen joulukalenteri youtube-kanavaan. Kalenterin seuraaminen oli maksuton ja se oli siten kaikkien kuntalaisten käytettävissä.</p>	90 %	brändikehittäjä, liikuntatoimenjohtaja

MARKKINOINTI

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi sitoudumme Kuuma-kuntien päivitetyn ilmastostrategian toimenpiteisiin ja kannamme oman osuutemme siinä asetetuista vähennystavoitteista.	Kunta toteuttaa SECAP- ja KETS-ohjelmia. Vihti tuo laajasti esille ja hyödyntää markkinoinnissaan aktiivisen toimintansa ilmastonmuutoksen hillinnässä.	- Ohjelmien tavoitteet on poliittisesti hyväksytty ja tehty suunnitelma, miten Vihdin kunta puodottaa CO2-päästönsä puoleen vuoteen 2030 mennessä perusvuoden 1990 tasosta	Vihdin kunnan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma (SECAP) hyväksyttiin kunnanhallituksessa 20.1.2020 § 1. Suunnitelma päästötason laskemisesta on siten tehty ja hyväksytty, ja toimenpiteiden ohjelmointi aloitettu.	70 %	ympäristöpäällikkö, ilmastokoordinaattori, tekninen johtaja, elinvoimajohtaja, brändikehittäjä
	Kunta kasvattaa vuosittain uusiutuvan energian määrää kokonaisähkön käytöstä	- Vuoden 2020 kunnan uusiutuvan sähkön käyttöprosentti on 30%. Kunta lisää aurinkovoimaloiden määrään kolmella uudella kohteella.	Sähkönhankinta kilpailutettiin keväällä. Uudessa hankintasopimuksessa 30% energiaa on uusiutuvaa. Sopimus alkaa 1.1.2021. Aurinkovoimalat asennettiin ja otettiin viraston tukirakennuksen, Kuoppanummen koulun ja Myrskylänmäen perhekeskuksen katoilla.	100 %	tekninen johtaja
	Kuntalaiset ja alueen yritykset on osallistettu CO2-päästöjen vähentämiseen	- Alueen yritykset on osallistettu CO2-päästöjen vähentämiseen	Ilmastokoordinaattori on tuottanut ilmastotietoisuutta lisäävää materiaalia, jota on julkaistu sekä kunnan internet-sivuilla että some-kanavissa. Yritysten osallistamisen osalta työ keskeytyi loppuvuodesta koronapandemian vuoksi.	50 %	ilmastokoordinaattori, ympäristöpäällikkö, elinvoimajohtaja, yrityskehittäjä
		- Kuntalaisia on osallistettu tietoisuilla tapahtumissa ja Internet-sivuilla	Ilmastokoordinaattori on säännöllisesti valmistellut ja toimeenpannut kuntalaisia ilmastotyöhön aktivoivia tietoiskuja ja kampanjoita sekä kunnan internet-sivuilla että some-kanavissa.	100 %	ilmastokoordinaattori

ILMASTOSTRATEGIA

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
<p>Liikumme kohti uutta toimintakulttuuria satsaamalla henkilöstöme osaamiseen ja innovatiiviseen johtamiseen. Hyvinvoiva henkilöstö on arvomme.</p>	<p>Sairauspoissaolojen vähentäminen</p>	<p>- Kaikki esimiehet valmennetaan työhyvinvoinnin johtamiseen - Sairauspoissaolojen lukumäärä</p>	<p>Työhyvinvointikortti-koulutus järjestetty opetuksen, varhaiskasvatuksen sekä infra- ja tukipalvelujen esimiehille. Muille esimiehille (elinvoima- ja konsernipalvelut) koronavirusepidemian jälkeiseen aikaan (koulutus on lähikoulutuksena tehtävänä) Sairauspoissaolot laskeneet edellisestä vuodesta 18,0 kalenteripäivästä/hlö 16.1 kalenteripäivään/hlö</p>	<p>90 %</p>	<p>henkilöstöjohtaja, kunnan esimiehet</p>
<p>Henkilöstön palvelusenne</p>	<p>Strategian mukainen palvelukulttuuri</p>	<p>- Vuoden 2020 aikana kunnassa työyksiköiden toimintaa tarkastellaan ja kehitetään kunnan arvojen pohjalta: asiakaslähtöisyys, yhteisöllisyys, vastuullisuus</p>	<p>Lokakuussa toteutettiin uudistettu työhyvinvointikysely kunnan arvojen (yhteisöllisyys, asiakaslähtöisyys, vastuullisuus) sekä työn mielekkyyden ja esimiestyön/johtamisen pohjalta. Työyksiköt laativat tulosten perusteella työyksikön toiminnepidesuunnitelman, jossa asetettiin tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet yksikön toiminnan kehittämiseksi kunnan arvojen mukaisesti. Poikkihallinnollisen yhteistyön kehittämistä jatketaan vuonna 2021 strategian mukaisen palvelukulttuurin edistämiseksi.</p>	<p>100 %</p>	<p>henkilöstöjohtaja, palvelukeskusten johtajat, kunnan esimiehet</p>

TAVOITE	TEOT 2020	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2020	TOT-%	VASTUUTAHO
Vastuullinen taloudenpito on kunnassa tehtävän mahdollistamisen perusta.	Kunnan talousraportoinnin kehittäminen	Kunnan tuoteistuksen kehittäminen ja käyttöönotto	Kokonaisuuden haasteena oli lakisääteisen automatisoidun talousraportoinnin käyttöönotto 1.1.2021 alkaen ja tätä jouduttiin priorisoimaan, koska jos asia ei ole kunnossa, ei tuoteistuksessaan voida edetä, koska vaikuttaa laskentatunnisteisiin ja rakenteisiin. Kokonaisuudessa tutkitaan ja vertaillaan eri tietojärjestelmävaihtoehtoja kokonaisuuden toteuttamiseksi niin, että manuaalisen työn määrä jäisi mahdollisimman vähäiseksi. Tuoteistusta ei kuitenkaan saatu käyttöönotetuksi, mutta valmistelua kehittelemiseksi on tehty.	10 %	talousjohtaja
	Kunnan talous on tasapainossa	- Vihta-ohjelman toimeenpano	Vihta-ohjelman toimenpiteitä on toimeenpantu. Palvelukeskuksilta saatujen tietojen mukaan vaikuttavuus ajallisesti ja / tai ajallisesti ei kaikilta osin ole suunnitellun mukaista. Lisätietoja Vihta-ohjelman raportointiosuudessa tiilinpäätöksessä.	100 %	talousjohtaja, palvelukeskusten johtajat
		- Uusien tasapainotustoimenpiteiden tuominen tarpeen mukaan päätöksentekoon	Uusia tasapainotustoimenpiteitä on valmisteltu. Kuntalaisia on osallistettu mm. kyselyin. Kunnanjohtajan talouden tasapainotusohjelmamääräluonnos on julkaistu 10.8.2020 julkiseen keskusteluun. Kunnanhallitus hyväksyi osana talousarviota suunnitelman muutettuna 27.10.2020 §203 ja kunnanvaltuusto 9.11.2020 59§.	100 %	
	Erityisen tuen prosessien kehittäminen	- Erityisen tuen päätösten määrä suhteessa verrokkikuntiin	Erityisen tuen prosessien tarkastelu on aloitettu ja erityisopetuksen asiantuntija on aloittanut virassaan 1.8.2020.	50 %	opetuspäällikkö, erityisopetuksen asiantuntija
	Sosiaali- ja terveyspalveluiden menokehityksen hidastaminen	- Sosiaali- ja terveyspalveluiden tarveakoidut nettomenot eivät ylitä KUUMA-kuntien keskiarvoa	Jos vertaa suurimpien kuntien sote-tarveakioituja nettotoimintamenoja tammi-elokuu 2020 eur per asukas, niin Keusoten (2441eur), Kirkkonummi (2553 eur), Kerava (2236 eur), Sipoo (2314 eur), Vihti (2460 eur) keskiarvo on 2401. Vihti ylittää tämän keskiarvon. Koko vuoden viralliset luvut on käytettävissä ja todennettavissa todennäköisesti vasta syksyllä 2021 vuoden 2020 osalta. Karviainen on kuitenkin pystynyt hillitsemään kustannustensa kasvua vuoden 2021 aikana.	10 %	Perusturvakuntayhtymä Karviainen, talousjohtaja

TALUDEN TASPAINO

1.2 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kunnanvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tilikaudelle laadittavassa talousarviossa. Talousarvio on käyttötalouden osalta sitova valtuustoon nähden toimielimittäin, kunnanhallitukseen nähden tulosalueittain, viranhaltijoihin sekä tulosalueen johtoon nähden yksiköittäin. Sitovana määrärahana on toimintakate ja sitovina tavoitteina tuloskortin tavoitteet. Toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon käyttöomaisuuden myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita, myyntivoittoja ei siten voi käyttää tulosalueen tai lautakunnan menojen katteeksi ja myyntitappioita ei tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä. Nämä määrärahat ja toiminnalliset tavoitteet ovat talousarvion sekä toteuman osalta esitetty toimielinten toimintakertomuksissa kokonaisuudessaan ja tulosalueittain. Toimintakertomuksissa on myös esitetty perustelut suurimmille poikkeamille.

TP 2019	= edellisvuoden tilinpäätös
TA 2020	= vuoden 2020 alkuperäinen talousarvio
Talousarviomuutokset	= vuoden 2020 aikana tapahtuneet talousarviomuutokset
MTA 2020	= vuoden 2020 muutettu talousarvio
Toteuma	= toteuma 31.12.2020
Poikkeama	= muutetun talousarvion 2020 ja toteuman välinen poikkeuma
TP2019/ TP2020 (%)	= Vuoden 2016 ja 2020 tilinpäätöksien prosentuaalinen muutos

1.2.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	95 214	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakulut	-86 436	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakate	8 778	0	0	0	0	0	-100,0 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-3 896	0	0	0	0	0	-100,0 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen

Keskusvaalilautakunta toimittaa vaalilain mukaiset tehtävät.

Vuonna 2020 ei toteutettu vaaleja, joten keskusvaalilautakunnalla ei ole ollut toimintaa.

1.2.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-30 707	-29 839	0	-29 839	-30 619	-780	-0,3 %
Toimintakate	-30 707	-29 839	0	-29 839	-30 619	-780	-0,3 %
<i>siitä sisäiset</i>		0	0	0			
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-461	-700	0	-700	-450	250	-2,3 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Valtuuston valitseman tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Hallinnon ja talouden tarkastuksesta säädetään tarkemmin kuntalain 121–125 §:ssä.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 - TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Palvelutarve on toteutunut talousarvion mukaisesti.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 - TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Toteutuma on hieman talousarviosta poikkeava, mutta merkittäviä poikkeamia ei ole.

1.2.3 KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	1 823 405	1 888 346	0	1 888 346	1 936 399	48 053	6,2 %
Toimintakulut	-98 359 271	-98 778 520	-2 567 400	-101 345 920	-98 516 607	2 829 313	0,2 %
Toimintakate	-96 535 866	-96 890 174	-2 567 400	-99 457 574	-96 580 207	2 877 367	0,0 %
<i>siitä sisäiset</i>	0	0	0	0	0	0	
<i>Toimintatuotot</i>	380	0	0	0	3 127	-2 849	722,8 %
<i>Toimintakulut</i>	-410 660	-314 830	0	-314 830	-296 079	18 751	-27,9 %

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate -96 580 207 – pysyvien vastaavien myyntivoitot 0 = -96 580 207 euroa.

Talouden ja toiminnan toteutuminen

Kunnanhallituksen luvut sisältävät kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen toimialan sekä elinvoimapalveluiden kunnanhallituksen alaiset tulosalueet (markkinointi ja viestintä sekä yrityspalvelut). Kunnanhallitus vastaa muun muassa strategisesta suunnittelusta sekä talouden, toiminnan ja maankäytön suunnittelun ja seurannan koordinoinnista, elinkeinopolitiikasta, markkinoinnista ja viestinnästä, asuntopolitiikasta, työllisyyspolitiikasta, omistajapolitiikasta, konserniohjauksesta, henkilöstöpolitiikasta sekä valtuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta.

Talous toteutui lopulta toimintakatteen osalta 2,86 miljoonaa euroa muutettua talousarviota pienemmin nettomenoin (97,1%), toimintakatteen toteuma alitti myös alkuperäisenkin talousarvion noin 300 000 eurolla. Toimintaan on monen muun lautakunnan tavoin paljon vaikuttanut koronaviruspandemia (covid-19).

1.2.3.1 Konsernipalveluiden tulosalue

Konsernipalvelut	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	1 808 134	1 753 346	0	1 753 346	1 918 774	165 428	6,1 %
Toimintakulut	-8 855 735	-9 339 602	0	-9 339 602	-9 282 596	57 006	4,8 %
Toimintakate	-7 047 600	-7 586 256	0	-7 586 256	-7 363 821	222 435	4,5 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	380	0	0	0	3 127	3 127	722,8 %
<i>Toimintakulut</i>	-393 867	-298 864	0	-298 864	-277 787	21 077	-29,5 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen

Konsernipalveluiden talous toteutui jonkin verran alle talousarvion. Tulot toteutuvat ennakoitua paremmin, ja toimintakulut jäivät n. 60 tuhatta euroa alle talousarvion. Suurin selittävä tekijä olivat työllistämiseen varattujen henkilöstömenojen käyttämättä jääminen koronan vaikeuttaessa työllistämistä. Vastaavasti työttömyysturvan kuntaosuudet kasvoivat edellisestä vuodesta merkittävästi ja ylittivät talousarvion 360 000 eurolla heikentyneen työllisyystilanteen johdosta.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 - TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Vihdin kunnan strategian mukaisesti konsernipalvelun tavoitteena on kehittää sisäistä palvelutuotantoa siten, että kuntalaiset saavat yhä parempaa palvelua. Edistämme asiakaslähtöisyyttä, yhteistyötä ja innovatiivisuutta koko kunnan tasolla strategian toteuttamiseksi. Keskeisiksi kehittämiskohteiksi taloussuunnittelu-kaudella nousevat osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, joukkoliikenteen palvelutason parantaminen sekä asiakaspalvelun kehittäminen.

Konsernipalvelut huolehtii myös kunnan työllistämisestä sekä maahanmuuttotyöstä. Toimintaa pyritään toteuttamaan tehokkaasti ja asiakkaan kannalta mahdollisimman vaikuttavasti. Tässä työssä toimitaan aktiivisesti verkostoissa ja hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kuntayhteistyötä ja ulkopuolista rahoitusta.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 - TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Keväällä 2020 maailmaa muuttanut koronaviruspandemia on vähentyneiden resurssien lisäksi merkittävästi vaikuttanut konsernipalveluiden mahdollisuuksiin toteuttaa sille annettuja tavoitteita. Koronan myötä tekemisiä priorisoitiin palveluiden ja päätöksenteon järjestämiseen poikkeusoloissa sekä kuntalaisille annettavaan tukeen. Poikkeusolot osoittivat kunnan organisaation joustavuuden ja muuntautumiskyvyn vaikeassa tilanteessa, kun toiminnot suunniteltiin nopealla aikataululla uudelleen ja pyrittiin kaikin tavoin turvaamaan kuntalaisten hyvinvointi.

Nopeasti heikentyneiden talousnäkymien johdosta valmisteltiin täydentäviä toimenpiteitä kestävän kasvun ja talouden Vihta-ohjelmaan sekä käytiin toimipisteiden sulkemisesta aiheutuneen työn teettämisen tarpeen vähentymisen johdosta yhteistoimintaneuvottelut keväällä 2020. Koronan aiheuttamia muutoksia työhön ja työn tekemisen tapaan arvioidaan myös vuoden 2020 syksyllä käynnistyneessä kunnanviraston tilahankkeessa, jossa etätyötä hyödyntämällä pyritään tiivistämään kunnan ja Karviaisen toimintojen tilankäyttöä ja siten saamaan aikaan säästöä ulkoisissa vuokratukustannuksissa.

Vihdin kunnan kestävän kasvun ja talouden ohjelman (Vihta 2020-2022) mukaisesti kunnan sisäisiä tukipalveluja on järjestelty uudelleen siten, että hallintopalveluiden resurssi väheni 1,5 henkilötyövuotta. Eryteisesti yhteisökehittäjän (ennen hallintoasiantuntija) resurssin poistuminen on vaikuttanut osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittämiseen liittyvien hankkeiden etenemiseen sekä hallinnon kehittämiseen. Osallistuvaa budjetointia jatkettiin jo vakiintuneen toimintatavan mukaisesti, mutta uusien avausten kehittäminen ja valmistelu on osoittautunut nykyisillä resursseilla haasteelliseksi.

Vuoden 2021 keväällä toteutettavien kuntavaalien valmistelu on käynnistynyt hyvissä ajoin syksyllä 2020. Valtuustokauden vaihtuessa on tarkoitus tarkastella myös toimielinrakennetta, ja valtuusto on tältä osin linjannut lautakuntajakoa päätöksessään 21.9.2020.

Järjestöyhteistyötä pyritään kehittämään vuoden 2020 aikana valmistellun järjestöstrategian avulla. Järjestöstrategia määrittää kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön keskeiset periaatteet ja tavoitteet ja painottaa kunnan valtuustokausittain laadittavan hyvinvointikertomuksen merkitystä toiminnassa. Järjestöstrategian laadinnassa käytiin mahdollisuuksien mukaan vuoropuhelua kunnassa toimivien järjestöjen kanssa, mutta korona vaikeutti yhteiskehittämistä toivotulla tavalla. Järjestöstrategiaa käsiteltiin ensimmäisen kerran kunnanhallituksessa marraskuussa, mutta se hyväksyttiin kunnanvaltuustossa vasta helmikuussa 2021.

Kunnan palautejärjestelmä avattiin käyttöön joulukuussa 2019 mutta siihen liittyvät sisäiset ohjeet ja käytännöt luotiin vuonna 2020. Palautemäärät ovat kasvaneet tasaisesti. Käyttökokemusten perusteella päätettiin järjestelmän kehittämisestä, mutta toimittaja ei ehtinyt tehdä työtä vuoden 2020 puolella. Palautejärjestelmä toimii yleiskäyttöisellä sähköisellä asiointialustalla, jonka päälle voidaan tarpeen mukaan rakentaa muitakin palveluita.

Tiedolla johtamisen tietokantaan saatiin henkilöstöhallinnon uuden tietojärjestelmän tietoja, jotka ovat osoittautuneet hyvin monipuolisiksi. Henkilöstötiedoista on tehty raportteja lähinnä sisäiseen käyttöön. Kuntalaisille julkaistiin yksi henkilöstö- ja yksi väestötietoja sisältävä raportti.

Työvoimalan toiminnanjohtajan tehtävä muutettiin keväällä 2020 työllisyyspäällikön tehtäväksi. Työllisyyspäällikkö koordinoi ja johtaa kunnan työllisyystoimia. Kunta hakeutui työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Karkkilan kaupungin kanssa, mutta hakemus ei menestynyt valinnassa. Sen sijaan työllisyyden alueellisen kehittämisen edellyttämää tiiviimpää yhteistyötä TE-keskuksen kanssa on kehitetty yhteistyöneuvotteluiden avulla.

Viime vuosien hyvä työllisyyden kehitys pysähtyi koronapandemian vuoksi, ja työttömien määrä on lisääntynyt ja kustannukset kasvaneet etenkin työmarkkinatuen kuntaosuuden rahoituksessa. Koronapandemia sulki myös työllistämistoimia keväällä ja loppuvuodesta koronan toinen aalto sulki Kierrätyskeskuksen myymälän uudelleen. Työllisyyspalvelujen asiakkaille järjestetty vaihtoehtoisia työtehtäviä ja Kierrätyskeskuksen toimintaa pyritty ylläpitämään terveysturvallisuus huomioiden. Kunnan työllistämisen kohderyhmään kuuluvia asiakkaita haastateltu, mutta toimenpiteiden aloituksia on jouduttu siirtämään epävarman tilanteen vuoksi. Työllisyyspalvelujen asiakkaiden sijoittumista ja hakeutumista seudun yritysten tehtäviin suunniteltiin Vihdin kunnan Edelleensijoitus-mallia kehittämällä. Kokemuksia mallista ei loppuvuodesta koronan johdosta saatu, mutta malli otetaan käyttöön heti tilanteen se mahdollistaessa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi Vihdin kunnan päivitetyn kotouttamisohjelman kesäkuussa 2020. Vihti oli sopinut Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa 10 kiintiöpakolaisen vastaanottamisesta vuonna 2020. Vastaanotto-suunnitelma liittyi Uudenmaan ELY-keskuksen, Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan suunnittelemaan pilottiin, jonka puitteissa oli tavoitteena järjestää kuntiin saapuville kiintiöpakolaisille ja muille maahanmuuttajille metallialan REKRY-koulutusta alan työvoimapulan helpottamiseksi alueella. Koronan aiheuttamien haasteiden vuoksi REKRY-koulutus ja kiintiöpakolaisten vastaanotto peruuntuivat vuodelta 2020.

Vuoden 2020 lopussa pakolaistaustaisten kuntalaisten määrä oli hieman yli 150 henkilöä. Näistä n. 50 henkilöä oli valtion laskennallisten korvausten piirissä 31.12.2020.

Maahanmuuttotyössä tärkeää lisäresurssia on reilun kahden vuoden ajan saatu neljän kunnan yhteisestä AMIF-rahoitteisesta Resurssipankki-hankkeesta. Tässä hankkeessa työskenteli 31.8.2020 saakka kaksi henkilöä (1,5 henkilötyövuotta). Hanke päättyi 31.12.2020. Suurin osa hankkeen tavoitteista saavutettiin, joskin loppuvaiheessa koronapandemia vaikeutti tätäkin toimintaa. Tuotoksia pyritään implementoimaan osaksi maahanmuuttopalveluiden toimintatapaa.

Joukkoliikenteen vuorojen käyttöasteita on systemaattisemmin seurattu alkaen syksystä 2019 lähtien, mutta vertailukelpoisuus on tiedoista valitettavasti korona (covid-19) –epidemiasta johtuen katkennut noin maaliskuusta 2020 lähtien, matkustusmäärät epidemiasta johtuen ovat vähentyneet ja tällä on vai-kutuksensa vuorojen käyttöasteisiin. Palvelulupauksen seuraava aihio oli valmis vuoden 2020 loppupuolella ja kunnanvaltuusto päätti palvelulupauksesta kokouksessaan 15.2.2021 1§. Samoin joukkoliikenneyhteyksiä ja niiden kilpailutuksia valmisteltiin vuoden 2020 loppupuolella päätöksentekoon, kunnanhallitus päätti kilpailutuksista 8.2.2021 22§ - 25§.

Koululaisliikenteen ollessa tauolla kesällä 2020 palveluliikennettä kehitettiin kokeiluluontoisesti kuntalaiskyselyn pohjalta lisäämällä toivottu reitti Nummelasta Vihdin kirkonkylän hautausmaalle. Lisäksi palveluliikenteen autolla liikennöitiin kesän ajan kaksi aamun ja kolme iltapäivän avointa lisäyhteyttä Vihdin kirkonkylän ja Nummelan välillä. Palveluliikenteen kokeilusta informoitiin lehdissä. Vuoroinformaation parantamista on käsitelty alueellisesti kuntien sekä muiden toimijoiden ja Matkahuollon kanssa. Sähköisten pysäkinäyt-töjen hankintaa Nummelan ja Kirkonkylän linja-autoasemille on valmisteltu joukkoliikenneyksikössä. Tunnistettuun matkalippuhaasteeseen on löydetty sinänsä ratkaisu, mutta tämän hetken tieto on, että merkittä-vimmät liikennöitsijät eivät kuitenkaan tätä lipputuotetta hyväksyisi. Koulukuljetuksien organisointia sekä

kodin, koulun ja joukkoliikenneyksikön välistä vuorovaikutusta edistämään ja nopeuttamaan hankittiin lisäosa kouluun.fi nykyiseen Movitin reittisuunnitteluohjelmaan.

1.2.3.2 Sosiaali- ja terveyspalveluiden tulosalue

Sosiaali- ja terveyspalvelut	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	5 976	0	0	0	-5 976	-5 976	-200,0 %
Toimintakulut	-88 786 613	-88 641 235	-2 567 400	-91 208 635	-88 515 945	2 692 690	-0,3 %
Toimintakate	-88 780 637	-88 641 235	-2 567 400	-91 208 635	-88 521 921	2 686 714	-0,3 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tulosalue koostuu kahdesta suuresta kokonaisuudesta perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut sekä erikoissairaanhoido. Tulosalueen kustannukset koostuvat pääosin Perusturvakuntayhtymä Karviaisen ja Etevan palvelujen ostoista. Lisäksi tulosalueelle kohdistuu vanhan eläkejärjestelmän mukaisia eläkemenoperusteisia maksuja. Tulosalueen toimintakate toteutuma oli noin 88,52 miljoonaa euroa, kun muutettu talousarvio oli 91,21 miljoonaa euroa ja alkuperäinen talousarvio vuodelle 2020 oli 88,64 miljoonaa euroa.

Vuosi 2020 oli kahdestoista toimintavuosi Perusturvakuntayhtymä Karviaiselle sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajana ja järjestäjänä Vihdissä. Talousarvio vuodelle 2020 perustui toiminnallisesti ja taloudellisesti kuntayhtymän perussopimukseen ja palvelutasosuunnitelmaan. Vuoden 2020 aikana sosiaali- ja terveystuotot olivat viime vuoteen nähden poikkeuksellisesti lievässä laskussa noin 200 000 eurolla aikaisempaan vuoteen nähden. Muutamana aikaisempaan vuonna sosiaali- ja terveystuotot ovat olleet merkittävässä kasvussa niin prosentuaalisesti kuin euromääräisesti. Vuoteen 2020 on vahvasti vaikuttanut koronaviruspandemia, mikä on toisaalta lisännyt kustannuksia suojatarvikehankintojen, testausten ja rokotusten kautta, mutta toisaalta siirtänyt monia ei-kiireellisiä hoitoja sekä siten kasvattanut niin sanottua hoitovelkaa. Lisäksi ikäväestön määrän kasvu on luonut ja luo paineita kustannustenkasvulle tehostamistoimista ja toiminnan uudistamisesta huolimatta.

Karviaisen omassa tilinpäätöksessä vuodelta 2020 on tarkempia kokonaisvaltaisempia tietoja toiminnan toteutumisesta ko. vuoden aikana.

PERUSTERVEYDENHUOLTO JA SOSIAALIPALVELUT

Perusturvakuntayhtymä Karviainen	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-51 663	-51 430	-1 567 400	-52 998	-52 163 470	834 729	1,0 %
Toimintakate	-51 663	-51 430	-1 567 400	-52 998	-52 163 470	834 729	1,0 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Perusterveydenhuoltoon varatut määrärahat olivat alkuperäisessä talousarviossa noin 51,43 miljoonaa vuodelle 2020 sekä muutettu talousarvio noin 52,99 miljoonaa euroa, kun toteuma oli noin 52,16 miljoonaa euroa. Perusturvakuntayhtymä Karviaisen toimintaan vaikutti vahvasti koronaviruspandemia. Lisäksi Karviainen on jo aikaisemmin ja myös vuonna 2020 linjannut erilaisia toiminnan ja talouden tehostamistoimia, joita on viety eteenpäin.

Yksityiskohtaisempia tietoja on saatavilla Perusturvakuntayhtymä Karviaisen tilinpäätöksessä vuodelta 2020.

ERIKOISSAIRAANHOITO

Erikoissairaanhoito	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	5 976	0	0	0	-5 976	-5 976	-200,0 %
Toimintakulut	-37 123 411	-37 210 436	-1 000 000	-38 210 436	-36 352 475	1 857 961	-2,1 %
Toimintakate	-37 117 435	-37 210 436	-1 000 000	-38 210 436	-36 358 451	1 851 985	-2,0 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Perusturvakuntayhtymä Karviainen hankkii lähtökohtaisesti erikoissairaanhoidosta sen toiminnan, mitä ei pystytä tai ei ole tarkoituksenmukaista itse tuottaa. Perusturvakuntayhtymä Karviainen on vastannut erikoissairaanhoidosta vuodesta 2015 alkaen. Vuoden 2020 Perusturvakuntayhtymä Karviaisen laskutuksessa on ollut mukana myös palautuksia erikoissairaanhoidon kustannuksista, mitä Karviainen on talousarvioonsa pohjautuen laskuttanut, lisäksi mukana on ollut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin vuoden 2020 alijäämän kattamisesta johtuva lisälaskutus sekä sairaanhoitopiirin varastoon kohdistuvan alaskirjauksen taloudellinen vaikutus. Vihdin kunta on erikseen varautunut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin taseeseen kertyneen alijäämän kattamiseen vuodelta 2019 tekemällä asiaa koskeneen varauksen tilinpäätökseen. Lisäksi mahdollisiin yleisiin suojatarvikekustannuksiin on varovaisuuden periaatteella varauduttu tilinpäätöskirjauksena.

Erikoissairaanhoidon varatut määrärahat olivat alkuperäisessä talousarviossa noin 37,21 miljoonaa vuodelle 2020 sekä muutetussa talousarviossa 38,21 miljoonaa vuodelle 2020, kun toteuma oli noin 36,36 miljoonaa euroa. Merkittävästi talouden toteumaan vaikutti koronaviruspandemian eri vaikutukset toimintaan, ei-kii-reellisiin hoitoihin sekä erilaisiin hankintoihin ja järjestelyihin.

1.2.3.3 Elinkeino- ja markkinointi

Elinkeino ja markkinointi	TP 2019	TA2020 alkupe- räinen	TA 2020 muutok- set	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	9 295	135 000	0	135 000	23 601	-111 399	153,9 %
Toimintakulut	-640 295	-734 187	0	-734 187	-576 807	157 380	-9,9 %
Toimintakate	-631 000	-599 187	0	-599 187	-553 206	45 981	-12,3 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-12 254	-15 966	0	-15 966	-16 496	-530	34,6 %

TALouden JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Vuonna 2020 kuntalaisille suunnatussa viestinnässä keskityttiin voimakkaasti koronaviruspandemiaan liittyvään tiedotukseen sekä vihtiläisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kehitystyötä eri viestintäkana-
vissa jatkettiin ja yhteistyössä kumppaneiden kanssa tuotettiin viestintä- ja markkinointimateriaaleja toiminnan strategisten painopisteiden saavuttamiseksi.

Vihdin valtakunnallisen markkinoinnin kärkenä oli asumisen kehittämisen hankkeena jo vuonna 2017 alkanut Sepänpiha-projekti. Koronapandemiasta johtuen fyysistä Sepänpihan Kotinäyttely -tapahtumaa ei voitu ke-
sällä 2020 järjestää, vaan se toteutettiin virtuaalisena tapahtumana ja tv-ohjelmana yhteistyössä Alfa TV:n kanssa.

Vuoden 2020 kustannuksissa tulee huomioida, että kaikki Sepänpihan kustannukset on allokoitu projektina markkinoinnin ja viestinnän alle.

ELINKEINOPALVELUT

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Vihdin kunnan strategian mukaisesti kunnan elinvoimaisuus tarvitsee yritysten ja työpaikkojen kasvua. Vihdin kunnan elinkeinopalvelut ovat viime vuosina alkaneet toimia entistä aktiivisemmin yrittäjyyden ja yritysten yhteistyön edistäjänä.

Elinkeinopalvelut tuottavat elinkeinoelämän neuvonta- ja asiantuntijapalveluita, elinkeinomarkkinointia, yrittäjyyssympäristön toimintaedellytysten, yritystoiminnan kehittymisen ja yritysyhteistyön edistämistä. Elinkeinopalveluiden osalta palvelutuotantoa hoidetaan 1 henkilön voimin. Vuosina 2020-2021 painopiste siirtyi yhä enemmän Vihdin vetovoiman parantamiseen ja yritysten saamiseen uusille yritysalueille.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 - TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Elinkeinopalveluiden alkuvuosi alkoi ilman yritysneuvojaa yrityskehittäjä Kristiina Salon siirryttyä vuoden vaihteessa uusiin tehtäviin toiselle paikkakunnalle. Uudessa elinkeinopäällikön tehtävässä aloitti toukokuun alussa hallintotieteiden maisteri Jorma Ranta. Touko-kesäkuussa 2020 ja jälleen loppuvuoden 2020 aikana toiminnan painopisteessä oli yritysten informoiminen uusista tukimuodoista, joita oli mahdollisuus hakea koronan aiheuttamien ongelmien johdosta. Yksinyrittäjien tuen käsittely ja myöntäminen tuli uudella lailla

kunnille huhtikuussa 2020. Kesäkuussa 2020 alkoi uuden elinkeinostrategian valmistelu. Pandemian vuoksi yrityskäyntejä jouduttiin välttämään sekä keväällä että syksyn ja loppuvuoden 2020 aikana.

Luvussa 3.3.3 Elinkeinoelämä on lisätietoja elinkeinopalveluiden toiminnasta vuonna 2020.

MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ

PALVELUTARVE VUONNA 2020 - TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Kunnan markkinointi ja viestintä tukevat kunnan muita toimintoja ja työntekijöitä sekä viestinnällisen että visuaalisen sisällön laatimisessa ja sen hionnassa brändinmukaiseen suuntaan. Ohjeilla ja tarjotulla tuella varmistetaan yhtenäinen brändiviestintä, joka vahvistaa Vihdin tunnettuutta ja siihen liitettyjä, toivottuja mielikuvia. Kunnan markkinointiviestinnän tavoitteena on tuottaa lisäarvoa kunnan profiilia nostamalla ja lisätä Vihdin kiinnostavuutta vierailu- ja asuinpaikkana sekä työmarkkinoilla ja yrittäjien keskuudessa. Ansaittua näkyvyyttä täydennetään ostetun median kautta kohdennetusti tai brändikampanjoilla sekä valtamedioihin suunnatulla tiedottamisella. Kuntalaisille suunnatulla viestinnällä vastataan vihtiläisten tiedontarpeeseen ja vaikutetaan samalla mielikuvaan kunnan toiminnasta.

Kunnan eri yksiköiden tuki keskittyi vahvasti vuonna 2020 viestinnälliseen apuun ja brändinmukaisten linjojen ohjeistamiseen sekä omaan ja yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävään materiaalityöntekemiseen eri kanavia varten. Näistä esimerkkeinä tonttimarkkinointi ja uuden koulukeskus VIHKO:n sekä uusien liikuntapaikkojen viestintä.

Covid19-epidemia nosti kuntalaisviestinnän tarvetta merkittävästi ja siirsi työn painopistettä kunnan kotisivujen ja sosiaalisen median kanavien kautta tehtävään viestintään. Kunnan tekemä viestintä tuki omalta osaltaan Perusturvakuntayhtymä Karviaisen tiedotusta kuntalaisille.

Myös tilanne Sepänpihan Kotinäyttelyn järjestelyjen ja markkinoinnin osalta muutti vuosisuunnitelmaa. Kasvanut tiedontarve kunnassa ja Sepänpihan Kotinäyttelyn muuttunut toteutustapa vaikuttivat ajankäyttöön, budjettiin ja markkinointiviestinnän toteutustapaan, jonka seurauksena työmäärä maalissyyskuussa kasvoi alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Peruuntuneiden Kevätmessujen osalta valmistelutyö meni osin hukkaan, kuten myös alustavat suunnitelmat eri tapahtumayhteistyöstä ja esimerkiksi Tiketin kanssa valmisteltu Sepänpihan lippumyynti.

Huolimatta kansallisesta, tavanomaisesta poikkeavasta tilanteesta, kunnasta jaettiin myös positiivisia viestejä ja sitä kautta pyrittiin lisäämään Vihdin kiinnostavuutta asuinpaikkakuntana kunnan rajojen ulkopuolella.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 - TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Tehokkaampaa koronavirus (Covid19)-tiedotusta varten avattiin kunnan kotisivulle oma osionsa, Twitter-tili avattiin ja tiedotusta harjoitettiin tehostetusti. Vihti Live -lähetyksissä kerrottiin kuntalaisille ajankohtaisista asioista, esimerkiksi 19.5. aiheena oli koulujen ja päiväkotien avautuminen. YouTubea käytettiin aiempaa aktiivisemmin kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi muun muassa Elixir-yhteistyön ja sitä kautta saatujen vinkkivideoiden avulla.

Markkinoinnissa ja viestinnässä merkittävässä roolissa oli Sepänpihan Kotinäyttelyn järjestelyjen organisointi. Maaliskuussa tehtiin organisaation sisäinen päätös valmistella vaihtoehtoisia toteutustapoja kävijätapahtumalle. Kunnanhallitus teki 20.4. päätöksen virtuaalitapahtumasta. Markkinointi ja viestintä kantoi päävastuun muun muassa TV-kanavakumppanin hausta ja neuvotteluista, TV-ohjelmaluonnoksen laadinnasta, tuotantoyhtiön kilpailutuksesta ja valinnasta, ohjelman käsikirjoituksen tuesta sekä tuesta kuvausjärjest-

lyissä, näyttelylehden suunnittelusta ja muiden moninaisten markkinointitoimenpiteiden suunnittelusta. Ta-
voitteena oli luoda Kotinäyttelylle mahdollisimman paljon näkyvyyttä ja tuoda Vihtiä esille positiivisella ta-
valla asumiseen liittyen.

Syksyllä 2020 toteutettiin pääkaupunkiseudulla mielikuvatutkimus, jossa verrattiin Vihdin kiinnostavuudessa
tapahtunutta muutosta aiempien vuosien 2017 ja 2019 tutkimuksiin. Syksyllä aloitettiin kyläbrändäyksen val-
mistelu ja kehitettiin Vihdin sijaintia korostavia kylttejä. Kunnan kotisivujen uudistus aloitettiin loppuvuo-
desta 2020, ja työ jatkuu seuraavana vuonna muun muassa saavutettavuusdirektiivin mukaisilla muutoksilla
sekä sivujen visuaalisuuteen ja toiminnallisuuteen liittyvänä kehitystyönä.

1.2.4 LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

Lasten ja nuorten lautakunta	TP 2019	TA2020 alkupe- räinen	TA 2020 muutok- set	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	3 717 444	3 987 287	0	3 987 287	3 578 550	-408 737	-3,7 %
Toimintakulut	-60 759 681	-60 527 199	0	-60 527 199	-59 858 587	668 612	-1,5 %
Toimintakate	-57 042 237	-56 539 912	0	-56 539 912	-56 280 037	259 875	-1,3 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	302	0	0	0	1 887	1 887	524,8 %
<i>Toimintakulut</i>	-18 206 036	-17 941 226	0	-17 941 226	-17 567 612	373 614	-3,5 %

TALOUDEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Talous on toteutunut pääosin talousarvion mukaisesti. Lasten ja nuorten lautakunnan toimintakate muute-
tussa talousarviossa oli -56 539 912 euroa ja toteutuma -56 280 037 euroa, toteutuma 99,5 %.

Koronapandemian aiheuttamat palveluiden poikkeavat järjestämistavat sekä osittain palveluiden totaalinen
sulku kevään aikana ei vaikuttanut henkilöstön palkkakuluihin. Henkilöstökulujen nousu selittyi osin sivuku-
luprosenttien tarkentumisella talousarviokauden alkaessa.

Ateriapalveluiden sisäisiä kustannuksia on alennettu noin 5 % opetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta Ko-
ronapandemian vaikutusten vuoksi.

1.2.4.1 Opetuksen tulosalue

Opetuksen tulosalue	TP 2019	TA2020 alkupe- räinen	TA 2020 muutok- set	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	1 463 926	1 743 676	0	1 743 676	1 651 222	-92 454	12,8 %
Toimintakulut	-36 828 562	-36 202 042	0	-36 202 042	-37 026 898	-824 856	0,5 %
Toimintakate	-35 364 636	-34 458 366	0	-34 458 366	-35 375 676	-917 310	0,0 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	1 887	1 887	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-12 553 794	-12 281 491	0	-12 281 491	-12 216 368	65 123	-2,7 %

Talouden ja toiminnan toteuma tiivistetysti

Opetuksen tulosalueen budjetti ylittyi n. 917 310 euroa. Toimintatuotot alittivat budjetoidut tuotot, vaikka hankerahaa saatiin n. 1 000 000 euroa vuonna 2020. Niitä käytetään lukuvuoden 2020-2021 aikana siten, että osa tuotoista siirretään vuoden 2021 puolelle. Osa hankerahasta on suoraan kouluille myönnettyä rahaa mm. kansainvälisyystoimintaan liittyen. Sekä perus- että lukio-opetus saivat avustusta myös poikkeusoloista johtuvaan ja opetuksessa tarvittavaan tukeen. Rahalla on rekrytoitu ohjaajia ja resurssiopettajia sekä annettu lisää tukiopeutusta ja lukiossa muuta tukea.

Hankerahat näkyvät tuloina tuissa ja avustuksissa, mutta samalla ne myös nostavat henkilöstömenoja. Hankerahoilla palkattaville työntekijöille ei ole varattu määrärahoja talousarvion yhteydessä.

Iltapäiväkerhotoiminta järjestettiin kevään etäopetuksen aikana vain lähiopetuksessa olleille toiminnan piirissä olijoille. Niinpä iltapäiväkerhomaksuja jäi tuloutumatta n. 40 000 euroa.

Toimintakulut ylittyivät n. 824 856 euroa johtuen mm. hankeavustusten omavastuuosuuksista, palloiluhallin vuokratulusta, Covid19-viruksesta aiheutuneista kuluista (mm. puhdistusaineista) ja ulkoimaisten urheilijoiden koulutuskuluista. Suurimpana ylittävänä kuluna opetuksen puolella ovat kuitenkin palkkakulut sivukuluneen. Vakinaisen opetushenkilöstön määrä on lisääntynyt 18 henkilöllä vuoden 2019 vastaavaan aikaan verrattuna. Uusia vakinaisia tehtäviä on kuitenkin perustettu vain kaksi, erityisopetuksen asiantuntijan virka ja päätoiminen lukion äidinkielen ja kirjallisuuden tuntiopettajan virka. Muut 16 vakinaista opetushenkilöstöä selittyvät sillä, että avoinna olleisiin tehtäviin on saatu pätevää henkilöstöä.

Koronaviruksesta johtuen opetus järjestettiin maaliskuun puolivälistä alkaen kesään saakka pääosin etänä. Tämä aiheutti säästöä sijaiskuluissa. Vastaavasti syyslukukaudella 2020 kouluissa noudatettiin THL:n ja OPH:n tarkkoja ohjeita, jolloin sijaiskuluja syntyi tavallista enemmän.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Koronavirus COVID-19 aiheutti muutoksia palveluiden tarjoamisessa kevätlukukaudella 2020 ja syyslukukaudella 2021. Lukion opiskelijat olivat etäopetuksessa 16.3. – 30.5.2020, peruskoululaisista 95% oppilaista oli etäopetuksessa 18.3. – 13.5.2020. Lähiopetukseen olivat oikeutettuja 1.-3. luokkien oppilaat, erityisen tuen oppilaat ja valmistavan luokan oppilaat. Perusopetuksen oppilaista suurin osa palasi jälleen lähiopetukseen 14.5.- 30.5.2020 väliseksi ajaksi. Syyslukukaudella perusopetus pystyttiin toteuttamaan lähiopetuksena. Lukiossa abiturientit olivat etäopetuksessa 2. - 29.9.2020 ja koko lukio siirtyi etäopetukseen 30.11. lukukauden loppuun saakka.

Ylioppilaskirjoitukset saatiin vietyä lävitse normaalisti sekä keväällä että syksyllä koronaviruksesta huolimatta.

Vihti palkittiin huhtikuussa 2020 vuoden pikkuyrittäjämäisimpänä kuntana. Nuori Yrittäjyys ry antaa palkinnon sellaiselle kunnalle, joka on aktiivisesti edistänyt ohjelman leviämistä kunnassa, tukenut opettajien työtä sekä tehnyt monipuolista yhteistyötä alueen eri sidosryhmien kanssa.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Kaikissa kouluissa on toiminut oppilaskunta ja oppilaskunnan hallitus. Toiminta lisää heidän hyvinvointiaan, aktiivisuuttaan, vaikuttamismahdollisuuksiaan, vastuullisuuttaan sekä rohkeutta kokeilla. Myös yhteistyötä koulujen ja nuorisotoimen välillä on lisätty. Oppilaskuntia on kuultu mm. opetuksen kehittämissuunnitelmaa laadittaessa ja opetussuunnitelman luvun 6 (Arviointi) kuntakohtaisen laadinnan yhteydessä.

Kaikki Vihdin kunnan opettajat osallistuivat 7.1. – 5.3. järjestettyihin virkaehtosopimuksen mukaisiin koulutuksiin, joissa teemana oli erilaisuus voimavarana, kompleksisuus, resilienssi, hyvinvointi, positiivinen pedagogiikka, ajanhallinta ja digitalisaatio.

Kaikki 1. luokkien oppilaat ovat opiskelleet A1-kieltä uuden valtakunnallisen tuntijaon mukaisesti.

Vihdin kunnan alueella on monia lastensuojelulaitosyrityksiä, joiden asukkaille kunta järjestää opetuksen. Yksittäisten oppilaiden opetusjärjestelyjen suunnittelu saattaa vaatia lukuvuoden aikana erilaisia resursseja, joita ei voida ennustaa tai arvioida talousarvion laadintavaiheessa.

Erityisopetuksen kehittäminen on aloitettu erityisopetuksen asiantuntijan johdolla. Sen linjauksia ovat tuen portaiden kriteerien selkiyttäminen perusopetuslain näkökulmasta ja erityisopetuksen rakenteiden tarkastelu kuntakohtaisesti ja alueellisesti oppilaiden yhdenvertaisuuden ja oikea-aikaisen ja –muotoisen opetuksen ja tuen varmistamiseksi. Samalla on lisätty osaamisen jakamista, erityisopettajien kollegiaalista tukemista ja konsultointia.

Tunnusluvut	TP 2019/20.9.2019	TP 2020/20.9.2020	Suomenkielisen opetuksen osuus	Ruotsinkielisen opetuksen osuus
Perusopetuksen oppilasmäärä yht.	3 690	3 671	3 618	53
Oppilasmäärä 1-6 lk	2 443	2 429	2 376	53
Oppilasmäärä 7-9 lk	1 238	1 239	1 239	
Valmistavan opetuksen oppilasmäärä	9	< 5	< 5	
Vieraskielisten oppilaiden määrä (äidinkieli muu kuin suomi, ruotsi, saame tai romani ja viittomakieli)	198	231	231	
Tehostetun tuen oppilasmäärä	592	646	635	11
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, ei pidennetty oppivelvollisuus	545	561	558	< 5
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, pidennetty oppivelvollisuus muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset	31	35	35	
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, pidennetty oppivelvollisuus, vaikeimmin kehitysvammaiset	8	6	6	
Toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden määrä	40	39	39	
Joustavan perusopetuksen oppilaiden määrä	11	8	8	
Kotiopetuksessa olevien oppilaiden määrä	14	15	15	
Oppilaat, joilla lupa aloittaa ko. lukuvuonna koulunkäynti vuotta säädettyä myöhemmin	11	13	13	
Oppivelvollisuusiän ylittäneet muut perusopetuksen oppilaat	< 5	0	0	
Vahvistettu tuntikehys	6 650	6 570		
Käytetty tuntikehys	6 650	6 570		
Osa-aikaista erityisopetusta saaneet lv 2018-2019 (%)	27 %	27 %	985	14
Ruotsinkielisten osuus osa-aikaista erityisopetusta saaneista (%)	1,5 %	1,4 %		
Kuraattoripalvelut (oppilasta/kuraattori)	770,0	758,8		
Kouluohjaajia	107	124		
Oppilasta/kouluohjaaja	34,49	29,60		

Kuljetusoppilaiden määrä	1 046	1 018	994	24
Kuljetusoppilaiden määrä %	28 %	28 %		
Ruotsinkielisten osuus kuljetusoppilaista	1,9 %	2,4 %		
Lukion oppilasmäärä	556	559	559	

Taulukko 9: Oppilasmäärä

Tunnusluvut	LV 2017-2018	LV 2018-2019	LV 2019-2020	LV 2020-2021		
Opetustuntien määrä	6 273	6 541	6 650	6 570		
Lukion kurssimäärät	650	650	670	670		
Tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 20.9.2020	Suomenkielisen opetuksen osuus 20.9.2020	Ruotsinkielisen opetuksen osuus 20.9.2020

Perusopetuksen oppilasmäärä

yht.	3 647	3 694	3 690	3 671	3 618	53
Oppilasmäärä 1-6 lk	2 473	2 505	2 443	2 429	2 376	53
Oppilasmäärä 7-9 lk	1 153	1 182	1 238	1 239	1 239	
Valmistavan opetuksen oppilasmäärä	21	7	9	< 5	< 5	
Lukion oppilasmäärä	552	537	556	559		
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten määrä yht. (vuoden ka.)	1313	1258	1242	1205		

Tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TP 2019	MTA 2020	TP 2020
-------------	---------	---------	---------	----------	---------

Nettomenot €/ oppilas (ulkoiset+sisäiset erät)

Varhaiskasvatus ja esiopetus	15 456	15 784	16 308	16 957	15 988
Perusopetus	8 297	8 361	8 613	8 373	8 648
Lukiokoulutus	6 702	6 347	6 446	6 655	6 490

Nettomenot €/ oppilas (ulkoiset erät)

Varhaiskasvatus ja esiopetus	11 265	11 507	11 861	12 397	11 685
Perusopetus	5 308	5 174	5 571	5 406	5 684
Lukiokoulutus	3 794	3 851	4 055	4 172	4 107

Nettomenot €/ opetustunti (ulkoiset+ sisäiset erät)

Perusopetus	4 899	4 837	4 825	4 646	4 798
-------------	-------	-------	-------	-------	-------

Nettomenot €/ opetustunti (ulkoiset erät)

Perusopetus	3 134	2 993	3 121	2 999	3 153
-------------	-------	-------	-------	-------	-------

Henkilöstömenot €/opetustunti

Perusopetus	2 678	2 628	2 770	2 668	2 825
-------------	-------	-------	-------	-------	-------

<u>Henkilöstömenot €/oppilas</u>					
Varhaiskasvatus ja esiopetus	9 962	9 909	10 553	10 773	10 267
Perusopetus	4 535	4 543	4 945	4 808	5 093
Lukiokoulutus	3 664	3 777	3 850	4 044	3 975
<u>Kotikuntakorvaukset</u>					
Kotikuntakorvaustulot	569 664	686 556	589 272	858 124	855 588
<i>oppilasmäärä</i>	68	82	75	102	102
Kotikuntakorvausmenot	-916 092	-743 844	-703 980	-736 931	-741 552
<i>oppilasmäärä</i>	121	92	88	93	94
Netto	-346 428	-57 288	-114 708	121 193	114 036
<i>oppilasmäärä</i>	-53	-10	-13	9	8

Taulukko 10: Opetuksen ja varhaiskasvatuksen tunnusluvut

1.2.4.2 Varhaiskasvatuksen tulosalue

Varhaiskasvatuksen tulosalue	TP 2019	TA2020 alkupe-räinen	TA 2020 muutok-set	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	2 129 214	2 091 598	0	2 091 598	1 839 669	-251 929	-13,6 %
Toimintakulut	-22 383 660	-22 525 314	0	-22 525 314	-21 104 849	1 420 465	-5,7 %
Toimintakate	-20 254 447	-20 433 716	0	-20 433 716	-19 265 180	1 168 536	-4,9 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-5 522 838	-5 495 792	0	-5 495 792	-5 185 232	310 560	-6,1 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen

Lasten ja nuorten lautakunta päätti, että korona (covid-19) epidemian johdosta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetaan hyvitykset jokaiselta päivältä, kun lapsi ei ole ollut kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ajalla 16.3.-13.4.2020. Lisäksi lasten ja nuorten lautakunta päättää, että korona (covid-19) epidemian johdosta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetaan hyvitykset jokaiselta päivältä ajalta 14.4.-13.5.2020, kun lapsen poissaolosta kyseisenä aikana on ilmoitettu 13.4.2020 klo 12:00 mennessä. Hoitopaikkojen irtisanomisen ja hyvitysten myötä varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot jäivät lähes 400 000 euroa ennakoitua pienemmiksi.

Hankerahaa vuosille 2020-2021 saatiin esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen yhteensä noin 300 000 euroa, josta osa siirretään talousarviovuodelle 2021. Hankerahat näkyvät tuloina tuissa ja avustuksissa, mutta samalla ne myös nostavat varhaiskasvatuksen henkilöstömenoja. Hankerahoilla palkattaville työntekijöille ei ole varattu määrärahoja talousarvion yhteydessä.

Henkilöstöresursoinnissa on tehty syksyllä 2020 tarkkaa työtä ja tämän seurauksena palkoissa on vähennystä talousarvioon 2020 verrattuna noin 557 000 euroa. Suurin osa näistä säästöistä tulee henkilöstön vähentämistä. Hiidenrannasta, Kuoppanummelta ja Pajuniitystä purettiin ylimääräiset ryhmät. Lisäksi Myrskylänmäessä, Metsäpolussa ja Otalammella pystyttiin vähentämään syksyllä henkilöstöresurssia lasten määrän vähenemisen myötä. Lisäksi kolme perhepäivähoitajaa lopetti työt kesken toimintakauden ja heidän tilalleen ei otettu uusia hoitajia. Erityisvarhaiskasvatuksen puolella kaksi opettajan paikkaa on täyttämättä pätevien hakijoiden puutteen vuoksi. Lisäksi palkka menojen pienempään summaan on vaikuttanut sijaisten vähäisempi käyttö.

Palveluseteleitä on myönnetty 10-15 kappaletta vähemmän kuukausittain kuin vastaavana aikana vuonna 2019, tämän vuoksi palveluseteliin varatuista määrärahoista tuli säästöä noin 200 000 euroa koko vuoden aikana. Yksityisen hoidon tukea saavien lasten määrä on myös muutamalla laskenut verrattuna vuoteen 2019. Kotihoidon tukea saavien lasten määrä on vähentynyt noin 30 kuukausittain vuoteen 2019 verrattuna. Tämän vuoksi talousarvion varatuista määrärahoista on tullut säästöä noin 180 000 euroa vuoden loppuun mennessä.

Kuntaan on sijoitettuna aikaisempaa enemmän toisista kunnista tukea tarvitsevia varhaiskasvatusikäisiä lapsia, joille on palkattu henkilökohtaiset avustajat. Tämä näkyi talousarviossa myyntituottojen nousuna.

PALVELUTARVE VUONNA 2020

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on Vihdissä vähentynyt tilastojen mukaan vuodesta 2015 alkaen, jonka seurauksena varhaiskasvatuksen toimintaa on sopeutettu vuosittain vähentämällä lapsiryhmien ja kasvattajien määrää. Vuosi 2019 on ollut poikkeus tähän, sillä keväällä jouduttiin perustamaan neljä tilapäistä lapsiryhmää lisää, joista toukokuun loppuun 2020 jatkoi kolme. Tämä on seurausta varhaiskasvatuksen osallistumisasteen noususta pitkällä aikavälillä.

Kevät on vuosittain varhaiskasvatuspaikkojen osalta haasteellista aikaa ja Nummelan alueella laajentumisvara ei juuri enää ole, kun käyttöön on otettu kaikki mahdolliset tilat päiväkodeista. Kevään 2020 osalta varhaiskasvatus toimintaan vaikutti COVID-19 pandemia monella tavalla. Lasten määrä varhaiskasvatuksen piirissä väheni maaliskuusta toukokuun loppuun 55 lapsella, koska osa vanhemmista irtisanoi hoitopaikan siinä vaiheessa, kun rajoitukset astuivat voimaan.

Vuoden 2020 alussa varhaiskasvatukseen haettiin hankerahaa luontoliikunnan lisäämiseen, tätä hankerahaa saatiin 10 000 euroa. Vuosittain on ollut haettavissa valtion erityisavustukset: koulutuksellinen tasa-arvo esi- ja perusopetuksessa sekä varhaiskasvatuksen vastaava hanke, joita Vihdissäkin on haettu. Hankkeiden kautta on palkattua neljänsiä kasvattajia kaikkein haastavimpiin lapsiryhmiin. Omavastuuosuus näissä hankkeissa on 20 prosenttia, joka on katettu omasta talousarviosta. Lisäksi haettavissa oli COVID-19 hankerahaa paikkaamaan koronaviruksen aiheuttamia haasteita lasten varhaiskasvatusarjessa. Tässä omavastuuosuus on 5 % kokonaismenoista.

Varhaiskasvatuslakia on muutettu siltä osin, että 1.8.2020 alkaen toteutetaan täysipäiväinen kokoaikainen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus ja pienennetään yli 3-vuotiaiden ryhmäkokoja (1/7). Näihin muutoksiin ei ole varauduttu talousarvion yhteydessä, koska päätöksiä näistä ei vielä silloin ollut olemassa

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsiryhmien enimmäiskoosta päiväkodissa. Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Henkilöstömitoitusta tulee noudattaa myös henkilöstön sairaus- ja vuosilomien sekä muiden ennakoitavissa olevien poissaolojen, kuten koulutuksien aikana. Kunnallisissa päiväkodeissa työskentelee vuonna 2020 noin 260 henkilöä kasvatusvastuullisissa tehtävissä lasten parissa, avustavissa tehtävissä työskentelee 40 työntekijää ja alueellisia erityisopettajien paikkoja on kahdeksan, joista yksi paikka on vielä täyttämättä. Päiväkodin johtajia on 11. Perhepäivähoitajien määrä on laskenut ja kunnallisia hoitajia on kuusi. Varhaiskasvatuksen hallinnon käytössä on 3,5 henkilötyövuotta.

<i>Eri palvelut</i>	<i>Lasten määrä 31.5.2017</i>	<i>Lasten määrä 31.5.2018</i>	<i>Lasten määrä 31.5.2019</i>	<i>Lasten määrä 31.5.2020</i>
----------------------------	--	--	--	--

Kunnallinen päiväkotihoito	1361	1280	1296	1230
Kunnallinen perhepäivähoito	81	66	45	24
Palvelusetelin piirissä	202	220	229	213
Yksityisen hoidon tuella	79	44	26	21

Taulukko 11: Lasten määrä 2017 - 2010

Vihdin varhaiskasvatuksen vuorohoito on keskitetty Pajuniityn päiväkotiin, vuorohoidon määrä näyttää tasaantuneen noin sadan tarvitsijan tasolle kuukausittain. Avoin päiväkotitoiminta on keskitetty Annantien perhetupaan.

Yksityisessä päiväkotihoidossa tukimuotona on palveluseteli. Yli 3-vuotiaan kokopäivähoidosta myönnettävän palvelusetelin maksimiarvo on 830 € ja alle 3-vuotiaan vastaava on 1162 €. Palvelusetelin arvoon vaikuttavat perheen koko ja tulot. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin menettelytapaohjeeksi on laadittu sääntökirja. Vihdin kunnan alueella yksityisiä päiväkoteja on viisi.

Yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksetaan hoitajan kotona tapahtuvaan perhepäivähoitoon sekä lapsen kotona tapahtuvaan hoitoon. Yksityisen hoidon tuki sisältää hoitorahan ja tulosidonnaisen hoitolisän. Lisäksi perhe voi hakea yksityisen hoidon tuen kuntalisää, jonka maksatuksen hoitaa Kela. Yksityisen päivähoiton viranomaisvalvonnasta vastaa varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö. Kotihoidon tukeen on perheellä oikeus, jos alle 3-vuotiaista lasta hoidetaan kotona, alle 3-vuotiaan kotona hoidettavan lapsen muista alle kouluikäisistä sisaruksista voidaan myös maksaa kotihoidon tukea. Kotihoidon tuen hoitorahan lisäksi perhe voi saada tulosidonnaista hoitolisää.

1.2.4.3 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tulosalue

Lasten ja nuorten hyvinvointi	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	124 305	152 013	0	152 013	87 659	-64 354	-29,5 %
Toimintakulut	-1 526 788	-1 773 984	0	-1 773 984	-1 711 094	62 890	12,1 %
Toimintakate siitä sisäiset	-1 402 483	-1 621 971	0	-1 621 971	-1 623 435	-1 464	15,8 %
Toimintatuotot	302	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakulut	-128 164	-162 943	0	-162 943	-165 364	-2 421	29,0 %

NUORISOPALVELUT

Talouden ja toiminnan toteuma tiivistetysti

Vihdin nuorisopalvelujen tavoitteena on tukea ja vahvistaa vihtiläisten nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä erilaisin keinoin. Avoin nuorisotyö tarjoaa kohtaavaa, arvostavaa ja kasvattavaa ohjattua toimintaa erilaisissa toimintaympäristöissä (nuorisotilat, koulut, kauppakeskukset ja muut julkiset tilat). Erytisnuorisotyö tukee 16 – 29 -vuotiaita vaille opiskelupaikkaa, töitä tai muita tarvitsemiaan palveluja olevia nuoria yksilöllisen etsivän nuorisotyön keinoin palveluohjauksellisesti. Lisäksi nuorisopalvelut tukevat ja fasilitoivat nuorisovaltuuston toimintaa, jakavat nuorten kesätyöllistymistä helpottavia kesäseteleitä sekä tuottavat

erilaisia tapahtumia. Kaikkea toimintaa taustoittaa Nuorisolaki, Vihdin kunnan strategia sekä vihtiläisten nuorten tarve. Kaikki toiminta on vahvasti nuoria osallistavaa. Vihdin, Lohjan, Karkkilan, Karviaisen ja Länsi-Uudenmaan poliisin yhteinen Ankkuritoiminta käynnistettiin vuoden 2020 alussa. Ankkuritoiminnan avulla tarjotaan varhaisen vaiheen moniammatillista tukea alle 18 -vuotiaille lapsille ja nuorille. Ankkuritiimissä työskentelevä erityisnuorisotyöntekijä aloitti työt kesällä ja sijoittuu hallinnollisesti Vihdin kunnan nuorisopalveluihin.

Talous on toteutunut pääosin talousarvioin mukaisesti. Nuorisopalvelujen toimintakate muutetussa talousarviossa oli -663 839 euroa ja toteuma -607 193 euroa toteuman jäädessä 91,5 prosenttiin. Suurin syy talousarvion alittumiselle oli koronapandemian aiheuttamien poikkeusolosuhteiden myötä peruuntuneet tai tilapäisesti keskeytetyt toiminnot, joihin liittyvät hankinnat, palvelujen ostot sekä muut kustannukset jäivät toteutumatta. Maaliskuun puolella välissä kaikki nuorisopalvelujen kontaktitoiminta siirrettiin toteutettavaksi etänä verkkoon erilaisille alustoille. Kesätoiminnot toteutettiin suunnitellusti tiukennetuilla ohjeilla (kävijämäärät, hygieniasäädökset ym.). Syyskaudella kontaktityötä pystyttiin jatkamaan, kunnes marraskuun lopussa avoin nuorisotilatyö keskeytettiin ja erityisnuorisotyö siirrettiin toteutettavaksi pääasiassa etäyhteyksin. Avoin nuorisotyö tehosti voimakkaasti kouluilla tehtävää yksilötyötä, verkkonuorisotyötä sekä aloitti viikoittaiset jalkautumiset Nummelan, Vihdin kirkonkylän, Ojakkalan ja Otalammen alueilla.

Vuonna 2020 nuorisopalveluissa työskenteli 6 nuoriso-ohjaajaa, 4 erityisnuorisotyöntekijää (kesäkuusta alkaen), nuorisokoordinaattori sekä nuorisopäällikkö. Avoimen nuorisotyön toiminnoissa saavutettiin yhteensä 17 705 osallistumiskertaa 529 toiminnon ja 2008 tunnin aikana. Vaikka muutos keväällä siirryttäessä nuorisotiloilta verkkonuorisotyöhön oli suuri, koko vuoden osallistumiskerroista reilut 7000 toteutui verkossa. Etäyhteyksiin nuorisotyöhön ohjautui yhteensä 199 nuorta.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Palvelutarvetta arvioitaessa esille nousi etenkin palvelujen saavutettavuus, kohdentaminen ja palvelujen tuottaminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kevätkaudella 2020 nuorisopalvelut kohdensivat yhden nuoriso-ohjaajan ja yhden erityisnuorisotyöntekijän työpanosta kouluihin ja oppilaitoksiin. Koulunuorisotyön keskiössä oli saavutettavuuden parantaminen ja kouluille ja oppilaitoksiin viedyn erityisnuorisotyön tavoitteena oli sosiaalinen vahvistaminen, arjenhallinnan tukeminen ja keskeytysvaarassa olevien oppilaiden opintojen jatkamisen tukeminen. Poikkeusolosuhteet keskeyttivät kouluilla ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön hetkellisesti, mutta sitä jatkettiin syyskaudella. Loppuvuodesta kouluilla tehtävää yksilöllistä nuorisotyötä tehostettiin voimakkaasti.

Vihdin kunnan nuorisopalvelut sai marraskuussa Aluehallintovirastolta 120.000€ erityisavustuksen koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittämishankkeeseen. Hankkeen operatiivinen osuus alkoi vuonna 2021 hanketyöntekijöiden aloittaessa työskentelynsä tammikuun lopussa. Näin ollen myös saatu avustus siirrettiin kokonaisuudessaan vuodelle. Hanketta ohjaa monialainen ohjausryhmä, johon kuuluvat sivistys- ja hyvinvointijohtaja, opetuspäällikkö, vastaava kuraattori, toimialarehtori (Luksia), osastonhoitaja (Karviainen) sekä rehtorit lukiossa ja yläkoulusta. Hankkeen tavoitteena on toimintamallin tuottaminen, nuorten tukeminen sekä nuorisotyön saavutettavuuden parantaminen. Hanke päättyi elokuussa 2022.

Nuorille suunnattuja palveluja tuottavien tahojen laadukas ja rakenteissa oleva yhteistyö tehostaa työtä ja tekee siitä asiakaslähtoisempää. Vihdin maantieteellinen suuri koko ja palvelujen keskittyminen Nummelaan ja Vihdin kirkonkylälle aiheuttavat myöskin haasteita palvelujen saavutettavuuden näkökulmasta. Nuorisopalvelut tuotti Pop up –nuorisotoimintaa haja-asutusalueilla ja pienemmissä taajamissa yhteistyössä Vihdin Vanhemmat ry:n, Yöjalka ry:n sekä seurakunnan nuorisotyön kanssa. Poikkeusolosuhteet keskeyttivät Pop up -nuorisotoiminnan maaliskuun puolella välissä ja sitä jatketaan heti kun olosuhteet sen sallivat.

Monialainen Vihdin, Lohjan, Karkkilan, Karviaisen sekä Länsi-Uudenmaan poliisin Ankkuri –tiimi aloitti toimintansa. Ankkuritoiminnan tavoitteena on ennalta estää alle 18 –vuotiaiden lasten ja nuorten syrjäytymistä ennaltaehkäisevän monialaisen työtteen avulla. Ankkuritiimissä työskentelee hallinnollisesti Vihdin kunnan nuorisopalveluihin sijoittuva erityisnuorisotyöntekijä, joka aloitti työt kesäkuussa. Vuoden 2020 aikana Ankkuritiimi työskenteli yhteensä 138:n lapsen tai nuoren kanssa. Näistä 47 lasta tai nuorta asui Vihdissä.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Nuorisopalvelut jaetaan avoimeen nuorisotyöhön sekä erityisnuorisotyöhön. Lisäksi nuorisopalveluissa työskentelee nuorisokoordinaattori, jonka tehtäviin kuuluu mm. kesäsetelit, loma-ajan toiminnot, nuorisovaltuusto sekä kehittäminen. Nuorisopalveluita johtaa nuorisopäällikkö.

Avoin nuorisotyö sisältää nuorisotilatyön, koulunuorisotyön, kerhot, jalkautumiset sekä pop up –nuorisotyön. Keskiössä palvelujen järjestämisessä on ollut palveluiden saavutettavuuden parantaminen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen, toiminnan toteuttaminen laajasti erilaisissa ympäristöissä sekä yhteistyön vahvistaminen. Palvelut on järjestetty siten, että ohjaajaresurssit ovat riittäneet kohdennettujen pienryhmien vetämiseen, nuorisotilojen auki pitämiseen 3 – 4 iltana viikossa, pop up –nuorisotoiminnan viemiseen taajamiin ja haja-asutusalueille, koulunuorisotyön toteuttamiseen kaikilla yläkouluilla sekä loma-ajan toimintojen toteuttamiseen.

Erytisnuorisotyön puolella keskiössä on etsivä nuorisotyö, jossa palvelujen ulkopuolella olevia nuoria pyritään pääasiassa yksilötyön avulla ohjaamaan tarvitsemiensa palvelujen, opintojen tai työelämän piiriin. Lisäksi erityisnuorisotyöhön kuuluu Ankkuritoiminta.

Vuoden 2020 aikana poikettiin järjestämissuunnitelmasta poikkeusolosuhteiden vuoksi. Kaikki toiminnot siirrettiin toteutettaviksi ilman fyysistä läsnäoloa maaliskuun puolesta välissä. Tämä haastoi nuorisopalveluita kehittämään uusia työmuotoja ja työnteon tapoja nopealla aikataululla. Muutoksesta selvitettiin hyvin ja kontaktia nuoriin ei menetetty. Syyskauden lopussa tehostettiin yksilöllistä koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä, verkkonuorisotyötä sekä jalkautumista voimakkaasti. Etenkin kouluilla ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö luo pohjaa koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittämishankkeelle, jonka toiminta jatkuu kesään 2022 asti.

Kesäseteleitä (yhden setelin arvo 300€) oli jaossa aikaisempien vuosien tapaan 150 kappaletta. Näistä jaettiin jatkettun hakuajan puitteissa 143 ja käytettiin 128 kappaletta. Nuorisovaltuusto aloitti toimintansa nuorisokoordinaattorin ja nuorisohjaajan tukemana alkuvuodesta. Nuorisovaltuustoon kuului 12 jäsentä ja se koontui yhteensä 8 kertaa. Loppuvuodesta nuorisovaltuustoon valittiin uusia jäseniä seuraavaa toimintavuotta varten.

OPISKELUHUOLTO

Talouden ja toiminnan toteuma tiivistetysti

Talous toteutui pääsääntöisesti talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoihin vuodelle 2020 arvioidut tuotot eivät toteutuneet, mutta toimintakuluissa saatiin aikaan säästöjä, ja näin tilanne tasapainottui.

Äkillisesti kouluvuoden toiminnan muuttanut Covid -19 epidemia vaikutti myös opiskeluhuollon kuraattori- ja palveluiden järjestämiseen. Perusopetuksessa opetus järjestettiin etäopetuksena maaliskuusta toukokuun alkuun, lukio-opetus järjestettiin etänä lukuvuoden 19-20 loppuun saakka. Vihdin kuraattori- ja palvelut turvattiin ja järjestettiin valtiollisten ohjeistusten ja suositusten mukaisesti. Kuraattorit jatkoivat työskentelyä omien asiakkaidensa kanssa ja tekivät edelleen tiivistä yhteistyötä opetuksen henkilöstön kanssa lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi. Kuraattorit olivat mukana myös opettajien apuna oppilaiden tavoittamisessa etäopetukseen siirryttäessä. Kuraattori- ja palvelut siirrettiin sähköisille alustoille ja osa kuraattoreista tarjosi yksilökohtaista tukea esim. kävelytapaamisten muodossa.

Syyslukukausi pystyttiin järjestämään lähes normaalisti, ainoastaan lukio siirtyi loppuvuodesta 2020 etäopetukseen. Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut toimivat normaalisti syyslukukauden 2020.

Kunnan kuraattoriresurssia lisättiin muuttamalla yhden osa-aikaisen kuraattorin työaika täydeksi kuraattorin työajaksi huhti- ja toukokuun 2020 ajaksi. Perustelu palkkakulujen ylitykselle kyseisellä ajanjaksolla oli poikkeustilanteen tuomat lisähaasteet ja tarpeet kuraattoripalveluiden vahvistamiseksi sekä lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen turvaamiseksi poikkeuksellisena aikana. Kokonaisuudessaan opiskeluhuollon kuraattoripalveluiden palkkakulut pysyivät talousarvion raameissa.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Opiskeluhuolto tukee yhdenvertaisuutta ja tasoittaa lasten ja nuorten elämän hyvinvointieroja. Yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhuolto pyrkii tarjoamaan tukea riittävän varhain sitä tarvitseville ja näin ennen kaikkea ennaltaehkäisemään ongelmien ja haasteiden kasaantumista ja syvenemistä. Koulu on keskeinen kehitysyhteisö ja hyvinvoinnin areena, jonka toimintakulttuurilla voidaan vaikuttaa lasten terveyteen ja hyvinvointiin. Suomessa väestöryhmien väliset terveyserot ovat viime vuosina kasvaneet ja haasteet kasaantuneet. Lasten ja nuorten psyykinen pahoinvointi ja syrjäytymiseen liittyvät huolet ovat olleet kansallisessa keskustelussa vahvasti esillä. Vihdin kunta tuottaa opiskeluhuollon kuraattoripalvelut.

Kuraattorien tekemää osa-aikaista työaika korvattiin palkkaamalla vakituisen kuraattoriresurssin lisäksi määräaikainen kuraattori osa-aikaisuudesta syntyvää vajetta paikkaamaan. Näin turvattiin Vihdin kunnan oppilaille oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen kuraattoripalvelujen saatavuus. Oppilasmäärät vaihtelevat alueittain ja kuraattoriresurssia pyritään aina kohdentamaan joustavasti ja tarpeenmukaisesti. Vihdin kunnan järjestämät oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiset kuraattoripalvelut kuuluvat esiopetusikäisille, perusopetuksessa oleville lapsille ja nuorille sekä lukion opiskelijoille.

Opiskeluhuollon kehittämissuunnitelmaan on nostettu kaksi pääteemaa. Ensimmäisenä oppilaitosten yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön vahvistaminen ja sen kautta lasten ja nuoren hyvinvointitaitojen tukemisen. Toisena kehittämisen kohtana on vaativan yksilöllisen työn kehittäminen. Vaikuttavuuden ja intensiivisyyden lisääminen mm. työparityömallin kehittämisen kautta. Työparimallia sovellettiin myös poikkeustilanteen aikana siten, että kuraattorityötä kohdennettiin ja resursoitiin tarpeen mukaisesti myös yksilöllisessä asiakastyössä työparityönä.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Opiskeluhuollon kuraattoripalvelua pyrittiin kehittämään siten, että vihtiläiset lapset ja nuoret ovat yhdenvertaisessa asemassa kuraattoripalveluiden suhteen. Kuraattoreiden vahva ja ajantasainen sosiaalialan ammattillinen osaaminen ja ammattimainen refleктоiva tiimityöskentely vahvistivat kuraattoripalveluiden laadun korkeaa tasoa.

Opiskeluhuoltoa tulee jatkossakin kehittää huomioimaan eri oppilasryhmien erilaiset tarpeet. Lisäksi erityisen tuen tarpeessa oleville on kehitettävä toimintamalleja ja menetelmiä, jotka riittävästi vastaavat heidän tarpeisiinsa. Useat Vihtiin sijoitetut lapset ovat erityisen tuen tarpeessa ja kunnalla tulee olla riittävä ja joustava resurssi tähän sekä muihin nopeasti muuttuviin tilanteisiin.

Opiskeluhuollon tuottamiin palveluihin kohdistuvat odotukset kasvavat mm. lasten ja nuoren mielenterveysoireiluiden kasvaessa. Sote-palveluiden tulevaisuuden järjestämisen johtajatuksena on, että lapset ja nuoret saavat varhaisen psykososiaalisen tuen jo peruspalveluissa, ennen pulmien huomattavaa kärjistymistä. Erikoissairaanhoidon kasvavaa asiakasmäärää pyritään hillitsemään mm. opiskeluhuollon menetelmäosaamisen vahvistamisena ja erikoissairaanhoidon työnohjauksellisella tuella.

Vihdin kuraattorit käyttävät yläkoulu ja lukioikäisten opiskelijoiden kanssa IPC -mallia. Menetelmällä pyritään vastaamaan nuorten varhaisiin masennusoireisiin ja lievittämään niitä, jottei oireet vakavoidu ja kroonistu. IPC-menetelmän jalkauttaminen on HUS:in organisoima ja ohjaama prosessi. Menetelmän juurruttamiseen kuuluu HUS:in järjestämä työnohjaus. IPC-menetelmän käyttö vaatii kuraattoreilta aikaresurssia, niin tiiviiden asiakastapaamisten kuin työnohjuksen vuoksi. Osa kuraattoreista osallistui näihin työnohjauksiin vuoden 2020 aikana ja käytti kyseistä menetelmää työskentelyssä asiakkaiden kanssa.

Vihdin kunnassa puhututti keväällä 2020 perusturvakuntayhtymän Karviaisen esiin nostama ja myös valtakunnallisessa Kouluterveyskyselyssä esiin noussut nuorten voimistunut päihdeiden käyttö. Opiskeluhuollon kuraattorit pyrkivät huomioimaan omassa yksilötyössään kuin yhteisötason työssä alueelliset ilmiöt, myös tämän esille nousseen päihdeilmiön. Ilmiö huomioitiin yksilötyöskentelyissä sekä ryhmätasoisesti. Osassa kouluissa kuraattori piti viime vuoden aikana mm. ns. päihdekeskustelutunteja oppilaiden kanssa. Kuraattorin yhtenä tehtävänä on myös tukea muita oppilaitosyhteisön ammattilaisia sosiaaliin ilmiöihin, huoliin ja pulmiin liittyen. Päihdeilmiöön liittyen tämä tarkoitti mm. keskusteluita ilmiöstä ja konsultatiivista tukea opettajille.

1.2.5 KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, %
							TP2020, %
Toimintatuotot	327 030	281 125	-43 479	237 646	250 330	12 684	-23,5 %
Toimintakulut	-3 968 132	-4 251 976	0	-4 251 976	-3 894 315	357 661	-1,9 %
Toimintakate	-3 641 102	-3 970 851	-43 479	-4 014 330	-3 643 985	370 345	0,1 %
<i>siitä sisäiset</i>							
Toimintatuotot	44 913	26 700	0	26 700	27 502	802	-38,8 %
Toimintakulut	-1 675 436	-1 902 229	0	-1 902 229	-1 681 952	220 277	0,4 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen

Talous on toteutunut pääosin talousarvion mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan toimintakate muutetussa talousarviossa oli -4 014 330 euroa ja toteutuma -3 643 985 euroa, toteutuma 90,8 %.

Koronapandemian aiheuttamat palveluiden poikkeavat järjestämistavat sekä osittain palveluiden totaalinen sulku kevään aikana näyttäytyy mm. maksutuottojen laskuna suhteessa talousarviossa arvioituaun.

1.2.5.1 Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalue

Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalue	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, %
							TP2020, %
Toimintatuotot	81 038	75 425	0	75 425	88 864	13 439	9,7 %
Toimintakulut	-2 887 829	-3 149 301	0	-3 149 301	-2 839 317	309 984	-1,7 %
Toimintakate	-2 806 791	-3 073 876	0	-3 073 876	-2 750 452	323 424	-2,0 %
<i>siitä sisäiset</i>							
Toimintatuotot	0	0	0	0	204	204	0,0 %
Toimintakulut	-1 229 192	-1 481 899	0	-1 481 899	-1 241 000	240 899	1,0 %

KIRJASTOPALVELUT

Talouden ja toiminnan toteuma tiivistetysti

Kirjaston toimintakate oli vuonna 2020 100,2 %: talousarviosta eli ylitystä talousarvioon nähden oli 2 535 euroa.

Koronaviruspandemian vuoksi myyntituottoja kertyi vuonna 2020 odotettua vähemmän. Samalla koronaviruspandemia aiheutti kustannuksia, joihin ei oltu voitu varautua etukäteen. Kirjastojen kiinnioloaikana asiakkaita palveltiin lisäämällä e-kirjojen ja e-äänikirjojen hankintaa. Lisäksi henkilökunnan ja asiakkaiden käyttöön tarvittavista suojavarusteista ja käsidesistä aiheutui kustannuksia. Tukia ja avustuksia erilaisiin hankkeisiin saatiin talousarviossa ennakoitua enemmän sekä Aluehallintoviraston myöntämänä kirjastotoiminnan kehittämiseen että Opetus- ja kulttuuriministeriöltä varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen kanssa toteutettavan, lasten lukemista ja lukuintoa edistävän hankkeen toteuttamiseen.

Tilakustannukset vuodelle 2020 olivat ennakoitua isommat. Kuntalan tyhjentäminen kirjastokalusteista jouduttiin keskeyttämään joulukuun 2019 alussa siellä järjestetyn itsenäisyyspäivän juhlan sekä 1950-luvun joulujuhlan vuoksi. Tyhjentämistä jatkettiin keväällä 2020 ja tältä ajalta kirjastolle tuli maksettavaksi ennakoimattomia sisäisiä vuokria 59 000 €.

Henkilöstökulut toteutuivat ennakoitua pienempinä osan vuotta täyttämättä olleiden tehtävien vuoksi.

Koronaviruspandemian vuoksi kirjastot suljettiin ja kirjastoauton liikennöinti keskeytettiin 18.3.2020. Kiinnioloaikana kirjasto ei Aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaisesti lainannut asiakkaille fyysistä kirjastoaineistoa. Palautusluukku pääkirjastolla oli suurimman osan aikaa avoinna lainojen palauttamista varten. Varausten noutopalvelu aloitettiin pääkirjastossa ja Kirkonkylän kirjastossa toukokuussa ja kirjastotilat avattiin valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti kesäkuun alussa. Kirjastoauto aloitti liikennöinnin elokuun alussa. Marraskuun lopulla kirjastotilat suljettiin asiakkailta ja kirjastoauton liikennöinti keskeytyi pahentuneen koronavirusilanteen vuoksi. Varausten noutopalvelu päästiin aloittamaan uudestaan joulun alla sekä pääkirjastolla että Kirkonkylän kirjastossa.

Laina- ja kävijäluvut kasvoivat tammi- ja helmikuussa kokonaisuudessaan vuoteen 2019 verrattuina. Isoin muutos näissä luvuissa edelliseen vuoteen verrattuna oli Kirkonkylän kirjaston osalta. Kirjastotilojen kiinniolo, kirjastoauton liikennöinnin keskeytyminen sekä ihmisten varovaisuus vähensivät kuitenkin laina- ja kävijämääriä merkittävästi alkuvuoden jälkeen. Koko vuoden 2020 osalta fyysiset kirjastokäynnit laskivat 38% ja fyysisen aineiston lainaus 25% verrattuna vuoteen 2019.

Kirjaston kiinniolo ja koronapandemian leviämisen ehkäisemiseksi voimassa olleet rajoitukset yleisötilaisuuksien järjestämisessä keskeyttivät kirjaston aktiivisen tapahtumatuotannon. Suuri osa vuodesta 2020 kului niin, että kirjasto ei järjestänyt omissa tiloissaan tapahtumia eikä tiloja muiden kunnan kokoustilojen tapaan vuokrattu ulkopuolisille. Toisaalta vuoden aikana löydettiin myös uusia toimintatapoja: kesäkuussa kirjasto järjesti alakoululaisille suunnatun, viikon kestäväen taidepajan uudella tavalla suunniteltuna niin, että osa ohjelmasta järjestettiin ulkona luonnossa ja osa etäyhteydellä.

Kirkonkylän kirjasto saatiin rakennuksen oviin liittyvien teknisten ongelmien vuoksi käyttöön omatoimikirjastona vasta syyskuussa 2020. Toiminta käynnistyi hyvin ja omatoimikirjasto oli asiakkaiden käytössä marraskuun lopulle 2020 saakka, jolloin kirjastotilat suljettiin asiakkailta pahentuneen koronavirusilanteen vuoksi.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Vihdin kunnankirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisia, asiantuntevia ja kattavia kirjastopalveluita. Kirjasto tarjoaa pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan

sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Toiminta perustuu Lakiin yleisistä kirjastoista (2016/1492).

Mediassa on ollut toistuvasti esillä huoli lukutaidon heikkenemisestä. Paitsi tekninen lukutaito, myös kyky ymmärtää ja soveltaa lukemaansa on välttämätön taito nyky-yhteiskunnassa. Kirjasto on keskeinen toimija kansalaisten lukemisen ja monilukutaidon edistämisessä ja tätä kautta myös syrjäytymisen ehkäisemisessä.

Koronaviruspandemia ja sen aiheuttama poikkeustilanne nostivat näkyväksi kirjaston merkityksen tiedon hankinnan paikkana, virkistyksen tarjoajana ja lukutaidon edistäjänä. Se, että kirjaston palvelut eivät yhtäkkiä olleetkaan normaalilla tavalla saatavilla, hankaloitti eri tavoin esimerkiksi opiskelijoiden elämää. Lukki-kirjastot nosti kirjastojen sulkeutuessa keväällä 2020 esiin verkon kautta käytettävissä olevia e-palveluitaan, hankki lisää e-kirjoja ja e-äänikirjoja ja nosti väliaikaisesti asiakaskohtaista e-kirjojen ja e-äänikirjojen kuukausittaista maksimilainamäärää. Poikkeustilanne lisäsi asiakkaiden kiinnostusta e-kirjojen ja e-äänikirjojen käyttöön, ja lainamäärät olivat aiempaa korkeammat myös fyysisten kirjastotilojen avautumisen jälkeen. Asiakkaat, jotka eivät ehkä aikaisemmin ole käyttäneet e-kirjoja, ovat nyt löytäneet niiden pariin.

Erilaisten palveluiden muuttuessa kiihtyvällä tahdilla sähköisiksi kuntalaiset tarvitsevat apua niiden käytössä. Sekä julkisen että yksityisen sektorin toimijat ovat kukin ensisijaisesti itse vastuussa omien palveluidensa käytön opastamisesta, mutta monesti myös kirjasto on digitukea tarvitseville ihmisille luonteva paikka tulla kysymään neuvoja. Suurimmalla osalla kuntalaisista on jokin internetiin kytketty laite, mutta käyttötaidossa ja tietoturva-asioissa on tarvetta opastamiselle. Näiden palveluiden saavutettavuus kärsi kirjastotilojen sulkeutuessa asiakkailta poikkeustilanteen aikana.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Kirjaston peruspalveluiden maksuttomuus tarjoaa kaikille tasavertaiset mahdollisuudet käyttää palveluita. Vihdin kunnankirjaston näyttely- ja tapahtumatoiminta tekevät kirjastosta merkittävän kulttuuritoimijan Vihdissä. Kirjasto tarjoaa kuntalaisille myös tulevaisuudessa Vihdin kunnan strategian mukaisia mahdollisuuksia aktiiviseen elämään muun muassa tarjoamalla kuntalaisten käyttöön tiloja, joissa he voivat maksutta esitellä omaa taidettaan yleisölle, ja järjestämällä yksin ja yhteistyökumppaneiden kanssa tilaisuuksia, joihin kuntalaiset voivat osallistua yleisönä, aktiivisina toimijoina tai tilaisuuksien järjestäjinä. Laadukas aineistokokoelma niin fyysisen kirjastoaineiston kuin e-aineistojenkin osalta tarjoaa kuntalaisille pääsyn erilaiseen tietoon ja kulttuurielämyksiin.

Kirkonkylän kirjaston muutto VIHKOon lisäsi koululaisten määrää kirjaston asiakaskunnassa. Uusi toimintaympäristö tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden syventää yhteistyötä koulujen kanssa lukuinnostuksen kasvattamisessa ja mediataitojen opettamisessa. Kirjastotilojen kiinniolo koronapandemian aiheuttaman tilanteen vuoksi on osittain rajoittanut tämän yhteistyön tekemistä vuonna 2020. Yhteistyön kehittämistä jatketaan ja syvennetään tulevaisuudessa käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Vihdin pääkirjastossa vuonna 2018 aloitettu AVI-hanke ”EMOtila eli elinikäisen mediaoppimisen tila Vihdin pääkirjastoon” vietiin loppuun vuoden 2020 aikana. Kevään aikana pääkirjastossa tehtiin tilajärjestelyjä ja syksyn aikana tehtiin laitehankintoja, jotka mahdollistavat aiempaa paremmin erilaisten digiopastusten järjestämisen ja kirjastonkäyttäjien itsenäisen digitaitojen opettelun. Laitehankinnat mahdollistavat myös sen, että esimerkiksi kirjavinkkausvierailuja kouluille voidaan järjestää etänä.

Muiden Lukki-kirjastojen kanssa yhteistyössä oli tavoitteena kehittää kirjaston sähköisiä palveluita ja ottaa verkkomaksaminen käyttöön vuoden 2020 aikana. Verkkomaksaminen saatiin otettua käyttöön marraskuun 2020 alussa.

Pääkirjaston aukioloaikoja pyritään lähivuosina laajentamaan hankkimalla vastaava omatoimikirjastojärjestelmä kuin Kirkonkylän kirjastossa on. Jotta pääkirjasto voi toimia omatoimikirjastona, tarvitaan lisäksi muutoksia mm. valaistuksessa, valvontakameroissa ja lainaustoimiston alueella. Muutokset suunnitellaan yhdessä teknisen toimen kanssa ja niiden edellyttämät investoinnit jakautuvat useammalle vuodelle. Muutoksia alettiin vuonna 2020 valmistella yhdessä tilapalveluiden kanssa. Pääkirjaston asiakaspalvelualueella toteutettiin vuoden 2020 lopulla joitakin toimintojen uudelleenjärjestelyjä tähän liittyen. Suurin osa muutoksista tehdään vuonna 2021.

Nykyinen kirjastoauto täyttää 18 vuotta vuonna 2021 ja mikäli kirjastoautotoimintaa jatkettaisiin Vihdissä myös tulevaisuudessa, olisi uuden auton hankinta ajankohtainen noin viiden vuoden päästä. Syksyllä 2020 Vihta – talouden tasapainottamisohjelman käsittelyn yhteydessä kunnanvaltuusto päätti, että kirjastoauto-toiminnan vaihtoehtoja selvitetään vielä. Keväällä 2021 päätetään, jatketaanko kirjastoautotoimintaa Vihdin kunnan itse järjestämänä palveluna vai korvataanko se ostopalvelulla tai muilla järjestelyillä.

Kirjaston tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP2020
Lainat	494 494	503 136	535 626	587 653	538 000	443 844
Lainat / asukas	17,07	17,32	18,34	20,15	18,39	15,23
Kävijämäärä	271 792	300 685	419 548	426 537	422 000	343 655
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	52,46	50,28	50,16	52,68	51,51	51,79
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	32,31	29,70	30,56	33,00	31,98	30,55
Nettomenot €/laina (ulk.+sis.)	3,07	2,90	2,74	2,61	2,80	3,40
Nettomenot €/laina (ulk.)	1,89	1,71	1,67	1,64	1,74	2,01

Huom! Vuodesta 2018 alkaen lainoissa fyysiset- ja e-aineistolainat. Kävijämäärässä fyysiset- ja verkkokävijät

Taulukko 12: Kirjaston tunnuslukuja 2016-2020

MUSEOPALVELUT

Talouden ja toiminnan toteuma tiivistetysti

Koronapandemian johdosta Vihdin museon toimintaa on supistettu ja sopeutettu sekä suunnattu uudelleen. Museon kiinni olevat näyttelyt ja peruuntuneet tapahtumat ovat romahduttaneet kävijämäärän. Hankinnoista toteutettiin vain välttämättömät, muutoin hankinnat jäädytettiin. Museo sai OKM:n avustusta VOS-toimijoille koronasta aiheutuneisiin kustannuksiin ja tulomenetyksiin 10 000€, mikä kasvatti budjettia osaltaan. Sisäistä pääomavuokraa oli budjetoitu 53 000€, mutta sitä ei peritty, koska museon kokoelmatilat on vuokrattu yksityiseltä, eivätkä ole kunnan omaisuutta. Palvelun ostoissa säästettiin, mutta aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin varattu summa ylittyi niin, että lopputulemana säästöä kuitenkin muodostui 7 945€. Talouden kiristys ei ole ollut helppoa, koska jokaisen euron takana on museon perustehtävän mukaista käytännön toimintaa. Museopalveluiden toimintamenot vuonna 2020 olivat 263 232, 54€ ja toimintatuotot 12 483,48€, jolloin museon toimintakatteen toteumaksi muodostui noin 78 %.

Palvelutarve vuonna 2020

Maailmanlaajuinen ja valtakunnallinen poikkeustilanne koronaviruksen vuoksi sulki museon yleisöltä 18.3.2020-1.6.2020 sekä 26.11.2020 lähtien. Museopalveluiden henkilökunta keskittyi kokoelmien hoitotyöhön sekä aloitti yhteisen nykydokumentointihankkeen muiden Länsi-Uudenmaan ammattimuseoiden kanssa. Erityinen tallennuskohde oli se, miten poikkeusaika näkyy paikallisessa arjessa.

Museon suurprojektin, jossa otettiin talteen taiteilija Kaapo Rissalan ateljekodin rapattu ulkoseinä maalauksineen, restaurointi saatiin valmiiksi ja teos odottaa nyt pakkausta ja siirtoa pitkäaikaissäilytykseen.

Kuntalaisten kiinnostus omaa kulttuuriympäristöä ja sen historiaa kohtaan nousi selvästi korona-aikana. Vanhojen rakennusten korjausneuvontaa annettiin normaalia enemmän. Kyselyt arkistoaineistoon ja muihin museon tietovarantoihin lisääntyivät. Museo lisäsi sähköistä tiedonjakoa ja yhteydenpitoa kuntalaisten kanssa somessa sekä toimitti Vihti-aiheisen vihkosen osoitteistossaan olevien iloksi ja ajanvietteeksi. Yleisön pyynnöstä niitä painettiin lisää ja toimitusaluetta laajennettiin.

Palveluiden järjestämissuunnitelma vuonna 2020 – toteuma 1.1. – 31.12.2020

Vihdin museon toimintaa ohjaa alan keskeinen lainsäädäntö, Vihdin kuntastrategia ja laaditut kehittämissuunnitelmat sekä asetetut tavoitteet. Museopalveluissa painotetaan kunnan linjausten mukaisesti kykyä uudistua, tasapuolisesti suunnattua tarjontaa sekä kehitetään yhteistyötä ja osallistetaan kuntalaisia.

Alkuvuoden osalta ennen poikkeustilanteen alkamista (maaliskuun 2020 puoliväliä) keskeisimpiä tavoitteita lähdettiin toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti, joskin hyvin itsenäisesti sivistysjohtajan irtisanouduttua yllättäen marraskuun lopulla 2019. Tervalammen huoltolaitoksen museokokoelman siirto Vihdin museoon saatiin viimeisteltyä ja sen pohjalta valmisteltiin keväänäyttelyksi ”Aatelisia ja Alkoholisteja – Tervalampi”. Valmis näyttely jäi hallituksen sulkemispäätöksen vuoksi odottamaan. Kun museo taas saatiin avata kesäkuun alussa, jouduttiin turvallisuuden takaamiseksi rajaamaan näyttelytiloja ja niiden asiakasmääriä, luopumaan ryhmäopastuksista sekä perumaan kaikki tapahtumat koronatilanteen takia.

Museopalveluiden toimitilojen selvitystyö keskeytyi myös esimiehen vaihdoksen vuoksi, johon taas pandemia toi omat viiveensä ja haasteensa. Tilanteen salliessa museon toimitilat on ensisijainen ratkaistava asia.

Kun museon normaali aktiivinen vuorovaikutus yleisön kanssa keskeytyi, niin oli keksittävä uudenlainen tapa tutustua paikalliseen kulttuurihistoriaan. Museon puutarhassa toteutettiin palvelukonseptiuudistus, jossa tarjottiin pienoisnäyttely turvallisesti, helpommin saavutettavasti ja ilman aikarajoitteita sekä luotiin samalla rento piipahduspaikka paikallishistoriasta kiinnostuneille kuntalaisille. Kasvihuonenäyttely tavoitti ihan uusia yleisöjä ja sai paljon positiivista palautetta. Omatoimisten pihanäyttelyn asiakkaiden tilastointiin ei museolla tosin ole menetelmiä eikä vertailulukuja.

Vihdin kulttuurimatkailun kulmakivenä museo pyrkii myös poikkeustilanteessa aktiivisesti vaikuttamaan positiivisesti kuntalaisten sosiaaliseen ja henkiseen hyvinvointiin, sivistykseen, osallisuuteen sekä näin koko Vihdin elinvoimaan ja vetovoimaisuuteen.

Museon tunnusluvut	TP 2016	TP2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Näyttelyjen määrä	4	6	4	8	5	3
Kävijämäärä	6 973	6 846	7 348	12 334	7 000	2 599
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	8,20	8,02	7,87	10,15	11,04	8,60
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	3,49	4,12	3,47	3,45	4,06	3,43
Nettomenot €/kävijämäärä (ulk.+sis.)	34,07	34,06	31,29	23,99	46,12	96,47
Nettomenot €/ kävijämäärä (ulk.)	14,52	17,47	13,79	8,16	16,96	38,47

Taulukko 13: Museon tunnuslukuja 2016-2020

KULTTUURIPALVELUT

Talouden ja toiminnan toteuma tiivistetysti

Yleisten kulttuuripalveluiden osalta talous on toteutunut suunnitellusti ja 2020 talousarvion raameissa. Koronapandemian aiheuttamien yleisötapahtumien peruuntumisten (isänmaalliset juhlapäivät, Päivölän kirjallisuuspäivä, Seppärock, Sepänpihan Kotinäyttely) ja mm. Galleria Pictorin sulkemisen vuoksi toimintaa ja taloudellisia resursseja järjesteltiin uudelleen vastaamaan vallitsevien olojen luomia tarpeita.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Maaliskuussa 2019 voimaan tullut uusi kuntien kulttuuritoimintalaki korostaa kulttuurin ja taiteen hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa edistäviä vaikutuksia. Aktiivinen kulttuuriharrastus on yhteydessä koettuun terveyteen, hyvän elämän kokemuksiin sekä pitkään ikään. Sosiaalinen osallistuminen ja kulttuurin harrastaminen liitetään myös hyvään mielenterveyteen. Aktiivinen ja vapaaehtoinen osallistuminen kulttuuritoimintaan lisää muun muassa yhteisöllisyyttä, osallisuutta, suvaitsevaisuutta ja vahvistaa luottamusta itseän ja elämään. Nämä puolestaan vahvistavat hyvinvointiamme ja vähentävät muun muassa yksinäisyyttä. Lisäksi taiteen on todettu tekevän ihmiset luovemmiksi, iloisemmiksi ja aktiivisemmiksi. Yksilötasolla taidekokemukset liittyvät myös parempaan elämäntilanteeseen.

Kuntalaisten ja paikallisten taiteilijoiden, sekä kulttuurialan toimijoiden poikkeuksellisten olosuhteiden luomiiin tarpeisiin vastattiin paljon positiivista palautetta keränneellä Vihti Live –palvelukonseptilla, joka tarjosi virtuaalisia kulttuuriklubeja, ajankohtaisiin aiheisiin pureutuneita asiaohjelmia, sekä muuta audiovisuaalista sisältöä korvaamaan koronapandemian estämiä lähipalveluita yhteistyössä liikuntapalveluiden ja kirjastopalveluiden kanssa. Lisäksi toteutettiin yksi lähetys vihtiläisten nuorten naisryttäjien ideoimana. Lähetyksellä mahdollistettiin yritysten uusien tuotteiden lanseeraamistilaisuus virtuaalisessa formaatissa. Kulttuuripalvelut tuotti ja toteutti myös kunnanvaltuuston kokouksien livelähetykset. Kulttuuripalvelujen tuottamat av-sisällöt keräsivät ruutujen ääreen vuoden aikana noin 17.000 katsojaa.

Kooste Vihti Liven kulttuuriklubien ohjelmasta:

<https://youtu.be/Q3hhKKSZ0Po>

Kulttuurituottaja oli vahvasti mukana Sepänpihan asunonäyttelyn tapahtumatuotannossa ja keväällä koronapandemian vuoksi tv-formaattiin muutetun näyttelyn viestinnässä, markkinoinnissa, sisällön tuotannossa ja tv-tuotannon valmistelemissa, sekä mahdollistavissa tehtävissä.

Galleria Pictorin jouduttua sulkemaan ovensa yleisöltä kevään ajaksi päätettiin yleisötiloja koskevien rajoitusten rauettua jatkaa kevään näyttelyä poikkeuksellisesti kesäkuun ajan. Kevään kiinniolo ja esimerkiksi koulu- ja päiväkotiryhmien vierailujen puuttuminen on vaikuttanut Galleria Pictorin kävijämääriin merkittävästi verrattuna normaaliolosuhteisiin.

Taiteen perusopetusta antavien opistojen ja vapaata sivistystyötä tekevän Hiiden Opiston vuosi oli myös haastava koronapandemian vuoksi. Osa opetuksesta jouduttiin keskeyttämään, mutta lähiopetuksen sijasta tarjottiin myös vaihtoehtona etäopetusta sähköisten viestimien välityksellä.

Vihdin kulttuuritoimijoille keväällä 2019 teetetyin kyselyn perusteella akuuteimpana tarpeena esille nousi modernien harrastus- ja näyttämötilojen puute. Kirkkoniemen koulukiinteistön koulutoiminnan päätyttyä valmisteltiin tarvesuunnitelma koulun muuttamiseksi paikallisia yhdistyksiä, toimijoita ja kuntalaisia palvelevaksi kulttuurikeskukseksi. Kirkkoniemen koulun muutostyöt ovat nyt hankesuunnitelmavaiheessa ja hankesuunnitelma kunnanhallituksen käsittelyssä 1.3.2021.

Kulttuuri on merkittävä kilpailutekijä metropolialueen kehyskuntien palvelutarjottimia vertailtaessa. Vihdin kunnan elinvoiman ylläpitäminen, sekä kehittäminen edellyttää laadukkaita ja helposti saavutettavia kulttuuripalveluja. Kulttuuri, tapahtumat, aktiiviset taideopistot ja järjestöt sekä Vihdin värikäs kulttuurihistoria on

nostettava osaksi "Aktiivisten ihmisten Vihti" -brändilupausta. Kulttuuri on myös mm. paperiteollisuutta työllistävämpi teollisuudenala ja taiteen merkitys Suomen kansainvälisesti menestyvimpien yritysten tuotteiden menestykseen kiistaton. Myös Vihdin kunnan tulee kehittää taiteen ja kulttuurin ammatillista harjoittamista ja yritystoimintaa kunnan alueella.

Vihdin kuntaorganisaatio on paikallisen kulttuuritoiminnan rakentumisen ja kehittymisen mahdollistaja. Jatkuvan ja laadukkaan kulttuuritoiminnan mahdollistaminen onnistuu tarjoamalla kunnan kulttuuritoimijoille kestäviä ja helposti mukautuvia rakenteita toiminnan mahdollistamiseksi ja kehittämiseksi.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Vihdin kulttuuripalveluiden toiminnan ydin on kunnan eri toimijoiden aktivoimisessa osaksi palvelujen kehittämistä. Kunnan kulttuuritoimijoiden aktiivinen osallistaminen palveluiden kehitystyöhön alkoi helmikuussa 2020 säännöllisesti kokoon kutsuttavan kulttuurifoorumin muodossa. Foorumin tarkoituksena on edistää järjestöjen ja kuntalaisten osallisuutta palvelujen kehittämiseen, sekä ruokkia toimijoiden välistä yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä.

Kulttuurifoorumin ensimmäisissä tapaamisissa päätettiin paikallisten toimijoiden taloudellisten resurssien, alueellisten kehittämishankkeiden, sekä vaikuttamisen väyläksi perustaa kulttuurin ja taiteen tukiyhdistys. Yhdistyksen perustamiskokousta on jouduttu koronapandemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten vuoksi siirtämään, mutta yhdistyksen perustamista on valmisteltu kulisissa pitkin vuotta. Kulttuurituottaja toimii perustamisvaiheessa yhdistyksen toiminnanjohtajana.

Kulttuuripalvelujen vuoden 2020 asialistalla oli kulttuuritiloihin liittyvien haasteiden ratkominen tehostamalla kunnan tilojen käyttöä kulttuuriharrastustoiminnassa, sekä Kirkkoniemen koulun muuttaminen kulttuurikeskukseksi. Akuuteista kehityskohteista kunnan avustus- ja stipendisäännön päivittäminen aloitettiin järjestöstrategian valmistelulla ja viemällä se kunnanvaltuuston päätettäväksi helmikuussa 2021. Järjestöstrategian tehtävä on ohjata kunnan ja järjestökentän yhteistyötä ja vastata kunnan toimijoiden tämän päivän ja tulevaisuuden tarpeisiin, sekä avustusprosessin siirtäminen sähköiseen muotoon; käsittelyn, analysoinnin, raportoinnin ja arkistoinnin helpottamiseksi. Järjestöstrategia mahdollistaa myös jatkossa taiteen perusopetusta antavien opistojen ja kunnan välisten kumppanuussopimusten päivittämisen opistojen kanalta tasa-arvoiseen muotoon.

Vihdin kulttuurihistorian tuotteistamista jatkettiin yhteistyössä Vihdin museon, brändikehittäjän, tietohallinnon sekä paikallisten yrittäjien kanssa aineiston keräämisellä ja tuottamisella keväällä 2021 julkaistavia älykkeitä opasteita varten. Kunnan kulttuuritapahtumista ja -palveluista viestimistä kehitettiin harrastushaku – palvelun käyttöönotolla yhteistyössä muiden toimialojen kanssa, sekä tapahtumakalenterin, kunnan kotisivujen, aktiivisen sosiaalisen median käytön, markkinoinnin ja tiedotuksen keinoin.

Vuonna 2020 kulttuuripalveluissa aloitettiin myös perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmien suunnitteleminen. Tavoitteena on tuottaa lähitulevaisuudessa kulttuurikasvatuksen polku lapsuudesta nuoruuteen yhteistyössä opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden, kirjasto- ja museotoimen sekä paikallisten järjestöjen ja opistojen kanssa.

Kunnan nuorisopalveluiden sekä perusturvakuntayhtymä Karviaisen kanssa aloitettiin suunnitella kulttuurin ja taiteen hyödyntämistä osana nuoriso- ja sote-palveluja Kaiku –kortin käyttöönoton muodossa; etsimällä keinoja edistää kuntalaisten yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia kulttuurielämään ja harrastamiseen. Kulttuurisen yhdenvertaisuuden toteutuminen mahdollistaa kulttuurisen pääoman karttumisen osaksi jokaisen yksilön kyvykkyyttä tehdä valintoja ja toimia aktiivisesti omassa elämässään tavoilla, jotka edistävät hyvinvointia, terveyttä ja mielekästä elämää.

VIHDIN KUNTA / YLEISET KULTTUURIPALVELUT		
TUNNUSLUVUT	2019	2020
Tapahtumien lukumäärä	10	0
Kävijämäärä (tapahtumat)	8830	16500 (Vihti Live)
Kävijämäärä (Galleria Pictor)	2396	1311
Oppilasmäärä taiteen perusopetus (ka./lukukausi)	499	653
Oppilasmäärä Hiiden Opisto	4034	2889
Kunnan omien palveluiden nettomenot €/asukas (sis+ulk)	13,75 €	13,35 €
Kunnan omien palveluiden nettomenot €/asukas (ulk)	5,60 €	4,98 €
Nettomenot €/asukas (sis+ulk)	33,43 €	33,98 €
Nettomenot €/asukas (ulk)	17,65 €	17,82 €
Taiteen perusopetus nettomenot €/asukas (sis+ulk)	6,82 €	7,41
Kansalaisopisto nettomenot €/asukas (sis+ulk)	10,90 €	11,68 €
Tilakustannukset (ulk)	18 815,00 €	12 996,00 €
Tilakustannukset (sis)	436 600,00 €	445 698,00 €
Tilakustannusten osuus vuosikatteesta	46,57 %	46,25 %
Toimintatuotot	10 977,00 €	11 334,00 €
Myydyt liput kpl	72	0
Lipputulot	2 290,55 €	255,00 €
Toteuma	103,30 %	80,50 %

Taulukko 14: Kulttuuripalveluiden tunnusluvut

LIIKUNTAPALVELUT (Elinvoimapalvelut)

Liikuntapalveluiden tulosalue	TA2020		TA 2020	TA 2020	TOTEUTUMA		TP2019, %
	TP 2019	alkuperäinen	muutokset	muutettu	31.12.2020	POIKKEAMA	TP2020, %
Toimintatuotot	245 992	205 700	-43 479	162 221	161 466	-755	-34,4 %
Toimintakulut	-1 069 553	-1 086 705	0	-1 086 705	-1 045 926	40 779	-2,2 %
Toimintakate	-823 560	-881 005	-43 479	-924 484	-884 460	40 024	7,4 %
<i>siitä sisäiset</i>							
Toimintatuotot	44 913	26 700	0	26 700	27 298	598	-39,2 %
Toimintakulut	-445 770	-420 030	0	-420 030	-440 475	-20 445	-1,2 %

Talouden ja toiminnan toteuma tiivistetysti

Liikuntapalvelun talouden ja toiminnan toteutumista vaikeutti erityisen paljon koronapandemian aiheuttama kausiohjaustoiminnan keskeytyminen ja uimahallin sulkeutuminen sekä liikuntatilojen käyttökielto maaliskuun puolessa välissä. Edeltävä aika toteutui suunnitellusti. Syksyn aikana toiminta pystyi jatkamaan tietyin rajoituksin, kunnes loppuvuodesta pandemian voimistumisen vuoksi liikuntatilat suljettiin uudelleen ja toiminta keskeytettiin.

Pandemia-aika tarkoitti ohjaushenkilöstön työajan käytön uudelleen suunnittelua tuottamaan muuta kuin ohjauspalvelua, vaihtoehtoisten arkiliikuntaa tukevien palveluiden toteuttamista, keskeytyneiden kausiohjausten uudelleen organisointia koronarajoitusten väljentyessä, ulkopuolisen rahoituksen turvin toteutettavan toiminnan uudelleen suunnittelemista, kumppanuuksien varmistamista ja lupakäytänteitä, järjestävyyden käsittelyn uudelleen organisointia sekä ennen kaikkea tulovirtojen pysähtymistä. Tässä ajassa korostui erityisen vahvana kyky ylisektoriseen yhteistyöhön sekä kunkin henkilökohtainen joustavuus, muutosvalmius, idearikkaus ja yhdessä tekemisen tahtotila. Muutostarpeen aiheuttama työmäärän ja sen kuormittavuus painottui osaan henkilöstöstä ajoittain liiankin vahvasti.

Arvosana: Onnistuimme toiminnan sopeuttamisessa pandemian keskellä mielestämme hyvin, vaikka muutoksen, erilaisten uhkien ja pelkojen keskellä uudenlaisen työskentelytavan ja toiminnan toteuttaminen ja

yhteisen tuloksen löytyminen ei ollut helppoa. Talouden osalta vastaavaa korjausliikettä ei kuitenkaan vuoden 2020 aikana ollut mahdollista tehdä.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatuksena on mahdollistaa monipuoliset ja toimivat liikuntapalvelut lähellä kuntalaista ja kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Toimintaa ohjaa liikuntalaki ja liikunta-asetus sekä kansallinen liikuntaohjelma ja suositukset liikunnan edistämiseksi kunnassa. Liikuntapalveluja toteutetaan omana toimintana, yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa sekä tukemalla paikallista järjestöjen liikuntatoimintaa.

Liikuntapalvelun suunnittelussa näkyy vahva kuntalaisten ja järjestöväen osallisuus, paikallinen omaehtoista liikuntaa tukeva painopiste sekä tasa-arvoinen kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Liikuntapalvelut ovat yksi kunnan ja kuntalaisten menestystekijöistä sekä kunnan strateginen painopiste.

Poikkeuksellisenä vuotena onnistuimme vastaamaan palvelutarpeeseen verraten hyvin, vaikka toiminta ei millään muotoa koronarajoituksista johtuen voinut toteutua suunnitellusti. Toiminnan toteutuminen on kuvattu yksityiskohtaisesti seuraavan otsikon alla.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Koronapandemia mullisti liikuntapalvelun palvelutuotannon kokonaisuudessaan. Pandemia keskeytti kausiohjauksen ja uimahallin toiminnan ja edellytti siihen keskitetyn henkilöstön tehtävien uudelleen järjestelyä vuoden aikana muun muassa työaikapankin kautta. Toisaalta pandemia toi eteen runsaasti monenlaisten asioiden uudelleen arviointia suhteessa talouteen, palvelujen käyttäjiin, kuntalaisiin sekä runsaasti yhdessä eri organisaatioiden, yhteistyötahojen ja rahoittajien kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä tiedotustoimintaan jne. Korona-aika antoi mahdollisuuden myös uusiin kokeiluihin kuten taloyhtiöiden kanssa toteutettaviin parvekejumppiin, uudensuoritusluontoretkeihin ja muihin maksuttomiin liikunnan kokeiluihin pienryhmissä. Kiitosta saatiin erityisesti etätöitä tekeviltä, joiden työolosuhteet muuttuivat pandemian myötä vähemmän ergonomisiksi. He ottivat valmiit liikuntaohjelmat iloitin vastaan. Sosiaalisen median ulottuvuus osana toimintaa myös vahvistui. Uuden kausiohjelman 2020-2021 toteutusta viivästyttiin perinteisestä kevästä kesäkesälle. Monia muutoksia tarkennettiin loppuun asti monien muuttuvien tietojen ja epävarmuustekijöiden valossa. Erityisen paljon pyrittiin huomioimaan kuntalaisilta saatuja uusia ideoita liikunnan toteuttamiseksi. Julkaisuun vaikuttavat muutostekijät omalta osaltaan kuormittivat jo niitä, joiden työkuorma oli kasvanut pandemian aiheuttamassa tulos/muutospaineessa.

Liikuntapalvelun kausiohjelman 2019-2020 toteutettiin seitsemän liikunnan ammattilaisen voimin suunnitelmien mukaisesti syyskaudesta keväälle, kunnes ohjattu toiminta Koronapandemian vuoksi päätettiin Vihdissä keskeyttää 13.3.2020 ja uimahalli sulkea 14.3.2020. Uudemman kerran uimahalli suljettiin ja toiminta keskeytettiin marraskuun lopussa.

Kausiohjelman keskeytyneitä ohjauksia korvattiin seuraavasti:

1. pidentämällä sarjalatausten määrää vastaavalla keskeytysajalla sähköisesti (uinti ja kuntosalit)
2. lähettämällä asiakkaiden antamaan sähköpostiin live-ohjausvideoita. Videot toteutettiin omien ohjaajien ja kulttuurituottajan yhteistyöllä
3. järjestämällä liveohjauksia
4. antamalla uinnin perhelippuja (lasten kerhotoiminta)

Lisäksi elokuussa toteutettiin erillinen maksuton Vilinä Vihdissä- tapahtuma, jonka yhteyteen koottiin korvauskertoja. Tapahtuman tarkoituksena oli lisäksi luoda positiivista mieltä ja yhteisöllisyyttä poikkeuksellisen kevään jälkeen.

Poikkeuksellisen, asiakkaan omaan sähköpostiin menneen tiedotuksen johdosta edellisen kauden asiakkaat saivat heidät helposti tavoitettavaa täsmätiedotusta liikuntapalveluista sekä siinä tapahtuvista muutoksista. Tiedottaminen on koskenut muun muassa kausiohjelman 2020-2021 julkaisua ja jakopaikkoja poikkeavassa tilanteessa, kuntosalitoiminnan laajenemisesta yhden kuntosalin sijasta kolmeen, omien rannekeiden hankkimisen hyödyistä mm. uimahallin osalta siten, että jatkossa kulku uimahalliin maanantaisin toimii vain ennalta hankitulla rannekkeella ja muulloinkin se nopeuttaa omatoimista liikkumista.

Liikuntakoordinaattori ja liikuntatoimenjohtaja vastasivat pandemiamuutoksista sekä erillisestä tapahtuma- ja hanketoiminnasta poikkihallinnollisessa yhteistyössä eri paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten liikunta- ja terveysorganisaatioiden kanssa sekä ulkoisen rahoituksen hankkimisesta. Koronapandemia lisäsi merkittävästi työmäärää, edellytti tiiviimpää yhteistyötä eri tahojen kanssa, ammatillisen avun antamista monenlaisissa yllättävissä tilanteissa poikkihallinnollisesti sekä pandemian ajan hermolla pysymistä ja uusien ratkaisujen löytämistä.

AVI:n hanketoiminta keskeytettiin keväällä, ja hankkeiden toteuttamiseen haettiin ja saatiin lisää aikaa AVI:n syksyllä antamalla päätöksellä. Loppuvuoden aikana hanketoimintaa päästiin hiljalleen käynnistämään uudelleen.

AVI:n Lasten ja nuorten harrastetoiminnan avustuksella toteutettiin vesikerhotoimintaa 13.3.2020 saakka ja Meriturvaan suunniteltu lasten vesipelastautumistaitoja vahvistava retki peruttiin keväältä. Kesäleiritoiminnan luonne yhdestä 100 lapsen suurleiristä muutettiin nopealla aikataululla mahdollisuuteen toteuttaa kesäkuun aikana 11 viikon mittaista leiriä viidessä eri kohteessa lapsiluvun ollessa 20 lasta/leiri. Lopullisesti leirejä toteutui Vihdin kirkonkylällä 2, Nummelassa 4, Ojakkalassa ja Otalammella 1. Pääsääntöisesti leirit toteutettiin liikuntapalvelun omalla henkilöstöllä täydennettynä hankkeen rahoittamalla työntekijällä sekä vähäisellä määrällä kouluohjaajia. Leirituloissa jäätiin alle odotusten. Tämä johtuu alennetusta leirimaksusta leirisäilyksen muuttuessa, pandemiaohjeistuksen vuoksi matalalla kynnyksellä poisjäämisvelvoitteesta ja leiriläisten määrästä.

Kunnan organisaation uudistumisen edellyttämät liikuntaan keskeisesti liittyvien poikkihallinnollisten prosessien avaaminen katkeamattoman ja laadukkaan liikuntapalvelun toteuttamiseksi Vihdin kunnassa on edelleen kesken. Liikuntapolitiikan toteutuminen eri muutosprosesseissa on myös arvioimatta kokonaisuutena. Prosesseista keskeisimpiä ovat liikuntapaikkarakentaminen, (rahoitussuunnitelma, liikuntapaikkasuunnitelma, avustusjärjestelmä), liikuntaolosuhteiden kehittäminen (kuntalaisosallisuus ja -kuuleminen) sekä liikuntapaikkojen käyttöön ja varustamiseen sekä näihin liittyvien palvelujen sähköistäminen. Tämä vaatii vahvaa yhteistyötä Infra- ja tukipalvelukeskuksen kunnallistekniikan ja tilapalvelun kanssa.

Koronapandemiasta johtuen liikunnanohjauksen ollessa keskeytyksissä siirrettiin keväällä työaikapankin kautta liikuntatoimenjohtajan ohjeistuksella kaksi erityisliikunnanohjaajaa päivittämään valtakunnallista Lipas- liikuntapaikkarekisteriä. Rekisteriä ylläpitää Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen ja rahoituksesta vastaa Opetus- ja kulttuuriministeriö Lippaasta löytää helposti kaikkien Suomen kuntien tieto liikuntaolosuhteista. Vihdin tiedot ovat jääneet lähes kokonaan päivittämättä jo vuosien ajan liikuntapaikkatuotannon siirtymässä pois liikuntapalveluista. Keväällä tehdyn parityöskentelyn kautta (erityisliikunnanohjaaja/kunnallistekniikka sekä erityisliikunnanohjaaja /tilapalvelu) on saatu päivitettyä paitsi kunnan kaikki sisä- ja ulkoliikuntatilat, myös yksityisten palvelutuottajien tiedot Lippaaseen. Lippaasta kerätään tiedot mm- Opetus- ja kulttuuriministeriön, AVI:n ja THL:n tilastoihin ja pohjat ovat esimerkkinä useissa valtakunnallisissa muissa tilastoissa ja niitä esitellään useissa eri koulutustilaisuuksissa. Jatkossa tulisi kuitenkin yhdistää Lipas osaksi liikuntapaikkarakentamisen ja peruskorjauksen prosessia, jotta tiedot pysyisivät ajantasaisina ilman erillisiä ponnistuksia.

Sähköisten palveluiden mahdollistamaa kehitystyötä on jatkettu yhdessä tilapalvelun kanssa. Kaudella 2020-2021 pyritään entistä aktiivisemmin siihen, että asiakas käyttää ranneketta, johon hän omatoimisesti lataa

haluamiaaan palveluita. Esim. maanantaisin uimahalliin ja sen tiloissa olevaan palveluun pääsee vain rannekkeen hankkimalla, koska kassapalveluita ei ole käytettävissä. Mm näin on voitu mahdollistaa yhden uimahallityöntekijän riittävyys aiemman 1, 6 henkilötyövuoden sijaan.

Soveltavan liikunnan olosuhdetta on vahvistettu AVI:n rahoituksella tehtävällä kokeilulla. Näin omalla ole-massa olevalla resurssilla on voitu laajentaa soveltavan liikunnan ohjausta laitoksiin, tuoda uusia toiminta-muotoja uusien asiakkaiden tavoittamiseksi sekä vapauttaa ohjaajia perinteisestä kuntosaliohjauksesta. Es-teetön multisport-rata on suunniteltu yhdessä Frisbeeliiton, paikallisen frisbeejärjestön sekä vammaisurhei-lun kanssa, sekä hankittu kaikki tarvittava materiaali ja välineistö. Liikuntapalvelun osuus radasta on valmiina.

Liikuntapalvelut		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP2019	1-6/2020	TP2020
Uimahallin kävijät	kpl	57 833	46 336	44 598	51 917	52 000	52 000	64 825	32 520	38781*
Liikuntaryhmien toteutunut lukumäärä	kpl					67	68	82	89	89
Liikuntaneuvonta	kpl		113	235	162	170	170	107	24 **	62**
Avustuksella liikuttettavien määrä	kpl	323 875	376 521	348 599	298 008	392 823	350 000	382 224	387 263	387 263
Uimakoulujen osallistujien uimataito prosentteina	kpl					85 %	87 %	87 %	83.7% 1-2-	85,7% 1.-2.-lk
									31.3% esikoululaiset	

* sisältää 2020 osalta kaikki uimahallin käyttäjät, uimarit ja ryhmäliikunnan osallistujat. Korona-pandemia on keskeyttänyt uimahallin ja ohjaustoiminnan 14.3.-11.8.2020 ja 27.11.-31.12.2020. Suunniteltua kävijälukua ei ole saavutettu.

**Korona-pandemia on hiljentänyt Liikuntalähetetoiminnan ja yksilöidyn liikuntaneuvonnan. Läheteitä ei ole tullut tai ne on siirretty myöhempään ajankohtaan. Yleistä liikuntaan aktivoivaa tiedotusta on pandemian aikana tehostettu mm. liikuntapalvelun facebookin välityksellä.

***Koululaisten ja eskarien uinninopetus keskeytyi uimahallin sulkeutuessa 14.3.2020 ja merkittävä osa uimataitoa edistävästä opetuksesta jäi kevätkaudella 2020 pitämättä. Uimahalli oli suljettuna myös 27.11.-31.12.2020.

Taulukko 15: Liikuntapalvelujen tunnuslukuja 2014-2020

1.2.6 KAAVOITUS JA TEKNINEN LAUTAKUNTA

Kaavoitus- ja tekni- nen lautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäi- nen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	32 137 139	32 773 460	-405 000	32 368 460	31 856 521	-511 939	-0,9 %
Toimintakulut	-24 307 296	-23 576 447	-45 000	-23 621 447	-23 189 005	432 442	-4,6 %
Valmistus omaan käyttöön	275 299	235 000	0	235 000	194 235	-40 765	-29,4 %
Toimintakate siitä sisäiset	8 105 141	9 432 013	-450 000	8 982 013	8 861 752	-120 261	9,3 %
Toimintatuotot	22 133 330	21 973 681	0	21 973 681	21 633 164	-340 517	-2,3 %
Toimintakulut	-1 932 739	-1 770 755	0	-1 770 755	-2 058 536	-287 781	6,5 %

TALOUDEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Kaavoitus ja teknisen lautakunnan toimintakate muutetussa talousarviossa oli 8 982 013 euroa ja toteutuma 8 861 752 euroa, toteutuma on 98,7 %.

Sitova tulostavoite on toimintakate vähennettynä pysyvien vastaavien myyntivoitoilla ja lisättynä pysyvien vastaavien myyntikuluilla olen $8\,982\,013 - 1\,500\,000 = 7\,482\,013$. Toteutunut toimintakate vähennettynä pysyvien vastaavien myyntivoitoilla ja lisättynä pysyvien vastaavien myyntikuluilla ollen $8\,861\,752 - 1\,068\,895 + 28\,683 = 7\,821\,540$. Toimintakate toteutuu 4.5 % muutettua talousarviota parempana.

Toimintatuotot ovat talousarviota alemmalla tasolla. Syynä tähän ovat pääosin pandemiasta johtuvat jäämättä saadut tilavuokrat sekä ateriapalvelun tuotot kunnan tilojen oltua suljettuna kevään aikana. Tuloihin kirjautuva valmistus omaan käyttöön alittaa talousarviossa esitetyn. Toimintakulut alittavan talousarvion. Suurimmat alitukset ovat toteutuneet henkilöstömenoissa.

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta koostuu viidestä tulosalueesta, jotka on jaettu kahteen keskukseseen. Infra- ja tukipalveluiden tehtävänä on huolehtia tuki-, kunnallisteknisten-, maankäyttö- ja tilapalveluiden tuottamisesta sekä vesihuollon palveluista ja ateria- ja puhdistuspalveluista. Elinvoimakeskukseen kuuluvat mittaus- ja paikkatietopalvelut, kaavoituspalvelut sekä maankäyttöpalvelut.

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta kehittää ja ylläpitää kunnan strategian ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti hyvää yhdyskuntarakennetta sekä luo edellytykset kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle toimia terveellisessä, turvallisessa, viihtyisässä ja toimivassa ympäristössä. Lisäksi tehtävänä on järjestää kunnan peruspalveluille toimivat ja tehokkaat tilapuitteet.

1.2.6.1 Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalvelut	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	1 431 446	2 363 500	-130 000	2 233 500	1 669 285	-564 215	16,6 %
Toimintakulut	-2 104 847	-2 286 790	0	-2 286 790	-2 051 133	235 657	-2,6 %
Toimintakate	-673 401	76 710	-130 000	-53 290	-381 848	-328 558	-43,3 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	370	0	0	0	567	567	53,3 %
<i>Toimintakulut</i>	-98 880	-102 860	0	-102 860	-97 954	4 906	-0,9 %

Sitovuustaso: elinvoimapalveluiden toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot + pysyvien vastaavien myyntikulut = $-381\,848 - 1\,013\,395 + 28\,683 = -1\,366\,560$ euroa

Toteuma sisältää pysyvien vastaavien myyntivoittoja 1 013 395 euroa. Kunnanhallituksen alaisuudessa esitetty elinkeino ja markkinointi sisältyy yllä oleviin elinvoimapalvelun tulosalueen sitoviin lukuihin.

Elinvoimapalvelut (kaavoitus ja maan- käyttö, mittaus- ja paikkatietopalvelut)	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	1 422 151	2 228 500	-130 000	2 098 500	1 645 684	-452 816	15,7 %
Toimintakulut	-1 464 552	-1 552 603	0	-1 552 603	-1 474 326	78 277	0,7 %
Toimintakate	-42 401	675 897	-130 000	545 897	171 358	-374 539	-504,1 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	370	0	0	0	567	567	53,3 %
<i>Toimintakulut</i>	-86 627	-86 894	0	-86 894	-81 459	5 435	-6,0 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Elinvoimapalveluiden vuoteen koronapandemia vaikutti henkilöstömielessä merkittävästi - maaliskuussa valtaosa tulosalueen henkilöstöstä siirtyi täysipainoiseen etätyöskentelyyn. Toiminta pystyi kuitenkin jatkuamaan lähes normaalina ja toiminnalliset tavoitteet pääsääntöisesti saavutettiin. Toimintatuotoissa jäätihin budjetoidusta, vaikka tonttien vilkastunut myynti vaikutti positiivisesti budjetoituihin maa-alueiden luovutusvoittoihin verrattuna aikaisempiin vuosiin. Toimintakulut jäivät tulosalueella myös hieman budjetoituja alhaisemmalle tasolle.

MITTAUS- JA PAIKKATIETOPALVELUT

Talouden ja toiminnan toteuma tiiviisti

Uudisrakentaminen pysyi kohtalaisen hiljaisena, jonka johdosta arvioidut tulot eivät aivan toteutuneet. Alkuvuodesta yksi henkilö jäi eläkkeelle ja säästösyistä työsuhdetta ei tässä vaiheessa täytetty, vaan tehtävät järjesteltiin väliaikaisesti uudelleen. Muutoksen johdosta henkilöstömenot jäivät alle arvioidun. Resurssien vähenemisellä oli kuitenkin jossain määrin vaikutusta palvelujen saatavuuteen. Toimintaan vaikutti osaltaan myös koronapandemia, johon reagoitiin nopeasti siirtymällä pääsääntöisesti etätöihin. Toiminta saatiin tästä huolimatta pidettyä lähes normaalina. Muun muassa koulutusten peruuntumisten tai verkkokoulutuksiksi siirtymisten johdosta käyttötalouteen muodostui jonkin verran säästöjä.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Koronapandemia ei vähentänyt mittaus- ja paikkatietopalveluiden tarvetta. Paikkatiedon tarve jopa korostui entisestään. Kysyntään vastaamiseksi paikkatietoaineistojen saatavuutta edistettiin julkaisemalla uusia aineistoja ja toiminnallisuuksia karttapalveluissa ja rajapinnoilla. Sähköisten palvelujen osalta tehtiin selvityksiä tarjonnasta ja toteutettiin huomattavasti monipuolisempi kartoitusformaatti sekä automatisoitiin karttojen tulostustoimintoja. Paikkatietojärjestelmien kehittämisen osalta päivitettiin sovelluksia.

Kaavan pohjakartan tuottamisesta 3D-muotoiseksi tehtiin alustavia selvityksiä aineiston nykytilasta ja kehittämisen mahdollisuuksista. Kaavoituspalveluiden kanssa sovittiin alue, johon ensisijaisesti aletaan muodostaa 3D-karttaa.

Tarkemman ilmakuvamateriaalin tuottamista selvitettiin ja todettiin, että toteutus edellyttää investointeja, joihin ei ollut resursseja. Pienten alueiden kuvauksia toteutettiin omana työnä.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Paikkatietojen saatavuuden edistämiseksi pääpaino oli ulkoisessa karttapalvelussa, jonne julkaistiin yli kymmenen uutta aineistoa mm. asemakaavahakemisto, liikuntapaikat, tilastointiin liittyviä aluejakoja sekä uusi opaskartta, joka valmistui digitaalisena loppuvuodesta. Uusi opaskartta julkaistiin myös rasterirajapinnalle. Lisäksi yhteistyössä kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa on kehitetty kaava- ja rakennustietojen automaattista tuottamista mm. tiedolla johtamista sekä erilaisia raportointitarpeita varten.

Paikkatietojärjestelmien kehittämisen osalta kunnan tietojärjestelmät tulivat lopulta siihen kuntoon, että Trimble-sovellukset saatiin päivitettyä vuoden 2017 versiosta viimeisimpään julkaistuun versioon.

Dronen käyttömahdollisuuksia on selvitetty testaamalla tehtyjen kuvausten pohjalta erilaisten 3D-aineistojen tuottamista sekä kaavan pohjakartan täydentämistä. Kuvatuista aineistoista myös tuotettiin muutamia maastomalleja. Syksyllä kohdistettiin dronekuvauksista tarvekysely kaikille kunnan työyksiköille. Melko pienestä vastausmäärästä huolimatta muutamia uusia kuvaustarpeita nousi esiin.

KAAVOITUSPALVELUT

Talouden ja toiminnan toteuma tiivistetysti

Talouden osalta kaavoituspalvelut pysyi annetussa talousarviossa. Maksutuottoja kertyi yli arvioitun, ja toimintakuluja muodostui kokonaisuudessaan lähes budjetoidusti. Yleiskaavoituksen tiiminvetäjä irtisanoutui kesällä 2020, ja tilalle saatiin uusi yleiskaavasunnittelija lokakuun alusta. Myös asemakaavatiimissä oli yhden suunnittelijan vaje elokuuhun saakka ja yleiskaavatiimissä yhden suunnittelijan vaje toukokuuhun saakka. Resurssia täydennettiin määräaikaisella suunnittelijan vakanssilla, joka päättyi joulukuussa. Kaavoituspalveluissa on siirrytty pääosin etätyöskentelyyn koronapandemian johdosta, työtehtävien ja työkalujen niin salliessa.

PALVELUTARVE 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Kaavoituspalveluiden tehtävänä on huolehtia yhdyskuntarakenteen hallitusta ja tasapainoisesta kehittämisestä sekä arvioitun väestönkasvun edellyttämän asuin- ja palvelurakentamisen tonttitarpeen tyydyttämisestä yleis- ja asemakaavoituksen keinoin. Kaavoituspalveluiden työtä ohjaa vuosittain laadittava kaavoitusohjelma, jonka kunnanvaltuusto hyväksyy.

Vihti on mukana valtion ja Helsingin seudun 14 kunnan yhteisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksissa. Sopimuksesta vuosille 2020-2031 syntyi neuvottelutulos 2.6.2020 ja se on kunnissa pääosin hyväksytty. Sopimuksessa määritellään tavoitetila 12-vuotisen sopimuskauden osalta Helsingin seudulle sekä kehityspolku tämän tavoitetilan saavuttamiseksi sopimuksessa lueteltujen teemojen osalta. Tavoitetilan ja kehityspolun toteutumista ja toimenpiteitä tarkastellaan ja täsmennetään rullaavasti eduskuntavaalikausittain. Vihdin kunnan tulee kaavoittaa sopimuksen mukaan 125 130 k-m² uutta asumisen kerrosalaa vuosina 2020-2023, ja uusista asunnoista 90 % tulee sijoittua seudullisesti ensisijaisina kehitettäville maankäytön vyöhykkeille. Asuntotuotantotavoite Vihdin osalta on 344 uutta asuntoa vuosittain.

Valtio ja kunnat ovat yhteistyössä tehneet MAL 2019-suunnitelman, joka toimii pohjana kuntien ja valtion väliselle maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevalle sopimusmenettelylle. Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi suunnitelman pääpiirteissään kokouksessaan 9.9.2019.

Tehtäväalueeseen sisältyvät myös suunnittelutarve-, poikkeamis- ja maisematyölupahakemukset, joita valmistellaan päätyön ohessa. Poikkeamislupia ja suunnittelutarveratkaisuja valmisteltiin vuonna 2020 yhteensä 47 kpl ja maisematyölupia 32 kpl.

Koko kunnan strateginen yleiskaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 1.6.2020. Hyväksymispäätöksestä tehtiin oikaisukehotus, minkä johdosta yleiskaava hyväksyttiin uudelleen kunnanvaltuustossa 21.9.2020. Hyväksymispäätös on muutoksenhaussa. Yleiskaava luo pohjan kunnan tarkemmalle maankäytön suunnittelulle. Vuoden 2020 aikana hyväksyttiin kolme asuntotuotantoa lisäävää asemakaavaa, joista kaksi sijoittuu MAL-sopimuksen mukaiselle ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeelle. Lisäksi vuoden aikana hyväksyttiin yksi ranta-asemakaava, jonka hyväksymispäätös on muutoksenhaussa. Kaavoitusohjelma vuosille 2021-2022 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 7.12.2020.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Kaavoituspalveluissa on yhdeksän vakituista vakanssia, suunnittelijoita ja avustavaa henkilökuntaa. Lisäksi on yksi liikennesuunnittelija, jonka työpanos jaetaan kunnallistekniikan kanssa. Kaavoituksen suunnitteluresssi jakautuu yleiskaava- ja asemakaavatiimiin. Kaavoituspalveluiden esimiehenä toimi vuonna 2020 elinvoimapalveluiden esimies, eli elinvoimajohtaja. Maankäytön suunnittelu ja lupavalmistelu on omana työnä tehtävää asiantuntijatyötä, jonka tueksi tarvitaan joitakin ulkoa ostettavia palveluita lakisääteisten selvitysten laatimiseksi.

Koko kunnan kattavaa yleiskaavaa on tarkoitus päivittää jatkossa jatkuvana prosessina valtuustokausittain. Osayleiskaava eteläisen Nummelan alueella on edennyt luonnosvaiheeseen vuoden 2020 lopussa.

Uusien asemakaavoitettavien kohteiden tarve arvioidaan vuosittain, elinkeinokaavat ja taajaman täydennysrakentamiseen ja saneerukseen liittyvät hankkeet ovat etusijalla. Vuoden 2019 lopussa käynnistettiin kaksi merkittävää uutta elinkeinoalueen asemakaavahanketta, jotka ovat vuonna 2020 käyneet vuorovaikutusvaiheeseen, ja joita on selvitysten ja palautteen pohjalta edistetty kohti kaavaehdotusta. Lupapisteen täysimääräinen käyttöönotto lupavalmistelussa on lisännyt lupavalmistelun kustannuksia. Mm. tästä syystä kaavoituksen ja maankäyttöpalveluiden taksaa on tarkistettu ja uusi taksa on tullut voimaan 1.7.2020 alkaen.

Kaavoitus		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Yleiskaavat									
Asemakaavat, hyväksytyt	kpl	8	6	5	2	4	1	5	3
Poikkeusluvut/Suunnittelu-ratkaisut käsitelty	kpl	70	50	56	62	75	80	70	47
Maisematyöluvat käsitelty	kpl	75	46	39	59	50	23	30	32
Asuntoalueet	p-a ha	25,14	4,4	6,4	0	3,83	0	3	8
Asuntoalueet	k-m ²	89 884	18 743	30 475	0	2 331	350	15000	21000
Työpaikka-alueet	p-a ha	0,69	9,97	2,2	0,48	1,45	0	68	0
Työpaikka-alueet	k-m ²	1 950	21 734	1 918	1 700	5 798	0	60000	0
Henkilöstömäärä	kpl	8,15	7,18	7,94	8,17	8,2	8	9,5	8,5

*Selostus alla

Vihdin strateginen yleiskaava hyväksyttiin ensimmäisen kerran kunnanvaltuustossa 1.6.2020. Hyväksymispäätöksestä saatiin oikaisukehotus, minkä jälkeen kaava hyväksyttiin uudemman kerran kunnanvaltuustossa 21.9.2020. Kaava on muutoksenhaussa. Etelä-Nummelan osayleiskaavan luonnos on ollut nähtävillä loppuvuodesta 2020.

Yleiskaavat

MAANKÄYTTÖPALVELUT

Talouden ja toiminnan toteuma tiiviisti

Sepänpihan Kotinäyttelyalueen rakentamisen ohjaaminen ja näyttelyn suunnittelu työllistivät alkuvuodesta maankäyttöpalveluiden henkilöstöä. Koronapandemia peruutti Kotinäyttelyn järjestämisen aiotussa muodossa mutta ei poistanut tarvetta rakentamisen ohjaamiseen. Lisäksi uuden konseptin kehittäminen Kotinäyttelyn järjestämiseksi vaikutti myös maankäyttöpalveluiden toimintaan.

Kunnan tontteja markkinoitiin etuovi.com palvelussa, sosiaalisessa mediassa sekä kunnan omilla internetsivuilla. Tonttien luovutus oli selvästi vilkkaampaa kuin aikaisempina vuosina. Kunta luovutti tontteja myymällä tai vuokraamalla vuonna 2020 yhteensä 30 kpl.

Maankäyttöpalveluille budjetoidut toimintatuottotavoitteet osoittautuivat haasteellisiksi saavuttaa maa- ja vesialueiden vuokratuottoja lukuun ottamatta. Tonttien vilkastunut myynti vaikutti kuitenkin positiivisesti budjetoituihin maa-alueiden luovutusvoittoiin verrattuna aikaisempiin vuosiin, jääden kuitenkin budjetoidusta.

Maanhankintaneuvotteluja käytiin tiiviisti, erityisesti uusien työpaikka-alueiden osalta. Kunta hankki raakamaata neuvottelujen tuloksena viime vuonna noin 70,23 hehtaaria. Lisäksi kunnan oman käytön kannalta tarpeettomaksi käyneiden kiinteistöjen myyntiä toteutettiin myyntiohjelman mukaisesti saaden myydyksi yhden myyntiohjelman mukaisen kohteen.

Maankäyttöpalveluiden toimintaan vaikutti osaltaan myös koronapandemia, johon reagoitiin nopeasti siirtymällä mahdollisuuksien mukaan etätöihin. Toiminta on tästä huolimatta saatu pidettyä lähes normaalina.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Maankäyttöpalvelut vastaa kunnan maapoliittisten linjausten valmistelusta ja toteuttamisesta, sekä hallinnoi kunnan maaomaisuutta asemakaavatonttien sekä asemakaava-alueen ulkopuolisten alueiden osalta.

Yhtenä maankäyttöpalveluiden keskeisimmistä tavoitteista on hankkia kunnan omistukseen vuosittain uusia asemakaavoittamattomia maa-alueita, eli ns. raakamaata, tulevaisuuden maankäytöllisiä tarpeita varten. Maanhankintaa on tehostettu erityisesti tulevaisuuden työpaikka-alueita varten. Kunta hankki vuonna 2020 raakamaata noin 70,23 hehtaaria.

Tehtävänä on myös asemakaavoitettujen tonttien myynti ja vuokraus asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin. Kunta luovutti vuonna 2020 yhteensä 30 tonttia, joista 15 luovutettiin myymällä ja 15 vuokraamalla. Luovutetuista tonteista 26 oli omakotitontteja, 2 rivitalotontteja, 1 kerrostalotontti sekä 1 tontti elinkeinotoiminnan tarpeisiin.

Lisäksi tehtäviin kuuluu maankäyttösopimusten laatiminen yksityisten omistamien alueiden asemakaavoja laadittaessa sekä kunnan omistamien, palvelurakenteen kannalta tarpeettomien kiinteistöjen myynti. Vuonna 2020 laadittiin kaksi maankäyttösopimusta, joiden myötä kunta sai sopimuskorvauksina noin 3,36 hehtaaria kaavoitettuja maa-alueita Otalammen Helmiharjun asemakaava-alueelta.

Kunta myi vuonna 2020 palvelurakenteen kannalta tarpeettomia kiinteistöjä hyväksytyin rakennusten myynti- ja purkuohjelman mukaisesti yhden, joiden lisäksi kolmen osalta oli vuoden vaihteessa 2020-2021 voimassa olevat myyntipäätökset.

Yhdessä kaavoituspalvelujen kanssa on pyritty edistämään tulevaisuuden työpaikka-alueiden toteutumista sekä Nummelan ja Kirkonkylän keskustan alueille vireillä olevien taajamaa tiivistävien asemakaavamuutosten etenemistä.

Kesällä 2020 järjestettäväksi tarkoitetun Sepänpihan Kotinäyttelyn suunnittelu ja järjestelyt vaativat maankäyttöpalveluilta merkittävän työpanoksen, vaikka yleisötapahtumaksi suunniteltu näyttely peruuntuikin koronapandemian johdosta. Kotinäyttely korvattiin virtuaalisella näyttelyllä sekä valtakunnallisella tv-kanavalla esitetyllä 2-osaisella TV-sarjalla.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Maankäytön ja kaavoituksen yhteistyötä tiivistettiin uusien työpaikka-alueiden toteutumisen mahdollistamiseksi sekä suunnittelemalla uusia kaava-avauksia ottaen huomioon muuttuneet asumispreferenssit. Yhteistyö maankäytön ja kaavoituksen välillä pidetään jatkossakin tiiviinä.

Maankäyttöpalveluissa panostettiin merkittävästi Sepänpihan Kotinäyttelyn alueen ja sen kohteiden rakentamisen seurantaan ja ohjaukseen sekä Kotinäyttelyn järjestämiseen siitakin huolimatta, että koronapandemia aiheutti fyysisen Kotinäyttelyn peruuntumisen sekä vaihtoehdoisen Kotinäyttelyn järjestämisen.

Maankäyttö- sekä mittaus- ja paikkatietopalveluiden yhdessä tekemän selvityksen pohjalta kunnanvaltuusto päätti vuonna 2020, että kunta ottaisi kiinteistörekisterin pitovastuun asemakaavoitettujen alueiden osalta omaksi toiminnakseen. Neuvotteluja kiinteistörekisterin pitovastuun siirtymisen aikatauluista ja ehdoista neuvotellaan yhdessä Maanmittauslaitoksen kanssa vuoden 2021 aikana. Mikäli kunnan oma kiinteistönmuodostustoiminta saadaan käyntiin vuonna 2021, tulee se edellyttämään mittaus- ja paikkatietopalveluiden ohella työpanosta myös maankäyttöpalveluista.

Maankäyttöpalveluissa toteutettiin kunnanhallituksen hyväksymää rakennusten myyntiohjelmaa saaden myydyksi yhden myyntiohjelman mukaisen kohteen vuonna 2020. Myydyn kohteen lisäksi vuoden 2021 puolelle siirtyi voimassa olevia myyntipäätöksi, joiden osalta on odotettavissa, että kohteet etenevät kauppoihin alkuvuodesta 2021. Kunnanhallituksen hyväksymää rakennusten myyntiohjelmaa pyritään toteuttamaan siinä esitetyn aikataulun puitteissa myös vuonna 2021.

Maanhankinta		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Tot. 2020
Hankittu	ha	47,7	7,95	67,06	43,26	8,46	29,38	70,23
Hankittu	milj. €	3,969	1,283	0,551	0,996	0,568	0,691	1,27
Tonttien myynti		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Tot. 2020
Kerrostalotonttien (AKR-3) luovutus	kpl		2	1	1	1		1 + 2 AR
Omakotitonttien luovutus	kpl	3	7	9	6	2	8 (+ 2 AP)	11
Yritystonttien luovutus	kpl	2	3	5	1	3	2	1
Tonttien vuokraus		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Tot. 2020

Vuokrattuja tontteja	kpl	5 (+ 3)	1 (+ 5)	2 (+ 4)	0 (+1)	1	11 (+3)	15
----------------------	-----	---------	---------	---------	--------	---	---------	----

Taulukko 17: Maankäyttöpalveluiden tunnuslukuja 2014-2020

1.2.6.2 Tukipalvelut

Tukipalvelut	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	26	0	0	0	50	50	88,2 %
Toimintakulut	-2 242 730	-2 351 958	0	-2 351 958	-2 277 668	74 290	1,6 %
Toimintakate	-2 242 704	-2 351 958	0	-2 351 958	-2 277 618	74 340	1,6 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-21 317	-7 720	0	-7 720	-7 933	-213	-62,8 %

Talouden ja toiminnan toteuma tiiviisti

Teknisen tukipalvelut sisältävät kaavoitus- ja teknisen lautakunnan kokousmenot ja lautakunnan alaisen toiminnan yhteiset jakamattomat henkilöstö- ja toimistokulut ja vesihuoltoavustukset. Vuodelle 2020 vesihuoltoavustuksiin ei ollut varattu määrärahaa. Suurin kustannuserä on pelastustoimen hoitamisesta maksettava korvaus Espoon kaupungille. Talous ja toiminta toteutuivat talousarvion mukaisesti. Sitova toimintakate on 3 % talousarviota parempi.

Pelastustoimi

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos (isäntäkuntana Espoon kaupunki) vastaa yhteistoimintasopimuksen perusteella pelastustoimesta Vihdin kunnassa ja myös muissa läntisen Uudenmaan kunnissa. Pelastuslaitoksen hallintoa varten on asetettu johtokunta, jossa on yksi jäsen Vihdin kunnasta. Sopijakuntien yhteistyöelimenä toimii kuntajohtajista tai muista kuntien edustajista koostuva neuvottelukunta, joka toimii neuvoa-antavana elimenä mm. toiminnan suunnittelua, talousarviota, investointien valmistelua ja palvelutason määrittelyä koskevista asioista.

Tekninen ja ympäristökeskus osaltaan valvoo, että pelastustoiminta Vihdin kunnassa toteutuu yhteistoimintasopimuksen ja kunnan kokonaisedun mukaisesti. Lisäksi keskus hoitaa yhteistoimintasopimuksen mukaiset velvoitteet Vihdin kunnan osalta (tilavuokraus, hallinto, talous).

1.2.6.3 Kunnallistekniset palvelut

Kunnallistekniset palvelut	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	451 994	326 888	-125 000	201 888	476 831	274 943	5,5 %
Toimintakulut	-3 025 574	-2 884 853	-25 000	-2 909 853	-2 930 234	-20 381	-3,2 %
Valmistus omaan käyttöön	166 759	100 000	0	100 000	103 451	3 451	-38,0 %
Toimintakate	-2 406 822	-2 457 965	-150 000	-2 607 965	-2 349 952	258 013	-2,4 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	255 751	0	0	0	195 875	195 875	-23,4 %
<i>Toimintakulut</i>	-572 274	-472 828	0	-472 828	-640 324	-167 496	11,9 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Kunnallistekniset palvelut tulosalueen käyttötalous on talousarviossa asetettua parempi. Tuloja on kertynyt budjetoitua enemmän ja menojen osalta talousarvioylitys on vähäinen. Valmistus omaan käyttöön osio toteutui talousarviota mukaisena. Toimintakuluissa kunnallistekniikka on toteutunut talousarvion mukaisena. Henkilöstökuluissa on jonkin verran alitusta ja palvelujen ostossa ylitystä. Käyttötalous toteutui budjetoitua parempana toimintakatteen ollessa noin 10 % talousarviossa esitettyä parempi.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Kunnallistekniikan keskeisimmistä tavoitteista on huolehtia kunnan omistuksessa olevien yleisten alueiden toimivuudesta, turvallisuudesta, hoidosta ja kunnossapidosta sekä jätehuollosta.

Kunnallistekniikan ajoratoihin sisältyvät tiet ja kadut, pientareet, kevyenliikenteen väylät, pysäköintialueet ja torit. Yhteensä ylläpidettävää katuverkostoa on noin 650 000 m² (n. 150 km). Kunnallistekniikan palvelujen katuverkosto kasvaa vuosittain keskimäärin 10 000 m² (1 km²) vuodessa.

Tämä lisää vuosittain kunnallistekniikan palveluverkon ylläpitokustannuksia. Katuverkon laajuuden ja etäällä toisistaan olevien taajamien vuoksi on perusteltua hoitaa alueita talvisin alueurakoina. Kunnan oma henkilöstö keskittyy pääasiassa Vihdin päätaajaman eli Nummelan katujen talvikunnossapitoon. Kunnallistekniikan katuverkoston korjausvelan hillitsemiseksi tulee katujen saneerauksiin ja uudelleen päällystyksiin varata riittävät määrärahat vuosittain.

Viheralueisiin sisältyvät kaikki Vihdin kunnan alueella sijaitsevat puistot, uimarannat virkistysalueet, teiden viheralueet, kiinteistöjen istutukset, kosteikot, leikkipuistot, matonpesupaikat ja muut viheralueet, joita on noin 700 000 m². Vuosittain viheralueet kasvavat keskimäärin 5 000 m². Viheralueiden ylläpito tehdään oman henkilökunnan lisäksi suureksi osaksi kausityönä.

Kunnallistekniikan liikuntapaikkatuotanto ylläpitää sekä kesä että talvilajien ulkoliikunta- ja harrastepaikkoja kuten kahta isoa urheilukenttää, useita tekonurmi- ja hiekkakenttiä, luistinratoja ja kuntoratoja. Liikuntapaikkojen ylläpitoon kuuluu myös uimahallin ja kuntosalilaitteiden järjestelmien sekä liikuntapaikkojen kuntoiluvälineiden ja huoltorakennusten yleishuolto. Urheilukenttien ylläpitoon vaikuttaa se, millä tasolla ja mitä urheilua siellä harrastetaan, käyttävätkö sitä koululaiset, käytetäänkö sitä talvisin sekä mikä on kentän hoitotaso. Vihdin urheilukentistä suurin osa on hiekkapintaisia. Hiekkakentät ovat yleensä harjoitus- ja koululaiskenttiä. Kesäisin niillä harrastetaan esimerkiksi jalkapalloa tai pesäpalloa ja talvisin luistelua sekä jääkiekkoa. Lisäksi ylläpitoon kuuluu tennis- ja beachvolley-kenttiä. Uutena ylläpitokohteena vuoden alussa saatiin käyttöön Nummelan kuntoportaat.

Kunnallistekniikka vastaa kunnan ylijäämämaiden loppusijoituksesta sekä niiden mahdollisimman tehokkaasta hyödyntämisestä eri rakennushankkeissa.

Kunnallistekniikan ylläpidon toiminnan seuraukset ovat yleensä välittömästi tekijänsä ja kuntalaisten havaittavissa. Toimintaa ohjaa myös kohteista tuleva tai suoraan kuntalaisilta tuleva palaute. Kunnallistekniikan suunnitelmallinen ylläpito takaa kohteiden kunnan ja käytettävyyden säilymisen sekä optimaaliset käyttö- ja kunnossapitokustannukset.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Kunnallistekniikan osalta palvelutuotantoa hoidetaan perustasolla 24,5 henkilön voimin. Tämän hetkinen vakituisten henkilöiden vahvuus keskimäärin 20,5 henkilöä. Kunta hoitaa itse alueiden rakentamisen, kunnossa ja ylläpidon sekä rakennuttamisen. Ulkoisilta palveluntuottajilta ostetaan muun muassa erikoistyöt, joihin

kunnalla ei ole kalustoa tai henkilökuntaa. Vuoden 2019 lopussa vahvuus oli 19,5 henkilöä. Vajaamiehitys vaikutti vuoden 2020 aikana tuotettujen palvelujen laatuun ja laajuuteen, vaikka mm. liikuntapaikkatuotantoon saatiin lisäresurssi.

Kunnallistekniikan palvelualueella on alkuvuonna 2020 ollut henkilöstövaihdoksia työntekijäpuolella. Toimistohenkilöstö on tapahtunut kaksi eläköitymistä vuoden 2019 lopun tilanteesta lukien. Korvaavat rekrytoinnit ajoittuvat vuoden 2021 alkupuolelle. Maanrakennusyksikön henkilömäärä on pienentynyt aikaisemmasta. Liikuntapaikkatuotantoon saatiin yksi työntekijä lisää täyttölupamenettelyn kautta. Pandemialla ei ole ollut merkittävää vaikutusta palvelujen järjestämiseen. Poikkeuksena kevään osalta uimahalli, joka oli kokonaan kiinni loppukevään ja kesän. Loppuvuonna uimahalli avattiin rajoitetusti nuorten uintiryhmille ja uimakouluille.

Vihdin kuntastrategiassa kuntaa määritetään aktiivisten ihmisten Vihtinä. Strategian toteuttamiseksi kunnallistekniikan tavoitteena on järjestää Nuuksion kansallispuiston läntisen portin aluetta sekä kunnostaa yhteistyössä kansallispuistoa hallinovan metsähallituksen kanssa vanhojen reittejä ja rakentaa alueelle mahdollisesti myös uusia. Tähän tavoitteeseen ei päästy vuonna 2019 muun muassa maanomistuksellisista syistä. Strategian eteenpäin vientiä on edistetty vuoden 2020 aikana. Vihdin liikunta- ja ulkoilualueet saivat lisäystä vuonna 2019 ja työ on jatkunut vuoden 2020 aikana Nummelanharjun alueella. Lisäksi vuoden 2020 aikana alkoivat Kirkon kylän lähiliikuntapaikkojen omajohtoinen rakentaminen kunnallistekniikan toimesta.

Keskeisenä ajatuksena on luoda uusia pysyviä toimintamalleja Vihtiläisten kuntalaisten palvelujen parantamiseksi esimerkiksi käymällä vuorovaikutusta kuntalaisia asuinalueensa leikkikenttien ym. suunnitteluun. Tähän tavoitteeseen saatiin uusi sähköinen palvelu vuoden ensimmäisellä jaksolla. Kunnallistekniikka sai runsaasti kuntalaispalautetta vuonna 2019 ja sama on jatkunut vuoden 2020 aikana jopa hieman lisääntyen edellisestä jaksosta. Palautteisiin reagointi on ollut välttävällä tasolla vuoden 2020 ensimmäisellä jaksolla ja palautteen määrä ylittää selvästi reagoititason.

Kunnallistekniikan henkilöstöä tulisi kehittää mm. toimistoinsinöörin sekä toimistoassistentin toimien perustamisen myötä, jotta kasvavaan palvelutarpeeseen voidaan asian mukaisesti vastata. Kehityskohteena on myös investointien hankkeistaminen, kilpailuttamisen kehittäminen, suunnittelunohjauksen tehostaminen, töiden valvonta sekä raportointi. Yhteistyötä kolmannen sektorien toimijoiden kanssa kehitetään edelleen.

Kunnallistekniikka		TP 2018	TP 2019	TP 2020
Suunnittelukohteita	kpl		15	23
Kadut				
Aurauskerrat	kpl		20	6
Katuja, kvl, p-alueet	m ²	600 000	650 000	650 000
Puistopolut	km		30	30
Yksityistieavustukset	€		145 000	129 000
Yleistenalueiden valaistus				
Valaisimet	kpl		6 600	6 600
Viherpalvelut				
Rakennetut puistot	ha		70	70
Hoidettavia puistometsiä	ha		200	200
Luonnonsuojelualueet	ha		30	30
Liikuntapaikat				
Urheilu- ja pallokentät	kpl		27	27
Kuntoradat, ulkoilureitit	km		30	30
Ladut	km		15	15

Taulukko 18: Kunnallistekniikan tunnusluvut

1.2.6.4 Aterian ja puhdistuksen tulosalue

Ateria ja puhdistus	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	8 299 404	7 913 531	0	7 913 531	7 330 520	-583 011	-11,7 %
Toimintakulut	-7 543 659	-7 530 959	0	-7 530 959	-7 184 133	346 826	-4,8 %
Toimintakate	755 745	382 572	0	382 572	146 387	-236 185	-80,6 %
<i>siitä sisäiset</i>							
Toimintatuotot	6 851 119	6 490 231	0	6 490 231	5 997 965	-492 266	-12,5 %
Toimintakulut	-885 092	-885 664	0	-885 664	-882 322	3 342	-0,3 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Korona epidemia näkyy toimintatuotoissa ja toimintakuluissa. Peruskuntayhtymä Karviaisen palvelut toteutuivat suunnitellusti. Oppilaiden ja henkilöstön etätyöskentely näkyi kassamyynnin vähentymisenä. Ulkoinen myynti jäi tavoitteesta noin 100 000€. Sisäiset ateriapalvelut kouluissa ja päiväkodeissa jäivät reilusti ennakkoarvioista. Siksi heitä laskutettiin sisäisesti aterian lisälaskulla marraskuussa. Sisäinen myynti jäi tavoitteesta 492 266€. Talousarviossa asetettu toimintakatetta ei saavutettu vaan se alittui 236 185 eurolla eli noin 8 %.

Toimintakuluissa määrärahan alitukset olivat: elintarvikkeet -200 208 € ja henkilöstökulut -144 390 €. Tilikohdainen ylitys oli laitteiden korjauksissa 30 588 €.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Asiakastilaukseen perustuva päivittäinen palvelutarve (1353 päiväkotilasta, 4185 oppilasta) ei toteutunut. Puhdistuspalvelun osalta palvelutarve pysyi samana ja pyydettyä lisäsiivousta lisättiin resurssien mukaan. Keväällä laaja etäopiskelu muodosti opiskelijoille, oppilaille ja esiopetuksen päiväkotilapsille tarpeen ruokakasseille. Syksyllä lukion opetus jatkoi etäopiskelua. Vuoden aikana palveluntarvetilanteet muuttuivat, johon tarpeeseen pyrittiin vastaamaan.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Ateria- ja puhdistuspalvelussa on vakinaisten työntekijöiden määrä 119. Vuoden aikana on rekrytoitu uusia henkilöitä eläköityneiden ja irtisanoutuneiden tilalle. Rekrytointi haasteita erityisesti määräaikaisiin tehtäviin ja puhdistuspalvelun tehtäviin.

Ateriapalvelussa on otettu vuonna 2020 käyttöön kaksi uutta sovellusta nettipalveluun perustuen Jamix (ateriatuotanto) ja omavalvontaan liittyvä loliving (pienien kylmä- ja pakastekaappien lämpötilojen seuranta). Jamix on nyt käytössä päiväkodin -, koulun- ja aluekeittiössä sekä sairaalan että kotihoidon ateriapalvelussa. Jamix toimii myös esilaskutusjärjestelmänä Rondon liittyen. Haasteena olivat kunnan verkko-ongelmat keittiöissä (hitaus ja yhteys).

Vihdin Ateria varautui kevään aikana ruokakassien kokoamiseen, joille laadittiin oma ruokalista. Ruokalistalla oli osin omaa ruokatuotantoa ja valmisannoksia. Ruokakassien kokonaismäärä oli 13 843 kpl:

Kirkonkylän kirjastolla on käytössä robotti-imuri, joka on todettu hyväksi ratkaisuksi mm. ergonomian kannalta keventämään työtä tekstiililattian päivittäisessä puhdistuksessa. Puhdistuksen kahdessa kohteessa on käytössä Ultra H2O vesi (VYK ja liikuntahalli) tavanomaisten puhdistusaineiden lisäksi

Puhdistuspalvelu tuotetaan omana työnä lukuun ottamatta uimahallia, kuvataidekoulu, Vihdin yhteiskoulun varatien toimipistettä, Vihtijärven koulua, eläinlääkärinvastaanottoa ja Pajuniityn päiväkodin vuorohoidon lauantaityön osuutta, yhteensä 2287 m².

Työmäärämitoitus ohjelma (Atop) toimi puhdistuksen suunnittelun, työmäärän ja työohjeiden laatimisen työvälineenä. Vuonna 2020 päivitettiin Ojakkalan koulun sekä Vihdin yhteiskoulu.

Ateriapalvelu		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TP 2020
Päiväkotiaateriat (ap,lo,vp,pä,ip)	kpl	793 450	767 446	755 718	675 302	504 512
Peruskoulu, lukio ja esiop., ip ateriat	kpl	717 653	901 460	874 200	803 742	637 011
Luontaisetuaateriat	kpl	84 937	75 672	91 898	88 042	75 751
Myyntisop. Sairaalan osastoateriat	kpl	54 968	40 200	40 200	40 848	44 131
Myyntisop. Kotihoidon ateriat	kpl	21 048	22 000	16 000	21 736	21 338
Kassamyynänti (oppilas, hlöstö, sop. As.)	€	243 249	256 000	247 000	295 669	201288
Ostopalvelusopimus; palvelutyö	h	372	372	372	372	375
Puhdistuspalvelu		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TP 2020
Siivottavat kokonaism ² :t, joista:	m ²	91 034	85 645	87 429	88 052	86 581
päiväkodit	m ²	14 799	14 831	14 831	13 751	13 921
koulut	m ²	54 633	50 058	51 058	51 345	53 078
muut (toimisto, kirjasto mm.)	m ²	11 045	12 093	12 631	12 628	11 793
myyntisopimus (Karviainen, HUS, yms.)	m ²	8 578	6 632	6 632	7 631	7789
ostopalvelusopimus (sis. ed.m)	m ²	1 979	1 979	2 277	3 797	4266
Henkilöstö (resurssi)		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TP 2020
Työntekijämäärä vakinainen	hlö	125	126	130	125	119
Henkilöstön kokonaismäärä htv:	htv	122,47	122,13	121,57	120,65	122,42
Puhdistuspalvelu: ohj., lh, yhd.	htv	63,73	59,87	60,02	55,95	58,05
Ateriapalvelu: kokit, rpte, yhd.	htv	51,17	54,74	54,05	57,20	56,73
Yhdistelmätyöntekijät sis. ed.	htv	29,58	26,06	33,08	31,63	32,64
Hallinto, esimiehet, asiantuntijat	htv	7,57	7,52	7,5	7,50	7,64

Taulukko 19: Ateria- ja puhdistuspalvelujen tunnuslukuja 2017-2020

1.2.7 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ympäristölautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	367 881	409 000	-63 471	345 529	364 585	19 056	-0,9 %
Toimintakulut	-1 355 531	-1 374 096	0	-1 374 096	-1 312 251	61 845	-3,2 %
Toimintakate	-987 651	-965 096	-63 471	-1 028 567	-947 666	80 901	-4,0 %
<i>siitä sisäiset</i>							
Toimintatuotot	5 435	0	0	0	2 125	2 125	-60,9 %

<i>Toimintakulut</i>	-75 311	-67 341	0	-67 341	-59 991	7 350	-20,3 %
----------------------	---------	---------	---	---------	---------	-------	---------

Ympäristölautakunnan tulosalue yhteensä sisältää rakennusvalvontapalveluiden ja ympäristöpalveluiden kustannuspaikkojen lisäksi lautakunnan kustannuspaikan kp 4600.

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Lautakunnan alaisen talouden toteumaan vaikutti tulojen osalta vuonna 2020 koronapandemia, jonka vaikutukset näkyivät heikentymisenä erityisesti rakentamisen määrässä ja sitä kautta rakennusvalvonnan ja koko tulosalueen tuloissa. Kulut ovat myös jääneet talousarviossa esitettyä alhaisemmalle tasolle.

Henkilöstömielessä vuosi 2020 oli koko tulosalueen osalta haastava vuoden 2019 tavoin. Sekä ympäristönsuojelu – ja valvontapalveluita että rakennusvalvontapalveluita tuotettiin vuoden aikana vähintään osin vajalla henkilöstöresursseilla.

1.2.7.1 Ympäristöpalveluiden tulosalue

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalvelut

Ympäristöpalvelut vastuualue	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	35 673	52 000	0	52 000	73 917	21 917	107,2 %
Toimintakulut	-927 305	-906 037	0	-906 037	-895 076	10 961	-3,5 %
Toimintakate	-891 632	-854 037	0	-854 037	-821 159	32 878	-7,9 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-32 379	-25 740	0	-25 740	-25 250	490	-22,0 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Talous ja toiminta toteutuivat pääosin talousarvion mukaisesti.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Yksikön tehtävänä on hoitaa kunnan ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämistehtävää, luonnonsuojelua ja eräitä hallintosäännöllä määrättyjä tehtäviä. Ympäristöterveydenhuoltoa ja eläinlääkintähuoltoa hoitaa Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys. Ympäristöpalvelut valvoo palvelun järjestämissopimusta.

Yksikössä työskenteli ympäristöpäällikön lisäksi kolme vakituista ja yksi määräaikainen ympäristötarkastaja. Sihteeripalvelut oli hajautettu ja jaettu usealle toimistosihteerille.

Vihdissä vauhditetaan tavoitteellista ilmastotyötä Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) pohjalta, joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa tammikuussa 2020. Vihdillä on oma ilmastostrategia 2010-2020 ja Vihtiä koskevat myös Kuuma-kuntien valmistumassa olevat ilmastotavoitteet.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Suunnitelma on pääosin toteutunut. Kunta hoitaa itse kunnan ympäristövalvonnan tehtävät.

Henkilöstöresurssi ei ollut kokonaisuudessa käytettävissä palvelujen tuottamiseen ensimmäisellä vuosipuoliskolla, vaan resurssi jäi työvapaiden vuoksi vajaaksi. Kokonainen tai lähes kokonainen henkilöstö tuotti palveluja noin 45 % kalenterivuodesta.

Yksikön toiminnan tehostamista ja palvelutason parantamista jatkettiin vuonna 2020. Henkilöstöresurssina oli käytettävissä ylimääräinen määräaikainen virka luparuuhkan käsittelyssä. Henkilöstön työhyvinvointia on ylläpidetty työnohjauksen ja etätyökäytänteiden avulla.

Vihdin ympäristönsuojeluhankkeet ja käynnissä olevat monivuotiset projektit toteutetaan alueellisena yhteistyönä kuntien, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Näitä ovat mm. Hiidenvesihanke, Lohikalaprojekti-vesistövisio –hanke, Elinvoimainen ja esteetön Siuntionjoki –vesistövisio 2030, kasvihuonekaasupäästöjen seuranta, ilmanlaadun seuranta, Länsi-Uudenmaan jätevesineuvonta, Vihdin järvien seurantaohjelman toteuttaminen, osallistuminen Hiidenveden sekä Vihtijoen ja Siuntionjoen yhteistarkkailuun (yhteistyössä kunnat ja tarkkailuvolliset laitokset). SECAP:n laadinta ostettiin asiantuntijapalveluna. Uusia hankkeita ei ole aloitettu. Ympäristönsuojeluavustuksia on myönnetty vesiensuojelutyöhön ympäristölautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.

Jätevesien käsittelyn viranomaisratkaisut eivät työllistäneet ennakoidusti, vaan jätevesiratkaisujen korjauksia todennäköisesti siirretään edelleen, vaikka jätevesien käsittelyvaatimusten siirtymäaika päättyy. Pohjavesiensuojelussa ei toteutettu merkittäviä toimenpiteitä asukkaiden ja toiminnanharjoittajien tietoisuuden parantamiseksi. Neuvonta- ja asiakaspalvelun toteutusta kokonaisuudessaan vaikeutti merkittävästi koronapandemian aiheuttamat riskit.

Ilmastotyön tavoitteellisuutta kehitettiin vuonna 2020. Ympäristöministeriöltä saatiin vuonna 2019 osarahoitus, jonka avulla voitiin palkata työhön yhteisenä resurssina Kirkkonummen ja Vihdin yhteinen ilmastokoordinaattori vuoden 2020 loppuun saakka.

Ympäristönsuojelu ja -valvonta		TP2019	TP2020
Ympäristölupapäätökset	kpl	1	4
Maa-aineslupapäätökset	kpl	1	3
Vesilain mukaiset päätökset	kpl	0	0
Ympäristölautakunnan antamat määräykset	kpl	4	0
Rekisteröinnit	kpl	1	3
Hallintopakoppäätökset	kpl	5	4
Viranhaltijapäätökset	kpl	6	23
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeaminen	kpl	1	5
Lykkäys jätevesien käsittelyvaatimuksista	kpl	0	0
Vapautus vesijohtoon ja viemäriin liittymisvelvollisuudesta	kpl	0	1
Kirjalliset vireillepanot, ratkaistu	kpl	3	4
Haittailmoitukset, saapuneet	kpl	124	185

**Tunnuslukujen tilastointi alkaa vuodesta 2019*

Taulukko 20: Ympäristöpalveluiden tunnuslukuja

Rakennusvalvontapalvelut

Rakennusvalvonta- palvelut vastuualue	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	331 686	355 000	-63 471	291 529	290 668	-861	-12,4 %
Toimintakulut	-417 385	-454 657	0	-454 657	-406 908	47 749	-2,5 %
Toimintakate	-85 699	-99 657	-63 471	-163 128	-116 240	46 888	35,6 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	5 435	0	0	0	2 125	2 125	-60,9 %
<i>Toimintakulut</i>	-42 023	-41 401	0	-41 401	-34 370	7 031	-18,2 %

Talouden ja toiminnan toteutuminen tiivistetysti

Rakennuslupatilanne on ollut poikkeuksellisen hiljainen 2020 pandemiatilanteen vuoksi. Rakentamisessa ei suuria uudiskohteita ole käynnistynyt ja maksutuotot ovat jääneet alkuperäisen talousarvion mukaisesta tuotosta 21,5 %. Toisaalta pandemiatilanne toi myös positiivisia, pienempiä muutoksia talouteen. Rakennusvalvonnan arkistosta tilattujen tuotteiden kysyntä on ollut vilkasta ja tuotot ovat ylittyneet odotuksiin nähden tältä osin yli kolminkertaisesti.

Henkilöstökuluissa näkyy viranhaltijan vuorotteluvapaan vuoksi säästöä, kun sijaisuutta hoitavan henkilön työtehtävät osoitettiin muuhun kuin rakennustarkastajan viranhoitoon. Palvelujen ostoissa rakennusvalvonnan suurimmat säästöt näkyvät koulutusmenoissa sekä maksetuissa kilometrikorvauksissa. Pandemian johdosta on tarkastustoiminta muutettu käytännössä kokonaan sähköiseksi.

PALVELUTARVE VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamisesta sekä tasapuolisesta kohtelusta rakentamisen osalta. Rakennusvalvonta opastaa ja edistää laadukkaan rakennuskannan sekä viihtyisän ja turvallisen ympäristön syntymistä ja säilymistä ohjaamalla ja neuvomalla suunnittelijoita, rakentajia, rakennuttajia ja kiinteistöjen omistajia.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen ja rakentamisen säädösten noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin ja niiden mukaiseen rakentamiseen liittyvästä ennako-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta.

Rakennusvalvontapalveluissa on kolme rakennustarkastajaa, kaksi toimistosihiteeriä, määräaikainen rakennustietokäsittelijä ja esimiehenä toimii johtava rakennustarkastaja.

Palvelutarpeen toteuma on kuvattu seuraavan otsikon alla.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA VUONNA 2020 – TOTEUMA 1.1. – 31.12.2020

Talousarviokaudella 2020 Vihdin kunnan rakennusvalvonnan paperiarkiston digitointityön oli tarkoitus käynnistyä. Asiakirjojen digitoinnilla ja sähköisellä arkistoinnilla saavutetaan hyötyjä niin työntekijöille kuin asiakkaille. Alkuvuoden 2020 resurssivajaus ja loppukevään pandemiarajoitukset muodostivat esteen projektin aloittamiselle.

Rakennusvalvonnassa on asiointijärjestelmänä käytössä lupapiste.fi-palvelu, jolla vastaanotetaan hakemukset sähköisesti, sekä Trimble-sovellus, jota käytetään rakennuslupien käsittelyyn ja karttaohjelmalla. Väestörekisterikeskus on uusinut yhteistyössä Verottajan kanssa sähköisiä järjestelmiä vuonna 2019. Vuoden 2020 aikana oli tarve uusia Vihdin kunnan käyttämiä sovelluksia, jotta tietoja pystytään edelleen välittämään kyseisille tahoille. Vuoden 2020 talousarvioon ei kuitenkaan saatu määrärahaa tarkoitusta varten.

Vihdin kunnan rakennusvalvonnan toimintaa ohjaamaan on otettu käyttöön www.pksrava.fi yhteisön tuottamat asetusten tulkinnat. Rakennusvalvonnasta on osallistuttu tulkintojen laadintaan vähintään johtavan rakennustarkastajan toimesta. Laadinnassa on kevään 2020 aikana ollut mm. väestönsuojiiin kohdistuvien määräysten soveltamien sekä pelastuslakiin tulleen muutoksen yhdenvertaisen tulkinnan muodostamista. Toimintaan osallistuminen edistää kuntalaisten yhdenvertaista kohtelua ja lupamenettelyjen läpinäkyvyyttä.

Rakennusvalvonnan toimintatuottojen jäivät koronan vuoksi odotetusti suunnitellusta tasosta. Kokonaistulokseen vaikutti kuitenkin positiivisesti rakennusvalvonnan pienhankintojen siirtäminen. Rakennusvalvonta siirtyi kaikessa mahdollisessa katselmustoiminnassa etätyöskentelyyn ja käyttöön otettiin videoyhteyksin suoritettuja tapaamisia. Tämä on osaltaan nostanut puhelinkuluja, mutta merkittävästi vähentänyt työmaajo liikennettä ja siitä maksettavia korvauksia.

Vuonna 2020 rakennusvalvonta toimi, aina elokuusta asti, yhden rakennustarkastajan vajeella vuorottelupaasta johtuen. Rakennustarkastajan sijainen on työskennellyt rakennusrekisterikorjaustyössä.

RAKENNUSVALVONTA		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP2019	TA2020	TP2020
Päätökset:									
Rakennusluvut	kpl	180	155	165	141	135	109	130	124
Toimenpideluvat	kpl	124	136	113	94	105	117	100	73
Ilmoitukset	kpl	44	27	18	9	2	0		
jatkoaika hakemukset	kpl	263	131	121	77	80	56	90	75
Rakennusaikainen muutos	kpl	20	23	17	14	15	12	15	9
Yhteensä:	kpl	631	472	434	335	337	294	335	281
Katselmukset:									
Aloituskokoukset	kpl	70	81	76	66	63	67	70	103
Pohjakatselmus	kpl	135	130	124	112	95	76	90	95
Osittainen- tai loppukatselmus	kpl	578	531	437	400	350	331	340	456
Vastuu päätetty katselmus	kpl	7	29	40	48	35	44	40	58
Yhteensä:	kpl	790	771	677	626	543	518	540	712
Uudet rakennukset:									
Rakennukset	kpl	192	138	169	139	130	118		120
Tilavuus	m ³	135532	121361	165533	166597	102803	223956		79283
Kerrosala	m ²	34848	28986	35866	32820	30110	30780		17627
As.lkm	kpl	187	198	243	153	150	100		64
Laajennus- ja muutos									
Rakennukset	kpl	38	39	23	36	25	16		18
Tilavuus	m ³	26407	1184	3037	97821	12489	28579		3903
Kerrosala	m ²	5829	2266	967	14985	3157	6323		908
As.lkm	kpl	6	7	3	0	1	0		-1

Erilaisia neuvontapyyntöjä, puhelinsoittoja, kehotuksia tai asiakaspäivystyksessä käyneitä henkilöitä emme pysty tilastoimaan.

Taulukko 21: Rakennusvalvonnan tunnuslukuja 2014-2020

1.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Toimintatuotot	17 338 837	-511 950	16 826 887	16 318 581	-508 306
Myyntituotot	7 804 201	-53 986	7 750 215	7 914 705	164 490
Maksutuotot	2 749 500	-207 964	2 541 536	2 095 576	-445 960
Tuet ja avustukset	1 880 545	0	1 880 545	1 981 508	100 963
Muut toimintatuotot	4 904 591	-250 000	4 654 591	4 326 792	-327 799
Valmistus omaan käyttöön	235 000	0	235 000	194 235	-40 765
Toimintakulut	-166 603 595	-2 612 400	-169 215 995	-165 210 425	4 005 570
Henkilöstökulut	-49 131 171	0	-49 131 171	-48 706 699	424 472
Palkat ja palkkiot	-39 180 700	0	-39 180 700	-38 662 113	518 587
Henkilösivukulut	-9 950 471	0	-9 950 471	-10 044 587	-94 116
Palvelujen ostot	-102 968 151	-2 587 400	-105 555 551	-102 227 681	3 327 870
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 713 140	0	-7 713 140	-7 313 035	400 105
Avustukset	-5 171 300	0	-5 171 300	-5 095 388	75 912
Muut toimintakulut	-1 619 833	-25 000	-1 644 833	-1 867 622	-222 789
Toimintakate	-149 029 758	-3 124 350	-152 154 108	-148 697 609	3 456 499
Verotulot	130 785 000	-4 841 000	125 944 000	128 923 513	2 979 513
Kunnan tulovero	119 541 000	-3 441 000	116 100 000	118 444 634	2 344 634
Kiinteistövero	7 304 000	-1 260 000	6 044 000	6 580 840	536 840
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 940 000	-140 000	3 800 000	3 898 039	98 039
Valtionosuudet	28 196 876	11 803 124	40 000 000	40 109 341	109 341
Rahoitustuotot ja -kulut	-613 251	0	-613 251	-192 235	421 016
Korkotuotot	10 000	0	10 000	90 446	80 446
Muut rahoitustuotot	726 500	0	726 500	362 705	-363 795
Korkokulut	-936 751	0	-936 751	-638 120	298 631
Muut rahoituskulut	-413 000	0	-413 000	-7 266	405 734
Vuosikate	9 338 867	3 837 774	13 176 641	20 143 010	6 966 369
Poistot ja arvonalentumiset	-12 576 540	0	-12 576 540	-13 239 474	-662 934
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 576 540	0	-12 576 540	-11 667 017	909 523
Arvonalentumiset	0	0	0	-1 572 457	-1 572 457
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 237 673	3 837 774	600 101	6 903 536	6 303 435
Poistoeron lisäys(-) tai väh (+)	189 500	0	189 500	189 199	-301
Rahastojen lisäys(-) tai väh (+)	0	0	0	-3 740 000	-3 740 000
Tilikauden yli-/ alijäämä	-3 048 173	3 837 774	789 601	3 352 736	2 563 135

Käyttötaloulosaahan budjetoidut tulot ja menot summataan tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosaan budjetoitavia ja siinä seurattavia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät. Taulukossa on huomioitu vain ulkoiset erät.

VALTIONOSUUDET JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUKSET	TA 2020		TA 2020	TOTEUMA		TOTEUMA
	TA 2020	MUUTOKSET	MUUTETTU	31.12.2020	POIKKEAMA	31.12.2019
Valtionosuudet	28 196 876	11 803 124	40 000 000	40 109 341	109 341	24 413 442
Peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	31 079 497	658 525	31 738 022	29 783 939	45 917	27 248 522
Harkinnanvarainen valtion- osuuden korotus				2 000 000	2 000 000	0
Verotulomenetyksen korvaus	0	10 987 784	10 987 784	10 987 786	2	0
Opetus- ja kulttuurit. muu vos	-2 882 621	156 815	-2 725 806	-2 662 384	63 422	-2 835 080

1.4 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Investointien määrärahojen sitovuustaso on talousarviossa määritelty toiminnoittain. Seuraavassa taulukossa investointien toteutuminen on esitetty valtuuston hyväksymien määrärahojen sitovuustasolla. Alkuperäisen talousarvion mukaan investointimäärärahat olivat nettona – 14,1 miljoonaa euroa (investointimenot 16,0 miljoonaa euroa ja investointitulot 1,9 miljoonaa euroa). Vuoden 2020 aikana muutettiin investointimäärärahamenoja yhteensä 610 000 euroa, joten investointimäärärahojen loppusumma oli -13 520 000 euroa. Investointien loppusumma oli nettona - 7 967 341 euroa (investointimenot 9,6 miljoonaa euroa ja investointitulot 1,7 miljoonaa euroa), joten noin 5,6 miljoonan euron osalta investointimäärärahat alittuivat kokonaisuudessaan. Toiminnoittain tarkasteltuna poikkeamat olivat suurempia ja merkittävät talousarviolylytykset on tarkoitus käsitellä kunnanvaltuustossa.

Suurimpia investointeja vuonna 2020 olivat kunnan strateginen maanhankinta, VIHKO-koulukeskukseen liittyvät lähiliikuntapaikan työt, tilapalvelun kiinteistöjen kunnostusinvestoinnit sekä kunnallistekniikan katuihin, liikennealueisiin ja puistoihin liittyvät investoinnit.

Kunnanhallitus

KONSERNIPALVELUIDEN TULOSALUE

INVESTOINTISEURANTA

MENOT	-16 030 000	2 080 000	-13 950 000	-9 635 434	69,07 %	4 314 566
TULOT	1 900 000	-1 470 000	430 000	1 668 092	387,93 %	1 238 092
NETTO	-14 130 000	610 000	-13 520 000	-7 967 341	58,93 %	5 552 659

HANKE	TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poikkeama
KUNNANHALLITUS						

KONSERNIPALVELUIDEN TULOSALUE

Aineeton käyttöomaisuus

Muiden osakkeiden osto	MENOT	-2 500 000	1 550 000	-950 000	-48 249	5,08 %	901 751
Asunto-osakkeiden myynti	TULOT	50 000	0	50 000	0	0,00 %	-50 000
	NETTO	-2 450 000	1 550 000	-900 000	-48 249	5,36 %	851 751

Irtain omaisuus

ATK-hankinnat

Keskitetty ATK-hankinta/Konsernipalvelut

MENOT	-450 000	100 000	-350 000	-219 193	62,63 %	130 807
TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
NETTO	-450 000	0	-350 000	-219 193	62,63 %	130 807

Muu irtain omaisuus

Konsernipalveluiden irtaimen omaisuuden hankinta

MENOT	-20 000	0	-20 000	0	0,00 %	20 000
TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
NETTO	-20 000	0	-20 000	0	0,00 %	20 000

Osallistuva budjetointi

MENOT	-50 000	0	-50 000	0	0,00 %	50 000
TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
NETTO	-50 000	0	-50 000	0	0,00 %	50 000

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

MENOT	-3 020 000	1 650 000	-1 370 000	-267 442	19,52 %	1 102 558
TULOT	50 000	0	50 000	0	0,00 %	-50 000
NETTO	-2 970 000	1 650 000	-1 320 000	-267 442	20,26 %	1 052 558

Aineeton käyttöomaisuus

Muiden osakkeiden osto

Aineettomaan käyttöomaisuuteen oli tehty investointivaraus Turun tunnin-juna hankeyhtiöön liittymiseksi sekä perustettavan hankeyhtiön rahoittamiseksi. Hankeyhtiön toimialana ja tehtävänä on Turun tunnin juna -hankkeeseen liittyvä suunnittelu ja sen rahoittaminen rakentamisvalmiuteen asti. Valtio omistaa hankeyhtiöistä 51 prosenttia ja muut osakkaat 49 prosenttia. Vihdin kunnan omistusosuus on 4,84 %. Osakkaat ovat sitoutuneet yhtiön pääomittamiseen omistuksen mukaisessa suhteessa siten, että pääomitus kattaa arvioitujen rakentamisvalmiuden edellyttämän suunnittelun kustannukset sekä muut hankeyhtiön toiminnan edellyttämät kustannukset. Turun tunnin junan jäljellä olevaksi suunnittelukustannukseksi on arvioitu noin 75 miljoonaa euroa, josta 50 % katetaan EU:n hankkeelle myöntämällä CEF-rahoituksella.

Turun Tunnin Juna Oy on perustettu ja sen toiminta on käynnistynyt. Osakassopimuksen mukaiset rahoitusosuudet tulevat maksettavaksi vasta vuodesta 2021 alkaen, joten investointivarauksesta on vuoden 2020 osalta kulunut vasta osakkeiden merkintähinta, 48 249 euroa.

Asunto-osakkeiden myynti

Kunnan omistuksessa olevien asunto-osakkeiden myynnin osalle oli talousarviossa varauduttu 50 000 euron myyntituloihin. Vuonna 2020 ei vapautunut asuntoja myyntiin, joten tuotto-odotus ei toteutunut.

Irtain omaisuus

Atk-hankinnat

Saavutettavuus- ja digipalvelulakien aiheuttamiin muutoksiin kunnan verkkosivuilla ja tietojärjestelmissä varauduttiin ja työ jatkuu edelleen vuonna 2021. Tiedolla johtamista edelleen kehitettiin julkaisemalla muun muassa uusia raportteja (väestö, henkilöstö, investointien ennuste), lisäksi varauduttiin ja edistettiin valtakunnallisen kuntatieto-hankkeen konkretisoitumista Vihdin kunnassa ja ensimmäisiä taloustietoja välitettiin eteenpäin kuntatietoraportoinnin kautta. Henkilöstöhallinnon Populus-järjestelmän käyttöönotto vietiin päätökseen. Palautejärjestelmän jatkokehitystä ei saatu tehdyksi vuonna 2020 järjestelmätoimittajan aikataulujen vuoksi. Suuri määrä tietoliikenneverkon laitteita vaihdettiin uusiin. Kokonaistoteuma vuodelle 2020 on 219 193 euroa.

Muu irtain omaisuus

Kunnan puhelinvaihteen uusimiseen oli varattu 20 000 € vuodelle 2020. Kunta osallistui Hanselin teleoperaattoripalveluiden kilpailutukseen, jossa palvelun tuottajaksi on valittu Telia. Osana teleoperaattorin palveluita kunnan puhelinvaihderyjärjestelmä uusitaan mobiilipohjaiseksi ja samalla kehitetään palveluyhteistyötä yhdessä Lohjan kaupungin kanssa. Mobiilivaihderyjärjestelmän uusiminen tulee ajoittumaan Teli-an enusteen mukaan aikaisintaan loppukeväälle 2021.

Lasten ja nuorten lautakunta

LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

OPETUKSEN TULOSALUE		TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poik- keama
Irtain omaisuus							
	MENOT	-65 000	0	-65 000	-22 088	33,98 %	42 912
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-65 000	0	-65 000	-22 088	33,98 %	42 912
Ensikertainen kalustaminen							
	MENOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	0	0	0	0	0,00 %	0
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	MENOT	-65 000	0	-65 000	-22 088	33,98 %	42 912
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-65 000	0	-65 000	-22 088	33,98 %	42 912

Irtain omaisuus

Vuosi 2020

Laavu- ja kotarakennelmat suunnitelmallisesti eri koulujen ja päiväkotien piha-alueille 25 000 euroa

Laavu- ja kotarakennelman investointirahasta 25 000 euroa luovuttiin eikä sitä käytetty vuoden 2020 aikana.

Koulukalusteita 40 000 euroa

Koulukalustemäärärahasta käytettiin Nummelanharjun kouluun 11 535,55 euroa ja Otalammen koulun kalusteisiin 10 552,22 euroa.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta

KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN TULOSALUE		TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poik- keama
Muu irtain omaisuus	MENOT	-160 000	0	-160 000	-20 412	12,76 %	139 588

	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-160 000	0	-160 000	-20 412	12,76 %	139 588
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-100 000	0	-100 000	0	0,00 %	100 000
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-100 000	0	-100 000	0	0,00 %	100 000
KULTTUURI- JA VAPAA- AJANLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	MENOT	-260 000	0	-260 000	-20 412	7,85 %	239 588
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-260 000	0	-260 000	-20 412	7,85 %	239 588

Irtain omaisuus

Kirjasto

Vuosi 2020

Palvelutiskin uusiminen, 20 000 euroa

Talousarvion mukainen investointi pääkirjaston palvelutiskien ja niiden läheisyydessä olevan ns. operatiivisen takatilan toiminnan järjestämiseksi ja uusien kalusteiden hankkimiseksi toteutui osittain. Omatoimikirjasto-toiminnan edellyttämiä tilamuutoksia kunnan tilapalveluiden kanssa valmisteltaessa todettiin, että asiakkaiden kulun estäminen omatoimiaikana ns. operatiiviseen takatilaan vaatii muutoksia, josta aiheutuvat kustannukset ovat ennakoitua isommat. Asiakaspalvelualueella on paljon talotekniikkaa, joka on huomioitava muutoksia tehtäessä. Isoimmat muutokset toteutetaan vuonna 2021 talousarvion mukaisesti.

Vuoden 2020 lopulla tehtiin ns. operatiivisen takatilan uudelleen järjestämistä ja kalustamista, joka ei ole riippuvainen talotekniikasta. Suunnittelutyöstä ja ns. operatiivisen takatilan uudelleen järjestämisestä aiheutui kustannuksia.

Museo

Vuosi 2020

Irtain omaisuus

Luettelointiohjelma ja konvertointi, 30 000 euroa

Ohjelman hankintaprosessi on yhä käynnissä.

Ensikertainen kalustus.

Museon ensikertainen kalustaminen, 100 000 euroa

Museon toimitila-asia on edelleen kesken. Määräraha ei tullut käytetyksi vuoden 2020 aikana.

Kulttuuri

Vuosi 2020

Esiintymislavat, 10 000 euroa

Kunnan oma, laadukas, esitystekniikka vähentää pitkällä tähtäimellä kaluston vuokratukustannuksia ja mahdollistaa pienemmät tapahtumien tuotantokulut. Kevään 2020 investointiosuudesta on käytetty äänentoistotekniikkaan noin 8 500 euroa. Syksyn aikana käytettiin jäljellä oleva noin 1 500 euroa valaisintekniikkaan.

Kirkkoniemen kulttuurikeskuksen muutostyöt, 100 000 euroa

Määrärahoja ei käytetty vuoden 2020 aikana.

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta

KUNNALLISTEKNIikka

KAIVOITUS- JA TEKNINEN LAUTAKUNTA

KUNNALLISTEKNIISTEN PALVELUIDEN TULOSALUE		TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poikkeama
Valtion toiminnot							
Kunnan osuudet tielaitoksen hankkeisiin	MENOT	-200 000	0	-200 000	-113 885	56,94 %	86 115
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-200 000	0	-200 000	-113 885	56,94 %	86 115
Kunnallistekniikan rakentaminen	MENOT	-2 860 000	252 000	-2 608 000	-2 119 944	81,29 %	488 056
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-2 860 000	252 000	-2 608 000	-2 119 944	81,29 %	488 056
Liikunta-alueiden rakentaminen	MENOT	-100 000	-62 000	-162 000	-225 494	139,19 %	-63 494
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-100 000	-62 000	-162 000	-225 494	%	-63 494
Muu irtain omaisuus							
Kunnallistekniikan irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-200 000	-40 000	-240 000	-261 654	109,02 %	-21 654
	TULOT	0	0	0	55 500	0,00 %	55 500
	NETTO	-200 000	-40 000	-240 000	-206 154	85,90 %	33 846
KUNNALLISTEKNIISTEN PALVELUIDEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-3 360 000	150 000	-3 210 000	-2 720 977	84,77 %	489 023
	TULOT	0	0	0	55 500	0,00 %	55 500
	NETTO	-3 360 000	150 000	-3 210 000	-2 665 477	83,04 %	544 523

Kunnallistekniikan tulosalue

Valtion toiminnot (kunnan osuudet valtion hankkeisiin)

Kunnan osuus valtion tiehankkeisiin ja ratahallinnon hankkeisiin vuoden 2020 talousarviossa ovat yhteensä 200 000 euroa, jotka kohdistuvat VT25 Ukintien liittymän rakentamiseen ja valtion teihin liittyviin kevyenliikenteenväylien turvallisuuden parantamistoimenpiteisiin sekä alikulun toteuttamiseen valtatie 2 ja kirkonkylän liittymän kohdalla. VT 2 Helsingintien liittymän alikulun suunnittelu on edennyt ollen hieman aikataulustaan myöhässä vuoden 2020 aikana. Suunnittelun kulut ovat kasvaneet, koska tiesuunnitelaman mukaista ratkaisua on jouduttu muuttamaan alueen haastavien pohjaolosuhteiden vuoksi. Ukintien liittymäjärjestely-

jen suunnittelu saatiin valmiiksi kevättalvella, mutta hanke ei edisty Väyläviraston asettamien uusien vaatimusten vuoksi. Kunta on esittänyt, että nykyinen liittymä korvattaisi jo suurelta osin toteutetulla uudella liittymällä. Neuvottelut kunnan, ELY-keskuksen sekä Väyläviraston ovat edelleen kesken.

Kunnallistekniikan rakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen ja perusparantamiseen sekä liikunta- ja viheralueiden rakentamiseen on varattu muutetussa talousarviossa 2 608 000 euroa. Pillistöntien katusuunnittelu ja rakentamisen valmistelu, joka on edennyt aikataulussaan katusuunnittelun osalta. Perusparannushankkeista merkittävin on Vanhan Nummelan alueen katurakenteet ja katuvalaistus. Hanke toteutettiin vuoden 2020 aikana. Katuvalaistuksen uusimiseen on varattu yhteensä 300 000 €, johon em. Vanha-Nummelan saneeraus myös liittyy. Investoinnilla säästetään merkittävä säästö sähköenergian kulutuksessa. Uusittu valaistus saatiin käyttöön mm. Lohjantiellä. Käyttöön tulivat LED-valaisimet.

Pääpaino vuonna 2020 katurakenteiden parantamisessa on Lohjantiellä sekä Juhanantiellä. Muita merkittäviä kohteita ovat Maaniitynlahden asuinalueelle johtavan kevyenliikenteenväylän rakentamisen loppuun saattaminen 200 000 euroa sekä taajamien välisten yhteyksien parantaminen. Juhanantien ja Lohjantien työt saatiin valmiiksi. Joitakin hankkeeseen liittyviä päällystystöitä jäi tehtäväksi 2021.

Talousarvion mukaan vuonna 2020 keskitytään Nummelan ja Kirkonkylän välisiin yhteyksiin. Taajamien välisiä yhteyksiä on tarkoitus kehittää koko suunnittelukauden ajan. Yhteysvälin suunnittelua tai toteutusta ei olla päästy tekemään, koska alueen maankäyttösuunnittelu on kesken. Kevyenliikenteen väylän toteuttaminen yhteysvälille edellyttäisi katukaavan laatimista. Valtatien 2 käynnistymässä olevan aluevaraus suunnitelman yhteydessä kevyenliikenteen ratkaisu tulee arvioitavaksi yhteistyössä valtion toimijoiden kanssa.

Vuosina 2020-2021 on tarkoitus kunnostaa Kirkonkylän ranta-alue. Alueelle on suunniteltu senioripuisto, jonka puistosuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin lautakunnassa. Senioripuisto rakentuu vuoden 2021 aikana. Alueella rakennetaan kirkonkylän lähiliikuntapaikkoja yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Kenttäalueiden kuivatus saatiin toteutettua. Tekonurmen, kentän valaistuksen, kaukalon sekä muiden liikuntapaikkojen toteutus tehdään 2021. Sepänpihan rakentaminen saatiin päätökseen suunnitellusti ennen virtuaalisen kotinäyttelyn alkua.

Lisäksi merkittävänä esirakentamis- ja rakentamiskohteena tehtiin uuden palloiluhallin tilapäinen pysäköintialue. Kyseinen kenttä muuttuu tulevaisuudessa liikunta-alueeksi, jolla sijaitsevat mm. pelikenttä, skeittirampit, parkour ym. Lisäksi varsinaisen pysäköintialueen työt saatiin kantavan kerroksen urakkarajapintaan valmiiksi. Alueen rakentaminen on toteutettu todella nopeasti ja alueen yleissuunnitelma luonnos valmistui vuoden 2020 alkupuoliskon aikana. Yleissuunnitelma on ollut nähtävillä ja lautakunnan käsittelystä, josta se palautettiin valmisteluun kustannustietojen tarkentamiseksi. Alueen rakentamisessa sijoitettiin ylijäämämaamassat maankaatopaikalle, kun alkuperäinen suunnitelma oli, että maat läjitetään läheiselle alueelle ja käytetään hyödyksi myöhemmin. Suunnitelma ei toteutunut, koska maapohja ei leudon kevättalven vuoksi jäänyt riittävästi. Suunnitelman mukainen toteutus olisi vaatinut jääntyneen maapohjan. Tämän johdosta kentän ja lopullisen pysäköintialueen toteuttaminen ylitti huomattavasti arvioidut kustannukset. Maantaan rakennettavan autopaikan yksikkökustannus on 3 000 - 7 000 euroa pohjamaan laadusta riippuen. Pysäköintipaikkoja liikuntapuistoon toteutetaan asemakaavan mukaiset 370 kappaletta. Kokonaistilanne rakentamisen osalta on kuitenkin hyvä ja hanke tulee toteutumaan kustannustehokkaasti alun haasteista huolimatta. Tällä hetkellä alueen käytössä on väliaikainen pysäköintialue, joka muuttuu palloilukentäksi varsinaisen pysäköintialueen valmistuttua. Alueelle rakentui myös yksityisen tahon toimesta Padel-kentät, joka osaltaan vahvistaa tarvetta alueen nopealle esirakentamiselle.

Viheralueet ja puistot

Tärkeimmät viheralueisiin kohdistuvat investoinnit ovat Haimoon maauimalan parannustyö, joka siirtyvät vuodelta 2019 vuodelle 2020 sekä Nuuksion ns. läntisen sisäänkäynnin edellytysten parantaminen. Tämä sisältää mm. kulkuyhteyksien parantamista kuin pysäköinnin edistämistä alueella. Tarkoituksena on nostaa

Vihdin kunnan profiilia erämatkailussa Nuuksion osalta. Investointirahaa oli varattu vuodelle 2020 100 000 euroa ja hankkeen toteutus jakaantuu usealle vuodelle. Maanomistusjärjestelyistä johtuen Nuuksion läntisen portin toteutus ei edennyt vuonna 2020. Lisäksi puistopuolen tärkeitä hankkeita olivat senioripuistot kirkon kylän ranta-alueelle sekä Pajuniitynpuistoon.

Liikunta-alueiden rakentaminen

Liikunta-alueiden rakentamiseen on varattu yhteensä 100 000 euroa vuodelle 2020. Pääosa investoinneista käytetään Harjun liikuntareittien suunnitteluun sekä rakentamiseen. Vuoden 2020 osalta työt Nummelan harjulla saatiin päätökseen vuoden ensimmäisen puoliskon aikana. Etelä-Nummelan liikuntapuiston pallokentän esirakentamiskustannuksia kirjautui vuoden 2020 kustannuksiin noin 64 000 euroa.

Muu irtain omaisuus

Kunnallistekniikan irtaimen omaisuuden uusintaan varataan 200 000 euroa. Tällä määrärahalla hankittiin uusi kone katujen kunnossapitoon.

Elinvoimapalveluiden tulosalue

ELINVOIMAPALVELUIDEN TULOSALUE		TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poikkeama
Maa-alueet							
Kiinteän omaisuuden osto	MENOT	-1 500 000	-500 000	-2 000 000	-1 468 061	73,40 %	531 939
Kiinteän omaisuuden myynti	TULOT	1 850 000	-1 470 000	380 000	1 546 592	407,00 %	1 166 592
	NETTO	350 000	-1 970 000	-1 620 000	78 531	-4,85 %	1 698 531
Irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	0	0	0	0	0,00 %	0
ELINVOIMAPALVELUIDEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-1 500 000	-500 000	-2 000 000	-1 468 061	73,40 %	531 939
	TULOT	1 850 000	-1 470 000	380 000	1 546 592	407,00 %	1 166 592
	NETTO	350 000	-1 970 000	-1 620 000	78 531	-4,85 %	1 698 531

Kiinteä omaisuus

Vuonna 2020 maanhankintaan varattiin 1,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 aikana kunnalle hankittiin raaka-maata yhteensä noin 70,23 ha 1 267 235 eurolla. Maa-alueiden hankinta on kohdistunut tulevaisuuden työ-paikka-alueille Etelä-Nummelassa sekä potentiaalisille Nummelan yhdyskuntarakenteen laajentumisalueille etelässä.

Lisäksi maankäyttösopimuskorvauksena kunta sai maa-alueita kaavoitetulta alueelta noin 3,36 ha. Nämä näkyvät kirjanpidollisesti kiinteän omaisuuden ostossa.

Tontteja luovutettiin vuonna 2020 yhteensä 30 kpl, joista myymällä 15 kpl: 11 kpl oli omakotitontteja, 2 kpl rivitalotontteja, 1 kpl kerrostalotontteja ja 1 kpl elinkeintontteja.

Aterian ja Puhdistuksen tulosalue

ATERIA JA PUHDISTUS TULOSALUE		TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poikkeama
Ensikertainen kalustaminen							

Ateria ja puhdistuksen irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-300 000	0	-300 000	-213 749	71,25 %	86 251
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-300 000	0	-300 000	-213 749	71,25 %	86 251
ATERIAN JA PUHDISTUKSEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-300 000	0	-300 000	-213 749	71,25 %	86 251
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-300 000	0	-300 000	-213 749	71,25 %	86 251

Muu irtain omaisuuden hankinta

Potilasruokajärjestelmän kuljetus-, kuumennus – ja säilytyslaitteisto uusittiin hintaan 87 871 euroa. Aluekeittiö Otalammen rikkoutunut patapesukone vuodelta 2008 uusittiin tehokkaampaan versioon hintaan 36 198 euroa. Muita keskeisiä hankintoja olivat Nummelan koulun keittiön laite ja kalustelaitteet 20 404 euroa ja Kuoppanummen uunit (2 kpl) 27 640 euroa. Työergonomian parantamiseksi keittiöiden satsituspöydät (10 kpl) vaihdettiin korkeussäätöpöydiksi 18 204 euroa. Tehtiin myös muita hankintoja. Muun irtainomaisuuden hankinta toteutui 213 749 euroa (71,25 % määrärahasta).

Tilapalvelut taseyksikkö

TILAPALVELUN TASEYKSIKÖ		TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poikkeama
Talonrakennus							
Uudisrakentaminen							
Vihdin kirkonkylän koulukeskus VIHKO	MENOT	-1 700 000	150 000	-1 550 000	-1 330 398	85,83 %	219 602
	TULOT	0	0	0	66 000	0,00 %	66 000
	NETTO	-1 700 000	150 000	-1 550 000	-1 264 398	81,57 %	285 602
Kirkonkylän VPK:n paloasema	MENOT	-375 000	280 000	-95 000	-18 090	19,04 %	76 910
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-375 000	280 000	-95 000	-18 090	19,04 %	76 910
Etelä-Nummelan koulukeskus	MENOT	-400 000	0	-400 000	-168 240	42,06 %	231 760
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-400 000	0	-400 000	-168 240	42,06 %	231 760

Talonrakennus		TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poikkeama
Perusparannus ja muutos							
Karviainen (Nummelan terveyskeskus)	MENOT	-350 000	150 000	-200 000	-175 099	87,55 %	24 901
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-350 000	150 000	-200 000	-175 099	87,55 %	24 901
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorj.	MENOT	-1 300 000	100 000	-1 200 000	-971 038	80,92 %	228 962
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-1 300 000	100 000	-1 200 000	-971 038	80,92 %	228 962
Ojakkalan koulun ja pk:n painaumakorjaukset	MENOT	-800 000	0	-800 000	-607 189	75,90 %	192 811
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-800 000	0	-800 000	-607 189	75,90 %	192 811
Kuntalan remontointi	MENOT	-500 000	0	-500 000	-14 245	2,85 %	485 755
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-500 000	0	-500 000	-14 245	2,85 %	485 755
Muu irtain omaisuus							
	MENOT	-50 000	0	-50 000	0	0,00 %	50 000
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-50 000	0	-50 000	0	0,00 %	50 000
TILAPALVELUN TASEYSIKKÖ YHTEENSÄ							
	MENOT	-5 475 000	680 000	-4 795 000	-3 284 299	68,49 %	1 510 701
	TULOT	0	0	0	66 000	0,00 %	66 000
	NETTO	-5 475 000	680 000	-4 795 000	-3 218 299	67,12 %	1 576 701

Vihdin kirkonkylän koulukeskus VIHKO

Vihdin kirkonkylän koulukeskus Vihko-hankkeen koulurakennukset taloudelliset loppuselvitykset käytiin urakoitsijoiden kanssa helmikuussa 2020. Täten urakoiden viimeiset maksuerät kirjautuvat vuodelle 2020. Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen alkoi kunnallistekniikan toimesta kuivattamisjärjestelmän rakentamisella. Lähiliikuntapaikosta rakentamisjärjestyksestä järjestettiin ensimmäisellä vuosipuoliskolla webpool -kysely kuntalaisille sekä järjestöille. Lautakuntakäsittelyissä päädyttiin rakentamisjärjestyksessä seuraavaan: pallokenttä, jääkiekkokaukalo, parkour sekä skeittipuisto. Toteutus etenee talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa.

Kirkonkylän VPK:n paloasema

Kirkonkylän uuden paloaseman hankesuunnittelu on saatu valmiiksi ja se tulee päätöksentekoon vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Hankkeeseen on kilpailutuksen kautta valittu hankesuunnitteluarkkitehti Design Team Oy. Hankesuunnittelu valmistui vuoden 2020 aikana. Seuraavan vaiheena on rakennussuunnitelmien laatiminen vuoden 2021 aikana ja rakentaminen alkaa vuoden 2022 aikana. Hankkeen ajoitus voi muuttua VIHTA-ohjelman perusteella.

Etelä-Nummelan koulukeskus

Kevään 2020 aikana kunnanhallitus päätti, että hanketta viedään eteenpäin kilpailullisella neuvottelumeneteltyllä ja elinkaarimallilla. Keväällä 2020 julkaistiin hankintailmoitus, johon palveluntarjoajat saivat ilmoittautua. Toiminnallisista tavoitteista ja laajuusmäärittelyistä päätettiin lasten ja nuorten lautakunnassa 7.4. ja teknisistä tavoitteista kaavoitus- ja teknisessä lautakunnassa 10.3. Korona -pandemia aiheutti noin kuukau-

den viiveen. Ensimmäinen neuvottelukierros pidettiin kesäkuun alussa. Syksyllä neuvottelukierroksia pidettiin kaiken kaikkiaan viisi. Lopullinen tarjouspyyntö julkaistiin kilvassa mukana oleville 19.1.2020. Asetetun tavoiteaikataulun mukaan päätöksenteko ajoittuu valtuustokauden lopulle maaliskuuhun 2021.

Karviainen (Nummelan terveysasema ja virastotalo)

Vuoden 2020 ensimmäisellä vuosipuoliskolla Nummelan terveysasemalla on tehty vesivahinkokorjausta ilmanvaihdon konehuoneessa. Tämän seurauksena osa Karviaisen toiminnasta siirtyi väistötiloihin kirkonkylän vanhalle terveyskeskukselle. Syynä väistöön oli se, että ilmanvaihto jouduttiin pysäyttämään korjaustöiden ajaksi. Tämä akuutti korjaustarve aiheutti myös viivettä terveysasemalle tehtäviin muihin korjauksiin.

Loppuvuodesta 2020 käynnistyivät Karviaisen toimintojen uudelleen sijoittaminen ja tilojen päivittäminen. Virastotalolle tehtiin tilat Tehtaantie 3:ssa toimineelle yksikölle sekä Ojakkalantie 10:ssä aikaisemmin toimineelle kotihoidon Nummelan toimipisteelle. Nämä työt valmistuvat helmikuun 2021 aikana. Vuoden 2020 lopussa Nummelan terveysasemalla käynnistyi hammaslääkäritilojen suunnittelu ja toteutus Pappilanpellon hammashoitolan siirtyessä toimimaan Nummelan terveysaseman hammashoidon yksikköön.

Kiinteistöjen suunnitelmalliset korjaukset

Kiinteistöjen suunnitelmallisista pienkorjauksista toteutettiin vuoden 2020 aikana muun muassa Otalampitalon julkisivun puuosien maalaus, Huhmarnummen koulun elementtisaumaukset, Huhmarnummen koulun kahden luokan lattian uusiminen, Nummelan koulun puutyöluokan lattian uusiminen, Nummelan koulun autokannen vedenerityksen uusiminen, Nummelan koulun keittiön ylimääräisten kaivojen poistaminen ja lattian pinnoittaminen, Haimoon koulun kameravalvonta. Lisäksi suunnitelmallisista pienkorjauksiin kohdistettiin liikuntasalien kunnostukseen käytetty 43.59 euroa viimeinen maksuerä. Pappilanpellon koulun liikuntasalin lattiat korjaus valmistui tammikuun 2020 lopussa. Pappilanpellon koulun kattoikkunakorjausten yhteydessä todettiin, että koulun katto ja ikkunat ovat uusittava. Tähän liittyvä lisäselvitys ja hankesuunnittelu käynnistettiin vuoden 2020 aikana ja se valmistuu kevään 2021 aikana.

Leikkivälineitä uusittiin vuoden 2020 aikana muun muassa Huhmarnummen päiväkodin, Enärannan päiväkodin, Metsäpolunpäiväkodin, Pajuniityn päiväkodin ja Ojakkalan päiväkodin piholla. Vihdin kuntosalille hankittiin uusi juoksumatto loppuun käytetyn laitteen korvaajaksi.

Rakennusautomaatiojärjestelmä keskustietokoneen uusiminen on käynnissä. Rakennusautomaatiojärjestelmän keskustietokoneen uusinta uuden käyttöjärjestelmän käyttöön saamiseksi ja siten taataan järjestelmän päivityksien ajantasaisuudessa säilyminen sekä ongelmaton toiminta ohjauksissa. Vanhan keskustietokone ei enää ollut päivitettävissä vaan edullisempaa oli uusia koko laite.

Ojakkalan koulun ja päiväkodin peruskorjaus

Ojakkalan koulun ja päiväkodin peruskorjaus valmistui pääosin vuoden 2020 lopussa. Korjaustarve on syntynyt siitä, että päiväkodin itäpään maavaraiset perustukset olivat painuneet. Urakkakilpailu käytiin keväällä ja työt käynnistyivät koulun päätyttyä kesäkuun alussa. Perustusten vahvistamisvaiheen aikana syntyi työaikaisia painumia. Suunnitellusta poiketen päiväkodin toiminta aloitettiin elokuun alussa väistötiloissa. Syynä tähän on se, että painuman johdosta talotekniset järjestelmät jouduttiin ottamaan pois käytöstä ja kantavat rakenteet oli tarkastettava ennen päiväkotitoiminnan palaamista Ojakkalaan. Koulun työmaan puoleinen Julkisivurappaus toteutetaan keväällä 2021.

Kuntalan remontointi

Kuntalan hankesuunnittelu valmistui ja se hyväksyttiin 17.11.2020 kaavoitus- ja teknisessä lautakunnassa ja esiteltiin 18.11.2020 kulttuuri ja vapaa-ajan lautakunnassa. Hankkeen tavoitteena on järjestää museolle näyttelytilat Kuntallaan vuoden 2021 kuluessa.

Vihdin Veden kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö

VIHDIN VESI		TA 2020	TA- muutokset	MTA 2020	TP 2020	TOT %	Poik- keama
Vihdin puhdistamoprojekti	MENOT	-50 000	0	-50 000	-72 442	144,88 %	-22 442
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-50 000	0	-50 000	-72 442	144,88 %	-22 442
Puhdasvesilaitoksen hankinnat	MENOT	-350 000	150 000	-200 000	-107 196	53,60 %	92 804
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-350 000	150 000	-200 000	-107 196	53,60 %	92 804
Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraminen	MENOT	-1 400 000			-1 196 333		
			-50 000	-1 450 000		82,51 %	253 667
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
NETTO	-1 400 000	-50 000	-1 450 000	-1 196 333	82,51 %	253 667	
Puhdistamoiden investoinnit	MENOT	-100 000	0	-100 000	-135 898	135,90 %	-35 898
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-100 000	0	-100 000	-135 898	135,90 %	-35 898
Irtaimistoinvestoinnit	MENOT	-50 000	0	-50 000	-29 964	59,93 %	20 036
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-50 000	0	-50 000	-29 964	59,93 %	20 036
Pumppaamot	MENOT	-100 000	0	-100 000	-96 575	96,57 %	3 425
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-100 000	0	-100 000	-96 575	96,57 %	3 425
Sähköliittymät	MENOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	0	0	0	0	0,00 %	0
VIHDIN VEDEN TULOSALUE YHTEENSÄ	MENOT	-2 050 000	100 000	-1 950 000	-1 638 407	84,02 %	311 593
	TULOT	0	0	0	0	0,00 %	0
	NETTO	-2 050 000	100 000	-1 950 000	-1 638 407	84,02 %	311 593

Vihdin keskuspuhdistamon yleissuunnittelu

Alkuvuonna päivitettiin vuonna 2019 laadittu keskuspuhdistamon esisuunnitelma ja laadittiin vertailu keskuspuhdistamo- ja siirtoviemärvaihtoehtojen kustannuksista sekä molempien vaihtoehtojen ympäristö- ja kustannusriskien arviointi. Molempien vaihtoehtojen toteutussuunnitelmat ja kustannusarviot päivitettiin syksyllä 2020 siten, että niissä otettiin huomioon Vihdin strategisen yleiskaavan mukaisen väestömäärän ja työpaikka-alueiden kasvun vaikutus. Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry laati vesivesistövaikutusten arvioinnin, jossa tarkasteltiin erilaisten jätevesien johtamisratkaisuiden vaikutuksia purkuvesistöihin. Myös vaihtoehtojen vaikutuksesta vesistöjen kemialliseen laatuun laadittiin selvitys. Jätevesiratkaisun jatkovalmisteluun valittava vaihtoehto on tarkoitus tuoda päätöksentekoon vuoden 2021 alkupuolella. Molempiin vaihtoehtoihin liittyvien tarkentavien selvitysten laadintaa on jatkettu vuonna 2021. Vuoden 2020 investointimäärärahat ylittyivät tältä osin noin 23 000 euroa.

Vedenottolähteet ja laitoksien saneeraukset

Uusia vedentuotantolähteitä tutkittiin Nummelanharjun pohjavesialueella Maaniitunlahdella jo vuonna 2018. Lisäveden hankintatutkimuksia jatkettiin vuonna 2020, mutta hanke keskeytettiin toistaiseksi keväällä. Tehtyjen tutkimusten perusteella potentiaalisin vedenottopaikka sijaitsee Kehätien ja Tervasuontien välisellä

alueella, jossa vedenhankinnan näkökulmasta riskinä saattaa olla tulevat VT25 ja Asemantien liittymäjärjestelyt sekä vedenottoluvan saamisen haasteet läheisen Kopunsuon lähteikköalueen vuoksi. Vihdin Vesi jatkoi syksyn 2020 aikana lisävedenhankintatutkimuksia olemassa olevilla vedenottamoilla Rataskorven ja Lautojan alueilla. Tutkitut kohteet eivät osoittautuneet otollisiksi. Vesilaitos jatkaa edelleen lisävedenhankinnan tutkimuksia nykyisten vedenottamoiden läheisyydessä.

Vuonna 2019 käynnistynyttä vedenottamoiden vedenjakelun automaation paineajotavan kehittämistä jatkettiin vuonna 2020. Kyseessä on vedenottamoiden automaation muutostyö siten, että veden pumppausta laitokselta verkostoon on mahdollista ohjata laitoksen painemittausten perusteella ilman vesitorneja. Nykyinen järjestelmä ei mahdollista Nummelan vesitornin käytöstä poistamista.

Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraus

Vihdin alueella on noin 30 kilometriä himaniittiputkea, jota on tarkoitus vuosittain saneerata materiaalin heikon tärinän keston ja vedenjakelun toimintavarmuuden vuoksi. Vuoden 2020 aikana asbestivesijohtoa saneerattiin Lohjantiellä sekä Juhanintiellä, Eerontiellä, Venlantiellä ja Enäjärventiellä. Vesijohtoja saneerattiin vuoden aikana yhteensä 1,7 km. Lisäksi saneerattiin Tervalammen paineenkorottamo ja uusittiin vedenjakelun kannalta merkittäviä sulkuventtiileitä sekä rakennettiin 4 uutta palopostia verkoston solmukohtiin.

Viemäriverkostoa saneerattiin patkäsujuttamalla vanhaa betoniviemäriä 970 m sekä ruiskubetonoimalla 29 runkoviemärikaivoa Itä- Männikön alueella Vihdin kirkonkylässä sekä patkäsujuttamalla 290 m betoniviemäriä ja ruiskubetonoimalla 11 viemärikaivoa Juhanintiellä runkovesijohdon saneerauksen yhteydessä.

Painuneen jätevesiviemäriin uusiminen Ali-Haakkointiellä jäi toteutumatta, sillä kohde on haastava ja sen toteuttaminen olisi kallista. Ali-Haakkoinmäentien viemäriin on kohdistettu tehostettuja kunnossapito-toimia.

Vesihuoltoverkostoa laajennettiin mm. Linnanniityn alueella kaavamuutosten johdosta. Syksyllä valmistettiin viemäroinnin toteuttamista Lahdenkyläntielle, mutta hanke viivästyi lisäselvitysten vuoksi. Lisäksi vesijohtoverkoston uusinvestoinneissa keskityttiin uusien verkostojen, kuten Etelä-Nummelan alueen suunnitteluun.

Kirkonkylän vesitornin saneeraus käynnistyi vuonna 2020 vuonna 2019 tehdyn kuntotutkimuksen ja sen perusteella laaditun korjaussuunnitelman mukaisten saneeraustoimenpiteiden toteuttamiseksi. Vesitornin saneeraukseen sisältyviä purkutöitä tehtäessä havaittiin vaurioita, joita ei aikaisemmin tehdyn kuntotutkimuksen yhteydessä ollut mahdollista havaita. Vesitornin yläpohjan rakennekerrokseen oli päässyt vettä. Yläpohjan korjaaminen edellytti yläpohjan purkamista sekä toteutus suunnitelmien mukauttamista, mikä aiheutti hankkeelle lisäkustannuksia ja viivytti hankkeen valmistumista. Hanke jatkuu vuoden 2021 aikana. Lisäksi veden aiheuttamien vahinkojen todettiin edellyttävän myös vesitornin ulkorakenteen uusimista 5 – 10 vuoden kuluessa. Vuoden 2021 aikana päätetään, onko ulkoseinärakenne tarkoituksenmukaista uusina meneillään olevan hankkeen yhteydessä vai toteutetaanko ulkorakenteen saneeraus erillisenä hankkeena lähivuosina. Kohde 9501 Kirkonkylän vesitorni siirrettiin määrärahoineen toiminnolta 9501 toiminnolle 9504 Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraus.

Puhdistamoiden investoinnit

Nummelan puhdistamolle asennettiin uusi ketjulaahain. Vuonna 2020 hankitun lietteenkuivaimen asennus toteutettiin vuonna 2020. Nummelan puhdistamolla siirryttiin käyttämään kemikaalina glyserolia metanolin sijaan ja tähän liittyen tehtiin laitteistoasennuksia. Lisäksi Nummelan puhdistamolla tehtiin pienempiä korjaus- ja muutosinvestointeja liittyen lähtevän jäteveden hygienisointiin.

Kirkonkylän puhdistamolla ei juurikaan tehty investointeja vuoden 2020 aikana. Puhdistamoiden investoinnit määrärahat ylittyivät noin 36 000 euroa.

Pumppaamoiden saneeraus

Pumppaamoita saneerattiin 3 kpl vuoden 2020 aikana. Pumppaamot olivat Vuoren, Vanhakirkkonniemen ja Pillistön jätevedenpumppaamot.

Muu irtain omaisuus

Vihdin Vedelle hankittiin sähköauto, joka on tarkoitettu erityisesti vedenottamoiden käytöstä vastaavan asentajan käyttöön.

1.5 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	7 839	3 838	11 677	19 597	7 921
Vuosikate	9 339	3 838	13 177	20 143	6 966
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 500	0	-1 500	-546	954
Investointien rahavirta	-14 130	610	-13 520	-7 967	5 553
Investointimenot	-16 030	2 080	-13 950	-9 635	4 315
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	66	66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 900	-1 470	430	1 602	1 172
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 291	4 448	-1 843	11 630	13 473
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	42	0	42	60	18
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksilta	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	6 031	0	6 031	-11 733	-17 763
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	0	20 000	60 000	40 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 869	0	-10 869	-31 733	-20 863
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 100	0	-3 100	-40 000	-36 900
Oman pääoman muutokset	0	0	0	-294	-294
Muut maksuvalmiuden muutokset	300	0	300	-4 814	-5 114
Rahavarojen muutos	82	4 448	4 529	-5 151	-9 680

1.6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Keskusvaali- lautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	95 214	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakulut	-86 436	0	0	0	0	0	-100,0 %
Toimintakate	8 778	0	0	0	0	0	-100,0 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-3 896	0	0	0	0	0	-100,0 %

Tarkastuslau- takunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-30 707	-29 839	0	-29 839	-30 619	-780	-0,3 %
Toimintakate	-30 707	-29 839	0	-29 839	-30 619	-780	-0,3 %
<i>siitä sisäiset</i>		0	0	0			
<i>Toimintatuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,0 %
<i>Toimintakulut</i>	-461	-700	0	-700	-450	250	-2,3 %

Kunnanhallitus	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	1 823 405	1 888 346	0	1 888 346	1 936 399	48 053	6,2 %
Toimintakulut	-98 359 271	-98 778 520	-2 567 400	-101 345 920	-98 516 607	2 829 313	0,2 %
Toimintakate	-96 535 866	-96 890 174	-2 567 400	-99 457 574	-96 580 207	2 877 367	0,0 %
<i>siitä sisäiset</i>	0	0	0	0	0	0	
<i>Toimintatuotot</i>	380	0	0	0	3 127	-2 849	722,8 %
<i>Toimintakulut</i>	-410 660	-314 830	0	-314 830	-296 079	18 751	-27,9 %

Lasten ja nuorten lau- takunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toiminta- tuotot	3 717 444	3 987 287	0	3 987 287	3 578 550	-408 737	-3,7 %
Toimintakulut	-60 759 681	-60 527 199	0	-60 527 199	-59 858 587	668 612	-1,5 %
Toimintakate	-57 042 237	-56 539 912	0	-56 539 912	-56 280 037	259 875	-1,3 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	302	0	0	0	1 887	1 887	524,8 %
<i>Toimintakulut</i>	-18 206 036	-17 941 226	0	-17 941 226	-17 567 612	373 614	-3,5 %

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	327 030	281 125	-43 479	237 646	250 330	12 684	-23,5 %
Toimintakulut	-3 968 132	-4 251 976	0	-4 251 976	-3 894 315	357 661	-1,9 %
Toimintakate	-3 641 102	-3 970 851	-43 479	-4 014 330	-3 643 985	370 345	0,1 %
<i>siitä sisäiset</i>							
<i>Toimintatuotot</i>	44 913	26 700	0	26 700	27 502	802	-38,8 %
<i>Toimintakulut</i>	-1 675 436	-1 902 229	0	-1 902 229	-1 681 952	220 277	0,4 %

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	32 137 139	32 773 460	-405 000	32 368 460	31 856 521	-511 939	-0,9 %
Toimintakulut	-24 307 296	-23 576 447	-45 000	-23 621 447	-23 189 005	432 442	-4,6 %
Valmistus omaan käyttöön	275 299	235 000	0	235 000	194 235	-40 765	-29,4 %
Toimintakate	8 105 141	9 432 013	-450 000	8 982 013	8 861 752	-120 261	9,3 %
<i>siitä sisäiset</i>							
Toimintatuotot	22 133 330	21 973 681	0	21 973 681	21 633 164	-340 517	-2,3 %
Toimintakulut	-1 932 739	-1 770 755	0	-1 770 755	-2 058 536	-287 781	6,5 %

Ympäristölautakunta	TP 2019	TA2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2020	POIKKEAMA	TP2019, % TP2020, %
Toimintatuotot	367 881	409 000	-63 471	345 529	364 585	19 056	-0,9 %
Toimintakulut	-1 355 531	-1 374 096	0	-1 374 096	-1 312 251	61 845	-3,2 %
Toimintakate	-987 651	-965 096	-63 471	-1 028 567	-947 666	80 901	-4,0 %
<i>siitä sisäiset</i>							
Toimintatuotot	5 435	0	0	0	2 125	2 125	-60,9 %
Toimintakulut	-75 311	-67 341	0	-67 341	-59 991	7 350	-20,3 %

TULOSLASKELMAOSAN MUUT ERÄT	Alkuperäinen talousarvio	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Verotulot	130 785 000	-4 841 000	125 944 000	128 923 513	2 979 513
Kunnan tulovero	119 541 000	-3 441 000	116 100 000	118 444 634	2 344 634
Kiinteistövero	7 304 000	-1 260 000	6 044 000	6 580 840	536 840
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 940 000	-140 000	3 800 000	3 898 039	98 039
Valtionosuudet	28 196 876	11 803 124	40 000 000	40 109 341	109 341
Rahoitustuotot ja -kulut	-613 251	0	-613 251	-191 670	421 581
Korkotuotot	10 000	0	10 000	90 446	80 446
Muut rahoitustuotot	726 500	0	726 500	363 270	-363 230
Korkokulut	-936 751	0	-936 751	-638 120	298 631
Muut rahoituskulut	-413 000	0	-413 000	-7 266	405 734
Poistot ja arvonalentumiset	-12 576 540	0	-12 576 540	-13 239 672	-663 132
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 576 540	0	-12 576 540	-11 667 017	909 523
Arvonalentumiset	0	0	0	-1 572 655	-1 572 655
Poistoeron lisäys(-) tai väh (+)	189 500	0	189 500	189 199	-301
Rahastojen lisäys(-) tai väh (+)	0	0	0	-3 740 000	-3 740 000

INVESTOINNIT	TA 2020	TA- MUUTOKSET	MTA 2020	TP 2020	TOT %	POIKKEAMA
MENOT	-16 030 000	2 080 000	-13 950 000	-9 635 434	69,07	-4 314 566
TULOT	1 900 000	-1 470 000	430 000	1 668 092	387,93	-1 238 092
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	66 000	0,00	-66 000
Käyttöomaisuuden myyntituotot	1 900 000	-1 470 000	430 000	1 602 092	372,58	-1 172 092
NETTO	-14 130 000	610 000	-13 520 000	-7 967 341	58,93	-5 552 659

OTTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	Alkuperäinen talousarvio	TA 2020 muu- tokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Lainakannan muutokset	6 030 532	0	6 030 532	-11 732 672	-17 763 204
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000	0	20 000 000	60 000 000	40 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 869 468	0	-10 869 468	-31 732 672	-20 863 204
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 100 000	0	-3 100 000	-40 000 000	-36 900 000

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1 TULOSLASKELMA

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos	2020	2019	2018
Toimintatuotot			
Myyntituotot	7 914 704,58	7 696 758,00	7 765 907,00
Maksutuotot	2 095 575,78	2 913 521,64	2 940 812,44
Tuet ja avustukset	1 981 508,41	1 872 181,00	1 514 213,98
Muut tuotot	4 326 792,24	3 618 255,21	3 672 310,18
	16 318 581,01	16 100 715,85	15 893 243,60
Valmistus omaan käyttöön	194 235,31	275 298,87	316 641,83
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-38 662 112,51	-38 644 542,17	-36 252 287,02
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-8 659 696,88	-8 908 655,30	-8 296 446,58
Muut henkilösivukulut	-1 384 889,69	-1 339 859,41	-1 358 173,49
Palvelujen ostot	-102 227 680,94	-103 114 234,84	-96 639 547,81
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 313 034,53	-7 783 192,82	-7 790 652,23
Avustukset	-5 095 388,42	-4 887 719,91	-5 032 564,45
Muut toimintakulut	-1 867 621,87	-1 893 834,78	-1 867 890,24
	-165 210 424,84	-166 572 039,23	-157 237 561,82
Toimintakate	-148 697 608,52	-150 196 024,51	-141 027 676,39
Verotulot	128 923 513,34	125 944 919,23	123 107 012,33
Valtionosuudet	40 109 341,00	24 413 442,00	22 865 376,00
Rahoitustuotot ja -kulut:			
Korkotuotot	90 445,93	33 351,94	9 855,59
Muut rahoitustuotot	362 705,07	309 056,42	325 190,30
Korkokulut	-638 120,43	-668 792,33	-576 357,86
Muut rahoituskulut	-7 265,82	-29 167,01	-51 655,56
	168 840 619,09	150 002 810,25	145 679 420,80
Vuosikate	20 143 010,57	-193 214,26	4 651 744,41
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 667 017,07	-10 505 733,54	-9 930 940,53
Arvonalentumiset	-1 572 456,72	-2 396,32	-7 747,42
	-13 239 473,79	-10 508 129,86	-9 938 687,95
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	0,00	378 799,30	23 633,00
Satunnaiset kulut	0,00	-157 418,61	-18 912,02
	0,00	221 380,69	4 720,98
Tilikauden tulos	6 903 536,78	-10 479 963,43	-5 282 222,56
Poistoeron lisäys(-) tai väh (+)	189 199,44	189 199,44	189 393,08
	189 199,44	189 199,44	189 393,08
Rahastojen lisäys(-) tai väh (+)	-3 740 000,00	0,00	0,00
	-3 740 000,00	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	3 352 736,22	-10 290 763,99	-5 092 829,48

2 RAHOITUSLASKELMA

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos	2020		2019	
	Euro		Euro	
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	20 143 010,57		-193 214,26	
Satunnaiset erät	0,00		205 571,02	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-545 783,61</u>	19 597 226,96	<u>-1 261 385,71</u>	-1 249 028,95
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 635 433,52		-18 316 841,39	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	66 000,00		1 430 753,20	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>1 602 092,34</u>	-7 967 341,18	<u>770 684,36</u>	-16 115 403,83
Toiminnan ja investointien rahavirta		11 629 885,78		-17 364 432,78
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset			-3 500 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>59 920,31</u>	59 920,31	<u>0,00</u>	-3 500 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000 000,00		0,39	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-31 732 672,01		-13 869 464,01	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-40 000 000,00</u>	-11 732 672,01	<u>38 000 000,00</u>	24 130 536,38
Oman pääoman muutokset	-294 427,97	-294 427,97		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 886,67		2 793,48	
Vaihto-omaisuuden muutos	75 794,59		-14 931,91	
Saamisten muutos (lis-, väh+)	-1 084 649,99		-654 271,29	
Palautuskelpoisten liittymismaksujen lisäys	0,00		281 039,23	
Korottomien velkojen muutos (lis+, väh-)	<u>-3 802 774,61</u>	-4 813 516,68	<u>1 588 214,73</u>	1 202 844,24
Rahoituksen rahavirta		-16 780 696,35		21 833 380,62
Rahavarojen muutos		-5 150 810,57		4 468 947,84
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	2 875 085,33		8 025 895,90	
Rahavarat 1.1.	<u>8 025 895,90</u>	-5 150 810,57	<u>3 556 948,06</u>	4 468 947,84

3 TASE

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos	2020	2019	2018
VASTAAVAA	Euro	Euro	Euro
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	266 615,28	278 340,17	182 573,72
Muut pitkävaikutteiset menot	2 260 450,61	723 941,45	366 474,02
	2 527 065,89	1 002 281,62	549 047,74
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	35 816 816,03	34 903 135,65	33 901 856,06
Rakennukset	77 956 451,03	82 445 777,56	65 706 149,11
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 565 107,29	28 992 374,45	29 708 774,84
Koneet ja kalusto	1 985 152,56	2 659 417,05	1 708 120,36
Ennakkomaks.ja keskener.hankinnat	7 833 024,54	13 385 106,18	25 399 639,80
	158 156 551,45	162 385 810,89	156 424 540,17
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	19 845 853,87	21 366 360,59	21 099 107,10
Lainasaamiset	3 440 079,69	3 500 000,00	0
Muut saamiset	190 163,72	190 163,72	190 163,72
	23 476 097,28	25 056 524,31	21 289 270,82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot	52 021,65	50 134,98	52 928,46
Muut toimeksiantojen varat	93 209,28	93 459,68	29 475,97
	145 230,93	143 594,66	82 404,43
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	98 187,72	173 982,31	159 050,40
	98 187,72	173 982,31	159 050,40
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	135 000,00	135 000,00	135 000,00
Lainasaamiset			
Muut saamiset	51 731,00	51 731,00	51 731,00
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	1 556 245,35	2 699 657,98	1 885 826,81
Lainasaamiset	0,00	4 399,94	0,00
Muut saamiset	1 161 044,01	1 049 492,89	702 052,36
Siirtosaamiset	2 563 273,13	442 361,71	953 762,06
	5 467 293,49	4 382 643,52	3 728 372,23
Rahoitusomaisuusarvopaperit			
Osakkeet ja osuudet	1 239,30	1 239,30	9 649,20
	1 239,30	1 239,30	9 649,20
Rahat ja pankkisaamiset	2 873 846,03	8 024 656,60	3 547 298,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ	192 745 512,09	201 170 733,21	185 789 633,85
	2020	2019	2018

VASTATTAVAA	Euro	Euro	Euro
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	50 992 626,34	50 992 626,34	50 992 626,34
Liittymismaksurahasto			
Arvonkorotusrahasto	29 723,77	29 723,77	29 723,77
Muut omat rahastot / Kehitysrahasto	3 740 000,00		
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	6 442 792,30	16 953 198,92	21 508 759,02
Tilikauden yli- / alijäämä	3 352 736,22	-10 290 763,99	-5 092 829,48
	<u>64 557 878,63</u>	<u>57 684 785,04</u>	<u>67 438 279,65</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero	2 291 749,63	2 480 949,07	2 670 148,51
Investointivaraukset			
	<u>2 291 749,63</u>	<u>2 480 949,07</u>	<u>2 670 148,51</u>
PAKOLLISET VARAUKSET			
Muut pakolliset varaukset	494 427,97	74 785,34	814 765,97
	<u>494 427,97</u>	<u>74 785,34</u>	<u>814 765,97</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Muut toimeksiantojen pääomat	93 209,28	93 459,68	29 475,97
	<u>93 209,28</u>	<u>93 459,68</u>	<u>29 475,97</u>
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	92 645 860,64	65 659 893,98	77 329 357,60
Saadut ennakot	281 220,00	0,00	0,00
Muut velat	10 247 511,12	10 051 611,39	9 770 572,16
Siirtovelat			
	<u>103 174 591,76</u>	<u>75 711 505,37</u>	<u>87 099 929,76</u>
Lyhytaikainen			
Joukkovelkakirjalainat	0,00	40 000 000,00	2 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 750 825,34	8 469 464,01	10 669 464,01
Saadut ennakot	44 040,88	241 934,98	301 311,45
Ostovelat	3 353 763,70	3 922 609,74	5 790 220,77
Muut velat	783 928,92	789 694,14	703 308,81
Siirtovelat	8 201 095,98	11 701 545,84	8 272 728,95
	<u>22 133 654,82</u>	<u>65 125 248,71</u>	<u>27 737 033,99</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	192 745 512,09	201 170 733,21	185 789 633,85

4 KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNITULOSLASKELMA	Vuosi 2020	Vuosi 2019	Vuosi 2018
	Euro	Euro	Euro
Toimintatuotot	104 169 465,97	100 329 784,57	95 207 702,72
Toimintakulut	-255 138 328,43	-253 022 331,28	-237 207 940,39
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-3 988,73	16 149,61	-12 695,21
Toimintakate	-150 972 851,19	-152 676 397,10	-142 012 932,88
Verotulot	128 923 513,34	125 944 919,23	123 107 012,33
Valtionosuudet	46 734 052,62	30 425 490,10	28 506 017,45
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	100 026,90	44 374,45	23 065,33
Muut rahoitustuotot	315 538,25	327 138,09	339 489,72
Korkokulut	-691 774,17	-702 809,22	-609 870,72
Muut rahoituskulut	-251 811,05	-287 776,06	-296 766,98
Vuosikate	24 156 694,70	3 074 939,49	9 056 014,25
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 767 190,79	-13 711 772,17	-13 165 605,21
Omistuksen eliminointierot	-1 702,58	-7 927,09	-37 443,55
Arvonalentumiset	2 689,78	-6 764,13	-13 167,29
Satunnaiset tuotot	25 518,71	0,00	23 633,00
Satunnaiset kulut	0,00	-157 418,61	-18 912,02
Tilikauden tulos	9 416 009,82	-10 808 942,51	-4 155 480,82
Tilinpäätössiirrot	-3 740 000,00	0,00	-10 816,46
Tilikauden verot	-41 397,43	-74 898,78	-123 347,34
Laskennalliset verot	-1 111,16	6 056,18	2 720,00
Vähemmistöosuudet	-43 313,56	-98 883,38	-126 345,05
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	5 590 187,67	-10 976 668,49	-4 413 269,67

5 KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	2020	2019	2018
	Euro	Euro	Euro
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	24 156 694,70	3 074 939,48	9 056 014,25
Satunnaiset erät	25 518,71	-157 418,61	4 720,98
Tilikauden verot	-41 397,43	-74 898,78	-123 347,34
Tulorahoituksen korjaukset	-1 032 669,26	-1 273 293,12	-2 015 514,58
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-19 349 634,05	-23 702 597,99	-25 165 390,38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	179 726,91	1 430 753,20	481 762,04
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 162 028,08	788 928,35	2 390 456,79
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 100 267,66	-19 913 587,47	-15 371 298,24
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-324,85	-3 500 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	60 183,44	365,04	47 036,05
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	67 440 928,40	3 345 530,05	20 600 741,48
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 211 828,56	-14 353 385,16	-12 403 379,66
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-41 452 113,51	39 466 735,25	1 994 746,04
Muutokset vähemmistön osuudessa	-48 000,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	217 261,88	49 654,34	-2 058,36
Vaihto-omaisuuden muutos	-434 300,74	121 886,50	-166 158,65
Saamisten muutos (lis-, väh+)	-3 948 280,83	-4 375 222,89	999 446,27
Korottomien velkojen muutos	5 185 842,20	1 699 222,05	3 940 479,58
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	1 020 522,51	-2 504 460,00	4 771 708,84
Rahoituksen rahavirta	-5 190 632,57	22 454 785,18	15 010 852,75
Rahavarojen muutos	2 909 635,09	2 541 197,71	-360 445,49
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	25 101 128,64	22 191 493,55	19 650 295,84
Rahavarat 1.1.	22 191 493,55	19 650 295,84	20 010 741,33
	2 909 635,09	2 541 197,71	-360 445,49

6 KONSERNITASE

KONSERNITASE VASTAAVAA	2020 Euro	2019 Euro	2018 Euro
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	306 137,52	338 528,74	320 748,39
Muut pitkävaikutteiset menot	3 898 857,27	2 249 894,70	1 676 000,14
Ennakkomaksut	0,00	0,00	941,09
	4 204 994,79	2 588 423,44	1 997 689,62
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	36 558 297,58	35 647 233,78	35 270 276,73
Rakennukset	100 831 061,69	103 286 102,30	86 515 024,41
Kiinteät rakenteet ja laitteet	35 248 200,31	29 718 487,52	30 463 745,80
Koneet ja kalusto	5 171 215,84	6 000 396,16	5 140 342,55
Muut aineelliset hyödykkeet	78 916,12	73 883,03	67 754,08
Enn.maksut ja keskeneräiset	14 377 557,75	18 109 093,37	28 108 683,53
	192 265 249,29	192 835 196,16	185 565 827,10
Sijoitukset			
Osakkuusyhteisöosuudet	768 624,05	545 442,32	465 825,86
Muut osakkeet ja osuudet	5 922 641,62	5 865 630,52	5 578 468,49
Muut lainasaamiset	3 440 605,96	3 500 789,40	1 052,53
Muut saamiset	22 690,57	22 365,73	22 467,63
	10 154 562,20	9 934 227,97	6 067 814,51
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	206 624 806,28	205 357 847,57	193 631 331,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot	157 105,88	69 740,80	161 644,87
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	290 135,87	257 238,76	137 521,71
Muut toimeksiantojen varat	117 669,33	63 839,31	71 870,23
	564 911,08	390 818,87	371 036,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	1 486 520,38	1 066 227,79	1 187 951,02
Keskeneräiset tuotteet	6 359,39	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	8 772,62	1 123,86	1 287,13
	1 501 652,39	1 067 351,65	1 189 238,15
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	135 000,00	135 000,00	135 000,00
Lainasaamiset	997,84	1 034,12	1 015,90
Muut saamiset	80 596,36	85 619,58	82 518,08
	216 594,20	221 653,70	218 533,98
Lyhytaikaiset saamiset			

Myyntisaamiset	8 897 877,78	8 427 823,31	4 313 749,28
Lainasaamiset	0,00	4 399,92	0,00
Muut saamiset	2 439 176,81	2 211 358,65	1 863 928,01
Siirtosaamiset	4 747 844,42	1 488 466,83	1 582 268,24
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	16 084 899,01	12 132 048,71	7 759 945,53
Rahoitusarvopaperit			
Osakkeet ja osuudet	3 933,16	3 933,16	9 819,37
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 501 535,48	2 471 788,38	2 463 864,94
Joukkovelkakirjalainasaamiset	736,98	0,00	0,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1 506 205,62	2 475 721,54	2 473 684,31
Rahat ja pankkisaamiset	23 594 923,03	19 715 772,02	17 176 611,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	42 904 274,25	35 612 547,62	28 818 013,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	250 093 991,61	241 361 214,06	222 820 381,54

VASTATTAVAA	2020	2019	2018
	Euro	Euro	Euro
OMA PÄÄOMA	76 682 010,33	67 358 710,20	78 335 378,69
Peruspääoma	50 992 626,34	50 992 626,34	50 992 626,34
Arvonkorotusrahasto	179 723,77	179 723,77	179 723,77
Muut omat rahastot	4 183 747,99	446 597,22	446 597,22
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	15 735 724,56	26 716 431,36	31 129 701,03
Tilikauden yli-/ alijäämä	5 590 187,67	-10 976 668,49	-4 413 269,67
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 038 225,19	1 074 476,03	975 592,65
PAKOLLISET VARAUKSET	1 144 103,98	1 038 383,14	1 841 247,94
Eläkevaraukset	16 124,31	17 010,22	19 638,61
Muut pakolliset varaukset	1 127 979,67	1 021 372,92	1 821 609,33
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	892 267,74	500 913,64	431 477,24
Valtion toimeksiannot	465 620,90	161 119,45	108 716,41
Lahjoitusrahastojen pääomat	308 525,47	275 954,88	156 388,99
Muut toimeksiantojen pääomat	118 121,37	63 839,31	166 371,84
VIERAS PÄÄOMA	170 337 384,37	171 388 731,05	141 236 685,02
Pitkäaikainen	122 586 264,84	88 210 529,29	96 791 836,63
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	110 177 470,13	76 339 055,10	85 135 035,75
Lainat julkisyhteisöiltä	169 838,32	131 538,69	143 691,52
Saadut ennakot	281 247,09	27,09	27,09
Muut velat	11 927 436,07	11 709 246,76	11 484 753,52
Laskennalliset verovelat	30 273,23	30 661,65	28 328,75
Lyhytaikainen	47 751 119,53	83 178 201,76	44 444 848,39
Joukkovelkakirjalainat	0,00	40 000 000,00	2 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 283 395,23	10 402 379,40	11 136 448,92
Lainat julkisyhteisöiltä	30 405,21	11 149,36	10 066,21
Saadut ennakot	1 006 085,72	986 431,50	1 002 260,17
Ostovelat	11 012 272,26	11 065 825,03	10 210 901,13
Muut velat	2 646 365,99	2 315 691,10	1 711 920,40
Siirtovelat	22 772 595,12	18 396 725,37	18 364 862,47
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00	8 389,09
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	250 093 991,61	241 361 214,06	222 820 381,54

IV LIITETIEDOT

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotuseriaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus:

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettyinä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistomenetelmä on tasapoisto. Pysyvien vastaavien arvostamisessa noudatetaan voimassa olevaa kunnanvaltuuston 10.12.2018 vahvistamaa poistosuunnitelmaa (ennen vuotta 2018 hankittujen pysyvien vastaavien osalta noudatetaan kunnanvaltuuston 10.12.2012 ja 9.6.2003 hyväksymiä poistosuunnitelmia) ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista 19.4.2016.

Sijoitusten arvostus: Pysyvien vastaavien sijoitusten erät on arvostettu hankintamenoon tai alempaan käypään arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus: Kunnan vaihto-omaisuus muodostuu polttoainevarastosta ja vesilaitoksella lisäksi kemikaalivarastosta. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus: Rahoitusomaisuudessa olevat sijoitukset on arvostettu hankintahintaisina tai alempaan käypään arvoon.

Jaksotuseriaatteet: Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Johdannaissopimusten käsittely: Kunnalla ei ole johdannaisia.

Arvostusten käsittely: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusosuudet on vähennetty ao. hyödykkeen hankintamenoista.

Maankäyttösopimukseen liittyvä tuloutusmenettely: Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maanomistajalla on velvollisuus osallistua asemakaavoituksen ja asemakaavan toteuttamiskustannuksiin. Maankäyttösopimuksella sovitaan maanomistajan osallistumisesta em. kustannuksiin luovuttamalla kunnalle kustannusten korvauksena määräala. Määräalan hallinta- ja omistusoikeus siirtyy kunnalle, kun kaupan hyväksymistä koskeva kunnan päätös ja sopimusalueen asemakaavan hyväksymispäätös ovat saaneet lainvoiman.

Maanomistajan käyttöomaisuuden luovutuksena suorittama maksu merkitään kunnan taseen eriin Maa- ja vesialueet ja Saadut ennakot sinä tilikautena, jolloin määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy kunnalle. Ennakkomaksu tuloutetaan tuloslaskelman maksutuottoihin tilikausittain toteutuneiden kaavoitus- ja rakentamiskustannusten kertymän suhteessa kokonaismäärästä, mihin kunta on maankäyttösopimuksessa sitoutunut. (Kilan kuntajaosto, lausunto 67 /22.2.2005)

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätös on laadittu vuodesta 2015 alkaen uusien laadintaohjeiden mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet: Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämistä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu: Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero: Uudessa yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta on muutoksia vapaaehtoisten varausten ja poistoeron käsittelyyn:

”Kunnan ja kuntayhtymän taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään. Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoeron ja vapaaehtoiset varaukset kunta merkitsee konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutoksen konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään. Laskennallisten verovelkojen laskemisessa sovelletaan kirjanpitolautakunnan yleisohjetta laskennallisten verovelkojen ja -saamisten käsittelystä (12.9.2006). [2015] ”

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei aiempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja eikä virheiden korjauksia.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus päättyneen tilikauden tietoihin:

Kiinteistöosakeyhtiöt Härköiläntie 1-3 on purettu ja rakennukset poistettu jo vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Maa-alueet purkukuntoisine rakennuksineen ovat siirtymässä kunnalle, kuten myös rahavarat sekä velat ja saamiset liitetty kunnan lukuihin. Lainhuuto on vielä kesken, mutta vaikutukset on otettu huomioon jo vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Lisäksi kunta on kirjannut alas Palman Tieto-Taito Oy:n osakekannan. Yhtiö on edelleen olemassa kunnan tyttärenä.

2 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	4 705 642,26	14 323 941,21	4 579 922,11	10 745 173,28
Sosiaali- ja terveystoimet	57 302 453,31	51 496 525,98	2 846 286,91	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimet	2 238 667,99	794 672,38	1 544 316,13	1 945 697,49
Yhdyskuntapalvelut	617 112,06	519,32	540 176,82	957 225,36
Muut palvelut	13 248,29	9 335,69	11 082,83	10 598,79
Tuet ja avustukset	4 251 892,02	3 162 608,86	1 981 508,41	1 872 181,00
Muut toimintatuotot	35 040 449,86	30 540 539,15	4 815 287,80	569 839,93
Toimintatuotot yhteensä	104 169 465,97	100 328 142,59	16 318 581,01	16 100 715,85

	Kunta	
	2020 1000 e	2019 1000 e
Konsernipalvelut		
Keskusvaalilautakunta	0	95
Konsernipalvelut	1 916	1 808
Ateria ja puhdistuksen tulosalue	1 333	1 445
Sosiaali- ja terveystoimet	-6	6
Elinvoimapalvelut		
Elinkeino ja markkinointi	24	9
Sivistyspalvelut		
Opetuksen tulosalue	1 649	1 464
Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalue	89	81
Varhaiskasvatuksen tulosalue	1 840	2 129
Liikuntapalveluiden tulosalue	134	201
Lasten ja nuorten hyvinvointi	88	124
Infra- ja tukipalvelut		
Kunnallistekniset palv. Tulosalue	281	188
Tilapalvelujen tulosalue	2 741	2 716
Ympäristöpalvelujen tulosalue	362	362
Ympäristölautakunta	0	1
Elinvoimapalvelut	1 645	1 422
Vesihuoltolaitos	4 223	4 050
Toimintatuotot yhteensä tulosalueittain	16 319	16 101

Verotulojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Kunnan tulovero	118 444 634,35	114 966 732,11	118 444 634,35	114 966 732,11
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 898 038,98	3 659 273,41	3 898 038,98	3 659 273,41
Kiinteistövero	6 580 840,01	7 318 913,71	6 580 840,01	7 318 913,71
Verotulot yhteensä	128 923 513,34	125 944 919,23	128 923 513,34	125 944 919,23

Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	31 085 747,00	28 841 150,00	31 085 747,00	28 841 150,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	-1 301 808,00	-1 592 628,00	-1 301 808,00	-1 592 628,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00	0,00
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	6 624 711,62	6 012 048,10	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 662 384,00	-2 835 080,00	-2 662 384,00	-2 835 080,00
Verotulomenetysten kompensatio	10 987 786,00	0,00	10 987 786,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	46 734 052,62	30 425 490,10	40 109 341,00	24 413 442,00

Palvelujen ostot

Kunta	
2020	2019

Asiakaspalvelujen ostot tulosalueittain:

Konsernipalvelut	10 947,48	22 070,77
Ateria ja puhdistuksen tua	0,00	1 093,32
Opetuksen tua	956 321,55	816 665,78
Kulttuuri- ja vapaa-ajan tua	234 153,00	224 470,00
Varhaiskasvatuksen tua	50 260,10	34 043,31
Sosiaali- ja terveystalot	87 489 044,53	87 726 892,99
Liikuntapalveluiden tua	0,00	1 290,00
Lasten ja nuorten hyvinvointi	8 951,27	4 520,48
Tilapalvelun tua	0,00	138,14
Elinvoimapalvelut	965,61	0,00
Asiakaspalvelujen ostot yhteensä	88 750 643,54	88 831 184,79

Muiden palvelujen ostot

Keskusvaalilautakunta	0,00	13 728,30
Tarkastuslautakunta	21 646,62	22 854,46
Kunnanvaltuusto	4 259,20	13 326,16
Kunnanhallitus	43 734,76	14 832,01
Konsernipalvelut	4 364 115,67	4 052 780,17
Elinkeino ja markkinointi	298 272,96	352 595,48

Ateria ja puhdistuksen tua	720 095,66	769 519,97
Lasten ja nuorten lautakunta	520,97	1 218,27
Opetuksen tulosalue	1 870 309,51	2 133 850,84
Liikuntapalveluiden tua	34 045,49	39 189,56
Lasten ja nuorten hyvinvointi	30 827,15	85 073,98
Kulttuuri- ja vapaa-ajan tua	123 462,38	152 555,82
Kulttuuri- ja vapaa-ajan ltk	226,46	690,02
Varhaiskasvatuksen tua	330 068,39	413 040,55
Kaavoitus- ja tekninen ltk	887,78	958,71
Tukipalvelut	1 997 090,61	1 948 583,62
Kunnallisteknisten palvelujen tua	580 540,84	725 235,92
Tilapalvelun tua	1 156 407,90	1 900 691,16
Elinvoimapalvelut	246 653,33	249 870,94
Ympäristöltk	352,26	1 020,89
Ympäristöpalveluiden tua	509 298,32	519 016,92
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	13 290,40	32 227,33
Vesihuoltolaitos	1 130 930,74	840 188,97
Muiden palvelujen ostot yhteensä	13 477 037,40	14 283 050,05
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	102 227 680,94	103 114 234,84

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Kehittämismenot	2 vuotta	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
ATK-ohjelmisto	2 vuotta	Tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön		
tiehankkeisiin	15 vuotta	Tasapoisto
ratahankkeisiin	30 vuotta	Tasapoisto
Muut	2 vuotta	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	10-30 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 vuotta	Tasapoisto
Vedenjakelu- ja viemäriverkostot	30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat		Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa
Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa

Uusittu poistosuunnitelma otettu käyttöön 1.1.2018 alkaen. Uutta suunnitelmaa noudatetaan vuonna 2018 ja sen jälkeen hankitun tai valmistuneen omaisuuden osalta. Aiemmin hankittu omaisuus poistetaan aiemmin vahvistettujen poistosuunnitelmien mukaisesti.

Vanhoilla poistoajoilla (päätös 9.6.2003) olevia hyödykkeitä on mukana myös seuraavissa kohdissa:

Aineettomat oikeudet	3-5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3-5 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	15-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	5-12 vuotta	Tasapoisto

Aktivointiraja on poistosuunnitelman mukaan 10.000 euroa.

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevastuu 1.1.	17 010,22	19 638,61	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-885,91	-2 628,39	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12.	16 124,31	17 010,22	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.	74 785,34	0,00	74 785,34	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	74 785,34	294 427,97	74 785,34
Vähennykset tilikaudella	-74 785,34	0,00	-74 785,34	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0,00	74 785,34	294 427,97	74 785,34
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	748 979,24	938 777,05	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-9 906,07	-189 797,81	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	739 073,17	748 979,24	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	197 608,34	68 066,31	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	296 560,95	973 441,95	200 000,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-105 262,79	-843 899,92	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	388 906,50	197 608,34	200 000,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	1 144 103,98	1 038 383,14	494 427,97	74 785,34

Kunnan pakollisessa varauksessa on vuonna 2020 on mukana varautuminen HUS:n alijäämään ja kasvomaskien korvaamiseen.

Vuonna 2019 pakollinen varaus koostui varautumisesta Perusturvakuntayhtymä Karviaisen alijäämän kattamiseen.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden luovutusvoitot	0,00	55 564,24	0,00	55 564,24
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 013 395,01	405 731,22	1 013 395,01	405 731,22

Rakennusten luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	184 215,82	47 858,31	55 500,00	40 043,41
Luovutusvoitot yhteensä	1 197 610,83	509 153,77	1 068 895,01	501 338,87
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	28 683,43	54 719,13	28 683,43	54 719,13
Rakennusten luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutustappiot	34 198,71	0,00	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	62 882,14	54 719,13	28 683,43	54 719,13

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot				
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0,00	-155,92	0,00	362 989,63
Muut satunnaiset tuotot	25 518,71	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	25 518,71	-155,92	0,00	362 989,63
Muut satunnaiset kulut	0,00	-157 418,61	0,00	-157 418,61
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	-157 418,61	0,00	-157 418,61

Vuoden 2019 Satunnaisissa kuluissa on Hill Side Golfin pantinhoitokulut 13.184,05 e sekä Handelsbankenin lainan lopetuskulut 144.234,56 e. Ja kunnan satunnaisissa tuloissa Veikkokorven lopetuksesta saadut varat.

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	72 000,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	9 583,40	9 753,90
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	229 545,85	229 545,85
Yhteensä	311 129,25	239 299,75

3 TASEEN LIITETIEDOT

Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritykset

	Konserni 2020 1000 e	Konserni 2019 1000 e	Vihti 2020 1000 e	Vihti 2019 1000 e
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	179,1	148,6	29,1	29,1
Arvonkorotukset	0,0	30,5	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvo 31.12.	179,1	179,1	29,1	29,1
Rakennukset				
Arvo 1.1.	0,6	0,6	0,6	0,6
Arvonkorotukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvo 31.12.	0,6	0,6	0,6	0,6
Arvonkorotukset yhteensä				
Arvo 1.1.	179,7	149,2	29,7	29,7
Arvonkorotukset	0,0	30,5	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvo 31.12.	179,7	179,7	29,7	29,7

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määriteltä varovaisuuden periaatetta noudattaen. Vihdin kunnan taseessa arvonkorotuksia on vastikkeetta saadun omaisuuden osalta. Korotus on tehty viimeisimpään verotusarvoon. Ennen vuotta 1997 saadut rakennukset ja maa-alueet on arvostettu viimeisimmän kiinteistöverotuksen mukaisesti. Lahjoituksena saatu rakennus on poistettu kokonaan vuonna 2016.

Pysyvien vastaavien hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset tase-erittäin eriteltynä

Pysyvien vastaavien hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset tase-erittäin eriteltynä 31.12.2020

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet			Sijoitukset			Kaikki yhteensä
	Aineittomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskivaihtoaset hankinnat	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.										
Hankintameno lisäykset	278 940,17	723 941,45	1 002 281,62	34 903 135,64	82 445 777,56	28 992 374,45	2 659 417,05	13 385 106,18	162 385 810,88	21 366 360,59
Rahoitusosuudet tilikaudella	219 993,05	0,00	219 993,05	1 475 561,14	1 409 207,53	1 776 686,86	547 866,28	4 158 690,08	9 387 991,89	48 248,58
Hankintameno vähennyk.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-66 000,00	-66 000,00	0,00
Sitot erien välillä	0,00	0,00	0,00	561 880,76	0,00	0,00	0,00	0,00	561 880,76	1 568 755,30
Tilikauden poisto	0,00	1 606 477,64	1 606 477,64	0,00	874 753,54	7 153 759,73	883,80	-9 635 874,71	-1 606 477,64	0,00
Avonalamukset	243 652,67	69 989,48	313 021,15	0,00	6 773 297,60	3 357 693,75	1 223 014,57	8 897,01	11 362 892,93	0,00
Aktivoidut korkomenot	-12 134,73	0,00	-12 134,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	266 815,28	2 260 450,61	2 514 931,16	35 816 816,02	77 956 451,03	34 955 107,29	1 985 152,56	7 833 024,54	158 156 551,44	19 845 853,87
Kirjanpitoarvo	266 815,28	2 260 450,61	2 514 931,16	35 816 816,02	77 956 451,03	34 955 107,29	1 985 152,56	7 833 024,54	158 156 551,44	19 845 853,87
Kertynyt poistoero 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	2 480 949,07	0,00	0,00	0,00	2 480 949,07	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00	0,00	-189 199,44	0,00	0,00	0,00	-189 199,44	0,00
Tuotus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P.eron pois kirj.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Eräsuora tulout.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertynyt poistoero 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	2 291 749,63	0,00	0,00	0,00	2 291 749,63	0,00
Tilikauden alkaiset pienhankinnat										
Kertapoisot käyttöomaisuudesta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TASEEN SUMMAT:	266 815,28	2 260 450,61	2 514 931,16	35 816 816,03	77 956 451,03	34 955 107,29	1 985 152,56	7 833 024,54	158 156 551,44	19 845 853,87
										180 529 471,21

Taulukko 22: Pysyvien vastaavien hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset tase-erittäin eriteltynä.

Kunnan yhdistellyssä taseessa eliminoitu vesilaitoksen osuus sijoituksista: 3.686.690 e. Hankintameno 1.1. ei sisällä avustuksia.

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	511 602,01	504 102,01	511 602,01	504 102,01
Muut maa- ja vesialueet	36 013 567,68	35 122 187,88	35 272 086,13	34 365 905,75
Arvonkorotukset	33 127,89	33 127,89	33 127,89	33 127,89
Arvonalennukset	0,00	-12 184,00	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	36 558 297,58	35 647 233,78	35 816 816,03	34 903 135,65

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Vihdin kunnan sijoitukset

Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä	Joukkovelkakirjalainat, muut laina- ja muut saamiset					Yhteensä
	Osakkeet tytäryhtiöt	Kuntayhtymäosuudet (vesilaitos)	Liikelaitosten peruspääom aosuudet	Muut osakkeet ja osuudet		Joukkov elkakirja lainat	Saamiset			Saamiset muut yhteisöt	
							konserniyhte isöt	saamiset yhtym ät	saamiset kunta		
Hankintameno 1.1.	1 853 679,11	14 019 278,57	3 686 690,00	5 493 402,91	25 053 050,59	0,00	190 163,72	0,00	0,00	3 500 000,00	3 690 163,72
Lisäykset	0,00			48 248,58	48 248,58					0,00	0,00
Vähennykset	-1 568 755,30			0,00	-1 568 755,30			0,00		-59 920,31	-59 920,31
Siirrot erien välillä	0,00			0,00	0,00						0,00
Hankintameno 31.12.	284 923,81	14 019 278,57	3 686 690,00	5 541 651,49	23 532 543,87	0,00	190 163,72	0,00	0,00	3 440 079,69	3 630 243,41
Arvonalennukset					0,00						0,00
Arvonkorotukset					0,00						0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	284 923,81	14 019 278,57	3 686 690,00	5 541 651,49	23 532 543,87	0,00	190 163,72	0,00	0,00	3 440 079,69	3 630 243,41

Tytäryhtiöosakkeissa vähennystä Härkölänteiden ja Palman tieto-taito-yhtiöiden osalta. Lisäystä muissa osakkeissa ja osuuksissa Turun tunnin junan osakkeiden osalta. Saamiset muissa yhteisöissä kohdassa on Jäähallin laina lyhennyksineen.

	Konsernin omistus-osuus %	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden voitosta/tappiosta
Vihdin tytäryhteisöt								
Nummelan teollisuustalo Oy	100	0212937-7	100	100	730 392,64	16 670,56		33 766,00
Palman Tietotaitokeskus Oy	100	1008906-1	100	100	1 073 005,59	25 040,27		-15 700,69
Nummelan aluelämpö Oy	60	0603340-1	60	60	2 472 884,42	2 562 692,05		102 044,04
Vihdin kuntayhtymät								
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutusky	23,63	0203167-9	23,63	23,63	9 238 360,99	4 385 471,60		761 100,68
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	76	2187280-1	76	76	3 296 034,61	14 918 945,67		50 160,02
HUS	1,955647	1567535-0	1,955647	1,955647	7 396 944,81	23 947 876,04		-12 432,43
Eteva kuntayhtymä	3,511846	0203300-9	3,511846	3,511846	636 625,29	1 745 109,94		20 805,33
Uudenmaan päihdehuollonky	4,31035	0125920-9	4,31035	4,31035	113 406,15	20 763,50		27 631,30
Uudenmaan liitto	2,13	0201296-1	2,13	2,13	36 554,64	45 800,47		-2 310,12

	Kunta			
	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	823,68
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	4 399,94
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	5 223,62
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	181 440,11	0,00	280 350,85
Muut saamiset	0,00	3 457,30	0,00	318,68
Siirtosaamiset	0,00	2 226 649,61	0,00	4 282,52
Yhteensä	0,00	2 411 547,02	0,00	284 952,05
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	135 000,00	1 374 805,24	135 000,00	2 418 483,45
Muut saamiset	51 731,00	1 157 586,71	51 731,00	1 049 174,21
Siirtosaamiset	0,00	336 623,52	0,00	438 079,19
Yhteensä	186 731,00	2 869 015,47	186 731,00	3 905 736,85
Saamiset yhteensä	186 731,00	5 280 562,49	186 731,00	4 195 912,52

Saamisten erittely

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Jaksotetut henkilöstökulut	0,00	4 446,15	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	198 575,02	203 966,71	0,00	0,00
Ennakkomenot	76 554,29	102 266,41	0,00	0,00
Valtion tuet ja avustukset	3 547,27	475,39	0,00	150 000,00
EU-tuet ja -avustukset	23 669,37	115,47	0,00	0,00
Projektisaamiset	18 684,22	55 694,53	0,00	0,00
Korkojaksotukset	7 808,98		7 808,98	0,00
Korvaukset pakolaiskustannuksiin	114 216,67	0,00	114 216,67	163 691,28
Muut siirtosaamiset, konsernin keski-				
näiset	3 422 446,28	303,32	2 226 649,61	0,00
Laskuttamaton myynti	26 064,68	0,00	26 064,68	0,00
Muut siirtosaamiset	856 277,64	1 121 198,85	188 533,19	128 670,43
Yhteensä	4 747 844,42	1 488 466,83	2 563 273,13	442 361,71

Oman pääoman erittely

Konserni
Kaupunki /
Kunta

	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	50 992 626,34	50 992 626,34	50 992 626,34	50 992 626,34
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	50 992 626,34	50 992 626,34	50 992 626,34	50 992 626,34
Arvonkorotusrahasito 1.1.	179 723,77	179 723,77	29 723,77	29 723,77
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasito 31.12.	179 723,77	179 723,77	29 723,77	29 723,77
Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma 1.1.	20 403,18	20 403,18	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-2 849,23	0,00	0,00	0,00
Vararahaston pääoma 31.12.	17 553,95	20 403,18	0,00	0,00
SVOP-rahasto 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	200 000,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
SVOP 31.12.	200 000,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahasito 1.1.	14 441,93	14 441,93	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahasito 31.12.	14 441,93	14 441,93	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 1.1.	411 124,17	411 124,17	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	-200 000,00	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 31.12.	211 124,17	411 124,17	0,00	0,00
Muu oma rahasto 4 1.1.	627,94	627,94	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 4 31.12.	627,94	627,94	0,00	0,00
Vhdin Raiderahasto 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	3 740 000,00	0,00	3 740 000,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vhdin Raiderahasto 31.12.	3 740 000,00	0,00	3 740 000,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	4 183 747,99	446 597,22	3 740 000,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	15 735 724,57	26 716 431,36	6 662 434,92	16 415 929,54
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	0,00	-219 642,62	537 269,37
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	15 735 724,57	26 716 431,36	6 442 792,30	16 953 198,91
Tilikauden yli-/alijäämä	5 590 187,67	-10 980 706,79	3 352 736,22	-10 290 763,99
Oma pääoma yhteensä	76 682 010,34	67 354 671,90	64 557 878,63	57 684 785,03

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

(Vuonna 2019 lyhennykset 1.1.2026 jälkeen.)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	65 636 048,31	76 470 593,79	53 812 521,28	65 659 893,98
Pitkäaikaiset velat yhteensä	65 636 048,31	76 470 593,79	53 812 521,28	65 659 893,98

Lyhennykset erääntymisvuosittain (Vihdin kunta)

Vuonna 2025			8 637 497,34
Vuonna 2026		9 637 497,34	8 637 497,34
Vuonna 2027		9 637 497,34	8 637 497,34
Vuonna 2028		9 637 497,34	8 637 497,34
Vuonna 2029		9 599 997,34	8 599 997,34
Vuonna 2030		8 099 997,34	6 099 997,34
Vuonna 2031		3 600 017,34	3 600 017,34
Vuonna 2032		2 266 665,24	2 266 665,24
Vuonna 2033		1 333 352,00	1 333 352,00

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	16 124,31	17 010,22	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu	739 073,17	748 979,24	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	388 906,50	197 608,34	200 000,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	74 785,34	294 427,97	74 785,34
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 144 103,98	1 038 383,14	494 427,97	74 785,34

Tarkistettu vuoden 2019 konsernin osuutta.

Vuonna 2020 pakollinen varaus koostuu varautumisesta kasvomaskien korvaukseen yksityisille palveluntuottajille sekä HUS:n alijäämään.

Vuoden 2019 pakollinen varaus koostui varautumisesta Ptky Karviaisen alijäämään.

Vieras pääoma

Erittely pitkä- ja lyhytaikaisista veloista saman konsernin tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille.

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	82 849,78	0,00	83 602,40
Muut velat	50 432,80	0,00	50 432,80	0,00
Yhteensä	50 432,80	82 849,78	50 432,80	83 602,40
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	570 893,74	0,00	128 902,39
Muut velat	0,00	8 151,00	0,00	8 151,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	3 559 634,27
Yhteensä	0,00	579 044,74	0,00	3 696 687,66
Velat valtiolle ja muille				
Saadut ennakot	281 220,00	44 040,88	0,00	241 934,98
Ostovelat	0,00	2 700 020,18	0,00	3 748 451,18
Muut velat	10 197 078,32	775 777,92	10 001 178,59	789 694,14
Siirtovelat	0,00	8 201 095,99	0,00	8 141 911,57
Yhteensä	10 478 298,32	11 720 934,97	10 001 178,59	12 921 991,87
Vieras pääoma yhteensä	10 528 731,12	12 382 829,49	10 051 611,39	16 702 281,93

Shekkilimiitti

Vihdin kunnalla luottokorttilimiitti 15.000 e, josta käyttämättä 13.603,11 e.

Uudenmaan Erityispalvelujen kuntayhtymällä 5.500.000 e käyttämätön shekkilimiitti.

Muut velat erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Liittymismaksut	11 927 436,07	10 051 611,39	10 247 511,12	10 051 611,39
Muut velat	2 646 365,99	1 657 635,37	783 928,92	
Muut velat yhteensä	14 573 802,06	11 709 246,76	11 031 440,04	10 051 611,39

Vihdin vesihuoltolaitoksen liittymismaksut on muutettu 1.4.2004 palautuskelpoisiksi. Kunnanvaltuusto 10.5.2004 § 27.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Jaksotetut henkilöstökulut	2 146 330,55	1 189 541,17	855 029,25	0,00
Lomapalkkajaksotukset	11 350 363,28	12 385 750,70	4 043 535,52	4 918 215,67
Korkojaksotukset	85 228,50	58 602,94	80 628,97	55 695,40
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	0,00	854 312,22	0,00	3 559 634,27
Valtionavustusennakot	1 421 738,90	657 680,63	1 421 738,90	657 680,63
Muut siirtovelat	7 768 933,89	3 250 837,71	1 800 163,35	2 510 319,88
Yhteensä	22 772 595,12	18 396 725,37	8 201 095,99	11 701 545,85

Tarkistettu vuoden 2019 konsernin lukuja.

4 VAKUUTUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Kunta ei ole antanut velkojen vakuudeksi kiinnityksiä kiinteistöihin tai pantannut osakekirjoja.

	Konserni		Vihti	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 706 636,67	1 598 096,08	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 575 343,55	2 575 343,55	0,00	0,00
Muut lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	466 733,82	466 733,82	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	3 042 077,36	3 042 077,36	0,00	0,00

Vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	1 345 502,93	1 886 899,38	0,00	0,00
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	1 085 213,58	1 085 213,58	0,00	0,00
Muut	26 652,89	29 277,84	0,00	0,00
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet	141 464,27	158 611,48		
Yhteensä	2 598 833,68	3 160 002,28	0,00	0,00

Lisätty Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet vuodelle 2020 ja korjattu Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet vuoden 2019 lukuun mukaan (158.611,48 e).

Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Toimitilojen vuokravastuut	13 894 763,96	12 995 132,05	1 484 150,02	1 598 324,05
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	244 586,95	0,00	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	14 139 350,91	12 995 132,05	1 484 150,02	1 598 324,05
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 636 111,35	4 341 846,02	908 477,82	855 332,84
Leasingvastuut yhteensä	1 384 037,06	1 680 864,08	504 355,70	365 528,40
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	542 174,91	703 184,59	137 802,20	165 416,70

Yhteensä	15 523 387,97	14 675 996,13	1 988 505,72	1 963 852,45
-----------------	----------------------	----------------------	---------------------	---------------------

Korjattu vuoden 2020 lukuja sekä kunnan että konsernin osalta.

Korjattu vuoden 2019 vuoden seuraavalla tilikaudella maksettavat osuudet konsernin osalta.

Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			490 000,00	1 090 000,00
Jäljellä oleva pääoma			117 000,00	196 000,00

Takaus vuonna 2020 Nummelan Aluelämpö.

Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

	Kunta	
	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	194 501 899,00	175 858 825,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0,00	115 703,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	121 192,00	0,00

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	4 285 458,00	4 285 458,00	4 161 690,00	4 161 690,00
Jäljellä oleva pääoma	2 463 272,34	2 531 946,62	2 387 556,56	2 450 493,66
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet	1 036 583,00	2 671 622,00	1 036 583,00	2 671 622,00
Sitoumus sopimuksesta		87 952,07		
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	700 129,20	0,00	0,00	0,00
Taseen ulkopuoliset varat	17 522,66	202 604,03	17 522,66	41 908,00
Sopimusvastuut yhteensä	4 217 507,20	5 494 124,72	3 441 662,22	5 164 023,66
Muut vastuut				
Arvonlisäveron palautusvastuu	297 752,34	405 229,10	5 793,58	28 330,57
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	37 270,48	58 235,16	0,00	0,00
Huollettavien varat ja pääomat	229 453,24	160 696,03	0,00	0,00

Muut vastuut yhteensä	564 476,06	624 160,29	5 793,58	28 330,57
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Nimellisarvo	391 129,40	696 353,26	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	-28 751,95	0,00	0,00
Lisähyöty-SVOP				
Nimellisarvo	110 912,45	125 158,04	0,00	0,00
Käypä arvo	-7 480,02	-11 646,64	0,00	0,00
Sähköjohdannaiset				
Nimellisarvo	5 353,94	4 804,23	0,00	0,00
Käypä arvo	-8 830,67	13 748,75	0,00	0,00
Koronvaihtosopimuksia ja sähköjohdannaisia on HUS:lla ja Etevallalla Lisähyöty-svop.				
Johdannaiset yhteensä (käypä arvo)	-16 310,69	-26 649,84	0,00	0,00
Liitteen vastuu yhteensä	4 765 672,57	6 091 635,17	3 447 455,80	5 192 354,23

Kunnan tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

	Kunta 2020	2019
Palkat ja palkkiot	39 302 013,93	39 253 318,43
Eläkekulut	8 659 696,88	8 908 655,30
Muut henkilösivukulut	1 384 889,69	1 339 859,41
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-639 901,42	-608 776,26
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	48 706 699,08	48 893 056,88
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	41 776,28	286 719,50
Henkilöstökulut yhteensä	48 748 475,36	49 179 776,38

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta 2020	2019
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	604,50	653,00
Vihdin Perussuomalaiset	1 855,53	1 841,27
Vihdin Vihreät ry	2 235,00	2 073,00
Vihdin Vasemmistoliitto ry	946,50	1 158,75
Vihdin Sosialidemokraatit ry	6 356,25	6 520,50
Svenska Folkpartiet rf	207,50	221,75
Nummelan Kokoomus ry	4 420,38	3 738,04
Vihdin Kokoomus ry	1 565,66	748,90
Suomen Keskusta r.p.	4 585,80	4 407,75
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	22 777,12	21 362,96

Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta 2020	2019
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastus	19 704,00	21 020,80
Lape-hanke	0,00	900,00
Veikkoinkorven tarkastus	0,00	900,00
Härköilänteiden tarkastus	6 250,00	0,00
Tarkastuslautakunta	0,00	1 180,00
Palkkiot yhteensä	25 954,00	24 000,80

Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Intressitahojen väliset olennaiset ja ei-tavanomaiset liiketoimet

Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Kunnanjohtajan kanssa on 2019 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkan suuruudesta erokorvauksesta.

Kunnanjohtaja on valittu Vihdin kunnan osaomistaman Turun Tunnin Juna Oy:n hallituksen jäseneksi ja toiminut vuonna 2020 hallituksessa.

Kaavoitus- ja teknisen lautakunnan puheenjohtaja toimii myös toimialajohtajana Trimblessä, jonka paikkatietojärjestelmiä Vihdin kunnalla on käytössä.

Tiedossa ei ole muiden intressitahojen kanssa (kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet, kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat) olleita olennaisia, tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia ja sitoumuksia.

Kunnan sekä sen tytär- ja osakkuusyhtiöiden väliset liiketoimet

Kunta on myöntänyt osaomistamalleen (60%) Nummelan Aluelämpö Oy:n rahalaitoslainoille omavelkaisen takauksen vuosina 2006 ja 2013. Alkuperäinen takaussumma on ollut 1 090 000 euroa. Jäljellä oleva takausvastuun määrä on vuoden 2019 tilinpäätöksessä yhteensä 196 000 euroa. Takauspäätös on tehty ennen kuntalain 2015 voimaantuloa.

Tiedossa ei ole muita olleita olennaisia, tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia ja sitoumuksia.

V LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

1 TILAPALVELU

Tiivistelmä talouden toteumasta sekä toiminnan toteumasta

Kunnanhallituksen päätöksellä 24.10.2011 § 218 Tilapalveluiden tulosalue on muutettu laskennalliseksi taseyksiköksi. Järjestelyn tavoitteena on ollut tilavuokrien läpinäkyvyys ja tilapalvelun kehittäminen kunnan tilaomaisuuden hallintayksiköksi. Pitkällä aikavälillä tilapalvelun taseyksikön tavoitteena on vastata palvelutuotannon tilojen hankinnasta ja ylläpidosta siten, että korjausvelkaa ei synny.

Toiminnan ja talouden toteuma

Tilapalvelun tehtävä on järjestää tiloja kunnan eri toimijoille. Merkittävimmän kiinteistömäärän muodostavat varhaiskasvatuksen ja koulujen tilat. Tilapalvelu hoitaa myös uimahallin kiinteistöä ja vastaa tilojen järjestämisestä Peruskuntayhtymä Karviaiselle.

Keskeisiä tehtäviä ovat suunnittelu, rakennuttaminen, kunnossapito, kiinteistönhoito, isännöinti sekä tilojen hallinnointi. Tilojen vuokraaminen kuntalaisille on tehostumassa sähköisen varaupalvelun avulla. Tilojen kuntokartoitukset kuuluvat tehtäviin. Mahdollisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan nopeasti ja korjaustoimiin ryhdytään sisäilmantutkimustulosten edellyttämin keinoin.

Tilapäällikön johdolla yksikössä työskenteli ensimmäisellä vuosipuoliskolla kiinteistöisännöitsijä, rakennuttajainsinööri, rakennuttajasihteeri, rakennustöiden valvoja, tilavaraussuunnittelija ja kunnossapitopäällikkö. Kiinteistöisännöitsijän ja kunnossapitopäällikön paikat saatiin täytettyä alkuvuodesta 2020. Tällä hetkellä täyttämättä ovat rakennustöiden valvoja sekä rakennuttajainsinöörin toimet. Kiinteistöjen ylläpidosta vastaavat kunnossapitopäällikkö ja hänen alaisuudessaan kiinteistöhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitaja ja rakennustöiden valvoja ja hänen alaisuudessaan rakennusammattimiehet. Kiinteistöhoitossa tapahtui ensimmäisellä vuosipuoliskolla yhden kiinteistöhoitajan eläköityminen.

Kiinteistöhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitaja ja rakennusammattimiehet ovat tuntipalkkaisessa työsuhteessa. Keväällä ja kesällä Tilapalvelulla oli vahvuudessa myös kaksi kausityöntekijää.

Haasteen vuoden ensimmäiselle puoliskolle on tuonut Covid 19 – pandemia. Koulujen toiminta siirtyi pääosin etäopetukseen maaliskuun puolivälissä. Siitä huolimatta toiminta jatkui myös kouluissa ja varhaiskasvatuksessa paikan päällä. Tämä on lisännyt puhdistuksen tarvetta kouluissa ja varhaiskasvatuksessa huomattavasti. Tilapalvelun toimihenkilöistä noin 80% siirtyi etätöihin maaliskuun puolivälissä. Etätöskentelymääräys jatkui vuoden loppuun.

Maaliskuun puolivälissä 2020 kunta perui kaikki iltakäyttövuorot aina toukokuun loppuun asti. Tämän lisäksi kunta perui marraskuun puolivälissä kaikki iltakäyttövuorot vuoden loppuun asti. Tästä syystä vuokratuotot ovat vuoden 2020 aikana muita vuosia pienemmät. Vastaavasti taas eri tilojen vuosittaisia korjaustoimenpiteitä pystyttiin aloittamaan normaalia aikaisemmin. Esimerkiksi uimahallin vuosihuolto aloitettiin heti keväällä uimahallin sulkeuduttua.

Arvio loppuvuoden 2020 kehityksestä sekä koko vuoden 2020 talouden ja toiminnan toteumasta

Tilapalvelun laajemmat huolto- ja korjaustoimenpiteet painottuvat varhaiskasvatuksen ja koulujen loma-aikaan. Tällöin on mahdollista tehdä mm. vuosihuollot ja muut toimenpiteet mahdollisimman pienin häiriöin tilojen käyttäjille. Tavoitteena oli, että vuosihuollot ja muut toimenpiteet saadaan toteutettua ennen koulujen syyslukukauden alkua. Erityisesti kevättalvi oli hyvin leuto ja vähäluminen. Talvikunnossapitotöitä oli normaalia vähemmän.

Merkittävät talouden ja toiminnan onnistumiseen kohdistuvat riskit loppuvuoden aikana

Covid-pandemia kiihtyi odotetusti loppu vuonna 2020. Iltakäyttötilat jouduttiin sulkemaan kuitenkin vasta marraskuun puolivälissä, jolloin vuokratulojen väheneminen toteutui loppuvuoden osalta vain puoleltoista kuukauden osalta.

Kiinteistökanta on melko iäkstä ja huolto- ja korjaustoimenpiteistä on vuosien saatossa säästetty. Kiinteistöille on kertynyt korjausvelkaa. On mahdollista, että tämän seurauksena tulee yllättäviä, ennalta suunnittemattomia korjaustoimenpiteitä kiihtyvällä tahdilla.

Tilapalvelussa on tiedossa useamman toimistotyöntekijän eläköityminen. Tärkeä tehtävä ja jossain määrin myös riski, on ns. hiljaisen tiedon siirtäminen organisaation sisällä. Samalla tavoitellaan uuden osaavan henkilöstön onnistuneita rekrytointeja. Tälläkin hetkellä Tilapalvelu toimii vajaalla henkilöstöllä ja tämä johti vuonna 2020 siihen, että kaikkia vuodelle suunniteltuja töitä ei voitu toteuttaa. Tämän johdosta oli turvaututtava ostopalveluihin, jotta välttämättömät työtehtävät pystytään hoitamaan.

Merkittävät talouden ja toiminnan onnistumiseen kohdistuvat riskit loppuvuoden aikana

Riskin kuvaus	Riskin hallinta	Riskin toteutumisen seuranta
Ojakkalan koulun- ja päiväkodin painumakorjausten loppuunsaattaminen.	Selvitetään, painuneen osan rakenteellinen kunto ja valitaan oikeat korjaustoimet.	Vaikean korjauskohteen työt saatiin päätökseen ennen vuodenvaihdetta. Keväällä tehtäväksi jäi työmaan aikana korjatun koulun päädyn perustuksen viimeistely.
Uuden henkilöstön rekrytointi avoimiin toimiin ja varautuminen eläköitymisiin.	Suunnitelmalliset rekrytointitoimet ja verkostojen käyttö hakijoiden tavoittamiseksi.	Hakemuksia tilapalvelun avoimna oleviin tehtäviin saatiin niukasti.

Taulukko 23: Merkittävät talouden ja toiminnan onnistumiseen kohdistuvat riskit loppuvuoden aikana

Talouden ja toiminnan toteuma tiiviisti

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla Covid 19 pandemian kiihtymisestä seurasi, että iltakäyttötilojen sulkeminen maaliskuun puolivälistä alkaen aina pitkälle kevääseen saakka. Toisella vuosipuoliskolla iltakäyttötilat jouduttiin sulkemaan marraskuun puolivälistä alkaen aina vuoden loppuun asti. Tästä on seurannut iltakäytön vuokratulojen vähentyminen vuonna 2020. Kiinteistöjen käyttö- ja ylläpitotoimissa kustannustaso säilyi normaalin toiminnan mukaisena. Merkittävimmät säästöt syntyivät menokohdassa materiaalit ja tarvikkeet.

Toiminnan tulos ylittää talousarvion 215 823 euroa muutettuun talousarvioon nähden ja 65 823 euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden.

Palveluiden järjestämissuunnitelma 2020 – toteuma 1.1. – 30.6.2020

Strategisena kehityshankkeena suunnitellaan Etelä-Nummelan uutta varhaiskasvatus ja koulukeskusta. Kunnanhallitus on asettanut tavoitteeksi koulun rakentamisen 2023 loppuun mennessä. Aikataulu on kunnianhimoinen ja edellyttää sujuvaa rakentamisprosessia. Kevään 2020 aikana kunnanhallitus päätti, että hanketta viedään eteenpäin kilpailullisella neuvottelumenettelyllä ja elinkaarimallilla. Keväällä 2020 julkaistiin hankintailmoitus, johon palveluntarjoajat saivat ilmoittautua. Ilmoittautumisajan päätyttyä aloitettiin neuvottelut. Neuvotteluja jatkettiin syksyn aikana ja ne saatiin päätökseen tammikuussa 2021. Päätöksen teon aika on maaliskuussa 2021. Tavoitteena on toteuttaa hanke yhteistoiminnallisia periaatteita noudattaen elinkaarimallilla.

Kunnan muut hallintokunnat osallistuvat toiminnalliseen suunnitteluun niin, että saadaan syntymää tarkoituksenmukaiset ja tarpeita vastaavat muuntojoustavat tilat, joissa varhaiskasvatuksen ja koulunkäynnin lisäksi on myös muuta kuntalaisia palvelevaa toimintaa. Hankkeen keskeinen teema on yhteisöllisyys.

Tilapalvelu		TP 2019	TP 2020
Omat tilat	lkm	94	93
Vuokratut tilat	lkm	12	12
Tyhjänä olevat tilat	lkm		1
Pinta-ala			
Koulut	m ²	61 906	66132
Päiväkodit	m ²	14 410	12320
Ulos vuokrattavat tilat	m ²	19 580	17475
Ulkoa vuokratut tilat	m ²	4 955	5300

Taulukko 24: Tilapalvelun tunnuslukuja

TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ TULOSLASKELMA (ulk. ja sis. erät)	TP 2019	TA 2020 alkuperäinen	TA 2020 muutokset	TA 2020 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Liikevaihto	17 713 808,29	18 098 541	-150 000	17 948 541	18 004 295,91	55 755
Myyntituotot	36 424,48	10 200	0	10 200	26 821,12	16 621
Tuet ja avustukset	579,08	0	0	0	520,09	520
Vuokrat	17 670 744,73	18 088 341	-150 000	17 938 341	17 975 591,85	37 251
Muut tuotot	6 060,00	0	0	0	1 362,85	1 363
Valmistus omaan käyttöön	90 945,39	100 000	0	100 000	84 669,73	-15 330
Materiaalit ja palvelut	5 627 100,90	4 538 873	0	4 538 873	4 348 598,59	-190 274
Aineet ja tarvikkeet	3 275 259,00	3 157 870	0	3 157 870	2 776 181,34	-381 689
Palvelut	2 351 841,90	1 381 003	0	1 381 003	1 572 417,25	191 414
Henkilöstökulut	998 648,50	1 055 284	0	1 055 284	1 043 088,94	-12 195
Palkat ja palkkiot	812 193,93	879 551		879 551	848 305,41	-31 246
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	132 749,71	146 533		146 533	145 994,20	-539
Muut henkilösivukulut	53 704,86	29 200		29 200	48 789,33	19 589
Poistot ja arvonalentumiset	6 186 639,89	6 828 553	0	6 828 553	6 730 427,48	-98 126
Liiketoiminnan muut kulut	1 471 308,39	1 243 734	0	1 243 734	1 416 092,88	172 359
Vuokrat	1 455 934,04	1 243 734	0	1 243 734	1 387 365,83	143 632
Muut kulut	15 374,35	0	0	0	28 727,05	28 727
Liikelylijäämä	3 521 056,00	4 532 097	-150 000	4 382 097	4 550 757,75	168 661

Rahoitustuotot ja -kulut	1 262 602,98	1 627 751	0	1 627 751	1 580 287,75	-47 463
Korkotuotot	0,00	0	0	0	0,00	0
Muille maksettu korkokulut	352 921,55	726 751	0	726 751	303 348,03	-423 403
Korvaus jäännöspääomasta	904 874,83	900 000	0	900 000	1 272 854,19	372 854
Muut rahoituskulut	4 806,60	1 000	0	1 000	4 085,53	3 086
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	2 258 453,02	2 904 346	-150 000	2 754 346	2 970 470,00	216 124
Satunnaiset tuotot ja kulut	-144 234,56	0	0	0	0,00	0
Satunnaiset tuotot	0,00	0	0	0	0,00	
Satunnaiset kulut	144 234,56	0	0	0	0,00	
Yli/alijäämä ennen varauksia	2 114 218,46	2 904 346	-150 000	2 754 346	2 970 470,00	216 124
Poistoeron lisäys (-)						
tai vähennys (+)	189 199,44	189 500	0	189 500	189 199,44	-301
Tilikauden yli-/alijäämä)	2 303 417,90	3 093 846	-150 000	2 943 846	3 159 669,44	215 823

Tase 31.12.2020

VASTAAVAA		31.12.2020	31.12.2019
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	80 919 976,84	84 434 927,82
I	Aineettomat oikeudet	0,00	2 380,94
2.	Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	2 380,94
II	Aineelliset hyödykkeet	79 030 999,09	82 546 984,23
1.	Maa- ja vesialueet	-0,01	0,00
2.	Rakennukset	75 853 800,69	80 095 078,48
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 853,68	31 954,69
4.	Koneet ja kalusto	252 439,84	465 244,12
6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 899 904,89	1 954 706,94
III	Sijoitukset	1 888 977,75	1 885 562,65
1.	Osakkeet ja osuudet	958 485,78	958 485,78
4.	Muut saamiset muilta	930 491,97	927 076,87
B	VAIHTUVAT VASTAAVAT	916 665,92	1 244 261,65
I	Vaihto-omaisuus	83 737,46	154 488,89
II	Saamiset	832 928,46	1 089 772,76
	Pitkäaikaiset	1 731,00	1 731,00
4.	Muut saamiset	1 731,00	1 731,00
	Lyhytaikaiset	831 197,46	1 088 041,76
1.	Myyntisaamiset	113 061,11	188 386,35
4.	Muut saamiset	718 136,35	899 655,41
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	81 836 642,76	85 679 189,47

VASTATTAVAA		31.12.2020	31.12.2019
A	OMA PÄÄOMA	8 426 327,13	42 428 472,88
I	Jäännöspääoma	8 426 327,13	42 428 472,88

B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 291 749,63	2 480 949,07
	1. Poistoero	2 291 749,63	2 480 949,07
D	VIERAS PÄÄOMA	71 118 566,00	40 769 767,52
	Pitkäaikainen	63 050 016,64	33 359 883,98
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	63 050 016,64	33 359 883,98
	Lyhytaikainen	8 068 549,36	7 409 883,54
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 046 665,34	5 291 616,01
	7. Ostovelat	928 791,88	1 563 986,80
	9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	26 840,62	28 103,48
	10. Siirtovelat	66 251,52	526 177,25
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	81 836 642,76	85 679 189,47

VI VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS – KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY TASEYKSIKKÖ

Tiivistelmä talouden toteumasta sekä toiminnan toteumasta

Vihdin vesihuoltolaitos on 1.1.2018 alkaen toiminut kirjanpidollisesti eritettynä taseyksikkönä.

Vesihuoltolain muutosten mukaan (22.8.2014/681) mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Lakimuutoksen (1.9.2014) mukaan huleveden viemärointi on eriytettävä muista toiminnoista. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut lausunnon 112 9.3.2015 koskien ko. lain muutosta. Lausunnon mukaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muista vesihuoltolaitoksen toiminnoista laskennallisesti ja huleveden viemäroinnistä ei tehdä erillistä toimintakertomusta, vaan vesihuoltolain 20 § tiedot esitetään vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksessä erillisinä. Hulevedet eriytetään toteumatietojen mukaan toimintakertomukseen. Vuonna 2020 käyttökustannuksista 0,7 % ja investointikustannuksista 0,2 % kohdistui huleveden viemärointiin.

Toiminnan tuotot toteutuivat budjetoitua paremmin. Myyntitulot olivat vuonna 2020 suuremmat kuin edellisenä vuonna. Vettä myytiin hieman enemmän kuin vuonna 2019.

Uusia liittyjiä tuli toimintakertomusvuoden aikana 23 kpl ja liittymismaksuja 194 756 €. Liittyjämäärä ja liittymismaksutulot olivat alhaisemmat kuin edellisenä vuonna.

Toimintakulut ylittivät budjetoitua 345 577 €. Toimintakulut sisältävät viemäritukoksen aiheuttaman kiinteistön kosteusvahinkojen korjauskulut, jotka vakuutusyhtiö on korvannut täysimääräisenä vesilaitokselle 77 588 €. Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon lietteestä täyttyneen tasausaltaan tyhjennys oli budjetoitu ja tilattu vuodelle 2019, mutta työn toteutus siirtyi vuodelle 2020 aiheuttaen noin 100 000 € budjetoimattoman kuluerän. Kemikaalikulut ylittivät budjetoitua noin 50 000 €. Tähän vaikutti koronasta johtuva glyserolin hinnan ennakoimaton nousu sekä kemikaalien kohonnut hintataso. Sähkölaitteiden joka kymmenes vuosi suoritettava tarkastus toteutettiin vuonna 2020. Tarkistuksessa ilmeni useita korjaustarpeita, joista aiheutui ylimääräisiä kuluja koneiden ja kaluston kunnossapitoon. Sähkön kohonnut hintataso aiheutti noin 30 000 € budjetoitua suuremmat kustannukset. Vuoden 2020 aikana toteutetut vesilaitoksen lomakkeiden sähköistämiseen liittyvä hanke sekä vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisselvitys eivät sisältyneet vuoden 2020 talousarvioon. Koronasta johtuva vesilaitoksen tietojärjestelmien etäkäyttömahdollisuuden varmistaminen aiheutti jonkin verran budjetoimatonta lisäkuluja. Palveluiden osto oli budjetoitu olettaen, että päivystys siirtyy vuoden 2020 kuluessa vesihuoltolaitoksen omaksi toiminnaksi. Koronaan liittyvänä riskienhallintatoimenpiteenä päivystyksen siirtoa ei toteutettu, joten palveluiden oston budjetti ylittyi tältä osin. Henkilöstömenojen osalta budjetti vastaavasti alittui, mutta omalla päivystyksellä saavutettavaa kustannussäästöä ei syntynyt.

Toimintakate toteutui 181 321 € budjetoitua heikompana. Rahoituskulujen jälkeen vesihuoltolaitoksen ylijäämä vuonna 2020 on 37 983 €, joka liitetään vesihuoltolaitoksen omaan pääomaan ylijäämä/alijäämätilille. Syntynyttä ylijäämää voidaan käyttää vesihuoltolaitoksen tulevien vuosien mahdollisten alijäämien kattamiseen.

Vihdin Vedelle asetetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä peruspääoman korko. Peruspääoman korko vuodelle 2020 oli yhteensä 393 000 euroa.

Vesihuoltolaitoksen investoinneista toteutui noin 84 %. Osa verkostoinvestoinneista ja vedenottamoinvestoinneista jäivät toteutumatta. Vuoden 2020 investointimäärärahat ylittyivät toiminnolla Vihdin puhdistamo projekti 23 000 € ja toiminnolla puhdistamoiden investoinnit 36 000 €. Kohde 9501 Kirkonkylän vesitorni siirrettiin määrärahoineen toiminnolta 9501 toiminnolle 9504 Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraus.

Vesilaitoksen palvelumaksut nousivat vuoden 2020 alussa kaavoitus- ja teknisen lautakunnan vuonna 2019 tekemän päätöksen mukaisesti. Vesilaitoksen kymmenen vuoden taloussuunnitelma on valmistunut ja siinä on hyödynnetty vuonna 2017 hankittua taloudenmallinnusohjelmaa. Vihdin Veden tulevien vuosien jätevesihuollon ratkaisut edellyttävät mittavia investointeja. Taloussuunnitelma on laadittu vuoteen 2030 asti ja suunnitelmassa on huomioitu tulevien vuosien suuret jätevesi-investoinnit sekä niiden vaikutus maksujen korotustarpeisiin sekä lainan ottoon. Taloussuunnitelman mukaan maksuja korotetaan useasti vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2020 kaavoitus- ja tekninen lautakunta päätti korottaa vesilaitoksen vesi- ja jätevesimaksuja 6 % ja perusmaksuja 10 %. Korotus astuu voimaan vuoden 2021 alussa.

Vihdin kunnan talousarviossa 2021 linjattiin, että aloitetaan virallinen selvitys vesilaitoksen yhtiöittämisestä kunnan kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi. Vuoden 2020 aikana teetettiin yhtiöittämistä koskeva selvitys. Yhtiöittämistä koskeva päätös tehdään vuoden 2021 aikana. Yhtiön on suunniteltu aloittavan toimintansa 1.1.2022.

VIHDIN VESI TULOSLASKELMA (ulk. ja sis. erät)	TP 2019	TA 2020 alkuperäinen	MTA 2020	TOTEUTUMA	MTA2020, % TP2020, %
Liikevaihto	4 249 754,82	4 206 000	4 206 000	4 399 141,35	4,6 %
Myyntituotot	4 198 118,78	4 206 000	4 206 000	4 321 231,27	2,7 %
Tuet ja avustukset	342,19	0	0	321,96	0,0 %
Vuokrat	0,00	0	0	0,00	0,0 %
Muut tuotot	51 293,85	0	0	77 588,12	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	17 595	35 000	35 000	6 115	-82,5 %
Materiaalit ja palvelut	1 569 731,00	1 573 700	1 573 700	1 929 288,52	22,6 %
Aineet ja tarvikkeet	703 156,52	710 300	710 300	782 873,36	10,2 %
Ostot tilikauden aikana	699 310,81			786 999,33	0,0 %
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	3 845,71			-4 125,97	0,0 %
Palvelut	866 574,48	863 400	863 400	1 146 415,16	32,8 %
Henkilöstökulut	607 756,81	796 756	796 756	759 858,99	-4,6 %
Palkat ja palkkiot	454 809,90	633 514	633 514	586 404,59	-7,4 %
Henkilösivukulut					0,0 %
Eläkekulut	117 828,86	142 209	142 209	138 238,74	-2,8 %
Muut henkilösivukulut	35 118,05	21 033	21 033	35 215,66	67,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	1 231 926,46	1 308 772	1 308 772	1 216 349,01	-7,1 %
Liiketoiminnan muut kulut	32 781,50	42 127	42 127	69 012,30	63,8 %
Vuokrat	24 034,22	42 127	42 127	61 918,95	47,0 %
Muut kulut	4 747,28	0	0	7 093,35	0,0 %
Avustukset	4 000,00	0	0	0,00	0,0 %

Liikeylijäämä	825 153,86	519 645	519 645	430 747,48	-17,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	390 063,62	389 500	389 500	392 764,63	0,8 %
Korkotuotot	0,00	0	0	0,00	0,0 %
Muut rahoitustuotot	3 134,34	3 500	3 500	259,39	-92,6 %
Korvaus jäännöspääomasta	393 000,00	393 000	393 000	393 000,00	0,0 %
Korkokulut	197,96	0	0	24,02	0,0 %
Muut rahoituskulut	0,00	0	0	0,00	0,0 %
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	435 090,24	130 145	130 145	37 982,85	-70,8 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0	0	0,00	0,0 %
Satunnaiset tuotot	0,00	0	0	0,00	0,0 %
Satunnaiset kulut	0,00	0	0	0,00	0,0 %
Yli/alijäämä ennen varauksia	435 090,24	130 145	130 145	37 982,85	-70,8 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0	0	0,00	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä)	435 090,24	130 145	130 145	37 982,85	-70,8 %

PALVELUTARVE 2020

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tarjota asiakkailleen toimiva vesi- ja jätevesijärjestelmä kunnanhallituksen vahvistamalla toiminta-alueellaan. Vihdin Vedellä on asiakkaina n. 3 500 kiinteistöä, joissa vedenkäyttäjää yhteensä yli 21 000 henkilöä.

Vesilaitoksen näköpiirissä on tarve uudistaa jätevesien käsittelyratkaisuja nykyisten puhdistamojen ikääntyessä sekä maankäyttöliisten haasteiden vuoksi. Selvitettävänä olevia vaihtoehtoja ovat uuden keskuspuhdistamon rakentaminen Nummelan eteläpuolelle ja jätevesien johtaminen Espooseen rakenteilla olevaan HSY:n Blominmäen puhdistamolle. Neuvottelut asiasta on käynnistetty Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI), Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Helsingin Seudun Ympäristöpalveluiden (HSY) kanssa ja asia tulee ratkaistavaksi vuoden 2021 aikana.

Vesilaitos pumpppaa neljältä vedenottamoltaan yhteensä yli miljoona m³ vettä vuodessa. Luontolan vedenotamo kattaa noin 90 % koko laitoksen vedentuotannosta. Vesilaitos on käynnistänyt lisäveden hankintatutkimuksia vedentuotannon varmistamiseksi tulevaisuudessa.

Hulevesiä koskevat maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain muutokset tulivat voimaan 1.9.2014. Lakimuutoksilla on merkittäviä vaikutuksia hulevesien hallinnan järjestämiseen ja vastuisiin kunnissa. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on 9.3.2015 antanut lausunnon, jossa ohjeistetaan kuntia lakimuutoksen vaikutuksista vesihuoltolaitosten kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoskokoisuus (vesihuolto ja huleveden viemärointi) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti. Hulevedet eriytetään toteumatietojen mukaan toimintakertomukseen. Vuonna 2020 käyttökustannuksista 0,7 % ja investointikustannuksista 0,2 % kohdistui huleveden viemärointiin. Vuonna 2020 laaditussa yhtiöittämisselvityksessä on hulevesirakenteiden tekniseksi arvoksi arvioitu 10,2 miljoonaa euroa.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA 2020

Vesilaitos pumpppaa neljältä vedenottamoltaan yhteensä yli miljoona kuutiota vettä vuodessa. Luontolan vedenottamo kattaa noin 90 % koko laitoksen vedentuotannosta. Vesilaitos on tehnyt lisäveden hankintatutkimuksia Maaniitunlahden alueella, mutta hanke keskeytettiin toistaiseksi keväällä 2020. Tehtyjen tutkimusten perusteella potentiaalisin vedenottoaika sijaitsee Kehätien ja Tervasuontien välisellä alueella, jossa vedenhankinnan näkökulmasta riskinä saattaa olla tulevat VT25 ja Asemantien liittymäjärjestelyt sekä vedenotto-luvan saamisen haasteet läheisen Kopunsuon lähteikköalueen vuoksi. Vihdin Vesi jatkoi syksyn 2020 aikana lisävedenhankintatutkimuksia Rataskorven ja Lautojan vedenottamoilla vedentuotannon varmistamiseksi tulevaisuudessa. Tutkimuksia lisäveden hankkimiseksi jatketaan vuonna 2021. Jätevesiratkaisuiden vertailemiseksi on sekä keskuspuhdistamo että siirtoviemäri vaihtoehtoja alkuvuodesta valmistunut esi- ja yleis-suunnitelmat kustannusarvioineen sekä ympäristö- ja kustannusriskien arviointi. Molempien vaihtoehtojen suunnitelmat ja kustannusarviot päivitettiin syksyllä 2020 siten, että niissä otettiin huomioon Vihdin strateginen yleiskaava. Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry laati vesivesistövaikutusten arvioinnin, jossa tarkasteltiin erilaisten jätevesien johtamisratkaisuiden vaikutuksia purkuvesistöihin. Myös vaihtoehtojen vaikutuksesta vesistöjen kemialliseen laatuun laadittiin selvitys. Neuvotteluja asiasta on käyty Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Vuoden 2020 aikana Helsingin Seudun Ympäristöpalveluiden (HSY) kanssa käynnistettiin neuvottelut jätevesien johtamista Blominmäen jätevedenpuhdistamoon koskevasta aiesopimuksesta. Aluehallintovirastolta haettiin lisäaikaa ympäristöluvan edellyttämän suunnitelman toimittamisesta kesäkuun 2021 loppuun. Jätevesiratkaisun jatkovalmisteluun valittava vaihtoehto on tarkoitus tuoda päätöksentekoon vuoden 2021 alkupuolella.

Vihdin Vesi pyrkii jatkuvasti kehittämään asiakaspalveluaan ja toimintaansa vesihuollon digitalisaatiota hyödyntäen. Digitaalisilla menetelmillä on mahdollista paitsi lisätä vesihuollon toimintavarmuutta ja kasvattaa kustannustehokkuutta, myös turvata asiakkaiden tyytyväisyys. Etäluettavia vesimittareita on otettu kokeilu-käyttöön ja mittareiden käyttöön sekä tiedonsiirtoon liittyvien järjestelmien selvitystä ja kehittämistä jatketaan yhteistyössä naapurilaitosten kanssa. Vesilaitoksella on otettu vuoden 2020 aikana käyttöön asiakashallintajärjestelmä, joka mahdollistaa tulevaisuudessa erilaisten hakemusten, lomakkeiden ja sopimusten toimittamista sähköisessä muodossa vesilaitoksen ja asiakkaiden välillä.

Vihdin Veden organisaatiomuutos työnjohto- ja esimiestehtävien osalta toteutettiin 1.1.2020 alkaen. Työnjohdollisten tehtävämuutoksien yhteydessä selvitettiin varallaolon palauttamista vesilaitoksen omaan organisaatioon ja tavoitteena oli vuoden 2020 aikana siirtyä omaan varallaoloon. Keväällä koronaepidemian aikana vesilaitoksella tehtiin varautumissuunnitelmaa tilanteen riskien hallitsemiseksi ja yhtenä varautumiskeinona vesihuollon toiminnan turvaamiseksi päätettiin ulkopuolinen varallaolo säilyttää toistaiseksi. Tästä aiheutui ennakoitua suurempia käyttömenoja palveluiden ostojen osalta vuonna 2020. Vesilaitos varautui koronaepidemian mahdolliseen toiseen aaltoon yhteistyössä naapurivesilaitosten kanssa. Yhteistyöstä käynnistettiin hanke vesihuoltolaitosten toimintaedellytysten turvaamiseksi ja siihen saatiin avustusta ELY-keskukselta. Hankkeen tarkoituksena on jakaa resursseja ja tietotaitoa häiriötilanteissa ja niihin varautumisessa. Näiden toimien avulla parannetaan vesihuollon toimintavarmuutta epidemiatilanteessa.

Vesihuoltoverkostojen ja siihen liittyvien laitteiden (mm. pumpppaamot, vesitornit, paineenkorottamot) suunnitelmallisella saneerauksella pyrittiin takaamaan toimintavarmempi verkosto vedenjakeluun ja jätevesien poisjohtamiseen. Vesijohtoverkosta saneerattiin 1,7 km, jätevesiviemäriä 1,3 km ja jätevedenpumpppaamoita 3 kpl.

Vesilaitoksen palvelumaksut nousivat vuoden 2020 alussa kaavoitus- ja teknisen lautakunnan vuonna 2019 tekemän päätöksen mukaisesti. Vesilaitoksen kymmenen vuoden taloussuunnitelma on valmistunut ja siinä on hyödynnetty vuonna 2017 hankittua taloudenmallinnusohjelmaa. Vihdin Veden tulevien vuosien jätevesihuollon ratkaisut edellyttävät mittavia investointeja. Taloussuunnitelma on laadittu vuoteen 2030 asti ja suunnitelmassa on huomioitu tulevien vuosien suuret jätevesi-investoinnit sekä niiden vaikutus maksujen korotustarpeisiin sekä lainan ottoon. Taloussuunnitelman mukaan maksuja korotetaan useasti vuoteen 2030 saakka. Vuonna 2020 kaavoitus- ja tekninen lautakunta päätti korottaa vesilaitoksen vesi- ja jätevesimaksuja 6 % ja perusmaksuja 10 %. Korotus astuu voimaan vuoden 2021 alussa.

TOIMINTAKERTOMUSVUODEN OLENNAISIMMAT TAPAHTUMAT

Vesilaitos		TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	Muutos %
Toiminnan laajuus							
Kulutusposteitä / liittyneet kiinteistöt	kpl	3405	3444	3474	3510	3533	1 %
Pumpattu vesimäärä	m ³	1 075 946	1 076 447	1 089 764	1 099 075	1 176 662	7 %
Myyty vesi	m ³	990 365	984 700	1 028 683	1 009 821	1 039 068	3 %
Laskuttamattoman veden osuus	%	8,0 %	8,5 %	5,6 %	8,1 %	11,7 %	44 %
Puhdistettu jätevesi	m ³	1 075 806 *	1 265 602	1 181 743	1 258 959	1 381 747	10 %
Laskutettu jätevesi	m ³	938 783	948 973	960 546	954 554	986 535	3 %
Vastaanotettu lokajäte	m ³	44 164	38 015	26 176	25 686	35 381	38 %
Jätevesiverkoston vuotovedet	%	-	22,0 %	16,5 %	22,1 %	26,0 %	18 %
Vesijohtoverkosto	km	243	270	272	273	273	0 %
Viemäriverkosto	km	198	200	202	203	203	0 %
Hulevesiviemäriverkosto	km	123	134	136	137	137	0 %
Jätevedenpumppaamot	kpl	95	96	97	97	97	0 %
Henkilöstö	htv	13	13	13	13	13	0 %
Toiminnan tehokkuus/taloudellisuus							
Vesimaksu m ³ (alv 0%)	€	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0 %
Jätevesimaksu m ³ (alv 0%)	€	2,44	2,44	2,44	2,44	2,44	0 %
Muut toiminnan suoritteet							
Saneeratut vesijohdot	km/v	-	0	0	2,4	1,7	
Saneeratut jätevesiviemärit	km/v	-	1	1,4	0,25	1,3	
Saneeratut jätevedenpumppaamot	kpl/v	1	1	2	3	3	

*mittalaittevirhe, ei vertailukelpoinen

Taulukko 25: Vesilaitoksen tunnuslukuja

Talousvesi

Talousvettä pumpattiin kaikilta neljältä pohjavedenottamolta yhteensä 1 176 662 m³. Lohjan yhdysjohton kautta vettä johdettiin 3 393 m³ vuoden 2020 aikana. Vedenottamot olivat toiminnassa koko vuoden ajan lukuun ottamatta huoltotöistä johtuvia katkoksia. Luontolaan vaihdettiin kolmen painesuodattimen aktiivihielet, joiden tehtävänä on poistaa liuotinaineita raakavedestä.

	Luontola	Lankila	Isolähde	Lautoja	yhdysjohto	yhteensä
Vuosi	(m ³)	(m ³)	(m ³)	(m ³)	(m ³)	(m ³)
2011	953 986	64 317	71 014	57 491	-	1 146 808
2012	955 446	69 540	54 774	44 888	-	1 124 648
2013	951 782	110 794	60 538	51 630	8 020	1 182 764
2014	955 915	114 724	84 163	54 504	-	1 209 306
2015	924 322	71 891	56 578	37 204	4 059	1 089 995
2016	958 105	138 235	13 555	33 949	-	1 075 946
2017	940 261	60 140	47 840	28 206	-	1 076 447
2018	903 545	58 990	84 590	42 639	640	1 090 404
2019	959 257	84 270	20 018	35 530	-	1 099 075
2020	950 675	100 955	80 482	44 550	3 393	1 180 055

Taulukko 26: Talousvesi

Vuoden 2020 aikana viimeisteltiin useamman vuoden aikana työstetty talousveden riskinarviointi, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön ylläpitämällä valtakunnallisella WSP -työkalulla. Riskinarvioinnissa on käyty läpi koko Vihdin Veden vedenjakeluketju. Riskinarvioinnille haettiin viranomaishyväksyntää vuoden 2021 alussa.

Vihdin Vesi osallistui toimintakertomusvuonna kupariputkien pistekorrosio tapaustutkimus -hankkeeseen. Hankkeessa selvitettiin kiinteistöissä havaittuja kupariputkien pistekorrosion syitä tutkimalla tapauksia eri paikkakunnilla.

Toimintakertomusvuonna jatkui vedenottamoiden automaation muutostyö, jonka tarkoituksena on, että veden pumppausta laitokselta verkostoon on mahdollista ohjata laitoksen painemittausten perusteella ilman vesitornin pinnankorkeustietoa.

Jätevedenpuhdistamot

Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltiin jätevettä toimintakertomusvuonna yhteensä 1 381 747 m³, Nummelan puhdistamolla 1 092 536 m³ ja kirkonkylällä 289 211 m³. Umpisäiliö- ja sakokaivolietteitä tuotiin Nummelan jätevedenpuhdistamolle vuoden aikana yhteensä 35 381 m³. Molempien puhdistamoiden käsitelty jätevesimäärä oli hieman tavallista korkeammalla tasolla, sateet kasvattivat vuotovesien määrä puhdistamoilla edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2020 puhdistamolietettä tuotettiin 3 784 tonnia. Lietteet käsitellään Nummelan puhdistamon yhteydessä ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta.

	Nummela	Kirkonkylä
Vuosi	m ³	m ³
2013	980 000	269 000
2014	976 759	245 225
2015	920 178	281 795
2016	824577	251229
2017	991 214	274 388
2018	958 149	223 594
2019	996 230	262 729
2020	1 092 536	289 211

	Vastaanotettu lokajäte
Vuosi	m ³
2013	38 910
2014	38 035
2015	43 835
2016	43 922
2017	38 015
2018	26 176
2019	25 686
2020	35 381

Taulukko 27: Jätevedenpuhdistamot

Jätevedenpuhdistamot toimivat tasaisesti koko vuoden. Nummelan puhdistamolle asennettiin uudet ketju-laahaimet ja vuonna 2019 hankittu uusi lietteenkuivain asennettiin vuonna 2020. Kirkonkylän puhdistamolla tyhjennettiin toinen tasausallas, johon oli kertynyt runsaasti lietettä. Altaista poistetut lietteet kuljetettiin käsiteltäväksi biokaasulaitokseen. Tasausaltaiden tyhjennys oli suunniteltu tehtäväksi vuoden 2019 aikana ja sisältyi edellisen vuoden budjettiin, mutta toteutui vasta 2020.

Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan puhdistustehoa koskevat vaatimukset tiukentuivat Etelä-Suomen aluehallintoviraston 17.12.2019 antamassa lupapäätöksessä Nro 509/2019. Lupapäätöksessä edellytettiin vesistöön johdettavien jätevesien hygienisointia vuoden 2020 alusta alkaen ainakin 1.4.–30.11. välisenä aikana.

Nummelan puhdistamon käsittelytulokset olivat hyvät ja saavuttivat uudessa lupapäätöksessä asetetun puhdistusvaatimuksen. Nummelan puhdistamolla käytettiin lähes koko vuoden ajan puhdistetun jäteveden kemiallista desinfiointia. Vuoden 2020 aikana otettiin käyttöön myös UV -hygienisointi.

Nummelan jätevedenpuhdistamon käsittelytulos 2020					
	1/20	2/20	3/20	4/20	Lupaehto
COD	25	31	29	29	enintään 40
(mg/l)					
BOD 7	1,4	2,6	1,8	2,9	enintään 5
(mg/l)					
Fosfori (P tot)	0,055	0,11	0,072	0,072	enintään 0,2
(mg/l)					
NH4-N	1,8	0,9	1,2	1,3	enintään 4
(mg/l)					
Typpi (N tot)	vuosikeskiarvo 83%				vähintään 80
(poistoteho %)					

Taulukko 28: Nummelan jvp käsittelytulos 2020

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto antoi ympäristölupapäätöksen 11.3.2020 Vihdin kirkonkylän puhdistamolle. Lupapäätöksessä puhdistustehoa koskevat vaatimukset tiukentuivat fosforin ja COD:n osalta. Lisäksi ympäristöluvassa määrätään, että jätevedenpuhdistamon toimintaa on tehostettava vuoden 2025 loppuun mennessä puhdistamalla tehtävillä toimenpiteillä siten, että 1.1.2026 alkaen ammoniumtyyppiä koskevat raja-arvot saavutetaan ympärivuotisesti vuosikeskiarvona laskettuna. Suunnitelma ammoniumtyypin puhdistuksen tehostamisesta on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viimeistään 31.12.2021.

Kirkonkylän puhdistamon vanhan lupapäätöksen raja-arvot olivat voimassa alkuvuoden ja puhdistamon huh-tikuun näytekerralla (7.4.2020), jonka jälkeen voimaan tulivat uudet raja-arvot. Kirkonkylän puhdistamon tulokset olivat hyviä ja täyttivät lupaehdot, lukuun ottamatta ammoniumtyypin pitoisuuden raja-arvoa, jota ei saavutettu.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon käsittelytulos						
	1/20	2/20	3/20	4/20	vanha lupaehto	uusi lupa- ehto
COD	22	33	34	30	enintään 100	enintään 50
(mg/l)						
BOD 7	4,8	4,1	5,1	3,6	enintään 15	enintään 15
(mg/l)						
Fosfori (P tot)	0,05	0,056	0,12	0,094	enintään 0,3	enintään 0,2
(mg/l)						
NH4-N	28	47	29	52	enintään 4 (väh. 12 °C)	enintään 4 (väh. 12 °C)
(mg/l)						
Typpi (N tot)	29	30	54	-2	ei lupaehtoa	ei lupaehtoa
(poistoteho %)						

Taulukko 29: Kirkonkylän jvp käsittelytulos 2020
Verkostot

Talousvettä laskutettiin toimintakertomusvuoden aikana 1 039 068m³. Myyty vesimäärä on noin 30 000 m³ enemmän kuin edellisenä vuonna. Kun laskutettua kuutiomäärää verrataan pumpattuun vesimäärään, on

laskuttamattoman veden eli ns. vuotoveden osuus 11,7 %. Tästä osuudesta iso osa koostuu verkoston rakentamisen ja saneerauksen yhteydessä käytettävästä huuhteluvedestä sekä pelastuslaitoksen vedenotto palo-posteista, joten todellisuudessa verkostosta vuotavan veden osuus on todella alhainen. Laskuttamattoman veden osuuden kasvun oletetaan johtuvan pitkäkestoisesta vesivuodosta, joka lopulta paikallistettiin ja korjattiin.

Vesijohtoverkostossa korjattiin vuotoja yhteensä 5 kpl. Näistä 2 kpl oli kiinteistön tonttijohdossa ja 3 kpl runkojohdon putkirikkoja, joista yksi urakoitsijan omakotityömaalla rikkoma vesijohto.

Jätevettä laskutettiin 986 535 m³ vuoden 2020 aikana. Tätä kun verrataan puhdistamoille tulevaan jätevesimäärään, on viemäriverkoston vuotovesien osuus 26 %. Vuotovesien kasvamiseen vaikuttavat toimintaker-tomusvuoden runsaat sademäärät.

Viemäriverkostossa tapahtui kaksi ylivuoto vuoden 2020 aikana. Kuortilankujalla Vihdin kirkonkylällä syys-kuussa tapahtuneen ylivuodon määräksi arvioitiin 26 – 52 m³. Otalammella tapahtui heinäkuussa kolmen kiinteistön pienpumppaamalla ylivuoto, jonka määrä arvioitiin vähäiseksi.

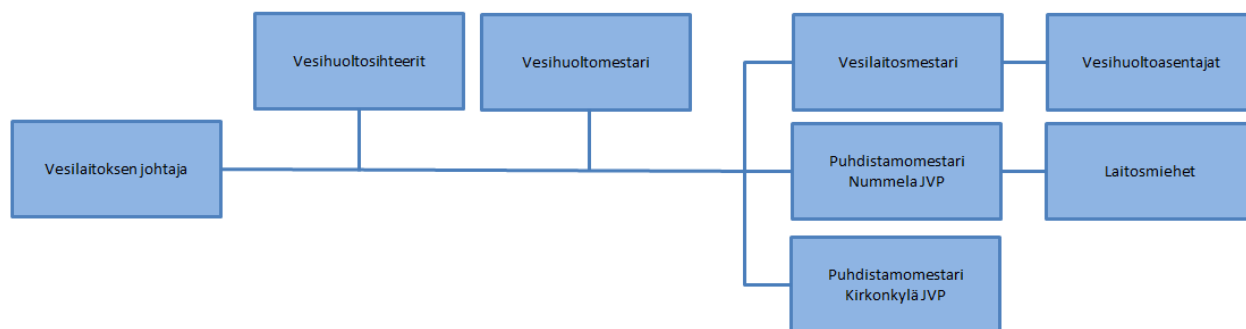
Kirkonkylän vesitornin saneeraus käynnistyi vuonna 2020 vuonna 2019 tehdyn kuntotutkimuksen ja sen perusteella laaditun korjaussuunnitelman mukaisten saneeraustoimenpiteiden toteuttamiseksi. Hankkeen tar-koitus on turvata veden hygieenistä laatua. Hanke jatkuu vuoden 2021 aikana.

Vanhoista jätevedenpumppaamoista saneerattiin Vanhakirkonniemen, Vuoren ja Pillistön pumppaamot.

Hallinto ja henkilöstö

Vihdin Veden henkilöstössä ei tapahtunut tilinpäätösvouden aikana merkittäviä muutoksia. Vihdin Veden henkilöstömäärä oli edelleen 13. Henkilöstöstä 4 työskentelee jätevedenpuhdistamoilla, 5 henkilöä veden-ottamoilla sekä verkostotöissä ja 4 henkilöä hallinnossa.

Vuoden 2020 alussa Vihdin Vesi käynnisti toimintansa vuoden 2019 aikana valmistellun organisaatiomuutok-sen mukaisena organisaationa, johon liittyi neljän henkilön tehtävänkuvan muuttaminen. Alla 1.1.2020 al-kaen voimassa ollut organisaatiokaavio.

Kuva 22: Vihdin Vesi organisaatiokaavio

Vihdin kunnan talousarviossa 2021 linjattiin, että aloitetaan virallinen selvitys Vesilaitoksen yhtiöittämisestä kunnan kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi. Vuoden 2020 aikana teetettiin yhtiöittämistä koskeva selvitys, jonka mukaan yhtiön on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.1.2022. Yhtiöittämistä koskeva päätös tehdään vuo-den 2021 aikana. Vesihuoltolaitoksen henkilöstön on suunniteltu siirtyvän yhtiöön ns. vanhoina työnteki-jöinä. Yhtiöittämisen yhteydessä päätetään hulevesiverkoston osalta siirtykö se perustettavaan yhtiöön vai kunnalle.

7 VESILAITOKSEN LASKELMAT

TULOSLASKELMA	1-12 / 2020	1-12 / 2019
LIKEVAIHTO	4 321 231,27	4 198 118,78
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	6 114,95	17 594,81
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	77 588,12	51 293,85
MUUT TUET JA AVUSTUKSET	321,96	342,19
MATERIAALIT JA PALVELUT	-1 929 288,52	-1 569 731,00
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-782 873,36	-703 156,52
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-786 999,33	-699 310,81
VARASTOJEN LIS(+) TAI VÄH(-)	4 125,97	-3 845,71
PALVELUJEN OSTOT	-1 146 415,16	-866 574,48
HENKILÖSTÖKULUT	-759 858,99	-607 756,81
PALKAT JA PALKKIOT	-586 404,59	-454 809,90
HENKILÖSIVUKULUT	-173 454,40	-152 946,91
ELÄKEKULUT	-138 238,74	-117 828,86
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-35 215,66	-35 118,05
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 216 349,01	-1 231 926,46
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-1 216 349,01	-1 231 926,46
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-69 012,30	-32 781,50
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	430 747,48	825 153,86
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-392 764,63	-390 063,62
MUUT RAHOITUSTUOTOT	259,39	3 134,34
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-393 000,00	-393 000,00
MUUT RAHOITUSKULUT	-24,02	-197,96
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHTEENSÄ	37 982,85	435 090,24
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	37 982,85	435 090,24

RAHOITUSLASKELMA 1-12/2020
2020
2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA

LIIKKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	430 747,48	825 153,86
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	1 216 349,01	1 231 926,46
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-392 764,63	-390 063,62
	1 254 331,86	1 667 016,70

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

INVESTOINTIMENOT	-1 638 406,65	-1 652 118,89
	-1 638 406,65	-1 652 118,89

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA
-384 074,79
14 897,81
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-2 303,95	-900,17
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ	-1 261 963,16	577 731,91
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	1 201 289,16	-373 131,67
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ	0,00	-402 675,13
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	447 339,18	184 381,41

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA
384 361,23
-14 593,65
RAHAVAROJEN MUUTOS
286,44
304,16

RAHAVARAT	31. 12.	722,53	436,09		
	1. 1.	436,09	286,44	131,93	304,16

TASE		
VASTAAVAA	12/2020	12/2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET	19 845 545,24	19 423 487,60
MAA- JA VESIALUEET	120 283,83	120 283,83
RAKENNUKSET	2 102 649,16	2 350 697,90
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	16 254 355,67	15 917 735,03
KONEET JA KALUSTO	30 192,67	14 714,81
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	1 338 063,91	1 020 056,03
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19 845 545,24	19 423 487,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMASUUS	19 157,56	16 853,61
AINEET JA TARVIKKEET	19 157,56	16 853,61
SAAMISET	7 887 685,43	7 827 011,43
LYHYTAIKAISET SAAMISET	7 887 685,43	7 827 011,43
MYYNTISAAMISET	282 978,50	1 146 211,30
SAAMISET KUNNALLA/KUNTAYHTYMÄL	7 591 989,87	6 330 026,71
MUUT SAAMISET	10 633,66	349 032,71
SIIRTOSAAMISET	2 083,40	1 740,71
RAHAT JA PANKKISAAMISET	722,53	436,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 907 565,52	7 844 301,13
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 753 110,76	27 267 788,73

TASE		
VASTATTAVAA	12/2020	12/2019
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	4 612 533,94	4 612 533,94
EDELLESTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ	11 412 440,33	10 977 350,09
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	37 982,85	435 090,24
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 062 957,12	16 024 974,27
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	10 986 695,36	10 791 939,63
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	10 986 695,36	10 791 939,63
LYHYTAIKAINEN	703 458,28	450 874,83
OSTOVELAT	380 073,38	301 017,87
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	195 939,92	8 524,48
SIIRTOVELAT	127 444,98	141 332,48
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	11 690 153,64	11 242 814,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 753 110,76	27 267 788,73

**VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS
HULEVEDET**

TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.2020

1.1.-31.12.2019

0,70 %

5 %

	1.1.-31.12.2020	Toteutunut €	1.1.-31.12.2019	Toteutunut €
Liikevaihto		30 248,62		209 905,94
Liiketoiminnan muut tuotot		588,17		3 461,54
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-5 480,12		-35 157,83	
Palvelujen ostot	-8 024,91	-13 505,03	-43 328,72	-78 486,55
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-4 104,83		-22 740,50	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-967,67		-5 891,44	
Muut henkilösivukulut	-246,51	-5 319,01	-1 755,90	-30 387,84
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset pois-				
tot	-8 514,44		-61 596,32	
Arvonalentumiset	0,00	-8 514,44	0,00	-61 596,32
Liiketoiminnan muut kulut		-483,09		-1 639,08
Liikelylijäämä		3 015,22		41 257,69
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	1,82		156,72	
Muille maksetut korkokulut	0,00		0,00	
Muut rahoituskulut	-2 751,17	-2 749,35	-19 659,90	-19 503,18
Ylijäämä ennen satunn. eriä		265,87		21 754,51
Ylijäämä ennen varauksia		265,87		21 754,51
Tilikauden ylijäämä		265,87		21 754,51

VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS
HULEVEDET

RAHOITUSLASKELMA

1.1. - 31.12.2020

5 %

		1.1. - 31.12.2020		1.1. - 31.12.2019	
		Eur	Eur	Eur	Eur
Toiminnan rahavirta	0,70 %				
Liikelyijäämä		3 015,22		41 257,69	
Poistot ja arvonalentumiset		8 514,44		61 596,32	
Rahoitustuotot ja -kulut		-2 749,35		-19 503,18	
Saunnaiset erät		0,00		0,00	
Muut tulorahoituksen korjaukset		0,00	8 780,31	0,00	83 350,83
Investointien rahavirta	0,2 %				
Investointimenot		-3 276,81		-82 605,94	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		0,00	-3 276,81	0,00	-82 605,94
Toiminnan ja investointien rahavirta			5 503,50		744,89
Rahoituksen rahavirta	28,57 %				
Lainakannan muutokset					
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys		0,00		0,00	
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos		0,00		0,00	
Muilta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos		0,00	0,00	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos (väh +, lis-)		-658,24		-45,01	
Saamisten muilta muutos (lis -, väh +)		343 208,31		10 230,02	
Saamisten muutos kunnalta		-360 542,87		0,00	
Korottomien velkojen muutos kunnalta		-104 390,34		14 222,73	
Korottomien velkojen muutos (lis +, väh -)		127 804,80	5 421,66	-25 137,41	-729,67
Rahoituksen rahavirta			5 421,66		-729,67
Rahavarojen muutos			81,84		15,22
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.		206,43		21,80	
Rahavarat 1.1.		124,59	81,84	6,58	15,22

VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS
HULEVEDET

TASE

VASTAAVAA	2020	2019
		5 %
PYSYVÄT VASTAAVAT	0,20 %	
AINEELLISET HYÖDYKKEET	39 691,09	971 174,38
MAA- JA VESIALUEET	240,57	6 014,19
RAKENNUKSET	4 205,30	117 534,90
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	32 508,71	795 886,75
KONEET JA KALUSTO	60,39	735,74
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	2 676,13	51 002,80
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ 0,20 %	39 691,09	971 174,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT	28,57 %	
VAIHTO-OMAISSUUS	5 473,31	842,68
AINEET JA TARVIKKEET	5 473,31	842,68
SAAMISET	5 204 949,41	391 372,38
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 253 511,73	391 372,38
MYYNTISAAMISET	80 846,96	57 310,56
SAAMISET KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄL	5 120 469,19	316 501,34
MUUT SAAMISET	3 038,04	17 451,64
SIIRTOSAAMISET	595,23	87,04
RAHAT JA PANKKISAAMISET	206,43	21,80
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ 28,57 %	5 210 629,15	392 215,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 250 320,24	1 363 389,44

**VIHDIN
VESIHUOLTOLAITOS
HULEVEDET**

TASE

VASTATTAVAA	2020	2019
		5 %
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA 28,57 %	1 317 800,95	230 626,70
EDELLISTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ 5 %	592 376,52	548 867,50
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ 0,70 %	265,88	21 754,51
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 910 443,35	801 248,71
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ 28,57 %		
PITKÄAIKAINEN	3 138 898,86	539 596,99
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT	3 138 898,86	539 596,99
LYHYTAIKAINEN	776 991,33	22 543,74
OSTOVELAT	108 586,96	15 050,89
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT	55 980,04	426,22
SIIRTOVELAT	36 411,03	7 066,63
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 339 876,89	562 140,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 250 320,24	1 363 389,44

8 VESILAITOKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	Vuosi 2020	Vuosi 2019
LIKEVAIHTO		
Perusmaksut, vesi	298 906,98	296 572,04
Perusmaksut, jätevesi	284 848,07	282 550,56
Vesitulot	1 153 366,21	1 120 331,61
Jätevesitulot	2 367 686,94	2 329 123,95
Muut myyntitulot	216 423,07	169 540,62
Liikevaihto yhteensä	4 321 231,27	4 198 118,78
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
Kosteusvahingon korjauskulut/ IF	77 507,47	50 890,63
Muut tuotot	80,65	403,22
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	51 293,85	51 293,85
PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY		
Asiakaspalvelujen ostot	0,00	0,00
Muiden palvelujen ostot	1 146 415,16	866 574,48
Palvelujen ostot yhteensä	1 146 415,16	866 574,48
PALKAT JA MUUT HENKILÖSIVUKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	586 404,59	454 809,90
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	138 238,74	117 828,86
Muut henkilösivukulut	35 215,66	35 118,05
Tuloslaskelman mukaan yhteensä	759 858,99	607 756,81
RAHOITUSKULUT KONSERNIYHTEISÖILLE		
Peruspääoman korko Vihdin kunnalle	393 000,00	393 000,00
	393 000,00	393 000,00

Pysyvien vastaavien hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset tase-erittäin eriteltynä 31.12.2020

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Sijoitukset
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteiset me- not	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät raken- teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	120 283,83	2 350 697,90	15 917 735,03	14 714,81	1 020 056,03	19 423 487,60	0,00
Hankintamenon lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	19 757,45	1 467 549,30	30 847,50	318 007,88	1 836 162,13	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintamenon vähennyk.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	-267 806,19	-1 130 928,66	-15 369,64	0,00	-1 414 104,49	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	120 283,83	2 102 649,16	16 254 355,67	30 192,67	1 338 063,91	19 845 545,24	0,00
Kirjanpitoarvo	0,00	0,00	0,00	120 283,83	2 102 649,16	16 254 355,67	30 192,67	1 338 063,91	19 845 545,24	0,00
Kertynyt poistoero 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tuloutus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P.eron poiskirj.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Epäsuora tulout	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertynyt poistoero 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden aikaiset pien- hankinnat									0,00	0,00
Kertapoistot käyttöom.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

TASEEN LIITETIEDOT

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Pysyvien vastaavien arvostamisessa noudatetaan voimassa olevaa kunnanvaltuuston 10.12.2012 § 73 vahvistamaa poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelmaa on päivitetty 1.1.2017 alkaen koskien osallistumista toisen yhteisön tie- tai ratahankkeisiin (Kv 11.9.2017 § 62).

Kunnanvaltuusto päätti 10.12.2018 § 53, että voimassa olevaa poistosuunnitelmaa tarkistetaan siten, että hallinto- ja laitosrakennusten sekä tehdas- ja tuotantorakennuksen poistoajaksi tulee 30 vuotta betoni- ja massiivipuurunkoisten rakennusten osalta muiden rakennusten poistoaikojen säilyessä nykyisen mukaisena. Tarkistettu poistosuunnitelma tulee voimaan 1.1.2018 alkaen. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja. Poistosuunnitelman muutoksen johdosta ei aiempien tilikausien poistoja oikaista.

Vihdin Vesihuoltolaitoksella ei ole edellä mainittuja tie- tai ratahankkeita, joten poistosuunnitelman päivityksellä ei ole vaikutusta liikelaitoksen poistoihin.

Ennen vuotta 2013 hankittujen pysyvien vastaavien osalta noudatetaan kunnanvaltuuston 9.6.2003 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

	Vuosi 2020	Vuosi 2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma 1.1.	4 612 533,94	4 612 533,94
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	4 612 533,94	4 612 533,94
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	11 412 440,33	10 977 350,09
Liittymismaksurahaston siirto	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	11 412 440,33	10 977 350,09
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	37 982,85	435 090,24
Oma pääoma yhteensä	16 062 957,12	16 024 974,27

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai keskihinnan määräisenä.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

	2019	2018
Virka- ja työsuhteita yhteensä	13	13
Yleishallinto	4	4
Nummelan puhdistamo	3	3
KK puhdistamo	1	1
Verkosto, vedenottamot, pumppaamot	5	5

LIITETIETOERITTELY SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Lyhytaikaiset siirtovelat	2020	2019
Menojäämät		
Lomapalkkajaksotukset	118 973,85	126 863,68
Eläkevakuutusvelat	0,00	6 796,60
Muut menojäämät	8 471,13	7 672,20
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	127 444,98	141 332,48
Siirtovelat yhteensä	127 444,98	141 332,48

VII MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämät tuloslaskelmat kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Tätä varten on yhdessä FCG:n kanssa tehty selvitystyö, että mitkä kokonaisuudet ja toiminnot ovat sellaisia, mitkä olisivat tähän liittyviä.

Julkisyhteisöllä on velvollisuus pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan silloin, kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa että muuta toimintaa.

Markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan tulkinnassa on ratkaisevaa harjoitettavan toiminnan luonne, joka on arvioitava tapauskohtaisesti.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus ei koske tilanteita, joissa

- toiminta ei ole markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa (julkisen vallan käyttö ja viranomais-toiminta)
- toimija harjoittaa ei-markkinatoiminnan lisäksi vain sellaista taloudellista toimintaa, joka kuuluu kuntalain 126 §:n 2 momentin soveltamisalaan (esimerkiksi kuntien yhteistoiminta)
- yksikön kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40.000 euroa vuodessa.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus koskee tilanteita, joissa

- julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa
- kysymys on hankintalain 15 §:n tai 16 §:n sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille (sidos-yksikkömyynti ulos jatkossa vuoden 2022 alusta 5 %, 500 000 euroa kolmen vuoden aikana)
- kunta tai kuntayhtymä kuntaorganisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Perustietoa laskelmista

Laskelmat perustuvat kustannuspaikka/tunnistekohtaiseen toteutumaan, jota on oikaistu esimerkiksi osuudella hallintokustannuksista. Kyseiset kustannukset on kohdennettu suoriteperusteisesti (aterioiden määrä, siivotut neliöt, tilojen laajuus) tai arvionvaraisesti.

Ateria- ja puhdistuspalveluiden luvut sisältävät kaiken myyntitoiminnan pl. henkilöstöruokailun osuuden. Myös kioskimyynti sisältyy Ateria- ja puhdistuksen lukuihin. Kuljetuspalvelut sisältävät Karviaiselle välitetyn kuljetuspalvelun ja osuuden hallintokuluista. Tilojen vuokraaminen sisältää kunnan ulkopuolisille vuokraamien tilojen tuotot ja kyseisten tilojen kulut poistoinen. Karviaiselle vuokratut tilat eivät sisälly Tilojen vuokraamisen laskelmaan. Kierrätyskeskuksen osalta liikevaihto sisältää tuotteiden ulosmyynnin sekä arvion myyntihin tuotteisiin kohdistuvista kuluista. Vihti Race sisältää lipputulot ja ko. tilaisuuden kulut.

Vihdin kunta		2020	
Ateria ja Puhdistus		Euro	
	Ateria	Puhdistus	Yhteensä
Liikevaihto	650 654	574 645	1 225 299
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-198 409	-26 763	-225 172
Palvelujen ostot	-57 654	-97 666	-155 320
Henkilöstökulut	-219 193	-438 673	-657 866
Poistot	-23 894	0	-23 894
Liiketoiminnan muut kulut	-62 080	-1 716	-63 795
Liikelylijäämä	89 424	9 827	99 252
Rahoitustuotot ja -kulut			
Tilikauden ylijäämä	89 424	9 827	99 252

Vihdin kunnan Ateria- ja Puhdistus on Infra- ja tukipalvelukeskuksen tulosalue, joka vastaa kunnan ateria- ja puhdistuspalvelutuotannon lisäksi Vihdin kunnan alueella Peruskuntayhtymä Karviaisen ateria- ja puhdistuspalveluista Vihdin kunnan kiinteistöissä. Sisäinen posti/ ateria ja tavarakuljetukset järjestäminen kuuluu myös palveluihin. Markkinoilla tapahtuvaksi toimintaan liittyen on huomioitava, että kyse pääasiassa Vihdin kunnalle sekä Perusturvakuntayhtymä Karviaiselle omana tuotantona tuotettu palvelu. Suurin osa myynneistä tehdään Karviaiselle sekä Karviaiselle tehtävä myynti vastaa 94 % kaikesta ulkoisesta myynnistä. Mikäli luvussa huomioidaan kaikki kahviomyynti, Karviaiselle tehtävän myynnin osuus on 80 %. Täysin ulkopuolisille asiakkaille tapahtuvan ulkoisen myynnin osuus ateria- ja puhdistuksen kokonaisliikevaihdosta on 6 %; kahviomyynnin kanssa laskettuna 20 %. Tilinpäätöksestä erillisenä

Laskelma muodostunut:

Ateriapalvelut, myyntipalvelut mukaan lukien kahviot. Sisällytetty laskelmaan (tot 1415 U ja S) sekä (tot 1496 U ja S). Myyntipalveluiden osalta tunnisteet 1415 ja 1496 otettu pohjaluvuiksi. Ateriapalveluiden hallintokuluista otettu osuus 23 % ateriamäärien suhteessa henkilöstöruokailun osuus vähennetty eriyttävästä toiminnasta aterioiden suhteessa (5 %). Henkilöstöruokailun myynti saatu kunnalta erikseen.

Puhdistuspalvelut, myyntipalvelut sisällytetty (tot 1415 U ja S) sekä (tot 1471, muu puhdistus) sekä hallinnon osuus 11%. Myyntipalveluiden osalta tunnisteet 1415 ja 1471. Hallinnon osuus laskettu siivottavien neliöiden suhteessa hallintokulut kp 1470 tunniste 1410, josta 11 % eriyttävää.

Vihdin kunta		2020	
Kuljetuspalvelut		Euro	

	Yhteensä
Liikevaihto	172 466
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32
Palvelujen ostot	-154 441
Henkilöstökulut	-4 460
Poistot	0
Liiketoiminnan muut kulut	-79
Liikelylijäämä	13 454
Rahoitustuotot ja -kulut	0
Tilikauden ylijäämä	13 454

Vihdin kunta on järjestänyt tukipalveluna tuotettavan kuljetuspalvelun kilpailuttamalla palvelusopimuksen. Kilpailutetun palvelusopimuksen perusteella palvelua tuottaa Trans Svahn Oy, joka tuottaa tarvittavat kuljetuspalvelut sekä Vihdin kunnalle että Karviaiselle. Vihdin kunta myy kuljetuspalvelun edelleen Karviaiselle. Markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi on tulkittavissa se, että vaikka on ostopalveluna, niin markkinaehtoista silloin, kun sitä myydään perusturvakuntayhtymä Karviaiselle.

Laskelma muodostunut:

Kuljetuspalvelut sisällytetty kp 1495. Arvioitu hallintokulujen osuudeksi 1% ateria ja puhdistuksen hallintokuluista (kp 1490 ja 1470). Kuljetuspalveluiden toteutuma otettu suoraan kp 1495. Hallintokuluja on arvioitu olevan aterian ja puhdistuksen kokonaishallintokuluista 1 %

Vihdin kunta	2020
Tilojen vuokraaminen	Euro
	Yhteensä
Liikevaihto	324 941
Materiaalit ja palvelut	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-84 609
Palvelujen ostot	-40 160
Henkilöstökulut	-70 691
Poistot	-54 761
Liiketoiminnan muut kulut	-270 260
Liikeliiketoiminta	-195 540
Rahoitustuotot ja -kulut	0
Tilikauden ylijäämä	-195 541

Kunnalla on tilojen vuokraustoimintaa ulkopuolisille, joista merkittävin tilojen käyttäjä on Perusturvakuntayhtymä Karviainen. Markkinoilla tapahtuvan toiminnan osalta, niin on tulkittavissa, että Periaatteessa kilpailaan toimitilamarkkinoilla. Lähtökohtaisesti kiinteän omaisuuden myynti ja vuokraus voi olla markkinaehtoista myös kunnan harjoittamana. Kunnan ei tulisi siten vuokrata tiloja yksityisille toimijoille suoraan, tai ainakin hyvin rajoitetusti. Eriyttäminen vain osittain.

Laskelma muodostunut:

Tilojen vuokraaminen, sisällytetty KP 1018 Palma, Nummelan terveysasema (muu kuin Karviaisen osuus), kp 1028 Linjaportti, kp 7064 Juurakkotie 5 – 7, pk 8043 Vihdin terapia ja ps, kp 8041 Nummensejän viipaleet sekä kunnanviraston osuus. Kunnanviraston eriytettävä osuus määräytyy ulkoisten vuokratuottojen suhteessa kaikkiin tuottoihin, jolloin eriytettävä osuus on 0,9 %. Nummelan terveysaseman eriytettävä osuus määräytyy neliöiden suhteessa. Muussa kuin Karviaisen käytössä olevat tilat muodostavat 17 % kaikista tiloista. Muut kohteet suoraan kustannuspaikkaraportilta. Kaikkiin kohteisiin lisätty poistot.

Vihdin kunta	2020
Vihdin Kierrätyskeskus ViKi	Euro

Kierrätyskeskus	Yhteensä
Liikevaihto	71 298
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 645
Palvelujen ostot	-13 976
Henkilöstökulut	
Poistot	-3 491
Liiketoiminnan muut kulut	-24 490
Liikelylijäämä	10 696
Rahoitustuotot ja -kulut	
Tilikauden ylijäämä	10 696

Kyse on työllisyyspalveluiden yhteydessä valmistettavien tuotteiden myynti ulos sekä kierrätyskeskustoiminta. Asia on tulkittavissa markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi ja eriytettäväksi.

Laskelma muodostunut:

Vihdin kierrätyskeskus, myyntitoiminta sisältyy kp 1431. Kp 1431 perustuu kustannuspaikan toteutumalukuihin. Eriytettävä osuus kustannuslajeittain: myyntituottojen osuus toimintatuotoista noin 35% eli eriytettävää, myyntitoimintaan oletuksena sisältyy aineet, tarvikkeet ja tavarat, palvelujen ostot, poistoista oletus 35% ja liiketoiminnan muista kuluista 35%.

Vihdin kunta	2020
Vihti Race	Euro

Vihti Race	eriytettävä
Liikevaihto	4 000
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-144
Palvelujen ostot	-4 653
Henkilöstökulut	
Poistot	
Liiketoiminnan muut kulut	
Liikelyli/alijäämä	-797
Rahoitustuotot ja -kulut	
Tilikauden yli/alijäämä	-797

Tapahtumajärjestäminen on markkinoilla tapahtuvaa toimintaa ja siten eriytettävä. Osallistumismaksut 40 euroa per henkilö. Järjestämiseen liittyviä kustannuksia arvioitu.

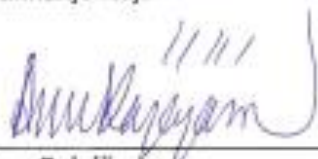
VIII KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Erkki Eerola
kunnanjohtaja

Tuija Sundberg
Puheenjohtaja

Anu Rajajärvi
I varapuheenjohtaja

Sari Metsäkivi
II varapuheenjohtaja

Olli-Pekka Hatanpää
Jäsen

Olli Ikonen
Jäsen

Tapio Karjalainen
Jäsen

Veli-Matti Laitinen
Jäsen

Varpu-Leena Malmgren
Jäsen

Kari Viherkanto
Jäsen

IX TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olen antanut suorittamastani tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki
~~Viidissä~~ 5 / 5 2021

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Juhani Huuskonen
KHT, JHT

X TILIKIRJALUETTELO

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Kirjanpitokirja	Muoto	Säilytys
Päiväkirja	Atk-tuloste	10 vuotta
Pääkirja	Atk-tuloste	10 vuotta
Ostoreskontra	Atk-tuloste	10 vuotta
Myyntireskontrat	Atk-tuloste	10 vuotta
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tuloste	10 vuotta
Palkkakirjanpito	Atk-tuloste	10 vuotta
Palkkakortit	Atk-tuloste	Pysyvästi
Taloustarvion toteutumisvertailu	Atk-tuloste	10 vuotta
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna	Pysyvästi
Liitetietojen erittelyt	Erikseen sidottuna	Pysyvästi
Tilinpäätös	Erikseen sidottuna	Pysyvästi

Kunnan ostolaskut ovat sähköisessä muodossa Rondo-ostolaskujen kierrätysjärjestelmässä. Muistioista osa on sähköisessä muodossa Rondo-arkistossa. Rondo-arkistoon arkistoituvat myynti- ja ostolaskut, tiliotteet ja viitesuorituslistat.

KIRJANPIDON OSAJÄRJESTELMÄT

Taloussuunnittelu	Raindance/Sarastia Oy
Kirjanpito	Raindance Kuntamalli/Sarastia Oy
Ostoreskontra	Raindance /Sarastia Oy
Ostolaskujen kierto/arkisto	Rondo R8/Sarastia Oy
Maksatusohjelma	Banking Nomentia/Sarastia Oy
Konsernitilinpäätös	Clausion/Sarastia Oy
Käyttöomaisuuskirjanpito	Raindance /Sarastia Oy
Myyntireskontra	Raindance/Sarastia Oy
Yleislaskutus	Rondo R8 yleislaskutus/Sarastia Oy
Vesilaskutus	VesikantaPlus
Päivähoitolaskutus	Pro Consona Päivähoito
Tilavaraukset	Enkora
Tilavuokrat	Haahtela
Maavuokrat	Trimble
Ateria ja Puhdistus laskutus	Jamix
Palkkahallinto	Populus/Sarastia Oy,
Työturvallisuusohjelma	WPro
Työvuorosuunnitteluohjelma	Titania
Kassajärjestelmä	Casio
Työajanmittausohjelma	Timecon

V/HT\